

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
LJUBLJANA**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

POLHOV GRADEC

2026 - 2035

Štev.: 04-53/2026

OSNUTEK

VSEBINA

POVZETEK.....	10
1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	16
1.1 Opis naravnih razmer	16
1.1.1 Lega	16
1.1.2 Relief	17
1.1.3 Podnebne značilnosti.....	17
1.1.4 Hidrološke razmere.....	18
1.1.5 Matična podlaga in tla	18
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	18
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	19
1.1.8 Živalski svet	22
1.2 Površina in lastništvo gozdov	24
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	25
1.3.1 Odprtost gozdov za spravilo lesa.....	25
1.3.2 Odprtost gozdov s cestami	26
1.4 Družbeno gospodarske razmere	27
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom.....	28
1.5.1 Lovstvo.....	28
1.5.2 Kmetijstvo	28
1.5.3 Poselitev	29
1.5.4 Infrastruktura.....	29
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, ipd.)	29
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti.....	29
1.5.7 Požarno ogroženi gozdovi	30
1.6 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote.....	30
1.7 Organiziranost javne gozdarske službe.....	31
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	32
2.1 Ekološke funkcije	33
2.2 Socialne funkcije.....	40
2.3 Proizvodne funkcije.....	46
3 OPIS STANJA GOZDOV	47
3.1 Gospodarske kategorije gozdov	47
3.2 Lesna zaloga	48
3.3 Prirastek.....	50
3.4 Razvojne faze in zgradbe sestojev	51
3.5 Tipi sestojev	52
3.6 Ohranjenost gozdov.....	52
3.7 Kakovost drevja	53
3.7 Poškodovanost drevja	53
3.8 Objedenost gozdnega mladja	53
3.9 Odmrlo drevje	55
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	56
4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti	56
4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju.....	56
4.2.1 Posek	56
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela	61
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic.....	62
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	63
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016-2025	63
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016-2025	64
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	66
5.1 Razvoj gozdnih fondov	66
5.1.1 Površina	66
5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek	66
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	68
5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev.....	68
5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	69
6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	70
6.1 Splošni cilji	70

6.2	Usmeritve.....	72
6.2.1	Splošne usmeritve	72
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	75
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	105
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.....	106
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	107
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	108
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	108
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	118
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih	121
6.2.10	Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna	121
6.3	UKREPI.....	122
6.3.1	Možni posek.....	122
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	124
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	124
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	125
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	125
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ.....	127
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE ...	129
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	131
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	131
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	134
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11011	134
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12111	142
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje (stadij z gradnom) - 12433	150
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14111	157
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Gorsko bukovje - 15511	164
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna jelovja - 17011	170
9.2.7	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000.....	177
10	LITERATURA IN VIRI	184
11	NAČRT SO IZDELALI	186
12	PRILOGE	187
12.1	Preglednice v prilogah	187
12.1.1	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	187
12.1.2	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda.....	190
12.1.3	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	211
12.2	Seznam tarif po odsekih	217
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih	219
12.4	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje	220
13	Kartni in prostorski del načrta	221
13.1	Kartni del načrta.....	221
13.1.1	Pregledna karta.....	221
13.1.2	Karta tipov drevesne sestave gozdov.....	221
13.1.3	Karta rastišč	221
13.1.4	Karta kategorij gozdov	221
13.1.5	Karta rastiščnogojitvenih razredov.....	222
13.1.6	Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst.....	222
13.1.7	Karta funkcij gozdov	222
13.1.8	Karta ukrepov.....	223
13.1.9	Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del	223
13.1.10	Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek	223
13.1.11	Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila	223
13.1.12	Karta požarne ogroženosti gozdov	224
13.2	Prostorski del načrta	225
13.2.1	Stanje in razvoj gozdnih površin.....	225
13.2.2	Večfunkcionalna območja	225
13.2.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.....	226
13.2.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi	227
13.2.5	Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja	227
13.2.6	Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti.....	227

Vsebina

13.2.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	229
13.2.8	Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov	230
13.2.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	230

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	16
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	19
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	19
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	19
Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi	22
<i>Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah</i>	<i>24</i>
Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	24
Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	25
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	25
<i>Preglednica 10: Gozdne ceste v GGE</i>	<i>26</i>
Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov s cestami	26
Preglednica 12: Število prebivalcev po naseljih	27
Preglednica 13/D-LD: Pregled lovišč	28
Preglednica 13/1: Požarno ogroženi gozdovi	30
Preglednica 14/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	32
Preglednica 15/N : Natura POO (SAC) območja	36
Preglednica 16/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	36
Preglednica 17/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine	37
Preglednica 18/KVP: Naravne vrednote v gozdu oziroma gozdnem prostoru s funkcijo varovanja naravnih vrednot poudarjeno na drugi stopnji	41
Preglednica 19/KVP: Naravne vrednote v gozdu oziroma gozdnem prostoru s funkcijo varovanja naravnih vrednot poudarjeno na drugi stopnji	42
Preglednica 20/KVP: Varovane enote in območja kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polhov Gradec, s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine	43
Preglednica 21/KVP: Varovane enote in območja kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polhov Gradec, z druga stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine	44
Preglednica 22/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	47
Preglednica 23/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	47
Preglednica 24/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	48
Preglednica 25/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	49
Preglednica 26/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	49
Preglednica 27/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	50
Preglednica 28/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	50
Preglednica 29/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	51
Preglednica 30/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	51
Preglednica 31/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	51
Preglednica 32/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	52
Preglednica 33/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	52
Preglednica 34/K: Kakovost drevja	53
Preglednica 35/PSD: Poškodovanost drevja	53
Preglednica 36/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	54
Preglednica 37/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	54
Preglednica 38/OD: Odmrlo drevje	55
Preglednica 39/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	56
Preglednica 40: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	57
Preglednica 41: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP	57
<i>Preglednica 42/D-PGR: Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih v obdobju 2016-2025</i>	<i>58</i>
Preglednica 43/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	59
Preglednica 44/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	60
Preglednica 45/PDR: Posek po debelinskih razredih	61
Preglednica 46/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno	61
Preglednica 47/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2016 do 2025 po namenu	63
Preglednica 48/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	66
Preglednica 49/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026	66
Preglednica 50/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	66
Preglednica 51/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah	67
Preglednica 52/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	68

Preglednica 53: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine	101
Preglednica 54: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine	103
Preglednica 55/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	122
Preglednica 56/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	124
Preglednica 57/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti	125
Preglednica 58/EP1: Prikaz prihodka od lesa	129
Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	129
Preglednica 62/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	135
Preglednica 63/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	136
Preglednica 64/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	136
Preglednica 65/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	136
Preglednica 66/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	137
Preglednica 67/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026.....	138
Preglednica 69/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	138
Preglednica 72/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	141
Preglednica 73/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	142
Preglednica 74/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	143
Preglednica 75/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	143
Preglednica 76/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	143
Preglednica 77/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	144
Preglednica 79/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	145
Preglednica 84/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	149
Preglednica 85/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	149
Preglednica 86/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	150
Preglednica 87/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	150
Preglednica 88/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	151
Preglednica 89/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	151
Preglednica 96/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	156
Preglednica 97/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	156
Preglednica 98/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	157
Preglednica 99/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	158
Preglednica 104/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	160
Preglednica 107/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	160
Preglednica 108/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	163
Preglednica 109/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	163
Preglednica 110/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	163
Preglednica 111/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	164
Preglednica 112/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	164
Preglednica 113/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	165
Preglednica 114/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	165
Preglednica 115/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	165
Preglednica 117/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	166
Preglednica 118/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	166
Preglednica 120/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	167
Preglednica 121/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	169
Preglednica 122/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	169
Preglednica 123/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	170
<i>Preglednica 123/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del</i>	<i>170</i>
Preglednica 124/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	171
Preglednica 125/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	171
Preglednica 126/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	171
Preglednica 127/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	172
Preglednica 129/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	173
Preglednica 130/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026.....	173
Preglednica 132/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	174
Preglednica 133/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	176
Preglednica 134/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	176
Preglednica 135/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	177
Preglednica 136/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	177
Preglednica 137/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	178
Preglednica 138/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek	178

Vsebina

Preglednica 139/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	178
Preglednica 140/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	179
Preglednica 141/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	179
Preglednica 142/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025.....	180
Preglednica 144/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR	180
Preglednica 145/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	182
Preglednica 146/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	182
Preglednica 147/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	182
Preglednica 152 P2b: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti	226
Preglednica 157: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.	230

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD
 Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD, D-PGR, PDV, PDR, EVP, EVGD
 Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD
 Obrazec E4: Opis gozda – stanje, usmeritve in ukrepi za odsek (oddelek)

GRAFIKONI

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja.....	60
Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev večnamenskih gozdov v GGE Polhov Gradec.	68
Grafikon 3: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE Polhov Gradec.....	131
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	139
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	146
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	153
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	161
Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	167
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev ..	174

KARTE

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote
 Karta 2: Karta tipov drevesne sestave gozdov
 Karta 3: Karta rastišč
 Karta 4: Karta kategorij gozdov
 Karta 5: Karta rastiščnogojitvenih razredov
 Karta 6: Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst
 Karta 7: Karta funkcij gozdov
 Karta 8: Karta ukrepov
 Karta 9: Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del
 Karta 10: Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek (teh območij v GGE nismo določili, zato te karte nismo izdelali)
 Karta 11: Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila
 Karta 12: Karta požarne ogroženosti gozdov

KARTE PROSTORSKI DEL

Karta P1: Stanje in razvoj gozdnih površin
 Karta P2: Večfunkcionalna območja
 Karta P3: Intenzivnost gospodarjenja
 Karta P4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi
 Karta P5: Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja**
 Karta P6: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti
 Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah
 Karta P8: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov
 Karta P9: Pregled gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami in vlakami

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.441,80	398,54	3,36	4.843,70
Delež (%)	91,7	8,2	0,1	100,0

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	4.254,02	80	188	268	1,90	5,25	7,15	19,2	19,4	19,3	72,5
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	589,68	40	92	132	1,23	3,12	4,35	6,1	12,5	10,6	32,1
Skupaj vsi gozdovi	4.843,70	75	175	250	1,82	4,99	6,81	18,3	19,0	18,8	69,4
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	4.068,97	82	188	270	1,94	5,27	7,21	19,3	19,3	19,3	72,4
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	372,83	44	79	123	1,43	2,73	4,16	4,5	12,7	9,7	28,7
Skupaj vsi gozdovi	4.441,80	79	179	258	1,90	5,06	6,96	18,6	19,1	18,9	70,2
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	181,69	40	176	126	0,90	4,85	5,75	15,2	21,3	20,2	75,7
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	216,85	33	115	148	0,87	3,79	4,66	9,8	12,3	11,8	37,4
Skupaj vsi gozdovi	398,54	36	143	179	0,88	4,28	5,16	12,5	17,3	16,4	56,8
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	3,36	82	143	225	1,72	4,23	5,95	8,0	21,3	16,5	62,0
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00				
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	3,36	82	143	225	1,72	4,23	5,95	8,0	21,3	16,5	62,0

Goznogospodarska enota Polhov Gradec leži na območju Polhograjskih dolomitov, na zahodnem delu gozdnogospodarskega območja Ljubljana.

Skupna površina GGE Polhov Gradec je 6.977,39 ha. Od tega je 4.843,70 ha gozdov in 2.133,69 ha negozdnih površin. Gozdnatost GGE je 69 %. Obsega pet katastrskih občin in sicer k.o. Babna Gora, k.o. Selo nad Polhovim Gradcem, k.o. Črni vrh, k.o. Polhov Gradec in k.o. Setnik. Vse ležijo v celoti v obravnavani GGE.

Površina gozdov se je od leta 2016 do danes zmanjšala za 48,31 ha, iz 4.892,01 ha na 4.843,70 ha. Zmanjšanje gozdne površine je posledica krčitev gozda. Lastniška struktura se ni bistveno spremenila, nekoliko se je povečal delež državnih gozdov in sicer iz 7,9 % na 8,2 %. Delež državnih gozdov se je povečal za 12,16 ha.

V GGE Polhov Gradec prevladuje kategorija gozdov večnamenski gozdovi, ki se razprostirajo na 88 % površine gozdov. V okviru gozdov kategorije »večnamenski gozdovi« smo izločili šest RGR: Podgorsko bukovje, Kisloljubno bukovje, Kisloljubno bukovje (stadij z gradnom), Toploljubno bukovje, Gorsko bukovje in Kisloljubna jelovja.

Varovalni gozdovi poraščajo strma pobočja na območju Polhogradske gore, Grmade in Tošča. Gozdovi kategorije varovalni gozdovi so bili določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l.RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010 in 1/2013 in 39/2015). Ta uredba določa tudi poseben režim gospodarjenja v teh gozdovih.

Površina varovalnih gozdov je 589,68 ha. V to kategorijo so uvrščeni gozdovi na strmih pobočjih v odsekih: 53A01B, 53A05B, 53A06B, 53A07B, 53A08, 53A12B, 53B06C, 53B07B, 53B08B, 53B12B, 53B13B, 53B16, 53B17, 53C16A, 53C16B,, 53C17B, 53C19B, 53D07, 53D15A, 53D15B, 53D16, 53D17, 53D18. To so gozdovi na strmih pobočjih naslednjih predelov:

- Hriba Kucelj, severozahodno od kraja Dvor pri Polhovem Gradcu, v odsekih 53A01B in 53D07;
- gozdovi v odseku 53A12B SV od naselja Log pri Polhovem Gradcu;
- gozdovi na strmih pobočjih nad potokom Mali graben, severozahodno od kraja Belica, v odsekih 53A05B, 53A06B, 53A07B in 53A08;
- gozdovi na JV in V pobočjih Grmade v odsekih 53B16 in 53B17;
- gozdovi na J in JZ pobočjih grebena Tošča v odsekih 53B06C, 53B07B, 53B08B, 53B12B in 53B13B;
- gozdovi na strmih pobočjih, ki se dvigajo nad potokom Mala Božna v odseku 53C16A;
- gozdovi na strmih pobočjih nad potokom Velika Božna v odsekih 53C16B in 53C17B;
- gozdovi na pobočjih polhogradske Gore v odsekih 53D15A, 53D15B, 53D16, 53D17, 53D18.
- gozd v odseku 53C19B, JV od Črnega vrha pri Polhovem Gradcu.

Povprečna lesna zaloga se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 8,2 m³/ha, na 250,00 m³/ha. V lesni zalogi ostaja razmerje izpred desetih let skoraj nespremenjeno iz sicer iglavci 30% in listavci 70%.

Med drevesnimi vrstami ima največji delež v lesni zalogi bukev 43,2 %. Na drugem in tretjem mestu sta smreka 22,2 % in drugi trdi listavci 11,8 % (kostanj, črni gaber, beli gaber). Večji delež imajo še, hrasti 9,2 % (graden) in plemeniti listavci – 5,6 % (gorski javor, gorski brest, veliki jesen), bori 4,5 % (rdeči in črni bor) in jelka 3,1 %. Druge skupine drevesnih vrst imajo precej nižje deleže v lesni zalogi, največ breza, črna jelša in macesen.

Skupni tekoči letni prirastek v GGE Polhov Gradec je 6,81 m³/ha. Prirastek iglavcev predstavlja 26 %, prirastek listavcev pa 74 %.

V GGE Polhov Gradec prevladujejo gozdovi v razvojnih fazah debeljaki (37,7 %). Sestojev v obnovi je 26,7 %. Z vidika trajnosti donosov lesa je premalo mladovja (3,4 %).

Možni posek za naslednje ureditveno obdobje 2026 - 2035 znaša 228.718 m³. Predstavlja 18,8 % skupne lesne zaloge in 69,4 % prirastka. V možnem poseku je 29 % iglavcev in 71 % listavcev. Največji delež poseka, glede na vrsto poseka, imajo pomladitvene sečnje in sicer 56 %.

V naslednjem desetletju (2026 – 2035) načrtujemo 77,53 ha negovalnih del.

V GGE so na vsaj relativno majhni površini poudarjene vse funkcije gozdov. Glede na površino, kjer so funkcije poudarjene na 1. stopnji, je najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija, saj jo ima na tej stopnji poudarjeno 85 % gozdov.

Če gledamo le 1. stopnjo poudarjenosti, med funkcijami izstopata funkcija varovanja gozdnih zemljišč in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Hidrološka funkcija je zelo pomembna na 2. stopnji, saj jo ima 23 % gozdnega prostora.

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih sta v enoti dve območji Natura 2000:

SI13000021 Podreber – Dvor in
SI3000335 Polhograjsko hribovje.

V enoti so štiri ekološko pomembna območja (EPO):

35500 Podreber – Dvor,

36400 Polhograjska Grmada,
95300 Polhograjsko hribovje in
94100 Ljubljana – Gradaščica – Mali Graben

** (slednje je vezano na vodotoke in ne na gozd ter gozdarstvo).

.
Večji del GGE oziroma skoraj 75 % območja GGE, leži v zavarovanem območju Krajinskega parka Polhograjski dolomiti.

UVOD

Gozdnogospodarski načrt (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Polhov Gradec za obdobje veljavnosti 2026-2035 je sedma obnova te enote. Prvi načrt je bil izdelan za obdobje 1956-1965.

Pravna podlaga za izdelavo načrta so Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE), Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20). Načrt je izdelan v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, 2012, ter v skladu z Navodili za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030 (ZGS, Ljubljana 2021), po katerih se posodablja tudi podatke o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN gozdnogospodarskih enot.

Načrt obravnava vse gozdove ne glede na lastništvo. Obsega naslednje tematske sklope: splošni opis gozdnogospodarske enote, opis funkcij gozdov, opis stanja gozdov, analizo preteklega gospodarjenja, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe, ekonomsko presojo ter usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem. Opisani so tudi stanje, cilji ter usmeritve in ukrepi po rastiščnogojitvenih razredih.

Pri izdelavi načrta smo upoštevali Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polhov Gradec (2026-2035), katere je pripravil Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana in so bile usklajene v sodelovanju med Zavodom RS za varstvo narave, Zavodom za gozdove Slovenije OE Ljubljana in Krajevno enoto Ljubljana, pod katero spada GGE Polhov Gradec.

Naravovarstvene smernice smo pri izdelavi načrta upoštevali tako, da smo prevzeli prejete naravne vrednote, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja Natura 2000. Pri tem smo upoštevali varstvene režime, varstvene usmeritve in priporočila za ohranjanje biotske raznovrstnosti izven varovanih območij pri obravnavi funkcij gozdov, ciljev, usmeritev in ukrepov ter še posebej v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov. Vse to smo upoštevali pri načrtovanju gospodarjenja z gozdovi.

Natura 2000

V GGE Polhov Gradec sta dve območji Natura 2000:

- SI13000021 Podreber – Dvor (SAC);
- SI3000335 Polhograjsko hribovje (SAC).

Ekološko pomembna območja (EPO)

V GGE so štiri ekološko pomembna območja:

- 35500 Podreber – Dvor;
- 36400 Polhograjska Grmada;
- 94100 Ljublanica – Gradaščica – Mali Graben;
- 95300 Polhograjsko hribovje.

Okrajšave, ki se pojavljajo v tekstu, so:

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje

EPO – Ekološko pomembno območje

EŠD – evidenčna številka objektov kulturne dediščine

GGE – gozdnogospodarska enota

GGN – gozdnogospodarski načrt

GGO – gozdnogospodarsko območje

GZ – Gradbeni zakon

ID – identifikacijska številka

k.o. – katastrska občina

KD – kulturna dediščina

KE – krajevna enota

KVP – kulturnovarstveni pogoji

KVS – kulturnovarstveno soglasje

LD – lovska družina

LUO – lovsko upravljavsko območje

LZ – lesna zaloga

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

MK RS – Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije

Natura 2000 – posebno varstveno območje (območje Natura 2000)

n.v. – nadmorska višina

NV – naravna vrednota

NVDP / NVLP - naravna vrednota državnega pomena / naravna vrednota lokalnega pomena

OE – območna enota

PE – popisna enota

POO – posebno ohranitveno območje (SAC) (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o habitatih)

POV – posebno območje varstva (SPA) (območje Natura 2000, opredeljeno na podlagi evropske Direktive o pticah)

PR – prirastek

PSR – proizvodna sposobnost rastišča

PVO – posebno varstveno območje

RGR – rastiščnogojitveni razred

RS – Republika Slovenija

SiDG – Slovenski državni gozdovi d.o.o.

SKZG – Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov

STKP – Slovenska turnokolesarska pot

SVP – stalne vzorčne ploskve

Ur. l. RS – Uradni list Republike Slovenije

VVO – vodovarstveno območje

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije

ZOG – Zakon o gozdovih

ZON – Zakon o ohranjanju narave

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

ZVKDS – Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

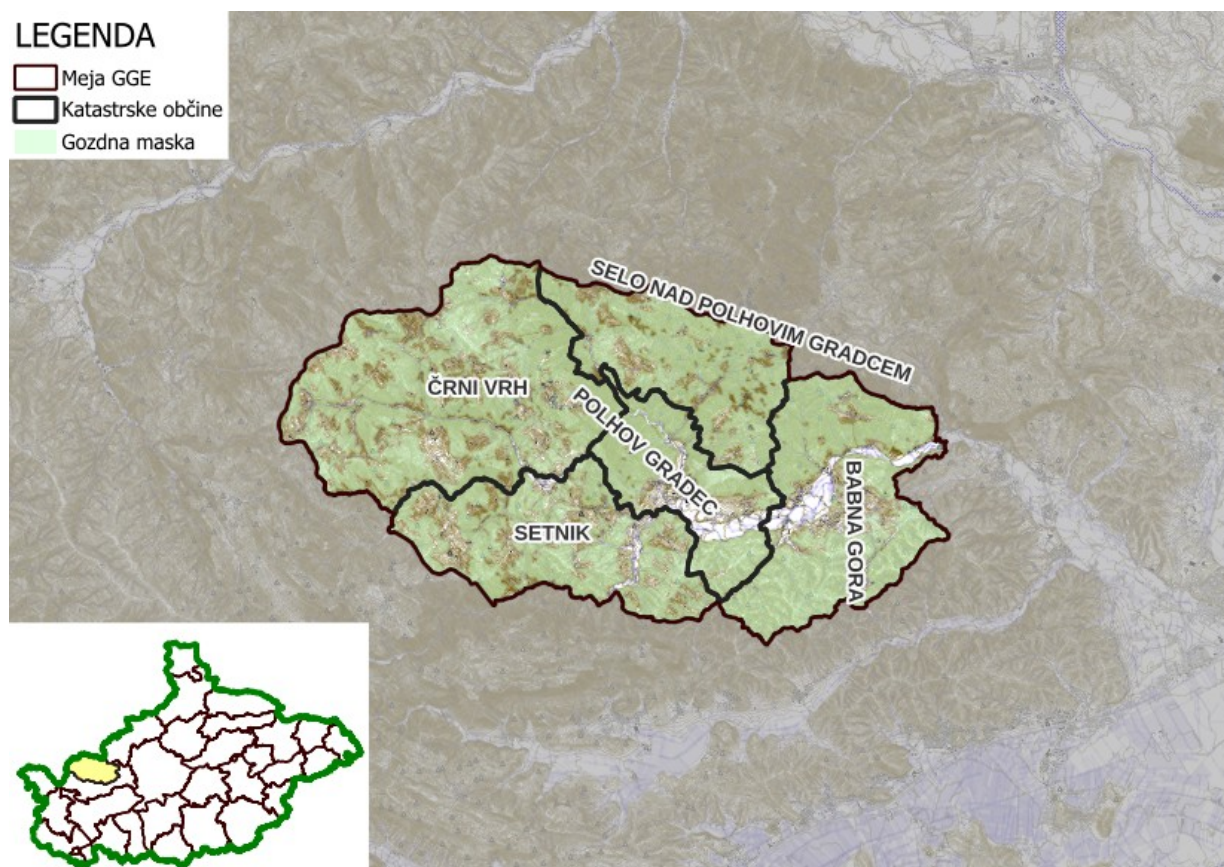
ZV-1 – Zakon o vodah

1. SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

GGE Polhov Gradec leži na območju Polhograjskih dolomitov, na zahodnem delu gozdnogospodarskega območja Ljubljana in se razteza v smeri vzhod – zahod. Na severu in zahodu meji na GGO Kranj, na jugu in vzhodu meji na GGE Dobrova in na severovzhodu na GGE Medvode.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Skupna površina GGE Polhov Gradec je 6.977,39 ha. Od tega je 4.843,70 ha gozdov in 2.133,69 ha negozdnih površin. Gozdnatost GGE je 69 %. Obsega pet katastrskih občin in sicer k.o. Babna Gora, k.o. Selo nad Polhovim Gradcem, k.o. Črni vrh, k.o. Polhov Gradec in k.o. Setnik. Vse ležijo v celoti v obravnavani GGE.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
DOBROVA-POLHOV GRADEC			6.757,40	4.668,18	
	1983 (A)	BABNA GORA	1.368,85	1.018,30	
	1984 (B)	SELO NAD POLHOVIM GRADCEM	975,69	758,28	

	1985 (C)	CRNI VRH	2.291,84	1.525,38
	1986 (D)	POLHOV GRADEC	806,81	549,30
	1987 (E)	SETNIK	1.314,21	816,92
MEDVODE			219,99	175,52
	1983	BABNA GORA	119,78	94,07
	1984	SELO NAD POLHOVIM GRADCEM	100,21	81,45
		Skupaj	6.977,39	4.843,70

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

1.1.2 Relief

Vsa enota sodi v območje Polhograjskega hribovja, ki predstavlja najnižji del zahodnega predalpskega sveta. Povprečna nadmorska višina je 540 m. Okoli 70 % enote leži pod 600 m nadmorske višine, 25 % pa je na višinah med 600 in 800 m. Le okoli 5 % se vzpne nad 800 m. Med slednjimi sta najvišja vrhova v enoti, Tošč (1.021 m) in Pasja ravan (1.020 m). Med višjimi so še Kal (936 m), Sivka (934 m), Mali Tošč (907 m), Grmada (899 m) in Ovčji grič (879 m). Več najvišjih vrhov leži na severni ali pa na zahodni meji enote.

Površje je razgibano, saj vzpetinski del z nakloni med 16° in 30° sekajo strme doline in grape. Hribovje ima značilno alpsko slemenitev v smeri vzhod-zahod. Povprečni naklon znaša 18°.

Ravnega sveta z nakloni okoli 3° je zelo malo (4 %). Večina nižinskega sveta leži ob Gradaščici. Najnižja točka v enoti je v okolici naselja Hrastenice (326 m n. v.).

1.1.3 Podnebne značilnosti

Enota leži v območju zmerno celinskega podnebja osrednje Slovenije, za katero so značilna topla do vroča poletja in zmerno mrzle zime.

Tu ni glavnih meteoroloških postaj, je le padavinska postaja Črni vrh, v bližini enote pa je tudi klimatološka postaja Topol pri Medvodah. Podatke o podnebjju smo zato kombinirali glede na razpoložljivost zbranih podatkov na posamezni postaji, pri čemer smo primarno uporabili podatke s postaje Črni vrh. V nadaljevanju navajamo podatke za referenčno obdobje 2016 – 2024.

Povprečna letna količina padavin je merila 1.751 mm. V preteklem obdobju jih je bilo največ v letu 2023 (2.120 mm), najmanj pa v letu 2022 (1.435 mm). Letno jih je bilo največ v dveh obdobjih, med majem in junijem ter med oktobrom in novembrom. Povprečno najmanj jih je bilo v decembru. Maksimalna višina snega je bila najvišja v letu 2023 (70 cm), najnižja pa v letu 2022 (23 cm). Največ dni s snežno odejo je bilo v 2021 (72), najmanj v 2019 (25).

Srednje letne temperature so se gibale med 10,0 °C (leto 2021) in 11,7 °C (2024), povprečje je bilo 10,8 °C. V letu 2024 je bila povprečna maksimalna temperatura 16,1 °C. Letno so bile najvišje temperature v juliju in avgustu, najnižje med decembrom in februarjem.

Povprečno je bilo v letu 12 ledenih dni, ko se je temperatura spustila pod 0 °C. Največ jih je bilo v letu 2017 (28), najmanj v letu 2024 (2). V povprečju je bilo letno tudi 10 tako imenovanih vročih dni, ko se je temperatura povzpela do ali nad 30 °C. Najbolj vroče je bilo v letu 2024, ko je bilo takšnih dni 19, najmanj pa v letu 2016 in 2020, ko sta bila vroča 2 dneva.

Dni z vihnim vetrom (več od 8 bf) in z močnim vetrom (več od 6 bf) ni bilo, z izjemo leta 2017, ko je bilo 6 dni z močnim vetrom, bil pa je tudi 1 dan z vihnim vetrom. Največ dni z nevihto je bilo v letu 2022 (37), najmanj pa v letu 2024 (25). Največ meglenih dni je bilo v letu 2020 (81), najmanj v letu 2023 (21).

1.1.4 Hidrološke razmere

Vsi vodotoki v enoti sodijo v porečje Gradaščice. Poleg slednje je večji vodotok še Mala voda, ki pa je tudi povirni pritok Gradaščice. Obe sta zbirna vodotoka za vse potoke v enoti. Slednji se pogosto imenujejo po grabnih, po katerih tečejo. To so na primer Mačkov graben, Ilov graben, Potrebuježev graben, Ernejčkov graben, Škadrov graben.

Večji potoki so skozi vse leto bogati z vodo. Ob dolgotrajnejšem deževju in močnejših nalivih se naglo spremenijo v hudournike. Severovzhodni del enote je močno podvržen erozijskemu delovanju vode, najbolj intenzivno na strmih, krušljivih dolomitnih pobočjih med Grmado in Toščem.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Matična podlaga

Za Polhograjsko hribovje je značilna pestra kamninska zgradba, saj gre pogosto za izmenjavo karbonatne in nekarbonatne matične podlage z vmesnimi pasovi mladih sedimentov. Od karbonatnih kamnin prevladujejo triasne in delno tudi kredne kamnine (delno prepustni dolomiti), od neprepustnih pa paleozojske, permske in karbonatne plasti (večbarvni peščenjaki, alevroiti, skrilavci in konglomerati).

Na severnemu in severovzhodnemu delu enote, to je na višjih, izrazitejših oblikah hribovja, prevladujejo karbonatne kamnine (dolomit triadne formacije), na južnem delu pa je največ kisle matične podlage s karbonskimi kameninami (glinasti skrilavci in peščenjaki). Na zahodnem in severozahodnem delu je kamninska podlaga manj enotna, saj se kamnine močno prepletajo.

Tla

V dolinah so obrečne prsti, ki so pogosto oglejene. Nastale so s preperevanjem naplavin na prodiščih vzdolž vodotokov. Za neprepustne kamnine, med katerimi prevladujejo permo-karbonske in permske usedline, so značilne kisle rjave prsti. Ta vrsta prsti je manj rodovitna in vlažna ter ne vsebuje kalcija. Na apnencih in dolomitih so rjave pokarbonske prsti in rendzine, pri čemer so tla izrazito plitva.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Celotna površina GGE Polhov Gradec meri 6.977,39 ha. Površina gozdnega prostora je 4.941,32 ha. Ta poleg gozda zajema tudi negozdna zemljišča, ki so z gozdom funkcionalno povezana in skupaj z njim zagotavljajo uresničevanje funkcij gozdov. V GGE je skupaj 97,55 ha takih površin. To so površine pod daljnovodi 14,11, skalovja 15,73 ha, senožeti 5,37 ha, zaraščajoče površine 387,43 ha, inf. objekti 21,55 ha in drugo 2,36 ha.

V enoti se zarašča skupno 39,10 ha površin. Od tega je 38,43 ha površin v gozdnem prostoru, bodisi na robu gozda, ali pa se zaraščajo travne površine znotraj gozda.

Gozd pokriva 4.843,70 ha območja GGE. Gozdnatost je 69 %.

V GGE prevladuje gozdnata krajina. Kmetijska in primestna krajina, za katero je značilno, da gozd porašča manj kot 40 % površine, zavzema le 0,45 ha površine. Za gozdnato krajino velja, da gozd prekriva od 40 do 85 % površine, pri čemer se ta mozaično prepleta z drugimi rabami.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdnata	4.843,49	6.976,94	69,41	100,0
Kmetijska in primestna	0,21	0,45	-	-
Skupaj	4.843,70	6.977,39	69,41	100,0

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	6.977,39	100,00
Gozd	4.843,70	69,42
Ostala gozdna zemljišča	-	-
- daljnovodi	14,11	0,20
Gozdni prostor	4.941,32	70,82
- skalovja	15,73	0,23
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	5,37	0,08
- zaraščajoče površine	38,43	0,55
- infrastrukturni objekti (ceste, plinovodi)	21,55	0,31
- drugo	2,36	0,03
Negozdni prostor	2.076,91	29,77
- zaraščajoče površine	0,67	0,01

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	1,99	0,0
521	Nižinsko črnojelševje	1,99	0,0
22	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	1,84	0,0
531	Dobovje in dobrovo belogabrovje	1,84	0,0
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1,64	0,0
542	Predalpsko gradnovo belogabrovje	1,64	0,0
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	36,37	0,8
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	36,37	0,8
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.470,01	30,3
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	1.454,02	30,0
554	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	15,99	0,3
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	1.918,31	39,8
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	1.918,31	39,7
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	334,83	6,9
581	Osojno bukovje s kresničevjem	36,73	0,8
632	Predalpsko gorsko bukovje	298,10	6,2
29	jelova-bukovja	2,39	0,0
641	Dinarsko jelovo bukovje	2,39	0,0
30	javorovja, velikojesenovja in lipovja	11,72	0,2
600	Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	0,27	0,0
761	Javorovje s praprotni	11,45	0,2
31	toploljubna bukovja	221,55	4,6
592	Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	221,55	4,6
32	gozdovi in grmišča toplotoljubnih listavcev	364,66	7,5
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	355,18	7,3
563	Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in maloje	9,48	0,2

33	kisloljubna rdečeborovja	4,49	0,1
741	Kisloljubno rdečeborovje	4,49	0,1
34	bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	278,56	5,8
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	278,56	5,8
36	jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	195,34	4,0
771	Jelovje s praprotni	162,21	3,3
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	33,13	0,7
	Skupaj	4.843,70	100,0

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

V nadaljevanju je opisanih šest rastiščnih tipov, ki v enoti pokrivajo največje površine.

751 Kisloljubno bukovje z rebrenjačo; 1.918 ha

Združba sledi kislim silikatnim kameninam od nižinskega do gorskega vegetacijskega pasu (od 300 do 900 m nmv). Porašča hladne in zmerno tople lege blago razgibanega terena. Matično podlago tvorijo karbonski glinasti skriljavci in peščenjaki, na katerih so se pod to gozdno združbo, ob sodelovanju ostalih tlotvornih činiteljev, razvila globoka slabo opodzoljena rjava silikatna tla., ki so visoko produktivna. Od drevesnih vrst je konkurenčno najmočnejša bukev, vendar tu najdejo ugodne pogoje za rast tudi smreka, jelka, bor, graden. V regresijskih stadijih je konkurenčna sposobnost vrst spremenjena. V odvisnosti od regresije prevzamejo v prehodnem obdobju konkurenčno premoč rdeči bor, smreka in graden.

Najpomembnejše značilnice: bukev (*Fagus sylvatica*), belkasta bekica (*Luzula nemorosa*), rebrenjača (*Blechnum spicant*), borovnica (*Vaccinium myrtillus*), navadni črnilec (*Melampyrum nemorosum*), gozdna škržolica (*Hieracium murorum*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 7,0 m³/ha/leto.

552 Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih ; 1.454 ha

Združba porašča velike površine v predgorskem (submontanskem) pasu. Zavzema višinski razpon od 400 do 800 m nmv, vse ekspozicije in širše hrbte hribov srednjih strmih do blago nagnjenih pobočij. Matično podlago tvorijo dolomiti in apnenci na katerih so se razvila srednje globoka ilovnata rjava karbonatna tla, ki so stabilna in visokoproduktivna. Prevladujejo čisti bukovi gozdovi s posamično primesjo drugih listavcev.

Najpomembnejše značilnice: bukev (*Fagus sylvatica*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*) gozdni šipek (*Rosa arvensis*), trn (*Crataegus monogyna et oxy.*), tintovje (*Ligustrum vulgare*), dobrovita (*Viburnum lantana*), tevje (*Hacquetia epipactis*), svinjska laknica (*Aposeris foetida*), trobentica (*Primula vulgaris*), kopitnik (*Asarum europaeum*), velecvetni teloh (*Helleborus niger sp. Marcantlus*), sinje zeleni šaš (*Carex glanca*), deveterolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 7,2 m³/ha/leto.

(562) Predinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje; 355 ha

Kot paraklimatska združba ni vezana na vegetacijske pasove. Zavzema izrazito tople ekspozicije, strma skalovita pobočja in grebene. Matično podlago tvorijo dolomiti, na njih se je razvila plitva do srednje globoka dolomitna rendzina.

Najpomembnejše značilnice: puhasti hrast (*Quercus pubescens*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), mokovec (*Sorbus aria*), bukev (*Fagus sylvatica*), ruj (*Cotinus coggygria*), šmarna hrušica (*Amelanchier ovalis*) (*Crataegus monogyna et oxy.*), tintovje (*Ligustrum vulgare*), dobrovita (*Viburnum lantana*), skalna krljika (*Rhamnus saxatilis*), kozja češnja (*Rhamnus cathartica*), češmin (*Berberis vulgaris*), gorski in navadni vrednik (*Teucrium chamaedrys et montana*), remšela (*Polygala chamaebuxus*), jesenček (*Dictamnus albus*), ozkolistni jelenovec (*Laserpitium siler*), krvomočnica (*Geranium sanguineum*).

Proizvodna sposobnost rastišča (izračunana na podlagi normalnega stanja drevesnih vrst za rastišča termofilnih listavcev na ravni Slovenije): 2,1 m³/ha/leto.

(632) Predalpsko gorsko bukovje; 298 ha

Združba porašča predgorski in gorski pas v nadmorski višini od 600 do 900 m nmv. Zavzema hladne lege, strma pobočja od 25 do 35 °C, valovita pobočja in jarke. Matično podlago tvorijo dolomiti in apnenci na katerih se razvijajo tla na razponu od rendzine do mladih rjavih tal. Tla so zelo obstojna z ugodnimi fizikalnimi in kemičnimi lastnostmi, le mestoma mala globina jih uvršča med manj produktivne.

Najpomembnejše značilnice: bukev (*Fagus sylvatica*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), gorski brest (*Ulmus glabra*), deveterolistna mlaja (*Dentaria enneaphyllos*), velecvetna mrtva kopriva (*Lamium orvala*), navadni volčin (*Daphne mezereum*), leska (*Coryllus avellana*), širokolistna trdoleska (*Evonymus latifolia*), golšec (*Mercurialis perennis*), krpata podlesnica (*Polystichum lobatum*), dišeča perla (*Asperula odorata*), brstična mlaja (*Dentaria bulbifera*), gozdni šaš (*Carex sylvatica*), pegasti kačnik (*Arum maculatum*), rumena mrtva kopriva (*Lamium luteum*), volčja jagoda (*Paris quadrifolia*), podlesna vetrnica (*Anemona nemorosa*), kresničevje (*Aruncus sylvestris*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 7,5 m³/ha/leto.

621 Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje; 278 ha

Združba porašča izrazito tople ekspozicije. Pojavlja se pretežno po grebenih. Na strmih pobočjih pa le kot otoki v gozdni združbi črnega gabra in kraškega jesena. Zavzema višinski razpon od 400 do 900 m nmv. Matično podlago tvori dolomit, na katerem se je pod to gozdno združbo razvila plitva sušna dolomitna rebdzina. Tla so slabo produktivna.

Najpomembnejše značilnice: rdeči bor (*Pinus sylvestris*), ter posamično smreka (*Picea abies*) in mali jesen (*Fraxinus ornus*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), šmarna hrušica (*Amelanchier ovalis*), panešplja (*Cotonoaster tomentosa*), skalna krhljika (*Rhamnus saxatilis*), pomladanska resa (*Erica carnea*), triroba košeničica (*Genista januensis*), šemborec (*Cytisus purpureus*), jajčar (*Leontodon incanus*), gorski vrednik (*Teucrium montanum*), rjavordeča močvirnica (*Epipactis atropurpurea*).

Proizvodna sposobnost rastišča (izračunana na podlagi normalnega stanja drevesnih vrst za rastišča bazofilnih borovij na ravni Slovenije): 2,9 m³/ha/leto.

592 Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje; 221 ha

Združba se pojavlja v toplih legah, v strmih nagibih (od 25° do 45°), na napetih pobočjih hribov pretrganih z jarki. Matično podlago tvorijo dolomiti, na katerih se je pod to gozdno združbo razvila plitva do srednje globoka dolomitna rendzina. Tla imajo majhno do srednjo produkcijsko sposobnost.

Najpomembnejše značilnice so: bukev (*Fagus sylvatica*), črni gaber (*Ostrya carpinifolia*), mokovec (*Sorbus aria*), bradavičasta trdoleska (*Evonymus verrucosa*), čistilna krhljika (*Rhamnus cathartica*), gozdni šipek (*Rosa arvensis*), blede naglavka (*Cephalanthera alba*), beli šaš (*Carex alba*), medenika (*Melittis melissophyllum*), solzice (*Convallaria majalis*), lepki osat (*Cirsium erisithales*), brekvasta zvončnica (*Campanula persicifolia*), primožek (*Buphthalmum salicifolium*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 4,4 m³/ha/leto.

771 Jelovje s praprotni; 162 ha

Združba uspeva v vlažnih dolinah in jarkih, na dnu vrtač ter ob vznožju hribov na globokih izpranih tleh na pokarbonatni podlagi ali pa na rjavih tleh na kislem substratu, ki je relativno bogat na bazah. Matična kamenina igra pri razvoju tal podrejeno vlogo. Razvoj tal gre v smeri rjavih izpranih tal in so visoko produktivna.

Najpomembnejše značilnice so: jelka (*Abies alba*), smreka (*Picea abies*), bukovčica (*Nephrodium phegopteris*), Borerjeva glistovnica (*Dryopteris paleacea*), gorska glistovnica (*Nephrodium oreopteris*), bodičasta glistovnica (*Nephrodium sp. var. austriaca*).

Proizvodna sposobnost rastišča: 9,6 m³/ha/leto.

1.1.8 Živalski svet

Življenjsko okolje prostoživečih vrst živali v GGE Polhov Gradec določa pretežno gozdno okolje, z razpršeno poselitvijo manjših kmetij in mozaičnim prepletom travnikov in gozda.

Stanje predstavlja dovolj ugoden habitat za številne vrste gozdnih živali, saj je za prisotne vrste stanje gozdnega habitata večinoma ugodno.

Stanja habitata gamsa je ugodno le v posameznih strmejših delih GGE, na skalnatih pobočjih in z zadostno količino travinja za pašo.

Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
Srna	Mozaični preplet travnikov in gozda.	Stabilna	Ugoden	Preprečevanje zaraščanja.
Navadni jelen	Strnjeni gozdovi ,mirne cone in prehranska baza.	Stabilna	Ugoden	/
Damjak	Brez posebnosti	Nestabilna – v oborah	Alohtona vrsta – ne ocenjujemo stanja habitata	/
Gams	Skalnata pobočja z visokim naklonom in travinje za pašo.	Stabilna	Ugoden le v posameznih strmejših delih GGE	/
Muflon	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden – alohtona vrsta	/
Divji prašič	Brez posebnosti	Stabilna - naraščajoča	Ugoden	/
Lisica	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Jazbec	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Kuna zlatica	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Kuna belica	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Poljski zajec	Kmetijske površine s prepletom poljščin in mejic ter remiz.	Stabilna - nihajoča	Manj ugoden –	/
Navadni polh	Brez posebnosti	Stabilna - nihajoča	Ugoden	/
Raca mlakarica	Vodotoki z zadostnim	Stabilna	Ugoden	/
Fazan	Brez posebnosti	Nestabilna - alohton	Neugoden – alohtona vrsta	/
Sraka	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Šoja	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Siva vrana	Brez posebnosti	Stabilna	Ugoden	/
Nutrija	Brez posebnosti	Stabilna - naraščajoča	Neugoden – invazivna alohtona vrsta	/
Šakal	Brez posebnosti	Stabilna - naraščajoča	Ugoden	/

Srna je najpogostejša vrsta (*Capreolus capreolus*), ki je prisotna v celotni GGE. Prepletanje gozdov in travnikov, s tem veliko gozdnega roba, ustvarja zanjo ugoden življenjski prostor. Številčno slabše je zastopana le v večjih strnjenih gozdnih kompleksih in na skalovitih pobočjih. Populacija je v zadnjih letih nekoliko podvržena upadu številčnosti, kar je moč pripisati številnim dejavnikom kot so visoke letne temperature (suše), naleti z vozili, košnja in plenilci.

Jelenjad (*Cervus elaphus*) je v GGE (predvsem lovišču Polhov Gradec) v zadnjih nekaj letih številčno nekoliko narasla, čemur sledi tudi odvzem te vrste skladno z LUN.

Muflon (*Ovis ammon musimon*) je v GGE prisoten v obliki manjše kolonije v severnem delu GGE. Razvoj populacije je stabilen. Zaradi relativne izoliranosti od drugih kolonij muflonov je izpostavljena genski degradaciji, kar v prihodnosti lahko pomeni njeno slabitev. Celotna kolonija se večino časa nahaja le v lovišču Polhov Gradec.

Gams (*Rupicapra rupicapra*) je v GGE prisoten v obliki manjše kolonije v severnem delu. Kolonija je del populacije, ki poseljuje nekoliko večje področje. Pojavlja se v loviščih Polhov Gradec, Dobrova, Toško čelo in Medvode. Populacija zaradi stalnih stikov z drugimi ni ogrožena. Njen razvoj je stabilen.

Divjega prašiča (*Sus scrofa*) lahko označimo kot pogosto vrsto, katere številčnost v zadnjih nekaj letih še narašča. Posledica so vedno večje škode na kmetijskih površinah, predvsem na travnikih in koruznih njivah. Divji prašič je vrsta z izjemno potencialno nataliteto, ki pride do izraza ob ugodnih prehranskih razmerah. Populacijo se obvladuje predvsem s posegi v populacijo in manj s posegi v njeno okolje.

Lisica (*Vulpes vulpes*) je prisotna v celi GGE. Velikost populacije niha. Nihanja so posledica medletnim nihanjem prehranske baze (npr. glodavci), čemur sledi tudi povečana nataliteta in preživetje mladičev. Njeno številčnost omejuje tudi garje. Razvoj populacije **kun** (*Mustelidae*) je stabilen. Najpogostejši sta kuna zlatica in kuna belica (*Martes martes* in *Martes foina*). Kuna belica je bolj prilagodljiva in jo najdemo tudi v naseljih, posledica je večja prisotnost te vrste. Populacija **jazbeca** (*Meles meles*) je stabilna. Prisoten je tudi **dihur** (*Mustela putorius*).

Poljska divjad je zaradi intenzivnega kmetijstva najbolj ogrožena. To se najmočnejše odraža na stanju populacij poljskih kur, ki so izjemno redke. Prav tako intenzivno kmetijstvo vpliva na poljskega zajca (*Lepus europaeus*), katerega populacija je stabilna, vendar v primerjavi z desetletji pred tem, zelo okrnjena.

Izmed vranov so tu prisotne **siva vrana** (*Corvus cornix*), **šoja** (*Garrulus glandarius*) in **sraka** (*Pica pica*).

Raca mlakarica (*Anas platyrhynchos*) je prisotna v vseh večjih vodotokih.

Navadni polh (*Glis glis*) je prisoten v celotnem GGE, njegova številčnost pa med leti niha glede na razpoložljivost primarne hrane (žir).

Zavarovane vrste:

Medved (*Ursus arctos*): Glede na Strategijo upravljanja s populacijo rjavega medveda v Sloveniji spada GGE v območje izjemne prisotnosti rjavega medveda. Medved se v enoti redko pojavlja. V preteklih desetih letih smo trikrat evidentirali prisotnost medveda v enoti, ki je trajala do enega leta.

Volk (*Canis lupus*): občasno se pojavlja v obliki posameznih volkov (t. i. dispergerjev, ki iščejo partnerja in prazen prostor za vzpostavitev teritorija).

Ris (*Lynx lynx*): ni prisoten.

Male zveri: dihur (*Mustela putorius*); hermelin (*Mustela erminea*) in mala podlasica (*Mustela putorius*) so prav tako prisotne v GGE. Zaradi pomanjkanja podatkov oziroma splošni neraziskanosti teh vrst je določanje stabilnosti populacij nesmiselno.

Vidra (*Lutra lutra*): je prisotna v potoku Gradaščica.

Od gozdnih kur sta se v preteklosti na tem področju pojavljala gozdni jereb (*Tetrastes bon*) in **divji petelin** (*Tetrao urogallus*). Obe živalski vrsti sta uvrščeni na rdeči seznam ogroženih živalskih vrst (Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur.l. RS, št. 82/2002 in 42/2010).

Med ujedami najpogostejše srečamo **kanjo** (*Buteo buteo*), pogosto se pojavljata tudi **kragulj** (*Accipiter gentilis*) in **skobec** (*Accipiter nisus*). Predvsem populacija kanje je od njene zaščite

naprej narasla. Poleg prej naštetih ujed se pojavljata še **navadna postovka** (*Falco tinnunculus*) in **sokol selec** (*Falco peregrinus*).

Najpogostejša sova je **lesna sova** (*Strix aluco*), prisotna sta tudi **mala uharica** (*Asio otus*) in **veliki skovik** (*Otus scopus*). V okolici Polhovega Gradca se nahaja tudi redka vrsta **kozača** (*Strix uralensis*).

Izmed vranov je na območju prisoten tudi **krokar** (*Corvus corax*).

Izmed žoln se tu pojavljajo **siva žolna** (*Picus canus*), **zelena žolna** (*Picus viridis*) in **veliki detel** (*Dendrocopos major*).

Med golobi najdemo **grivarja** (*Columba palumbus*), **divjo grlico** (*Streptopelia turtur*) in **turško grlico ali gugutka** (*Streptopelia decaocto*).

Od obvodnih zavarovanih vrst ptic se najpogosteje pojavlja **siva čaplja** (*Ardea cinerea*).

Pogosta je tudi **navadna veverica** (*Sciurus vulgaris*).

Od redkih in ogroženih živalskih vrst so na območju Podreber Dvor evidentirani tudi **mali podkovnjak** (*Rhinolophus hipposideros*) in **navadni škržek** (*Unio crassus*).

Na območju Briš so evidentirane živalske vrste **navadni netopir** (*Myotis myotis*) in **mali podkovnjak** (*Rhinolophus hipposideros*). Na območju Tošča pa je evidentiran metulj **črtasti medvedek** (*Callimorpha quadripunctaria*). Območje, kjer se zadevne vrste nahajajo, je razglašeno z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14 in 21/16).

V GGE gnezdi tudi **planinski orel** (*Aquila chrysaetos*), zato je nujno upoštevanje omejitev pri gospodarjenju z gozdom v času gnezditve.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.441,80	398,54	3,36	4.843,70
Delež (%)	91,7	8,2	0,1	100,0

V GGE Polhov Gradec prevladujejo zasebni gozdovi s 91,7 %. Državnih gozdov je 8,2 %, le 0,1 % pa je gozdov lokalnih skupnosti.

Površino gozdov smo ugotovili s projekcijo posnetkov, dobljenih z metodami daljinskega zaznavanja na temeljne topografske načrte. Na tako dobljenih ortofotokartah (DOF) smo površino gozdov preverili na terenu.

Površina gozdov v GGE je 4.843,70 ha. Glede na prejšnje ureditveno obdobje se je zmanjšala za 48,31 ha. Razlog je v krčitvah, del sprememb površin pa je tudi posledica uporabe digitalizacije pri izračunavanju površin in novejših ortofoto načrtov pri zarisu gozdnega roba.

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	63,5	63,5	3,1	3,1
1 do 5 ha	19,1	82,6	12,1	15,2
5 do 10 ha	6,4	89,0	12,6	27,8
10 do 30 ha	8,4	97,4	42,1	70,0
30 do 100 ha	2,6	100	30,0	100
nad 100 ha	-	-	-	-
Skupaj	100,0		100,0	

Preglednica 8/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	55,8	63,5	771	771
1 do 5 ha	28,8	19,1	232	1003
5 do 10 ha	7,7	6,4	78	1081
10 do 30 ha	7,5	8,4	102	1183
30 do 100 ha	0,2	2,6	31	1214
nad 100 ha	-	-	-	-

Evidentiranih je 1214 zasebnih lastnikov gozdov. Povprečna zasebna gozdna posest meri 3,6 ha. Največ 63,5 %) lastnikov ima posest manjšo kot 1 ha.

V preteklem desetletju se je razdrobljenost gozdne posesti rahlo povečala, povečal se je tudi delež lastnikov z večjo posestjo.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

1.3.1 Odprtost gozdov za spravilo lesa

Podatki o načinu spravila, navedeni v spodnji preglednici, so prikazani in izračunani za vse gozdove v GGE, kjer je načrtovan možni posek.

Z gozdnimi vlakami je odprtih 74 % površine vseh gospodarskih gozdov. Gozdovi, ki niso odprti z vidika spravila in v katerih ni mogoče izvajati racionalnega spravila lesa, se nanašajo večinoma le na dele odsekov. Slabše odprta so strma pobočja.

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	2.119,24	59,0	1,1	53,0	38,9	3,3	3,7	0,0
Ročno	81,03	2,3	14,4	66,6	7,4	5,2	0,0	6,4
Kombinirano i	1.387,76	38,7	1,4	35,6	40,8	15,9	4,4	1,9
Odprto skupaj	3.588,03	100,0	1,5	46,5	39,0	8,2	3,9	0,9
Ni odprto	1.255,67							
Skupaj	4.843,70							

Opomba: Kombinirano I – kombinirano traktorsko in ročno spravilo.

Ni odprto: v primeru traktorskega spravila je to območje brez vlak

Navedeni podatki so prikazani in izračunani za gozdove, kjer je načrtovan možni posek.

Traktorsko spravilo je predvideno na 59 % površine gozdov, kjer je načrtovan posek, kombinacija traktorskega spravila z ročnim pa na 39 %. Zaprtih predelov gozdov za spravilo lesa je 1.255,67 ha (26 %).

Kombinirano traktorsko spravilo z ročnim spravilom se opravlja na strmih predelih, kjer je še možno ročno spravilo. Tako spravilo je predvsem v jarkih, ki so od gozdne vlake oddaljeni za več kot dolžino vrvi na vitlu.

Z vidika spravila so zaprti gozdovi tisti, v katerih ni mogoče izvajati racionalnega spravila lesa, vendar se povečini nanašajo le na dele odsekov. Gozdove te kategorije je delno možno odpirati za traktorsko spravilo v kombinaciji z ročnim spravilom. Del zaprtih gozdov je nedostopnih zaradi konfiguracije terena in so zato trajno zaprti za spravilo..

1.3.2 Odprtost gozdov s cestami

Gozdne ceste

Podatki za gozdne ceste so pridobljeni iz Evidence gozdnih cest, ki jo vodi ZGS. Podatki o gozdnih cestah so javno dostopni tudi na spletnem pregledovalniku ZGS. Za gozdne ceste velja, da je po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO Ljubljana (2021-2030), privzeto, da so vse gozdne ceste obenem tudi produktivne.

Skupna dolžina gozdnih cest v GGE je 12,27 km.

V letu 2020 se je prevzela GC Babna gora v dolžini 1.210 m. Nekaj cest se je nekoliko skrajšalo. V planu za brisanje iz evidence je GC Gabrše ID 046745.

Preglednica 10: Gozdne ceste v GGE

Šifra ceste	Ime ceste	Dolžina ceste v GGE (m)
046813	PRAPROČE-GORA	1.275
046749	ZVONEŠČA	1.183
046748	KUZOVO-USTREŽ-PREDOL	1.973
046745	GABRŠE	1.328
046228	BABNA GORA	1.210
046227	KLJUČ (ZDRUŽENA)	1.197
046065	Praproče- Gora (sever)	1.406
046063	Suha reka- Lipar	963
046057	NACKOV GRABEN-ČRNI VRH	1.740
SKUPAJ		12.275

Preglednica 11/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	12,27	2,53
Javne ceste	101,45	20,94
Skupaj	113,72	23,47

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste in površina vseh gozdov

Javne ceste

Podatki za javne ceste so pridobljeni iz Karte zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila narejena ob izdelavi GGN GGO Ljubljana (2021-2030) in prikazuje javne ceste, primerne za gozdno proizvodnjo, po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO Ljubljana (2021-2030). Metodologija določanja javnih cest, primernih za gozdno proizvodnjo, je bila pred desetletjem enaka.

Povezovalnih gozdnih cest in drugih javnih cest ne prikazujemo več, ampak samo še produktivne gozdne ceste in javne ceste, ki so primerne za gozdno proizvodnjo.

Odprtost in gostota prometnic

Zaprta območja z gozdnimi cestami, kot jih definira Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. 38/94, 20/95, 42/98, 12/99, 25/02, 35/03, 31/05, 9/06, 32/07, 36/09, 103/10, 35/12, 101/13 – ZDavNepr, 22/14 – odl. US in 42/15), v GGE Polhov Gradec ni.

Gostota cest, ki se uporabljajo za prevoz lesa znaša 23,47 m/ha, kar je pod povprečjem GGO (v GGN GGO Ljubljana (2021-2030): 28 m/ha).

Med cestami, ki so pomembne za gospodarjenje z gozdom in se uporabljajo za prevoz lesa, je 101,45 km javnih cest in le 12,27 km gozdnih. Velik problem na javnih prometnicah so tudi omejitve glede dovoljene osne obremenitve. Zaradi prenizkih osnih obremenitev je namreč uporaba številnih javnih prometnic za potrebe gospodarjenja z gozdovi (izvoz lesa z gozdarskimi kamioni ali drugo težjo kmetijsko-gozdarsko mehanizacijo) onemogočena. Poleg tega je veliko javnih prometnic produktivnih samo pogojno, ker bi bilo potrebno najprej zgraditi ustrezne priključke gozdnih vlak rampnimi prostori, obračališči in mesti za stojišča žižnic.

Gozdne prometnice so lahko zelo primerne za turistično rekreativno rabo, če so speljane tako, da zmanjšujejo negativne vplive obiskovalcev na gozd in gozdni prostor. V GGE Polhov Gradec sta za kolesarjenje zelo primerni gozdni cesti Praproče - Gora (GC 046813) in Praproče - Gora (sever, GC 046065), v odsekih D14, D15A in E03, po katerih poteka kolesarska pot na vrh Polhogradske Gore. Ta kolesarska pot je navedena v »Turističnem vodniku po občini Dobrova Polhov Gradec (Občina Dobrova Polhov Gradec, 2001).

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Enota Polhov Gradec spada pod upravno enoto Ljubljana, z majhno izjemo na vzhodnem obrobju, ki spada pod upravno enoto Medvode. Enota je relativno redko poseljena. Zanj so značilna manjša naselja, ki so enakomerno porazdeljena po enoti. Gostota prebivalstva je večja le na jugovzhodnem delu enote, kjer je ob Gradaščici več ravninskega sveta. V enoti je skupaj dvajset naselij, od katerih jih ima osem manj kot 100 prebivalcev. Gre za zaselke, vasi in posamezne kmetije.

Po podatkih Statističnega urada RS iz leta 2025 živi na področju GGE Polhov Gradec 3.122 prebivalcev, od tega 654 v največjem naselju v enoti, to je v Polhovem Gradcu. Število prebivalstva v enoti je v preteklem desetletju zraslo za 132.

Preglednica 12: Število prebivalcev po naseljih

Naselje	Število prebivalcev 2025
021001 Babna Gora	231
021002 Belica	37
021004 Briše pri Polhovem Gradcu	158
021006 Črni Vrh	274
021008 Dolenja vas pri Polh. Gradcu	276
021010 Dvor pri Polhovem Gradcu	160
021013 Hrastenice	32
021019 Log pri Polhovem Gradcu	18
021023 Podreber	195
021025 Polhov Gradec	654
021026 Praproče	109
021027 Pristava pri Polh. Gradcu	127
021029 Rovt	68
021031 Selo nad Polhovim Gradcem	31
021032 Setnica - del	46
021033 Setnik	168
021034 Smolnik	172
021035 Srednja vas pri Polh. Grad.	216
021036 Srednji Vrh	94
071001 Belo	56
Skupaj	3.122

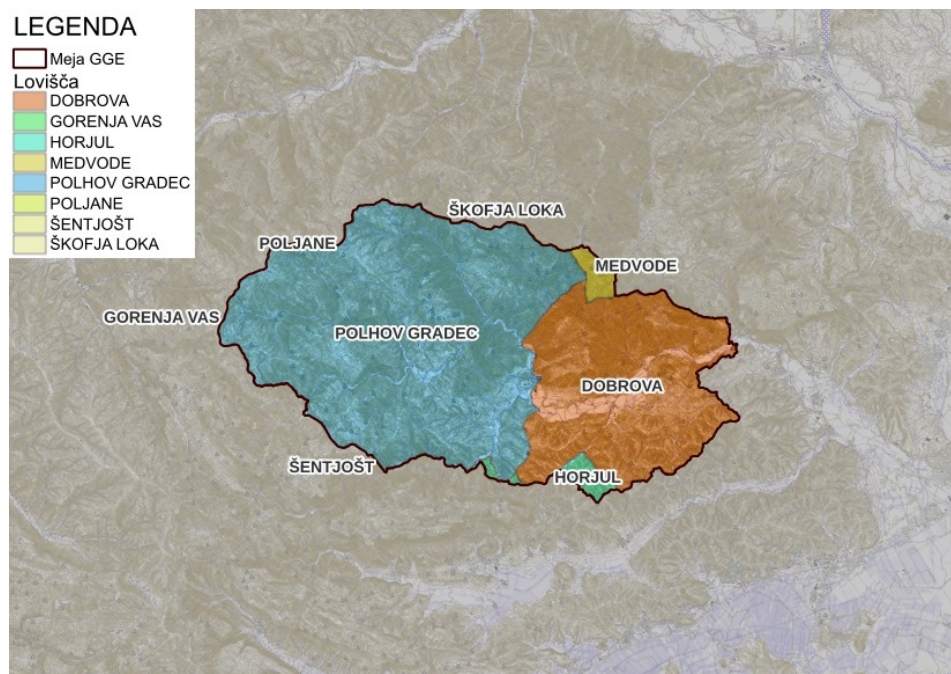
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

Preglednica 13/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0231	Medvode	82,59	del
0232	Dobrova	1595,80	del
0233	Polhov Gradec	3057,20	del
0234	Horjul	108,11	del
	Skupaj	4.843,70	

GGE Polhov Gradec v celoti leži v Gorenjskem lovsko upravljavskem območju (LUO). Osrednji zahodni del GGE je v lovišču Polhov Gradec (63,1 %). Osrednji vzhodni del GGE se razprostira v lovišču Dobrova. Lovišče Horjul obsegajo trije odseki na jugu GGE: 53A29, 53A30 in 53A31. Manjši del GGE na severu spada v lovišče Medvode (odseka 53B15 in 53B14).

1.5.2 Kmetijstvo

Kmetijstvo skupaj z gozdarstvom pomembno sooblikuje krajinsko podobo GGE Polhov Gradec in omogoča zaposlitev oziroma dopolnilni dohodek delu prebivalstva. Prevladujejo manjše mešane kmetije, ki so deloma odvisne od zaslužka v gozdu.

Po podatkih Statističnega urada RS (ti veljajo za celotne občino Dobrova – Polhov Gradec; saj ni na voljo podatkov, ki bi zajeli le del te občine, ki je v GGE Polhov Gradec), se je število kmetijskih gospodarstev v obdobju od 2010 do 2020 zmanjšalo za 9 %. Površina kmetijskih zemljišč se je zmanjšala za 6 %, za 1 % površina njiv, za 5 % pa površina travnikov in pašnikov. Povečal se je obseg pridelave žit (pšenice, pira in koruze) ter zelenjadnic, obseg pridelave ostalega pa se je zmanjšal. Pomembni sta govedoreja in perutninarstvo. Prašičereja je upadla, drobnice pa je nekaj več kot pred desetletjem.

V enoti je registriranih 9 dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. V Polhovem Gradcu deluje čebelarsko društvo.

1.5.3 Poselitev

Reliefna pestrost je pogojevala razvoj manjših, razpršenih ter tradicionalno navezanih naselij na ruralno zaledje. Ugodni pogoji za poselitev so na prisojnih pobočnih policah in na ploščatih vršnih slemenih. V širokih delih doline Gradaščice so manjše gručaste vasi, v višjih predelih pa se pojavljajo zaselki in samotne kmetije. Marsikje je posest zaokrožena v celke. Večja gostota poselitve je značilna za ravna in blago nagnjena območja, manjša pa za večje strmine. Dolinska naselja so v zadnjih desetletjih vse bolj podvržena procesu suburbanizacije. Strategija prostorskega razvoja teče v smeri ohranjanja kmetijske in gozdarske dejavnosti ter spodbujanja k razvoju kmečkega in rekreacijskega turizma.

Večina aktivnih prebivalcev, ki ne živi od kmetijstva, se dnevno vozi na delo v Ljubljano ali pa v okoliška zaposlitvena središča kot so Polhov Gradec, Horjul, Škofja Loka, Medvode in Vrhnika.

(Glej tudi poglavje 1.4 Družbeno gospodarske razmere!)

1.5.4 Infrastruktura

Glavna prometnica je regionalna cesta Ljubljana - Polhov Gradec. Nanjo se navezujejo druge pomembnejše cestne povezave. To so Polhov Gradec - Črni vrh, Polhov Gradec - Šentjošt in Polhov Gradec - Horjul. Enota je sicer preprejena z lokalnimi cestami, ki vodijo do vasi, zaselkov in posameznih hiš. Večina cest do vasi in zaselkov je asfaltiranih, marsikatera, ki vodi do posameznih hiš, pa je še vedno makadamska. Po teh cestah poteka tudi transport lesa.

Po podatkih, ki veljajo za celotno občino Dobrova – Polhov Gradec, v skupni rabi energije glede na vir prevladuje raba lesne biomase (38 %), sledita raba električne energije (31 %) in raba ekstra lahkega kurilnega olja (16%). Večino rabe obnovljivih virov energije predstavlja lesna biomasa.

Izvajalec javne službe oskrbe s pitno vodo je Občina Dobrova - Polhov Gradec (režijski obrat). V enoti so vodovodi Polhov Gradec, Praproče, Dvor – Dolenja vas, Podreber, Črni vrh – Smolnik in Srednji vrh – Rovt. Za ravnanje z odpadki skrbi JP Voka Snaga.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, ipd.)

Celotno območje GGE Polhov Gradec se z elektriko napaja iz RP Kozarje po 20 kV daljnovodih Polhov Gradec in Horjul. Uporabniki so elektroenergetsko oskrbovani iz dveh razdelilnih transformatorskih postaj (RTP), in sicer iz RTP 110/20 kV Vič in RTP 110/20 kV Žiri. Območje enote pokriva distribucijsko podjetje Elektro Ljubljana d. d..

Ob regionalni cesti Ljubljana - Polhov Gradec se na južnem pobočju grebena Požarnik (odsek 53A11, k. o. Babna Gora) nahaja kamnolom Hrastenice. Odprte površine v njem zavzemajo površino okoli 4,5 ha. Kamnolom je bil sicer že opuščen, vendar se ga je v preteklem desetletju občasno, čeprav nezakonito, še uporabljalo.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Gospodarske dejavnosti so v tej enoti razvite v manjšem obsegu. Večjih podjetij ni, jih je pa veliko, ki se ukvarjajo s trgovino, obrtnimi storitvami (mizarstvo, kovinopasarstvo, livarstvo, ...), storitvenimi dejavnostmi (računovodstvo, gradbeništvo, elektroinštalaterstvo, razna svetovanja...) in z osebnimi storitvami. Med njimi so trije ponudniki gozdarskih storitev, ponudnik vzdrževanja cest, obratuje pa tudi žaga. V enoti je šest turističnih kmetij.

1.5.7 Požarno ogroženi gozdovi

Stopnjo požarne ogroženosti smo gozdovom določili po odsekih, na osnovi Pravilnika o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.).

Preglednica 143/1: Požarno ogroženi gozdovi

Katastrska občina	3.stopnja		4.stopnja	
	Površina		Površina	
	ha	%	ha	%
Babna Gora	426,46	15	686,6	36
Selo nad Polhovim Gradcem	752,44	26	85,75	4
Črni vrh	1007,35	35	517,41	27
Polhov Gradec	240,66	8	310,85	16
Setnik	483,54	17	332,75	17
Skupaj	2.910,45	100	1.933,36	100

** (1.in 2. stopnje v GGE Polhov Gradec ni)

Gozdove razvrščamo v naslednje stopnje požarne ogroženosti:

1. zelo velika	požarna ogroženost,	2. velika	požarna ogroženost,
3. srednja	požarna ogroženost,	4. majhna	požarna ogroženost,

3. stopnjo oziroma srednjo požarno ogroženost ima 60 % oziroma 2.910,45 ha gozdov. V njih nevarnost gozdnih požarov ni stalna ali občasna, predstavlja pa grožnjo gozdnim ekosistemom.

4. stopnjo požarne ogroženosti, kar pomeni, da je ogroženost majhna, ima preostalih 40 % oziroma 1.933,36 ha gozdov.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12).

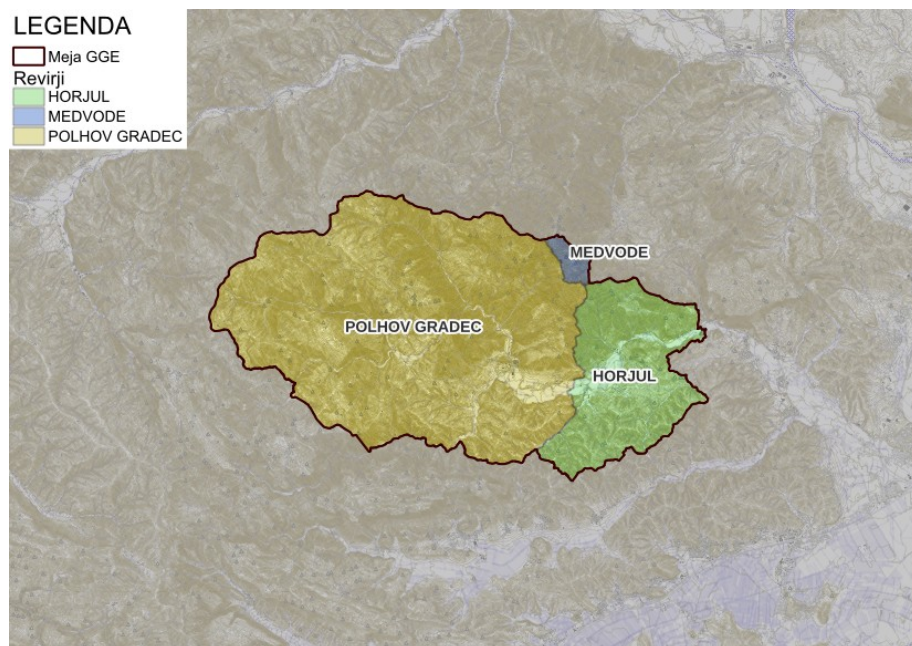
1.6 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Meja GGE Polhov Gradec se z novim obdobjem veljavnosti načrta ni spreminjala. Enota je razdeljena na 129 oddelkov, v posameznem oddelku je v povprečju 32 ha gozda. 21 oddelkov se deli na 41 rastiščno pogojenih odsekov.

Sistem oštevilčenja oddelkov je sledeč: šifra oddelka se prične z dvomestno številko GGE (za GGE Polhov Gradec je to 53), sledi črka k.o. (podane so v Preglednici 1/D-KO), nato številka oddelka, na koncu je črka odseka (če ta obstaja). Seznam odsekov je v prilogi tega načrta.

1.7 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE Polhov Gradec organizacijsko spada pod Krajevno enoto (KE) Ljubljana, ki je del Območne enote (OE) Ljubljana. Sedež KE je v Ljubljani na naslovu *Tržaška cesta 2, 1000 Ljubljana*. Na tem naslovu je tudi revirna pisarna revirja Ljubljana. Za revirje Polhov Gradec, Horjul in Dobrova je revirna pisana v Horjulu, na naslovu Slovenska cesta 7. Za revirja Vodice in Medvode pa na naslovu Škofjeloška cesta 6A, Medvode.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Ovrednotenje funkcij (valorizacija) je določanje pomena gozdov glede na naravne danosti, družbenogospodarske in socioekonomske razmere v prostoru oziroma v nekem zaokroženem območju. Gozdni prostor v GGE Polhov Gradec obsega 4.941,32 ha površine (približno 70 % površine enote), od tega je 4.843,70 ha gozdov. Območja s poudarjenimi funkcijami se lahko tudi medsebojno prekrivajo, kar pomeni, da je na istem gozdnem prostoru pomembnih več funkcij gozda. Površine gozdov s poudarjenimi funkcijami po stopnjah poudarjenosti so navedene v Preglednici 13/D-F. Linijsko in točkovno ovrednotene funkcije so vezane na ožje pasove vzdolž linijskih objektov (vodotokov, pohodnih in kolesarskih poti ipd.), oziroma na ožjo okolico okrog točkovnih objektov (izvirov, spomenikov, stojišč čebelnjakov ipd.). V nadaljevanju so podani podrobnejši opisi vseh območij s poudarjenimi funkcijami v GGE, tako ploskovnih kot tudi linijskih in točkovnih. Lokacije posameznih območij gozdnega prostora s poudarjenimi vrstami in stopnjami funkcij gozdov so prikazane v grafičnem delu GGN.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

Preglednica 15/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	1.397,82	28,5	28,3	96,14	2,0	2,0	3.447,36	69,5	69,5	4.941,32
Hidrološka funkcija	151,49	3,2	3,2	1.084,87	22,2	22,2	3.704,96	74,6	74,6	4.941,32
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.078,29	27,6	27,6	2.208,26	56,5	56,5	1.654,77	15,9	15,9	4.941,32
Klimatska funkcija	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	4.941,32	100,0	100,0	4.941,32
Zaščitna funkcija	312,81	100,0	6,4	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	312,81
Higiensko - zdravstvena funkcija	0,00	0,0	0,0	213,70	4,4	4,4	4.727,62	95,6	95,6	4.941,32
Obrambna funkcija	0,26	100,0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,26
Rekreacijska funkcija	287,72	5,9	5,9	1.187,90	24,2	24,2	3.465,70	69,9	69,9	4.941,32
Turistična funkcija	59,05	1,2	1,2	0,00	0,0	0,0	4.882,27	98,8	98,8	4.941,32
Funkcija varovanja naravnih vrednot	0,79	0,0	0,0	3.902,86	100,0	79,6	0,0	0,0	0,0	3.903,65
Funkcija varovanja kulturne dediščine	43,52	86,7	86,7	6,65	13,3	13,3	0,0	0,0	0,0	50,17
Poučna funkcija	6,80	0,1	0,1	0,00	0,0	0,0	4.934,52	99,9	99,9	4.941,32
Estetska funkcija	16,38	100,0	0,3	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	16,38
Lesnoproizvodna funkcija	4.111,05	84,9	84,9	127,99	2,6	2,6	604,66	12,5	12,5	4.843,70
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	746,61	80,2	80,2	184,17	19,8	19,8	0,00	0,0	0,0	930,78
Lovnogospodarska funkcija	25,12	100,0	0,5	0,00	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	25,12

V GGE Polhov Gradec so na vsaj relativno majhni površini poudarjene vse funkcije gozdov razen raziskovalne funkcije. Glede na površino, kjer so funkcije poudarjene na prvi stopnji so v GGE najpomembnejše proizvodne funkcije gozdov. Med njimi je daleč najpomembnejša lesnoproizvodna funkcija, saj je ta na prvi stopnji poudarjena na 85 % gospodarskih gozdov. Medtem ko je na drugi stopnji poudarjena le na manjšem deležu.

Vsaj ena od ekoloških funkcij je na prvi stopnji poudarjena na približno 28–30 % gozdnega prostora. Med njimi prevladuje funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, sledita ji funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in hidrološka funkcija. Na večjem delu gozdnega prostora (več kot polovici) je vsaj ena od ekoloških funkcij poudarjena na drugi stopnji, kar kaže na njihov velik pomen v celotni enoti.

Vsaj ena od socialnih funkcij je na prvi stopnji poudarjena na manjšem deležu gozdnega prostora. Med njimi izstopa zaščitna funkcija, ki je na prvi stopnji poudarjena na celotni svoji površini (približno 6 % gozdnega prostora). Pomemben delež imajo tudi rekreacijska, turistična ter funkcija varovanja kulturne dediščine, predvsem na drugi stopnji poudarjenosti.

Katere funkcije so poudarjene v posameznemu oddelku oziroma odseku, je zapisano v prilogah E4 (opis gozda za odsek). Usmeritve za krepitev funkcij so zapisane v poglavju 6.2.2.

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 28 % gozdnega prostora. To so:

- Gozdovi v odsekih, ki so bili določeni za varovalne gozdove z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) (utemeljitev Vu). Gre za gozdove, ki poraščajo zelo strma pobočja, ki so pogosto skalovita in prepadna. Razprostirajo se na 594 ha.

Območja gozdov se nahajajo večinoma v severo-vzhodnem delu GGE. Gre za gozdove na strmih pobočjih Grmade z okolico, ki poraščajo skalnato-kamnita, plitva in suha tla. Nato gozdovi, ki poraščajo strma, skalnata pobočja Tošča in njegove okolice. gozdovi na pobočjih Polhograjske gore in na strmih in izpostavljenih pobočjih, ki se dvigajo zahodno od Petačevega grabna. V odseku A12B gre za gozd na strmem pobočju, vzhodno od Loga pri Brezovici. Ter varovalni gozd na območju Smolnika.

- Območja gozdov na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° in gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°, kjer se lahko pojavljajo tudi rastišča ekstremnih gozdnih združb (utemeljitev Vc in Va). Gre za manjše površine gozdov, ki poraščajo strma pobočja, ki so pogosto tudi skalovita in mestoma prepadna. Pojavljajo se razpršeno po celotnem območju GGE.
- Gozdovi na strmih pobočjih nad posameznimi odseki cest in nad izpostavljenimi stanovanjskimi objekti v delu odsekov: 53A26, 53A27, 53B03, 53B04, 53B09, 53B10, 53B11, 53B20, 53C13A, 53C15A, 53C16A, 53C17A, 53C17B, 53C18, 53D02, 53D01, 53D03, 53D04, 53D09, 53D10, 53D11, 53D17, 53D18 kjer imajo gozdovi poleg varovalne poudarjeno tudi zaščitno funkcijo (utemeljitev Vz). Gre za gozdove na površini približno 122 ha.
- Gozdovi na hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov (utemeljitev Ve), zlasti gozdovi vzdolž vodotoka nad Petačevim grabnom, Potrebuježevim grabnom, del na strmih pobočjih Mačkovega grabna, vzdolž Malega grabna, Velikega grabna, Belskega grabna, in Osreškega grabna.
- Gozdovi na območju naravne nevarnosti skalnih podorov (utemeljitev Vk), na območju dela oddelka 53B04, 53B05 in 53B07B.
- Gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod (utemeljitev Vg), kar pomeni območje, ki je v povprečju poplavljen vsaj enkrat na 10 let. Ti gozdovi se nahajajo na manjših predelih ob Mali vodi in Gradaščici v odsekih 53A13, 53A14, 53A15 in 53E06 .

Drugo stopnjo poudarjenosti ima 2 % gozdnega prostora.

- Gozdovi, ki poraščajo območja z velikimi nagibi pobočij z razmeroma plitvimi tlemi in območja na katerih obstaja nevarnost erozije in plazenja (utemeljitev Vc). V GGE so to gozdovi na severovzhodnem delu GGE, natančneje v delu oddelka 53B21, 53B19 in 53B18.
- Sledijo gozdovi, ki imajo to funkcijo poudarjeno zaradi ekstremne gozdne združbe (utemeljitev Va). V GGE se pojavljajo na območju dela odsekov 53C12B, 53B07A, 53C15B, 53C02A, 53C03C).
- Gozdovi na sušnih legah s kserofilno vegetacijo (utemeljitev Vh). Ti se nahajajo v delu odsekov 53A01A, 53A02, 53A03, 53A04, 53A05B, 53A07B, 53A09, 53A12A, 53A13, 53A14, 53A15, 53A23, 53B12A, 53D03, 53D04, 53D05, 53D09, 53D10, 53D12, 53D13, 53D14, 53E06, 53E08.

Tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije ima preostali gozdni prostor (69 %).

Hidrološka funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima dobre 3 % gozdnega prostora. To so:

- Območja najožjih in ožjih vodovarstvenih območij (1. in 2. varstvena cona) na občinskem nivoju, po odloku o zaščiti virov pitne vode (utemeljitev Ha). Gre za naslednje dele odsekov: 53A01A, 53A01B, 53A02, 53A08, 53A09, 53A11, 53B07B, 53B07C, 53B13B, 53C07, 53D07, 53D08, 53D14, 53D15B, 53D16, 53D17, 53E03, 53E05, 53E11, 53E12 in 53E13. Območja obsegajo približno 122 ha gozdov.
- Ožja območja vodnih zajetij namenjenih oskrbi s pitno vodo (utemeljitev Hb) s pridobljenim vodnim dovoljenjem. V GGE je teh 71, razpršena pa so po celotnem območju GGE.
- Na območju je petnajst jam (utemeljitev Hd) v odsekih: 53A13, 53A12A, 53A14, 53D18, 53E17, 53C22, 53C21, 53C29, 53C28, 53C31, 53C32, 53C03B, 53C27.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima 22 % gozdnega prostora. Gre za:

- Gozdove na širšem vodozbirnem območju, kar pomeni, da so na območju 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode (utemeljitev Ha), na območju odsekov: 53A01A, 53A01B, 53A11, 53B13B, 53B17, 53D06, 53D07, 53D14, 53D15B, 53D16, 53D17, 53E03, 53E12, 53E11.
- Gozdovi v ožji okolici manjšega črpališča (utemeljitev Hg), v oddelku 53E01.
- Gozdovi v okolici 36 manjših izvirov (utemeljitev He), ki se pojavljajo razpršeno po celotnem območju GGE.
- Gozdovi ob širših (od 2 do 10 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 50 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf): Gradaščica, Hudopotnikov graben, Jevški graben, Kolarica, Mačkov graben, Mala Božna, Mala voda, Mali Graben, Pasji graben, Potrebuježev graben, Proasca, Selanov potok, Tišlarjev graben Veliki graben, Velika Božna.
- Gozdovi ob številnih manjših (od 1 do 2 m širokih) vodotokih, pri čemer gre za 25 m vplivni pas na vsaki strani vodotokov (utemeljitev Hf), ki so prisotni na celotnem območju GGE. Belski graben, Bezanica, Bukov potok, Črni potok, Frjetov graben, Goloboči graben, Grabnarjev graben, Gradaščica, Hudopotnikov graben, Jevški graben, Mala voda, Mala Božna, Mali graben, Pasji graben, idr.
- Gozdovi na karbonatnih tleh kjer se pojavlja apnenec ali apnenec z dolomitom (utemeljitev Hc). Območje teh gozdov se razprostira v odssekih 53B02, 53B05, 53B04, 53B09, 53B10, 53B11, 53C20, 53C21, 53C22, 53C23, 53C24, 53D01, 53D02.

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima dobrih 28 % gozdnega prostora. Gre za:

- Del gozda v odseku 53C13A je bil določen za gozdno ekocelico z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) (utemeljitev Bd). Ekocelica je namenjena temu, ker v tem območju gnezdi planinski orol.
- Gozdovi na območju gnezda planinskega orla (*Aquila chrysaetos*) in treh ostalih gnezdišč (utemeljitev Bh). Gnezdo planinskega orla se nahaja v delu odsekov 53B03 (večji del), 53C13A, 53C13C, 53C15A in 53C16A (le manjši del). Ostala grezda pa se nahajajo v odsekih 53D18, 53E03, 53E21.
- Ožja območja gozdov oziroma gozdnega prostora vzdolž vodotokov Potrebuježevega grabna, Velike Božne, Medvedovga grabna, Škandrovga grabna, Tišlarjevega grabna, Male Božne, Nackovga grabna, Jevškega grabna, kot redkih ekosistemov, ki so življenjski prostor raka navadnega koščaka (*Austropotamobius torrentium*) (utemeljitev Ba). Gre za del območja Natura 2000, ki je opredeljeno kot upravljavska cona D – območje navadnega koščaka.
- Gozdovi na območju gnezdinca odseku 53D11 (utemeljitev Bh).

- Gozdove, ki poraščajo ožjo okolico petnajstih jam: Jama pod Veternikom, Jama Veternik, Jama v beli rebri, Bregarjev brezen, Medvedovo brezno, Rusova jama, Pečenikovo brezno, Godova jama, Riharjev kogel, Brezno nad Setnikom, Riharjeva jama, Brezno na Strminah, Zijalka nad Veliko Božno, Žnidarjeva jama, Brezno pod Babno Goro, na območju dela odsekov 53A12A, 53A13, 53A14, 53C03B, 53C21, 53C22, 53C27, 53C28, 53C29, 53C31, 53C32, 53D18, 53E17.
- Gozdovi na območju nahajališč oziroma rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst (utemeljitev Bb). Gre za gozdove na ožjem območju evidentiranih rastišč blagajevnega volčina (*Daphne blagajana*). V GGE so evidentirana rastišča blagajevnega volčina na severovzhodnem pobočju, tik pod vrhom Grmade, v delu oddselka oziroma odseka 53B16 in 53B21. Manjše rastišče vrste je bilo evidentirano tudi na območju zahodnega oziroma severozahodega pobočja Male Grmade (na grebenu nad domačijo "Kobilica" v Mačkovem grabnu), nedaleč od severovzhodne meje oddelka 53B20. Rastišče blagajevnega volčina je bilo evidentirano tudi na pobočjih Polhogradske Gore oziroma Sv. Lovrenca nad Polhovim Gradcem, ki sicer velja za klasično nahajališče vrste. V odseku 53D18 in 53B21 je potrjeno nahajališče Blagajevnega volčina, kar potrjujejo Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Polhov Gradec (2026-2035).
- Vzdrževane travne površine – pasišča (gozdne jase) (utemeljitev Bl), v odsekih: 53B01, 53B06B, 53C12B, 53B16, 53B17, 53B21, 53B20, 53A26, 53A23, 53A20.

Zavarovane prostoživeče rastlinske in živalske vrste se lahko pojavljajo tudi na drugih predelih GGE, ki nimajo naravovarstvenega statusa in niso posebej evidentirani, so pa pomembni z vidika ohranjanja vrst in biotske raznovrstnosti. Med živalskimi vrstami so take denimo planinski orel (*Aquila chrysaetos*), belovrati muhar (*Ficedula albicollis*) in črna štoklja (*Ciconia nigra*), ki so kvalifikacijske vrste območja Natura 2000 Posavsko hribovje (SI5000026). Na celotnem območju GGE se pojavljajo alpski kozliček (*Rosalia alpina*), bukov kozliček (*Morimus funereus*), rogač (*Lucanus cervus*), idr.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima približno 56 % gozdnega prostora. Gre za:

- Gozdove na območjih Natura 2000 (utemeljitev Bf) in EPO (utemeljitev Bn). Območja Natura 2000 in EPO predstavljajo večinski del območij s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji.

Na območju Natura 2000 Podreber - Dvor (SI3000021) sta prisotna tudi gozdna habitatna tipa, to sta (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion) (v odsekih 53A02, 53B18, 53D05, 53D06) in (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (*Genisto januensis*-Pinetum) (v odseku 53A01A in zelo manjši del v odseku 53A01B in 53B17).

Na območju Natura 2000 Polhogradsko hribovje (SI3000335) so prisotni trije habitatni tipi in sicer (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion) (v odsekih 53B01, 53B02, 53B03, 53B04, 53B06A, 53B06B, 53B07A, 53B07B, 53B07C, 53B08A, 53B08B, 53B12B, 53B13A, 53C02A, 53C03A, 53C03B, 53C03C, 53C12A, 53C13A, 53C15A, 53C16A, 53C28, 53C30, 53C31, 53C32, 53C33B, 53C35, 53D03, 53D15A, 53D17, 53D18, 53E03 in še nekateri drugi odseki, kjer habitatni tip pokriva zelo majhno površino), (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (*Genisto januensis*-Pinetum) (v odseku 53B05, 53B06A, 53B06B, 53B06C, 53B07B, 53B07C, 53B08A, 53B08B, 53B10, 53B12B, 53B13A, 53B13B, 53B14, 53B21) in (91I0) Bukovi gozdovi (*Luzulo-Fagetum*) (v odsekih 53B09, 53B12A, 53B12B, 53B13B, 53C19A, 53C20, 53C22, 53C23, 53C24, 53D01, 53E02, 53E04, 53E05, 53E13, 53E14, 53E15, 53E16, 53E17).

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

V GGE so tri EPO in dve območji Natura 2000. Površina gozdnega prostora, ki spada v območja Natura 2000, meri 1.841 ha, površina, kjer so EPO, pa 2.106 ha. Pri tem je treba upoštevati, da ne gre za povsem različne površine, pač pa EPO prekrivajo območja Natura 2000 in segajo še izven njih.

Območja Natura 2000

Po Uredbi o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13, 3/14, 21/16, 47/18) so v GGE dve območji Natura 2000 s statusom posebnega ohranitvenega območja (POO oziroma SAC) (utemeljitev Bf):

- Podreber - Dvor (SI300021) – POO; obsega 176,6 ha GGE v delu naslednjih oddelkov oziroma odsekov: 53A01A, 53A01B, 53A02, 53A03, 53A04, 53A23, 53B17, 53B18, 53D05, 53D06, 53D07, 53D08 in 53D14.
- Polhograjsko hribovje (SI3000335) – POO; obsega kar 1.690,8 ha gozdnega prostora uvrščenega v 90 oddelkov oziroma odsekov, le teh ne bomo naštevati.

Za gozdove v območjih Natura 2000 je GGN GGE Polhov Gradec načrt prilagojene rabe naravnih dobrin.

Preglednica 16/N : Natura POO (SAC) območja

Koda in ime	Status	Vrste in habitatni tipi vezani na gozdni prostor znotraj GGE Polhov Gradec
SI300021 Podreber - Dvor	POO	<u>Sesalci:</u> mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) <u>Habitatni tipi:</u> (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis</i>-<i>Pinetum</i>)
SI3000335 Polhograjsko hribovje	POO	<u>Sesalci:</u> mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) <u>Žuželke:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) * gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>) <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) * <u>Habitatni tipi:</u> (9110) Bukovi gozdovi (<i>Luzulo-Fagetum</i>) (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)) (91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis</i>-<i>Pinetum</i>)

Opombe: POO je kratica za Posebno ohranitveno območje. POV je kratica za Posebno območje varstva. Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste in prednostni habitatni tipi.

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polhov Gradec (2026-2035).

Preglednica 17/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj SAC (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000021 Podreber - Dvor V in Z od Kucija SI3000335 Polhograjsko hribovje Razpršeno pogospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa območju GGE pomlajevanje zaradi objedanja.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolje ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.	77 ha	77 ha	Stopnja ohranjenosti je dobra, splošna ocena stanja je neugodna (SDF, 2004).
			77 ha	383 ha	Stopnja ohranjenosti je dobra, splošna ocena stanja je neugodna (SDF, 2020).
			386 ha		

Prikaz funkcij gozdov

Habitatni tip/vrsta	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj SAC (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(9110) Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum)	<u>SI3000335</u> <u>Polhograjsko hribovje</u> Območje južno od Praproč, napa območju Smolnika, Setnice in Peska	Kisloljubni bukovi gozdovi uspevajo na nekarbonatni, kisli podlagi od nižin do gozdne meje. Pogosto jih najdemo na prisojnih pobočjih. V vseh slojih vegetacije najdemo značilnice za kislno podlago: v drevesnem je to pravi kostanj, v grmovnem čistilna krhlika, v zeliščnem od borovnica in orlova praproč. Grmovni in zeliščni sloj sta praviloma slabše razvita. Habitatni tip se pojavlja po vsej Sloveniji, pogostejši pa je na vzhodu. Zlasti v preteklosti so ga ogrožali steljarjenje, spreminjanje v smrekove gozdove, prekomerna sečnja in panjevsko gospodarjenje.	248 ha	193 ha	Stopnja ohranjenosti je dobra, splošna ocena stanja je dobra (SDF, 2016).
(91R0) Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)	<u>SI3000021</u> <u>Podreber – Dvor</u> V odseku 53A01B <u>SI3000335</u> <u>Polhograjsko hribovje</u> Območja JZ, J in JV pod Toščem	Dinarski gozdovi rdečega bora so ostanek iz ledene dobe. Obdržali so se na ekstremnih rastiščih, kjer je bil rdeči bor dovolj konkurenčen drugim vrstam. Rastejo na apnencu ali dolomitu, na skalovju, grušču ali suhem rečnemrodu na nadmorskih višinah 300 do 800 m. Tla so zelo plitva in podvržena eroziji, zato imajo ti gozdovi velik varovalni pomen. V Sloveniji se pojavljajo v severni polovici države (Raduha, Olševa, Razbor, Karavanke, Tošč). Ogrožajo jih erozijski procesi in požari.	8 ha 143 ha	8 ha 143 ha	Stopnja ohranjenosti je dobra, splošna ocena stanja je dobra (SDF, 2004). Stopnja ohranjenosti je odlična, splošna ocena stanja je odlična (SDF, 2013).

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polhov Gradec (2026-2035).

Preglednica 18/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<u>SI3000021</u> <u>Podreber - Dvor</u> Skoraj celotno območje GGE znotraj območja Natura 2000 <u>SI3000335</u> <u>Polhograjsko hribovje</u> Celotno območje GGE znotraj območja Natura 2000	Najmanjši netopir v skupini podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve (trup z glavo meri okoli 4-5 cm). Ušesa so velika, koničasta, dlaka je fina in svilnata, po hrbtu je sivkasto rjava, po trebuhu nekoliko svetlejša, letalna opna je tanka in temna. V zatočišču z zloženimi krili prekrijejo telo. Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice. Podnevi se zatekajo na podstrešja stavb, redkeje jame. Kotišča so v stavbah, kjer so izpostavljena človekovim posegom (od vandalizma do neustreznih prenov zgradb). V jamah je vrsta izpostavljena vandalizmu ali motnjam s strani obiskovalcev.	227 ha 2670 ha	227 ha 2180 ha	Stopnja ohranjenosti je zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je neugodna (SDF, 2020). Kotišče je uničeno, splošno stanje populacije se je v zadnjih 10 letih poslabšalo (SDF, 2020). Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra (SDF, 2020). Splošno stanje populacije se v zadnjih 10 letih je izboljšalo (SDF, 2020).
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	<u>SI3000335</u> <u>Polhograjsko hribovje</u> Celotno območje GGE znotraj območja Natura 2000	Velik in močan netopir (trup z glavo meri 68-83 mm). Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko; poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah; za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Plen pobira v nizkem letu s tal in listov (krešiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, mumi). Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	2965 ha	2416 ha	Stopnja ohranjenosti je zmanjšana, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je neugodna (SDF, 2020). Kotišče je uničeno, splošno stanje populacije se je v

Prikaz funkcij gozdov

Vrsta	Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone vrste znotraj POO/POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju
					zadnjih 10 letih poslabšalo (SDF, 2020).
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>) *	SI3000335 <u>Polhograjsko hribovje</u> Razpršeno po območju GGE	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	780 ha	614 ha	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je neugodna (SDF, 2013).
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	SI3000335 <u>Polhograjsko hribovje</u> Razpršeno po območju GGE	Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilnatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebki se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osončene. Hranijo se v glavnem na belo cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.	2474 ha	1992 ha	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra (SDF, 2020). Stanje ohranjenosti in populacije se je poslabšalo , saj poleg velikih sprememb v intenzivnosti košnje travnikov v habitatu tega metulja izginja glavna prehranska rastlina gosenic – veliki jesen (Zakšek 2023).
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>) *	SI3000335 <u>Polhograjsko hribovje</u> Upravljalvska cona D: Mala in Velika Božna z vsemi pritoki, Mala voda z vsemi pritoki	Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, reja rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	116 ha	97 ha	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra (SDF, 2013).

Opombe: Z * so označeni prednostne kvalifikacijske vrste in prednostni habitatni tipi.

Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polhov Gradec (2026-2035).

Ekološko pomembna območja (EPO)

Na območju GGE so tri EPO (utemeljitev Bn), ki se večinoma prekrivajo z območji Natura 2000.

35500 Podreber – Dvor

Celotno območje obsega 179 ha. Območje se v celoti prekriva z območjem Natura 2000 in obsega del oddelkov oziroma odsekov: 53A01A, 53A01B, 53A02, 53A03, 53A04, 53A23, 53B17, 53B18, 53D05, 53D06, 53D07, 53D08 in 53D14..

Območje obsega gozdnati Kucelj in kulturno krajino med Pristavo in Dvorom pri Polhovem Gradcu. Je prehranjevalni prostor netopirjev malih podkovnjakov, ki imajo zatočišča v cerkvi Sv. Elizabete v Podrebrju in v cerkvi Sv. Peter v Dvoru pri Polhovem Gradcu. Na severozahodnem in severovzhodnem delu območja se razprostirajo ilirski bukovi gozdovi, v osrednjem delu pa tudi dinarski gozdovi rdečega bora

36400 Polhograjska Grmada

Celotno območje, ki obsega 353 ha. Območje je opredeljeno le kot EPO in se nahaja v delu oddelkov oziroma odsekov: 53A02, 53A03, 53A04, 53A05A, 53A06A, 53A06B, 53A07A, 53A07B, 53A08, 53B11, 53B13B, 53B14, 53B15, 53B16, 53B17, 53B18, 53B19, 53B20, 53B21, 53D03 in 53D04.

Območje z drugim najvišjim vrhom Polhograjskega hribovja Polhograjsko Grmado (898,5 m) leži severovzhodno od Polhovega Gradca. Gozdno vegetacijo predvsem na grebenu Grmade prekinjajo toploljubna travišča in združbe dolomitnega skalovja. Grmada ima na vse strani strma, na južni in jugovzhodni strani tudi skalnata pobočja. Na tem območju se mešajo srednjeevropske, ilirske, alpske in panonske rastlinske vrste. Tu uspevajo endemične rastline kot so Fleischmannovo grabljišče, Hladnikov grintavec, Blagayev volčin, kranjski petoprstnik in druge ogrožene rastlinske vrste, npr. Clusijev svišč, dišeči volčin in rumeni lan. Na grebenu je razvita naskalna vegetacija s srhkodlakavim netreskovcem. Po ovršju in grebenu leta ogrožena in zavarovana vrsta metulja, travniški postavnež. Tu ima svoj življenjski prostor tudi zavarovana in ogrožena vrsta plazilca, zelenec.

95300 Polhograjsko hribovje

Območje se v večjem delu prekriva z območjem Natura 2000, poleg tega pa obsega tudi območje Polhograjske Gore oziroma se razprostira po celotni površini GGE. Skupno obsega kar 1.832 ha gozdnega prostora v GGE.

Območje se razteza od Tošča na severovzhodu do Butajnove in Planine nad Horjulom na jugozahodu. Za območje je značilen razgiban relief z dolinami in soteskami potokov, z gozdnimi površinami, ki se prepletajo s suhimi in polsuhimi travniki, posameznimi intenzivno gojenimi travniki, skalnatimi pobočji, predvsem v okolici Tošča, in kulturno krajino. Na vzhodu se nahaja Polhograjska gora, ki velja za klasično nahajališče Blagayevega volčina in kranjskega petoprstnika. Polhograjsko hribovje obsega porečja potokov Mala Božna, Velika Božna in Mala voda. Potoki predstavljajo življenjski prostor raku navadnemu koščaku. V gozdu in na gozdnem robu živijo metulji črtasti medvedek, petelinček in Scopolijev zlatook. V vlažnih, toplih dolinah z mladimi sestoji velikega jesena in trepetlike živi metulj gozdni postavnež. Na suhih in polsuhih traviščih pa najdemo travniškega postavneža in velikega mravljiščarja. V nekaterih cerkvah so kotišča malih podkovnjakov. Prehranjujejo se v visokodebelnih sadovnjakih in na traviščih v okolici. Cerkev Sveti Trije Kralji v Brišah pri Polhovem Gradcu je tudi kotišče navadnega netopirja, cerkev Sveti Andrej pri Planini nad Horjulom pa kotišče uhatih netopirjev.

Klimatska funkcija

Zaradi splošnega blagodejnega vpliva gozdov na okolje je na celotni površini gozdnega prostora GGE, klimatska funkcija poudarjena na 3. stopnji.

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima 6 % gozdnega prostora. Gre za gozdove, ki poraščajo strme brežine oziroma pobočja nad posameznimi odseki lokalnih prometnic, ki jih ščitijo pred morebitnimi zemeljskimi plazovi (utemeljitev Zi) in skalnimi podori (utemeljitev Zg). V GGE so to gozdovi v območju:

- odsek lokalne ceste Polhov Gradec - Črni vrh (LC odsek 067091), v delu oddelkov oziroma odsekov C16A, C16B, C17A, C17B, D02, D03 in D18;
- odsek lokalne ceste Polhov Gradec - Selo nad Polhovim Gradcem (LC Škofja loka - Petačev graben, odsek 401091), v delu oddelkov oziroma odseka B03, B09, C12A, C13A, C16A, C16B, C17A, D01 in D02;
- odsek lokalne ceste Mačkov graben - Kobilica (LC odsek 567351) v B12A, B12B, D03 in D04;
- odsek lokalne ceste Dolenja vas - Zaklanec (LC odsek 067081) v delu oddelkov oziroma odsekov A26, A27, D09 in D10;
- gozd na območju odseka E20, ki varuje krajši odsek regionalne ceste Ljublanica - Ljubljana oz. Dolgi most (R3, odsek 1369).

Higiensko – zdravstvena funkcija

Drugo stopnjo ima 4 % gozdnega prostora. Gre za gozdove večjih strnjenih naselij oziroma drugih večjih emisijskih virov (utemeljitev Gz), te se nahajajo v neposredni okolici naselja Polhov Gradec na območju dela oddelkov oziroma odsekov 53B18, 53B19, 53D04, 53D05, 53D06, 53D07, 53D08, 53D12, 53D13, 53D14, 53D15B, 53D16, 53D17, 53E05, 53E06 in 53E07.

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Obrambna funkcija funkcija

1. stopnjo poudarjenosti ima 0,26 ha gozdov. Gozdovi na območjih izključne rabe prostora v neposredni bližini vojaških in policijskih objektov (utemeljitev Oa). Gre za gozd, ki se nahaja v ožji okolici radarskega centra Pasja Ravan, na skrajnem severnem delu oddelka 53C04. Objekt radarskega centra se sicer nahaja na območju GGO Kranj, ker pa je zgrajen tik ob meji GGO, sega vplivni pas objekta tudi na območje GGE Polhov Gradec.

Rekreacijska funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima skoraj 6 % gozdnega prostora. To so gozdovi:

- V neposredni bližini mesta Polhov Gradec z okolico Kalvarije in Svetega Lovrenca, ki jih ljudje dnevno obiskujejo (utemeljitev Ra), na območju dela odsekov: 53D15B, 53D16, 53D17, 53D18.
- Ob močno obiskanih oziroma prepoznavnejših odsekih pohodnih in kolesarskih poti (utemeljitev Rd in Re):
 - gozdovi ob evropski pešpoti E7, ki po območju GGE poteka v dolžini približno 12 km. Pešpot E7 vstopi v GGE Polhov Gradec na tromeji GGE Medvode, GGE Polhov Gradec in GGO Kranj. Od tu večji del poteka po meji med GGE Polhov Gradec in GGO Kranj. Iz GGE Polhov Gradec izstopi pod Ovčjim gričem na meji z GGE Dobrova.
 - gozdovi na ožjem območju pomembnih planinskih poti oziroma poti z velikim obiskom na območju vrha Polhogradske Grmade in Polhogradske Gore oziroma cerkve Sv. Lovrenca ter ob Blagajevi poti na območju polhogradske graščine oziroma gozdnega griča Kalvarija v Polhovem Gradcu. Gre za gozdove na območju dela oddelkov oziroma odsekov 53A06B, 53A08, 53B15, 53B16, 53B18, 53B19, 53B21 in 53D14, 53D15B, 53D16, 53D17, 53D18.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima 24 % gozdnega prostora. To so:

- Gozdovi v neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja z okolico, ki jih ljudje srednje pogosto obiskujejo (utemeljitev Ra). To so območja gozdov na jugovzhodnem delu GGE.
- Gozdovi ob obiskanih planinskih in drugih lokalno pomembnih rekreacijskih poteh (utemeljitev Rd). Ena izmed njih je tudi pot iz Gonte – Sedlo pod Grmado.

Ves ostali gozdni prostor ima 3. stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Turistična funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima dober 1 % gozdnega prostora. To so:

- Zelo obiskani gozdovi mesta ali večjega naselja (utemeljitev Tb). To so območja gozdov na območju grada Polhov Gradec in območje Kalvarije, ki se nahaja v odseku 53D17.
- Gozdovi ob turistični poti (utemeljitev Tc) v okolici Grmade in Svetega Lovrenca.
- Gozd ob učni poti imenovani Blagajeva pot s Polhovim doživljalskim parkom (utemeljitev Te)

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Poučna funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ima gozd ob učni poti imenovani Blagajeva pot s Polhovim doživljalskim parkom (utemeljitev Pa). Blagajeva pot se začne pri kompleksu Polhograjske graščine in se nadaljuje mimo Čebelarskega doma in naprej po planinski stezi do Blagajevskega spomenika, postavljenega ob vznožju Polhograjske Gore.

Preostala površina gozdnega prostora ima tretjo stopnjo poudarjenosti te funkcije.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Območja gozdov s poudarjeno funkcijo varovanja naravnih vrednot so temeljila na slojih usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN za GGN GGE Polhov Gradec.

Prvo stopnjo poudarjenosti ima manj kot odstotek gozdnega prostora. Gre za gozd in gozdni prostor na območjih in v okolici naravnih vrednot, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin oziroma je to strogo omejeno (varovanje naravne vrednote določa način gospodarjenja z gozdom. V GGE so to:

- izjemno drevo (utemeljitev Dd) smreka pod Plestenjakom. Gre za naravno vrednoto lokalnega pomena z evidentiranim rastiščem v grapi pod kmetijo Plestenjak južno od Črnega Vrha, v odseku 53C28.

Preglednica 19/KVP: Naravne vrednote v gozdu oziroma gozdnem prostoru s funkcijo varovanja naravnih vrednot poudarjeno na drugi stopnji

Ident. št.	Ime naravne vrednote	Kratka oznaka naravne vrednote	Zvrst naravne vrednote	Pomen naravne vrednote	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana naravna vrednota
4092	Črni Vrh - smreka pod Plestenjakom	Smreka v grapi pod kmetijo Plestenjak južno od Črnega Vrha v Polhograjskem hribovju	drev	lokalni	53C28

Drugo stopnjo poudarjenosti ima približno 79 % gozdnega prostora. Gre za:

- gozdove na ožjih in širših varstvenih območjih naravnih vrednot državnega in lokalnega pomena (utemeljitev Da), ki niso bile uvrščene v območja s prvo stopnjo poudarjenosti in pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin. Naravne vrednote in druge vrednote okolja vezane na gozdne površine v GGE Polhov Gradec so navedene v spodnji preglednici.

Preglednica 20/KVP: Naravne vrednote v gozdu oziroma gozdnem prostoru s funkcijo varovanja naravnih vrednot poudarjeno na drugi stopnji

Ident. št.	Ime naravne vrednote	Kratka oznaka naravne vrednote	Zvrst naravne vrednote	Pomen naravne vrednote	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana naravna vrednota
233 V	Polhograjska Gora	Hrib v Polhograjskih Dolomitih z bogatim in raznovrstnim rastlinstvom, endemičnimi vrstami, klasično nahajališče blagajevga volčina (<i>Daphne blagayana</i>)	bot	državni	53A14, 53D02, 53D15A, 53D15B, 53D16, 53D17, 53D18
234	Polhograjska Grmada	Vzpetina v Polhograjskih Dolomitih z bogatim in raznovrstnim rastlinstvom, endemične vrste	bot, geomorf	državni	53C06B, 53B15, 53B16, 53B18, 53B19, 53B20, 53B21
886	Ločnica - slapovi	Slapovi na Ločnici, desnem pritoku Sore, zahodno od Topola pri Medvodah	geomorf, hidr	lokalni	53B14, 53B15
938	Babčarjev tabor	Skalni samotar pod Vetnikom, vzhodno od Polhovega Gradca	geomorf	lokalni	53A13
4070	Mala voda	Dolina desnega pritoka Gradaščice <i>Življenjski prostor za raka koščaka in metulja gozdnega postavneža; ob vodotoku gozdni habitatni tipi.</i>	ekos	lokalni	53D14, 53E06, 53E13, 53E15, 53E16, 53E17
4121 V	Gradaščica	Dolina levega pritoka Ljubljanice gorvodno od Vrhovcev <i>Življenjski prostor rib, kačjega pastirja velikega studenčarja, vodnih vrst ptic in obvodnih vrst netopirjev. Migracijski koridor za vidro.</i>	ekos	lokalni	53A13, 53A14, 53A15, 53D12
8041	Mala Božna	Levi pritok Velike Božne v Polhograjskem hribovju	hidr	lokalni	poteka prek več odsekov v severnem oziroma severozahodnem delu GGE.
8679	Ernejčkov graben	Desni pritok Velike Božne, zahodno od Polhovega Gradca <i>Življenjski prostor za raka koščaka in metulja gozdnega postavneža; ob vodotoku gozdni habitatni tipi.</i>	ekos	lokalni	53E01, 53E18, 53E23, 53E24, 53C21, 53C25, 53C26, 53C30
8684	Jevške skale	Stene nad Jevškim grabnom severno od Polhovega Gradca	geomorf	lokalni	53B05, 53B06A, 53B07B, 53B08A
40335	Žnidarjeva jama	Spodmol, kevdrc	geomorfp	državni	53C03B
40336	Riharjev kogel	Jama s stalnim tokom	geomorfp	državni	53C22
42386	Jama Veternik	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp	državni	53A14
43458	Medvedovo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	geomorfp	državni	53C31
43459	Rusova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp		53C29
43460	Bregarjev brezen	Brezno	geomorfp		53C32
43462	Godova jama	Vodoravna jama	geomorfp		53C28
44184	Pečenikovo brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	geomorfp		53C27
46125	Jama pod Vetnikom	Brezno	geomorfp		53A14
46232	Riharjeva jama	Brezno, Jama z bazeni nakapane vode	geomorfp		53C22
46949	Brezno nad Setnikom	Brezno	geomorfp		53C21
48306	Brezno na Strminah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	geomorfp		53E17

Ident. št.	Ime naravne vrednote	Kratka oznaka naravne vrednote	Zvrst naravne vrednote	Pomen naravne vrednote	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana naravna vrednota
50063	Zijalka nad Veliko Božno	Spodmol, kevdrc	geomorfp		53D18
50384	Jama v beli rebri	Brezno	geomorfp		53A12A
54149	Brezno pod Babno Goro	Brezno	geomorfp		53A13

Opombe: z oznako V so označene naravne vrednote katerih površina je večja od 1 km², ali so linijsko daljše od 1 km.
Vir: Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polhov Gradec (2026-2035)

Na drugo stopnjo sodijo tudi širša zavarovana območja (utemeljitev Db), to sta:

- Polhograjski graščinski kompleks, ki je razglašen za spomenik oblikovane narave (Odlok o razglasitvi "Polhograjski Dolomiti" za območji občin Ljubljana Šiška in Ljubljana Vič-Rudnik (Uradni list SRS, št. 14/74). Območje se nahaja v oddelku 53D05 in 53D17.
- Krajinski park Polhograjski Dolomiti (Odlok o sprejetju urbanističnega načrta za območje krajinskega parka Polhograjski Dolomiti za območji občin Ljubljana Šiška in Ljubljana Vič – Rudnik, Ur. l. RS, št. 14/74). Gre za območje izjemne biotske pestrosti z nahajališči nekaterih endemičnih rastlin, med katerimi je tudi klasično nahajališče blagajevskega volčina. Območje Krajinskega parka se razprostira na skoraj celotni površini GGE, z izjemo skrajno jugovzhodnega dela GGE. Skupaj pokriva približno 3.589 ha površine GGE.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Pri opredeljevanju območij s poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine so bile upoštevane usmeritve, ki smo jih za potrebe izdelave GGN GGE pridobili s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Ljubljana.

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 87 % gozdnega prostora. V GGE so to območja arheoloških najdišč, posamezna območja pomembnih kulturnih spomenikov (cerkva), vplivnih območij, stavbnih dediščin, ki so razpršeni po območju GGE. Območja varovanih enot in območij kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polhov Gradec in imajo na prvi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine so navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 21/KVP: Varovane enote in območja kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polhov Gradec, s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

EID	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana enota kulturne dediščine
1- 16269	Polhov Gradec - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	53D14, 53E06
1- 20797	Dvor pri Polhovem Gradcu - Arheološko najdišče Baumgartenhof	arheološko najdišče	53A01A
1- 2133	Setnica pri Polhovem Gradcu - Cerkev sv. Uršule	vplivno območje	53B19, 53B20, 53C07
1-22672	Hrastenice - Arheološko najdišče Žerovnikovo gradišče	arheološko najdišče	53A15
1- 12151	Zadobje - Arheološko območje	arheološka dediščina / arheološko najdišče	53C01
1- 23093	Babna Gora pri Polhovem Gradcu - Gradišče Veternik	arheološko najdišče	53A14
1- 2127	Briše pri Polhovem Gradcu - Cerkev sv. Treh kraljev	vplivno območje	53E08
1- 22669	Babna Gora pri Polhovem Gradcu - Arheološko najdišče Babčarjev tabor	arheološko najdišče	53A13

Prikaz funkcij gozdov

EID	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana enota kulturne dediščine
1- 2132	Selo nad Polhovim Gradcem - Cerkev sv. Jedrti	stavbna dediščina	53B06B
1-05729	Hrastenice - Spomenik NOB pri Gavgraju	spomenik	53A10
1-1594	Polhov Gradec – Grad Polhov Gradec	vplivno območje spomenika	53D17
1-2674	Briše pri Polhovem Gradcu - Arheološko območje sv. Trije kralji	arheološko najdišče	53E13, 53E14
1-22440	Podreber - Arheološko najdišče sv. Elizabeta	arheološko najdišče	53D05, 53D06
1-8767	Polhov Gradec - Območje gradu Polhov Gradec	spomenik	53D05
1-17163	Črni Vrh - Kapelica z razpelom	stavbna dediščina	53C13B
1-17182	Polhov Gradec - Kapelica na Potoku	stavbna dediščina	53D16
1-00556	Polhov Gradec - Spomenik Blagajevemu volčinu	spomenik	53D17
1-17185	Polhov Gradec - Razpelo pri hiši Polhov Gradec 17	stavbna dediščina	53D05
1-17241	Belica - Spominska plošča borcem 1. bataljona Dolomitskega odreda	memorialna dediščina	53A08
1-9434	Babna Gora pri Polhovem Gradcu - Spomenik na Rupah	memorialna dediščina	53A14
1-7879	Polhov Gradec – Park gradu Polhov Gradec	vplivno območje spomenika	53D17
1-00554	Polhov Gradec – Neptunov vodnjak	vplivno območje spomenika	53D17
1-00553	Polhov Gradec - Arheološko najdišče Gora sv. Lovrenca	arheološko najdišče	53D15B, 53D16, 53D17, 53D18
1-22670	Črni Vrh - Gradišče Cerkovni grič	arheološko najdišče	53C07

Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na dobrih 13 % gozdnega prostora. Gre za gozdni prostor na vplivnih območjih varovane stavbne dediščine (utemeljitev Ca) z blažjim varstvenim režimom. Območja varovanih enot in območij kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE in imajo na drugi stopnji poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine so navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 22/KVP: Varovane enote in območja kulturne dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru GGE Polhov Gradec, z druga stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

EID	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana enota kulturne dediščine
1- 9915	Polhov Gradec - Vaško jadro	vplivno območje	53D05, 53D17
1-09914	Polhov Gradec-Hiša Polhov Gradec 17	spomenik	53D05
1-01728	Črni Vrh - Cerkev sv. Lenarta	stavbna dediščina	53C07
1-23108	Setnik - Domačija Setnik 30	stavbna dediščina	53E16

EID	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Del oddelka oz. odseka v katerem se nahaja varovana enota kulturne dediščine
1-17232	Setnik - Vrbancova bajta	stavbna dediščina	53E01
1-2127	Briše pri Polhovem Gradcu - Cerkev sv. Treh kraljev	vplivno območje	53E13, 53E14
1-2130	Podreber - Cerkev sv. Elizabete	vplivno območje	53D05, 53D06
1-17231	Setnik - Domačija Setnik 29	stavbna dediščina	53E16
1-30435	Dolenja vas pri Polhovem Gradcu - Domačija Dolenja vas 23	stavbna dediščina	53A23
1-17212	Črni Vrh - Domačija Črni Vrh 23	stavbna dediščina	53C09
1- 2134	Setnik - Cerkev sv. Martina	vplivno območje spomenika	53E15, 53E16
1-02135	Polhov Gradec - Cerkev sv. Lovrenca na Gori	vplivno območje	53D15B, 53D16, 53D17, 53D18
1-02131	Praproče pri Polhovem Gradcu - Cerkev sv. Jurija	vplivno območje	53E04

Zaradi medsebojne bližine posameznih objektov kulturne dediščine se površine vplivnih območij nekaterih objektov tudi medsebojno prekrivajo.

Poleg navedenih objektov kulturne dediščine se na območju GGE nahajajo tudi številne druge registrirane enote oziroma objekti kulturne dediščine, ker pa se te ne nahajajo v območju gozdov oziroma gozdnega prostora, jih posebej ne navajamo.

Estetska funkcija

Funkcija je na prvi stopnji ovrednotena na 16 ha gozdnega prostora. Gre za gozdove v neposredni bližini objektov kulturne dediščine (spomenikov, pomembnejših zgodovinskih objektov) in naravnih vrednot (drevesne naravne vrednote), ki predstavljajo kuliso objektom (utemeljitev Ea). Ti gozdovi so prisotni na območju odsekov: 53A06B, 53A14, 53A16, 53A23, 53C07, 53C13B, 53C28, 53D05, 53D14, 53D16, 53D17, 53E06, 53E08, 53E13, 53E14, 53E15, 53E16.

Na območju GGE ni gozdov z opredeljeno funkcijo na drugi stopnji poudarjenosti.

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Gre za funkcijo, ki ima med proizvodnimi funkcijami največji pomen.

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 85 % gospodarskih gozdov. To so gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar (kjer je produkcijska sposobnost rastišč višja od 5 m³/ha letno) (utemeljitev La) in se razprostirajo skoraj na celotni površini GGE..

Drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ima dobra 2 % gospodarskih gozdov. To so gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar (kjer je produkcijska sposobnost rastišč od 2 do 5 m³/ha letno) (utemeljitev La).

Gozdov s tretjo stopnjo poudarjenosti funkcije je v GGE približno 13 %. To so gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³ bruto lesne mase na hektar (kjer je produkcijska sposobnost rastišč do 2 m³/ha letno) (utemeljitev La), ki se nahajajo v osrednjem delu in severovzhodnem delu GGE. Ter gozdovi s soglasjem lastnikov izločene ekocelice (utemeljitev Le) (v odsekih 53B03, 53C13A in 53C15A). Gozd na območju gozdne ekocelice nima ovrednotene lesnoproizvodne funkcije in je prepuščen naravnemu razvoju.

Dejanski možni posek v gozdovih je sicer odvisen od dejanskega stanja sestojev in usmeritev z vidika zagotavljanja trajnosti gozdov, vključno z ohranjanjem in pospeševanjem njihove biotske pestrosti. V primerih morebitnih večjih poškodb sestojev, ali v primerih ko bi to narekemale ovrednotene funkcije gozda na posameznih območjih, bo posek v navedenih območjih gozdov, ne glede na proizvodno zmogljivost njihovih rastišč, temu ustrezno nižji.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Prvo stopnjo poudarjenosti ima 80 % gozdnega prostora. Gre za gozdni prostor na območju:

- Gozdovi na območjih nadpovprečnega nabiranja stranskih gozdnih proizvodov, kot so gobe, borovnice (utemeljitev Nb). Zaradi neposredne bližine naselij in številnih urejenih poti so tovrstna območja gozdov prisotna predvsem na jugovzhodnem oziroma južnem delu GGE, in sicer na območju Ključa, Srednjega hriba in Zavrha oziroma v gozdovih, ki poraščajo pobočja v smeri proti Horjulu. V gozdovih obravnavanega območja je v času sezone izreden obisk nabiralcev borovnic, gob in kostanja.
- Območja gozdov v katerih se pojavljajo čebelarska stojišča za premične čebelnjake in stalne čebelnjake v gozdnem prostoru (utemeljitev Np). Ti so v odsekih: 53A05B, 53A12A, 53A14, 53A15, 53B04, 53B10, 53B12A, 53B19, 53C08, 53C12A, 53C15A, 53C20, 53C23, 53C28, 53D07, 53D08, 53E01, 53E02, 53E05, 53E06, 53E10, 53E16, 53E20.

Na drugi stopnji je funkcija poudarjena na 20 % gozdnega prostora, in sicer:

- Na območjih gozdne čebelje paše (utemeljitev Ne). Navedena območja, se pojavljajo razpršeno, po celotnem območju GGE.
- Gozdovi na območjih nadpovprečnega nabiranja stranskih gozdnih proizvodov (utemeljitev Nd), predvsem sestoji, v katerih je delež kostanja v lesni zalogi večji od 25 %. Ti so v delu oddelkov oziroma odsekov: 53A17, 53A18, 53B01, 53A31, 53B04, 53B08A, 53B08B, 53B10, 53B11, 53C06, 53C08, 53C09, 53C09, 53C10, 53C11, 53C19A, 53C20, 53C21, 53C22, 53C23, 53C24, 53C29, 53C32, 53C33B, 53C34A, 53D01, 53D09, 53D10, 53D13, 53E01, 53E02, 53E04, 53E09, 53E10, 53E13, 53E15, 53E16, 53E17, 53E18, 53E21 in 53E22.

Lovnogospodarska funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti ima slab procent gozdnega prostora. Gre za:

Gozd in gozdni prostor v vplivnem območju zimskih krmišč (v radiju 200 m okoli le teh) (utemeljitev Jk). V GGE sta evidentirana dva zimska krmišča na območju odseka 53B04 in 53B09.

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 23/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Vecnamenski gozdovi	4.068,97	181,69	3,36	4.254,02
Varovalni gozdovi	372,83	216,85	0,00	589,68
Skupaj	4.441,80	398,54	3,36	4.843,70

Karta kategorij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 4)

V GGE Polhov Gradec sta prisotni dve gospodarski kategoriji gozdov. Največ (88 %) gozdov sodi v kategorijo večnamenskih gozdov, 12 % je varovalnih gozdov. Podlaga za uvrstitev v kategorijo Varovalni gozdovi je Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20).

V GGE so odseki, ki imajo enotne rastiščne razmere, razvojne težnje, funkcije in enoten dolgoročni gozdnogojitveni cilj ter enotne gozdnogojitvene usmeritve, združeni v sedem rastiščnogojitvenih razredov (RGR). Varovalni gozd je uvrščen v RGR Varovalni gozdovi. Večnamenski gozdovi so uvrščeni v preostalih šest RGR.

Preglednica 24/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
11011-Podgorsko bukovje	531 -Dobovje in dobrovo belogabrovje	0,80	0,0
	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	1.126,64	68,0
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	4,43	0,3
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	82,93	5,0
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	21,91	1,3
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	69,04	4,2
	600 -Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje	0,27	0,0
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	27,38	1,7
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	88,21	5,3
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	2,39	0,1
	711 -Kisloljubno gradnovo belogabrovje	27,99	1,7
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	154,84	9,4
	761 -Javorovje s praprotmi	2,61	0,2
	771 -Jelovje s praprotmi	45,08	2,7
	772 -Jelovje s trikrpim bičnikom	1,16	0,1
Skupaj RGR		1.655,68	100,0
12111-Kisloljubno bukovje	521 -Nižinsko čnojelševje	1,99	0,1
	531 -Dobovje in dobrovo belogabrovje	1,04	0,1
	542 -Predalpsko gradnovo belogabrovje	1,64	0,1
	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	89,84	5,3
	554 -Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11,56	0,7
	562 -Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	11,19	0,7
	563 -Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in	9,48	0,6
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	19,08	1,1
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	8,27	0,5
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	19,12	1,1
	711 -Kisloljubno gradnovo belogabrovje	8,38	0,5
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	4,49	0,3
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	1.430,05	84,8
	761 -Javorovje s praprotmi	3,63	0,2
	771 -Jelovje s praprotmi	37,36	2,2

	772 -Jelovje s trikrpim bičnikom	29,25	1,7
Skupaj RGR		1.686,37	100,0
12433-Kisloljubno bukovje(stadij z gradnom)	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	237,85	98,3
	771 -Jelovje s praprotmi	1,32	0,5
	772 -Jelovje s trikrpim bičnikom	2,72	1,1
Skupaj RGR		241,89	100,0
14111-Toploljubno bukovje	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	42,09	15,9
	562 -Predinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	65,55	24,7
	592 -Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	110,70	41,7
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	24,32	9,2
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	3,53	1,3
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	17,12	6,5
	761 -Javorovje s praprotmi	2,02	0,8
Skupaj RGR		265,33	100,0
15511-Gorsko bukovje	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	29,21	10,3
	562 -Predinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	4,12	1,5
	581 -Osojno bukovje s kresničevjem	14,82	5,2
	592 -Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	19,50	6,9
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	13,40	4,7
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	174,87	61,6
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	19,97	7,0
	771 -Jelovje s praprotmi	8,04	2,8
Skupaj RGR		283,93	100,0
17011-Kisloljubna jelovja	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	5,01	4,1
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	45,40	37,6
	771 -Jelovje s praprotmi	70,41	58,3
Skupaj RGR		120,82	100,0
VECNAMENSKI GOZDOVI		4.254,02	100,0
40000-Varovalni gozdovi	552 -Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	161,23	27,3
	562 -Predinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	191,39	32,5
	592 -Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	3,23	0,5
	621 -Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	205,19	34,8
	632 -Predalpsko gorsko bukovje	12,37	2,1
	751 -Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	13,08	2,2
	761 -Javorovje s praprotmi	3,19	0,5
Skupaj RGR		589,68	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		589,68	100,0
Skupaj vsi gozdovi		4.843,70	100,0

3.2 Lesna zaloga

Preglednica 25/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Smreka	6,2	14,5	19,1	20,8	39,4	55,6	22,2
Jelka	6,1	10,3	18,3	22,2	43,1	7,7	3,1
Bor	15,9	29,3	22,8	13,5	18,5	11,3	4,5
Macesen	7,9	26,0	26,7	16,2	23,2	0,3	0,1
Ostali igl.	3,1	9,5	17,7	22,8	46,9	0,1	0,0
Bukev	11,4	25,7	22,2	21,1	19,6	108,0	43,2
Hrast	12,6	28,3	22,3	19,6	17,2	22,9	9,2
Pl. Ist.	12,5	26,1	21,1	20,5	19,8	14,0	5,6
Dr. tr. Ist.	16,9	29,6	21,0	17,4	15,1	29,5	11,8
Meh. Ist.	21,9	36,3	19,1	13,4	9,3	0,7	0,3
Iglavci	7,6	16,4	19,6	19,8	36,6	75,1	30,0
Listavci	12,6	26,8	21,9	20,2	18,5	175,0	70,0
Skupaj	11,1	23,7	21,2	20,1	23,9	250,1	100,0

Povprečna lesna zaloga v gozdovih GGE je 250,1 m³/ha. V njej je 30 % iglavcev in 70 % listavcev. Povprečna lesna zaloga je za 29 m³/ha nižja od lesne zaloge celotnega ljubljanskega gozdnogospodarskega območja, ki v povprečju meri 279 m³/ha.

Največji del (41,3 %) lesne zaloge tvori drevje v drugem razširjenem debelinskem razredu (30 – 49 cm premera), V petem (nad 50 cm) pa še 23,9 %

V lesni zalogi je največ bukve 43,2 %. Sledijo ji smreka 22,2 % in graden (9,2 %).

Preglednica 26/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	363.760	349.184	14.304	272
	m ³ /ha	75,1	78,6	35,9	81,0
Listavci	m ³	847.633	790.354	56.801	478
	m ³ /ha	175,0	177,9	142,5	142,2
Skupaj	m³	1.211.393	1.139.538	71.105	750
	m ³ /ha	250,1	256,5	178,4	223,2

V zasebnih gozdovih meri lesna zaloga 256,5 m³/ha, v državnih pa 178,4 m³/ha. Slednja je tako za 71,7 m³/ha nižja od povprečne lesne zaloge gozdov v enoti oziroma za 78,1 m³/ha od lesne zaloge v zasebnih gozdovih.

Preglednica 27/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	11011-podgorsko bukovje	1.679,31	269,19	116	8,9
2	12111-kisloljubno bukovje	1.662,74	270,42	122	9,1
2	12433-kisloljubno bukovje (stadij s hrastom)	241,89	179,86	17	9,1
1	14111-toploljubno bukovje	265,33	260,44	24	8,9
1	15511-gorsko bukovje	283,93	294,20	22	8,9
2	17011-kisloljubna jelovja	120,82	196,03	8	9,1
OKULARNA OCENA					
3	40000-varovalni gozdovi	589,68	145,00		

Lesno zalogo smo ugotavljali z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah in s cenitvijo pri opisovanju sestojev. Osnova za izračun lesne zaloge so podatki, pridobljeni na stalnih vzorčnih ploskvah (sistematična mreža SVP 250 x 500 m). Lesne zaloge sestojev so bile ocenjene okularno z metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev v posameznem odseku predstavlja lesno zalogo odseka. Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskimi faktorji po stratumi iz Preglednice D-LZU tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki leseni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami;
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

S okularno oceno oziroma po izmeri temeljnice po Bitterlichu, je bila lesna zaloga ugotovljena za RGR Varovalni gozdovi.

Tarife za izračun lesnih zalog smo prevzeli po GGN GGE Polhov Gradec (2016-2025) (vmesne Čoklove tarife). Seznam tarif po odsekih je v Prilogi 1.

Da bi vzorčno napako ugotavljanja lesne zaloge pri 5 % tveganju znižali pod dovoljeno mejo, smo RGR glede na rastiščno sorodnost združili v dva stratum (znotraj stratumov je večje število stalnih vzorčnih ploskev, na katerih se ocenjuje lesna zaloga, s tem pa se zmanjša vzorčna napaka po

RGR). Vzorčna napaka ocene lesne zaloge je v obeh stratumih pod dopustno mejo, in sicer znaša v prvem stratumu 8,9 %, v drugem pa 9,1 %.

3.3 Prirastek

Preglednica 28/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,35	0,41	0,37	0,30	0,38	1,82	26,7
Listavci	1,42	1,65	0,91	0,62	0,38	4,99	73,3
Skupaj:	1,78	2,06	1,28	0,93	0,76	6,81	100,0

Tekoči letni prirastek meri 6,81 m³/ha. Od tega 73,3 % priraste na listavcih, 26,7 % pa na iglavcih. V primerjavi z načrtovalnim obdobjem 2016-2025 je tekoči letni prirastek ostal enak. Je nekoliko manjši od povprečnega prirastka GGO Ljubljana, ki meri 7,5 m³/ha.

Preglednica 29/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	8.727	8.370	351	6
	m ³ /ha	1,82	1,88	0,88	1,69
Listavci	m ³	23.998	22.291	1.693	14
	m ³ /ha	4,99	5,02	4,25	4,21
Skupaj	m³	32.725	30.661	2.044	20
	m ³ /ha	6,81	6,90	5,13	5,90

Prirastek v zasebnih gozdovih je nekoliko višji kot v državnih gozdovih (za 1,77 m³/ha).

Način ugotavljanja prirastka

Za GGE Polhov Gradec je bila izvedena druga ponovitev meritev na stalnih vzorčnih ploskvah, s tem pa so bili pridobljeni tudi podatki o prirastnih nizih. Krivulje prirastnih nizov smo določili z regresijsko analizo. Uporabili smo eksponentno, potenčno, inverzno ali pa logaritemsko funkcijo. Nove prirastne nize po RGR smo določili za tiste drevesne vrste, katerih število dreves je bilo za izračun vrednosti prirastnih nizov dovolj veliko. Za drevesne vrste, pri katerih je bilo število dreves na vzorčnih ploskvah za izračun vrednosti prirastnih nizov premajhno in vzorčna napaka prevelika, smo prirastek prevzeli od primerljivega RGR ali pa iz podatkov za celo GGE. Prirastni nizi po RGR so navedeni v Prilogi 1.

3.4 Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica 30/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer
			Površina		Zasnova							
	ha	%	ha	%	1	2	3	4				
Mladovje	165,20	3,4								6	0,0	0
Drogovnjak	1.558,59	32,2	61,08	3,9	0,0	53,9	41,5	4,6	195,0	77	11,6	19
Debeljak	1.826,72	37,7	295,44	16,2	3,1	77,6	19,0	0,3	329,1	165	6,9	25
Sestoj v obnovi	1.291,60	26,7	685,27	53,1	9,3	74,0	16,0	0,7	237,1	85	14,5	23
Grmičav gozd	1,59	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,3	-	-	-
Skupaj	4.843,70	100,0	1.041,79	21,5						333	6,3	22

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

Največ sestojev 37,7 % je v fazi debeljaka. Najmanj je mladovij, katerih delež je slabih 3,4 %.

Podmladek, večinoma dobre zasnove, se v debeljakih pojavlja na 16,2 % površine. Dobro so pomlajeni sestoji v obnovi, kjer podmladek porašča 53,1 % površine.

Delež mladovij je relativno majhen. Dejansko je sicer njihova površina večja, vendar gre pri tem pogosto za premajhne površine, da bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj oziroma gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, delno pa tudi v debeljakih in presvetljenih drogovnjakih. Zato so te površine zavedene kot podmladek v drugih razvojnih fazah.

Preglednica 31/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	144,38	39,58	3,25	0,05	0,00	515,32	29,49	140,47	166,50	2,75	1.041,79
%	13,86	3,80	0,31	0,00	0,00	49,46	2,83	13,48	15,98	0,26	100,00

V podmladku je največ bukke (49,4 %). Pomemben delež imajo še plemeniti listavci (13,4 %), drugi trdi listavci (15,9 %) in smreka (13,8 %).

Preglednica 32/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	165,20	5,2	40,8	43,4	10,6	0,0	30,5	68,3	1,2	19,2	33,7	34,8	12,3
Drogovnjak	1.558,59	0,2	25,8	58,1	15,9	0,2	29,2	70,5	0,1	7,8	48,7	29,8	13,7
Debeljak	1.826,72					0,2	73,7	26,1	0,0	0,7	50,1	41,6	7,6
Sestoj v obnovi	1.291,60					1,0	77,3	20,8	0,9				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	1,59												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	4.843,70												

Večina mladovij (40,8 %) ima dobro zasnovo. Pomanjkljivo zasnovo ima 43,4 % podmladka. Kar 68,3 % mladovij je nenegovanih. Največ (33,7 %) jih ima normalen sklep.

Pri drogovnjakih je stanje glede zasnove veliko slabše. Drogovnjakov z bogato zasnovo je le 0,2 %, z dobro pa 25,8 %. Večina (58,1 %) ima pomanjkljivo zasnovo, 15,9 % pa slabo. V primerjavi z mladovji so drogovnjaki tudi slabše negovani. Nenegovanih je kar 70,5 %. Največ, to je 48,7 %, jih

ima normalen sklep. Razlog nizkega odstotka negovanosti drogovnjakov je velik delež drogovnjakov slabe zasnove ali pomanjkljive, ki poraščajo zelo strma pobočja, ki so mnogokrat nedostopna ali zelo težko dostopna. V drevesni sestavi teh drogovnjakov večinoma prevladujejo črni in beli gaber, mali jesen, graden, cer, mokovec, maklen, v manjšem deležu tudi bukev in rdeči bor.

Večina debeljakov (73,7 %) je negovana pomanjkljivo. Večina (50,1 %) ima normalen sklep. Sestoji v obnovi so prav tako kot debeljaki večinoma (77,3 %) negovani pomanjkljivo.

3.5 Tipi sestojev

Preglednica 33/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	52,42	1,1
Gozdovi bukve in hrasta	153,47	3,2
Bukovi gozdovi	475,08	9,8
Drugi pretežno listnati gozdovi	2.026,67	41,9
Gozdovi bukve in jelke	1,59	0,0
Gozdovi bukve in smreke	523,54	10,8
Jelovi gozdovi	1,63	0,0
Smrekovi gozdovi	119,52	2,5
Borovi gozdovi	142,33	2,9
Drugi pretežno iglasti gozdovi	161,41	3,3
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.186,04	24,5
Skupaj	4.843,70	100,0

Sestojni tipi so opredeljeni glede na tipe drevesne sestave gozdov, kot so ti določeni v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Sestoji se v glavnem določa na osnovi razvojne faze, drevesne sestave in načrtovanih gozdnogojitvenih smernic ter ukrepov. Vpliv na oblikovanje sestojev imajo tudi zasnova, sklep, negovanost, zastopanost pomladka in včasih tudi funkcije gozdov. Sestoji so izloženi na karti v merilu 1:5.000 (DOF5).

Površine sestojev so praviloma večje od 0,5 ha.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 34/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	3.859,80	92,1	334,97	7,9	0,00	0,0	0,00	0,0	4.254,02	87,8
Varovalni gozdovi	526,74	89,3	42,40	7,2	20,54	3,5	0,00	0,0	589,68	12,2
Skupaj vsi gozdovi	4.386,54	91,8	377,37	7,8	20,54	0,4	0,00	0,0	4.843,70	100,0

Ohranjenost gozdov je določena na nivoju odseka glede na delež drevesnih vrst, ki so naravni sestavi gozdnih združb tuje ali v njej redko prisotne.

Ohranjenih je 91,8 % gozdov, spremenjenih pa 7,8 %. Močno spremenjenih je 0,4 %.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 35/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	399	0,0	13,5	69,7	15,8	1,0
Jelka	45	0,0	22,2	73,4	2,2	2,2
Bor	71	0,0	7,0	57,8	29,6	5,6
Macesen	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	723	0,6	17,0	55,4	23,5	3,5
Hrast	202	0,5	12,9	61,8	23,3	1,5
Pl. lst.	122	0,8	17,2	63,2	18,0	0,8
Dr. tr. lst.	152	0,0	4,6	44,7	36,2	14,5
Meh. lst.	13	0,0	0,0	46,1	30,8	23,1
Skupaj iglavci	518	0,0	13,3	68,6	16,4	1,7
Skupaj listavci	1.212	0,5	14,6	55,8	24,6	4,5
Skupaj	1.730	0,3	14,2	59,8	22,1	3,6

3.7 Poškodovanost drevja

Preglednica 36/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/korenčnik	3,9
Veje/krošnja	5,7
Osutost	0,7
Skupaj	10,3

Poškodovanost drevja se ugotavlja na stalnih vzorčnih ploskvah. Določena je z deležem dreves s hujšo poškodbo. Popisuje se poškodovanost debel, korenčnika, vej in krošenj. Pri deblu in korenčniku se šteje za hujšo poškodbo, če je lubje odstranjeno na več kot 3 dm², pri poškodovanosti vej pa, če odlomljen vrh ali veja po debelini presega petino premera drevesa na prsni višini. Poškodbe debela so največkrat posledica spravila ali udara strele, poškodbe korenčnika pa so največkrat zabeležene v bližini gozdnih vlak in spravilnih poti kot posledica spravila lesa. Pri poškodbah vej gre največkrat za odlomljene veje listavcev in odlomljene vrhove iglavcev kot posledico naravnih ujm.

V GGE Polhov Gradec ima hujšo poškodbo 10,3 % ocenjenih dreves, kar je manj od povprečja, ki velja za celotno GGO Ljubljana (18 % po GGN GGO Ljubljana (2021-2030)). 3,9 % dreves ima poškodovano deblo oziroma korenčnik, 5,7 % pa veje oziroma krošnjo. Manj kot procent dreves ima osuto krošnjo.

3.8 Objedenost gozdnega mladja

Popis objedenosti gozdnega mladja je bil znotraj GGE opravljen na 6 popisnih enotah oziroma popisnih ploskvah.

Preglednica 37/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
1. < 15 cm	37.003	se ne ugotavlja
2. 15-30 cm	22.206	30,4
3. 30-60 cm	24.905	40,9
4. 60-100 cm	16.194	31,1
5. 100-150 cm	10.060	17,1
Skupaj 2-5	73.365	32,3

Popis objedenosti gozdnega mladja je za vse drevesne vrste pokazal 32,3 % objedenost.

Preglednica 38/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

		< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			Skupaj R1-R4		
	Št.vz	DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	
Smreka	4	5	1.850	4	859		4	1.104		6	981		2	245		4	3.190		
Jelka	2	80	29.602	46	10.305	6,0	15	3.681	6,7	5	859		4	368		21	15.213	5,6	
Ostali iglavci	1							123									123		
Bukev	6	5	1.850	15	3.435	10,7	43	10.674	14,9	72	11.655	22,1	82	8.220	13,4	46	33.984	16,6	
Hrasti	2			2	491	25,0										1	491	25,0	
Plemeniti listavci	4	5	1.850	28	6.257	82,4	23	5.766	93,6	10	1.595	100,0	2	245	100,0	19	13.863	89,4	
Ostali trdi listavci	5			2	368	66,7	3	859	85,7				2	245		2	1.472	66,7	
Ostali mehki listavci	2	5	1.850	2	491	50,0	11	2.699	81,8	7	1.104	77,8	7	736	50,0	7	5.030	73,2	
Iglavci	4	85	31.452	50	11.164	5,5	20	4.907	5,0	11	1.840		6	613		25	18.525	4,6	
Listavci	6	15	5.550	50	11.042	55,6	80	19.998	49,7	89	14.354	35,0	94	9.447	18,2	75	54.840	41,6	
Skupaj	6	100	37.003	100	22.206	30,4	100	24.905	40,9	100	16.194	31,1	100	10.060	17,1	100	73.365	32,3	

V GGE Polhov Gradec naravno pomlajevanje zaradi objedanja divjadi ni bistveno moteno, se pa je od preteklega načrta delež skupne objedenosti povečal za 0,9 %. Na opisni ploskvah pri smreki ni bilo opaziti poškodb zaradi objedanja, zabeleženo pa je bilo tudi objedanje jelke, ki pa ni kritično. Problem pomlajevanja zaradi objedanja divjadi je izražen predvsem pri plemenitih listavcih, kjer imamo 100 % objedenost v višinskem razredu 60-100 cm in postopen upad objedenosti s povečevanjem višinskih razredov. Skupna objedenost znaša 89,4 %. Relativno visoko stopnjo objedanja imajo tudi ostali trdi listavci (66,7 %) in ostali mehki listavci (73,2 %).

V GGE Polhov Gradec je pomlajevanje plemenitih listavcev dobro kljub močni objedenosti. Vzrok za to je njihova velika odpornost na objedanje, ker imajo dovolj veliko moč preživetja. Vrast plemenitih listavcev je dobra. Zaradi močne objedenosti je potrebno plemenite listavce še vedno pospeševati in jih ščititi pred divjadjo.

Pomlajevanje bukve je dobro, prav tako je bistveno manj objedena. Delež bukve se v višjih višinskih razredih se povečuje, kar kaže na njeno veliko konkurenčno moč pri preraščanju v višje višinske razrede.

3.9 Odmrlo drevje

Preglednica 39/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	3,72	16,34	20,06	6,73	33,57	40,30	10,45	49,91	60,36
	m ³ /ha	1,12	5,58	6,70	2,03	11,48	13,51	3,15	17,06	20,21
30 - 49 cm	št./ha	0,42	2,34	2,76	1,02	6,19	7,21	1,44	8,53	9,97
	m ³ /ha	0,59	3,75	4,34	1,46	9,99	11,45	2,05	13,74	15,79
50 in več cm	št./ha	0,06	0,00	0,06	0,06	0,42	0,48	0,12	0,42	0,54
	m ³ /ha	0,17	0,00	0,17	0,17	1,35	1,52	0,34	1,35	1,69
Skupaj	št./ha	4,20	18,68	22,88	7,81	40,18	47,99	12,01	58,86	70,87
	m³/ha	1,88	9,33	11,21	3,66	22,82	26,48	5,54	32,15	37,69

Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 – popr.) predpisuje, da je treba zaradi ohranjanja biotskega ravnovesja pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa zagotoviti, da ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov v gozdu ostanejo v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v RGR. Odmrli les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in mora obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.

Odmrlo drevje je bilo popisano na meritvah na SVP. Prikazano je število odmrlih dreves na hektar po debelinskih razredih, ločeno glede na stoječe in ležeče drevje. Odmrli lesna masa je izračunana po vmesnih tarifah (Gozdarski in lesnoindustrijski priročnik, Ljubljana 1980).

V GGE Polhov Gradec je v povprečju na enem hektarju 70 odmrlih dreves oziroma 37,69 m³ odmrle lesne mase. To je v povprečju dobre 15 % lesne zaloge, kar je več kot dovolj po predpisu. Od tega je 15 % iglavcev in 85 % listavcev. Največ odmrlega drevja je v prvem in drugem razširjenem razredu, malo pa je odmrlih debelih dreves s premerom nad 50 cm.

Drevje je odmrlo zaradi naravne selekcije oziroma preraščanja, zaradi vetrolomov, podlubnikov in drugih vzrokov.

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

V GGE Polhov Gradec je do 60-tih let 20. st. prevladoval tako imenovani kmečko - prebiralni način gospodarjenja z gozdovi. Sečnje v gozdovih so bile pogoste, in večinoma majhnih intenzitet, odvisno od trenutnih potreb lastnikov. Mestoma so se pojavljali močni enkratni posegi pogojeni predvsem s trenutnimi ekonomskimi težavami posameznih lastnikov. Manjši gozdni posestniki so skušali iz gozda dobiti čimveč in so vanj pogosto posegali, večji posestniki so kopičili lesni kapital in vanj posegali močneje le ob ugodnih ekonomskih razmerah na trgu.

Kmečko prebiranje na manjših površinah je bil najbolj pogost način parcelnega gospodarjenja v kmečkih gozdovih. Sečnje so zajemale praviloma najlepši les, v gozdu je ostajalo drevje slabe kvalitete. Negi gozda se je posvečalo zelo malo pozornosti. Pogosto je bilo steljarjenje, oglarjenje in paša v gozdovih.

V preteklosti so tu prevladovali bukovi sestoji. Zaradi pomanjkanja interesa za obnovo gozdov so se na izsušena pobočja začele naseljevati skromnejše drevesne vrste, predvsem hrast in bor.

V severnem delu GGE so se uveljavili celki, sestoji so tu bolj ohranjeni, saj je bil ta predel težje dostopen. Prevladovalo je prebiralno gospodarjenje.

Gozdovi na strmih dolomitnih pobočjih Grmade, Gore, Tošča in drugih vrhov Polhograjskih dolomitov so močno podvrženi močnemu erozijskemu delovanju površinskih voda. Gozdovi imajo tu še danes predvsem varovalno vlogo. Na manjših ali večjih površinah strmih dolomitnih pobočjih Grmade in Tošča so bile že pred drugo svetovno vojno osnovane umetne kulture rdečega in črnega bora z namenom umiritve pobočij in omejitve erozijskega delovanja vode.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

V letu 1993 je bil sprejet nov Zakon o gozdovih, ki je razdelil bivša Gozdna gospodarstva na javno gozdarsko službo (ZGS) in izvajalska podjetja. Večino dejavnosti javne gozdarske službe opravlja v letu 1994 ustanovljen Zavod za gozdove Slovenije, ki usmerja gospodarjenje z vsemi gozdovi ne glede na lastništvo. V zasebnih gozdovih je gospodarjenje v celoti prešlo na lastnike, z državnimi gozdovi pa upravlja SIDG – Slovenski državni gozdovi.

Analiza preteklega gospodarjenja je narejena za površino sedanje GGE Polhov Gradec za obdobje 2016 – 2025 po gospodarskih razredih preteklega ureditvenega obdobja.

Največji vpliv na gospodarjenje z gozdovi v preteklem desetletju (2016-2025) sta imela posledice žledoloma iz leta 2014 in prenamnožitve podlubnikov v letih 2015 do 2017.

4.2.1 Posek

Preglednica 40/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2016 - 2025	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +/- m ³	%
Iglavci	105.639	66.783	63,2	105.834	34.205	100,2
Listavci	208.135	117.670	56,5	138.400	38.657	66,5
Skupaj	313.774	184.453	58,8	244.234	52.663	77,8

SVP - stalne vzorčne ploskve

Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni in varovalni gozdovi, kjer se meritve SVP niso izvajale.

Preglednica 41: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum		Površina(ha)	Evidenca (m³/ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m³/ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m³/ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)
GGE	Iglavci	4.300,31	1,37	333	2,163	6,510	0,699	32,3
	Listavci	4.300,31	2,41	333	2,829	7,358	0,790	27,9
	Skupaj	4.300,31	3,77	333	4,993	10,023	1,077	21,6
Državni	gozdovi	216,47	1,90	8	13,688	20,361	16,629	121,5
Ostali	gozdovi	4.083,84	3,93	325	4,778	9,595	1,043	21,8

SVP - stalne vzorčne ploskve

Opomba: V izračun niso zajeti varovalni gozdovi, kjer se meritve SVP niso izvajale.

*Površina gozdov za obdobje 2016-2025, ko so se izvajale meritve na SVP.

Podatke o poseku iz evidenc smo primerjali s posekom ugotovljenim na SVP (stalnih vzorčnih ploskvah). Letni posek na SVP znaša 4,99 m³/ha/leto z intervalom zaupanja (ob 5 % tveganju) 1,077 m³/ha/leto (21,6 %).

Posek po evidencah znaša 184.453 m³, kar pomeni 3,77 m³/ha/leto in odstopa od poseka iz SVP za 24,4 % ter je tako izven intervala zaupanja (21,6 %). Zato v vseh naslednjih preglednicah, ki prikazujejo posek (izjema sta preglednica, ki prikazuje posek po vrstah poseka in preglednica, ki prikazuje posek po skupinah drevesnih vrst), prikazujemo posek po podatkih iz SVP.

Vzroke za nižji delež evidentiranega poseka lahko delno obrazložimo z:

- lastniki izvajajo sečnjo in spravilo sami, naknadno posekana drevesa ne sporočajo ZGS;
- lastniki izvedejo posek brez predhodne izbire dreves in izdane odločbe za posek;
- nepopolne evidence odmrle lesne mase, ki ostane v gozdu;
- izračun poseka iz SVP je obremenjen z večjo vzorčno napako, kajti na določenem številu SVP je bilo posekano vse ali večina drevja na SVP (vetrolom, podlubniki).
- pogosta menjava revirnih gozdarjev na revirju Polhov Gradec.

Preglednica 42: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m³	102.213	196.104	298.317	3.426	12.031	15.457	105.639	208.135	313.774
Izveden - m³	64.071	113.038	177.109	2.712	4.632	7.344	66.783	117.670	184.453
Izveden SVP - m³	91.735	123.567	215.297	28.360	24.525	52.886	105.834	138.400	244.234
Realizacija - evid	62,7	57,6	59,4	79,2	38,5	47,5	63,2	56,5	58,8
Realizacija - SVP	89,7	63,0	72,2	827,8	203,9	342,1	100,2	66,5	77,8
Povp. drevo - m³	1,21	0,52	0,65	1,04	0,80	0,88	1,21	0,52	0,66

SVP - stalne vzorčne ploskve

* Podatkom o realizaciji poseka v zasebnih gozdovih smo dodali količino poseka v občinskih gozdovih, katerih površina v GGE je le 3,36 ha.

V preteklem obdobju je bilo po podatkih iz SVP na območju GGE Polhov Gradec posekanih 244.234 m³ lesa in sicer 105.834 m³ iglavcev ter 138.400 m³ listavcev, kar pomeni, da je bil delež iglavcev v poseku 43 %, listavcev pa dobrih 57 %.

Na nivoju enote (iglavci in listavci skupaj) je bila realizacija za 22 % nižja od načrtovanega najvišjega možnega poseka. Pri tem je posek iglavcev na 100 % realizaciji, posek listavcev pa na 66 % načrtovanega.

V državnih gozdovih smo realizacijo poseka primerjali po evidncah in ta znaša 47 % načrtovanega poseka. V zasebnih gozdovih je bila realizacija 72 %. Skupaj je realizacija po evidencah 58,8 %.

V državnih gozdovih je realizacija poseka presenetljivo nizka (47 %), saj je strategija družbe SIDG optimalna izraba lesnih potencialov iz državnih gozdov. Eden od razlogov je sečnja v težavnih razmerah, kjer niso izkoriščene vse možnosti.

Preglednica 43/D-PGR: Realizacija poseka po rastiščnogojitvenih razredih v obdobju 2016-2025

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
11011-Podgorsko bukovje	Iglavci	39.424	22.268	56,5	7,1
	Listavci	86.597	36.726	42,4	11,7
	Skupaj	126.021	58.994	46,8	18,8
12111-Kisloljubno bukovje	Iglavci	38.900	28.990	74,5	9,2
	Listavci	67.110	50.265	74,9	16,0
	Skupaj	106.010	79.255	74,8	25,3
12433-Kisloljubno bukovje (stadij z gradnom)	Iglavci	1.612	1.530	94,9	0,5
	Listavci	8.923	12.077	135,3	3,8
	Skupaj	10.535	13.607	129,2	4,3
14111-Toploljubno bukovje	Iglavci	5.625	3.180	56,5	1,0
	Listavci	11.154	3.746	33,6	1,2
	Skupaj	16.779	6.926	41,3	2,2
15511-Gorsko bukovje	Iglavci	9.312	3.646	39,2	1,2
	Listavci	17.608	4.504	25,6	1,4
	Skupaj	26.920	8.150	30,3	2,6
17011-Kisloljubna jelovja	Iglavci	7.713	3.788	49,1	1,2
	Listavci	4.642	3.058	65,9	1,0
	Skupaj	12.355	6.846	55,4	2,2
40000-Varovalni gozdovi	Iglavci	3.053	3.381	110,8	1,1
	Listavci	12.101	7.294	60,3	2,3
	Skupaj	15.154	10.676	70,4	3,4
skupaj	Iglavci	105.639	66.783	63,2	21,3
	Listavci	208.135	117.670	56,5	37,5
	Skupaj	313.774	184.453	58,8	58,8

Ureditveno obdobje od 2006 do 2015 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
11011-Podgorsko bukovje	Iglavci	20.400	18.418	90,3	9,6
	Listavci	58.771	40.130	68,3	20,9
	Skupaj	79.171	58.548	74,0	30,6
12111-Kisloljubno bukovje	Iglavci	23.472	25.526	108,8	13,3
	Listavci	49.178	47.738	97,1	24,9
	Skupaj	72.650	73.264	100,8	38,2
12433-Kisloljubno bukovje(stadij z gradnom)	Iglavci	1.132	1.572	138,9	0,8
	Listavci	8.069	5.168	64,0	2,7
	Skupaj	9.201	6.740	73,3	3,5
14111-Toploljubno bukovje	Iglavci	2.621	2.356	89,9	1,2
	Listavci	4.101	3.703	90,3	1,9
	Skupaj	6.722	6.060	90,1	3,2
15511-Gorsko bukovje	Iglavci	3.874	3.680	95,0	1,9
	Listavci	8.704	4.045	46,5	2,1
	Skupaj	12.578	7.726	61,4	4,0
17011-Kisloljubna jelovja	Iglavci	4.268	3.897	91,3	2,0
	Listavci	3.513	2.210	62,9	1,2
	Skupaj	7.781	6.107	78,5	3,2
40000-Varovalni gozdovi	Iglavci	977	2.133	218,4	1,1
	Listavci	2.539	4.242	167,1	2,2
	Skupaj	3.516	6.375	181,3	3,3
skupaj	Iglavci	56.744	57.583	101,5	30,1
	Listavci	134.875	107.237	79,5	56,0
	Skupaj	191.619	164.820	86,0	86,0

Realizacija je prikazana po podatkih iz evidenc poseka. Skupna realizacija možnega poseka pomeni realizacijo v posameznem RGR glede na realizacijo v celotni GGE.

Največ lesa je bilo posekanega v RGR Kisloljubno bukovje in sicer 79.255 m³ (43 %). Realiziran posek skupno presega načrtovanega samo v RGR Kisloljubno bukovje-stadij z gradnom (za 35 %).

Preglednica 44/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	2.693	15.713	364	0	0	4.289	38.123	742	1.301	227	64.061	16,7	63,5
	%	4,2	24,8	0,6	0,0	0,0	6,8	59,9	1,2	2,1	0,4	100,0		
Listavci	m³	4.237	25.425	134	0	0	8.633	71.222	1.001	1.411	785	113.037	14,0	53,4
	%	3,8	22,5	0,1	0,0	0,0	7,7	63,0	0,9	1,3	0,7	100,0		
Skupaj	m³	6.930	41.138	498	0	0	12.922	109.345	1.743	2.712	1.012	177.098	14,8	56,6
	%	3,9	23,3	0,3	0,0	0,0	7,3	62,1	1,0	1,5	0,6	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka									Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	0	282	0	0	0	89	2.323	15	0	1	2.712	15,8	56,5
	%	0,0	10,4	0,0	0,0	0,0	3,3	85,8	0,5	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	0	1.544	0	0	0	67	2.905	91	1	24	4.632	8,1	31,6
	%	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	1,5	62,7	2,0	0,0	0,5	100,0		
Skupaj	m³	0	1.826	0	0	0	156	5.228	106	1	25	7.344	9,8	37,7
	%	0,0	24,9	0,0	0,0	0,0	2,1	71,3	1,4	0,0	0,3	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka										Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
Redčen.	Pomlad.	Prebir.												
Iglavci	m³	0	0	0	0	0	0	8	2	0	0	10	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	82,6	17,4	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1,1	6,3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	0	0	0	0	0	0	9	2	0	0	11	12,0	64,7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	81,8	18,2	0,0	0,0	100,0		

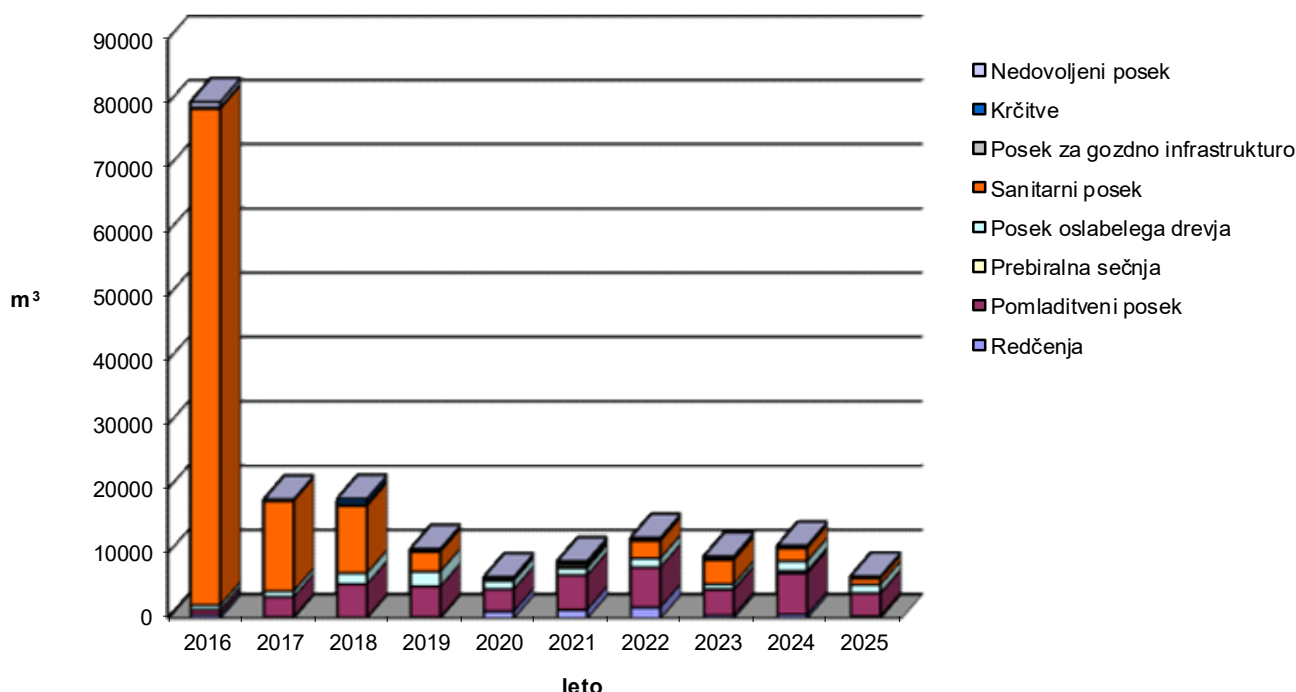
Skupaj GGE

		Vrste poseka									Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m³	2.693	15.996	364	0	0	4.378	40.454	759	1.301	229	66.783	16,7	63,2
	%	4,1	24,2	0,6	0,0	0,0	6,6	61,1	1,1	2,0	0,3	100,0		
Listavci	m³	4.237	26.968	134	0	0	8.700	74.128	1.093	1.412	809	117.670	13,6	51,9
	%	3,6	23,0	0,1	0,0	0,0	7,4	63,1	0,9	1,2	0,7	100,0		
Skupaj	m³	6.930	42.964	498	0	0	13.078	114.582	1.852	2.713	1.038	184.453	14,5	55,5
	%	3,8	23,4	0,3	0,0	0,0	7,1	62,3	1,0	1,5	0,6	100,0		

Realizacija je prikazana po podatkih iz evidenc poseka.

Največ je bilo sanitarnega poseka 62,3 %. Negovalnega poseka je bilo 27,3 %. 23,4 % predstavlja pomladitveni posek. Redčenj je malo 3,8 %.

Kot je razvidno iz preglednice, se je v zasebnih gozdovih posekalo 56,6 % prirastka oziroma 14,8 % lesne zaloge, v državnih gozdovih pa 37,7 % prirastka oziroma 9,8 % lesne zaloge.

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

Graf pojasni visoki delež sanitarnega poseka, zlasti v letu 2016. Vzrok za visok delež sanitarnega poseka so naravne ujme (žled), čemur je sledila prenamnožitev podlubnikov in s tem povečan sanitarni posek v naslednjih letih.

Med drevesnimi vrstami je bilo posekano največ bukve (41,3 % delež v poseku) in smreke (32,7 %). Delež, ki je večji od 1 %, imajo še drugi trdi listavci – beli in črni gaber (8,8 %), hrast – graden (9,8 % %) in plemeniti listavci (3,4 %).

Preglednica 45/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	32,7	19,7	4,8
Jelka	1,9	10,6	0,3
Bor	1,6	5,1	0,2
Macesen	0,1	5,7	0,0
Ostali igl.	0,1	20,7	0,0
Bukev	41,3	14,4	6,1
Hrast	9,8	15,1	1,4
Pl. Ist.	3,4	8,2	0,5
Dr. tr. Ist.	8,8	12,2	1,3
Meh. Ist.	0,3	12,3	0,0
Skupaj iglavci	36,4	16,8	5,3
Skupaj listavci	63,6	13,6	9,3
Skupaj	100,0	14,6	14,6

Intenziteta poseka je bila pri iglavcih višja v IV in V debelinskem razredu, pri listavcih pa v II in II debelinskem razredu.

Preglednica 46/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	5,3	9,5	17,4	22,8	18,8	16,8	13,7
Listavci	8,3	14,8	19,1	11,0	12,1	13,6	24,1
Skupaj	7,7	13,6	18,6	14,7	15,8	14,6	37,8

V primerjavi z ureditvenim obdobjem 2006-2015 se je po podatkih evidenc obseg realizacije poseka v ureditvenem obdobju 2016-2025 povečal iz 164.765 m³ na 184.453 m³, oziroma po podatkih meritev SVP iz 192.892 m³ na 244.234 m³. Če primerjamo realiziran posek po vrstah poseka med ureditvenima obdobjema ni bistvenih razlik. Tudi v ureditvenem obdobju 2006-2015 je bilo največ sanitarnega poseka (59 %).

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 47/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	8,00	22,98	287,3	0,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,40	3,12	780,0	0,00	0,00	0,0
Obžetev	ha	15,48	8,25	53,3	4,02	0,00	0,0
Nega mladja	ha	69,99	2,95	4,2	2,26	0,00	0,0
Nega gošče	ha	188,92	7,66	4,1	4,19	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	72,96	3,71	5,1	2,17	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	79,19	3,31	4,2	0,12	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,50	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	61,50	20,35	33,1	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	192,50	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	100,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	2,20	0,0	0,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	52,44	0,0	0,00	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	8,60	0,0	0,00	0,00	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	550,00	0,0	0,00	0,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	0,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha				8,00	22,98	287,3
Sadnja	ha				0,40	3,12	780,0
Obžetev	ha				19,50	8,25	42,3
Nega mladja	ha				72,25	2,95	4,1
Nega gošče	ha				193,11	7,66	4,0
Nega letvenjaka	ha				75,13	3,71	4,9
Nega ml. drogovnjaka	ha				79,31	3,31	4,2
Vzdrževanje grmišč	ha				0,50	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha				61,50	20,35	33,1
Vzdrževanje vodnih površin	dni				192,50	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos				100,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha				0,00	2,20	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni				0,00	52,44	0,0
Zaščita s premazom	ha				0,00	8,60	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos				0,00	550,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni				0,00	0,00	0,0

Opomba: V gozdovih lokalne skupnosti gojitvena in varstvena dela niso bila niti načrtovana niti izvedena.

V zasebnih gozdovih se je od del za obnovo gozda izvedla sadnja na 3,12 ha in priprava sestoja na obnovo na 22,98 ha.

Na 8,25 ha se je izvedla obžetev. Realiziranih je bilo 4,2 % načrtovane nege mladja, 7,66 % nege gošče, 3,71 % nege letvenjaka in 3,31 % nege drogovnjaka.

Za varstvo pred podlubniki se je porabilo 52,44 delovne dni.

Lahko povzamemo, da se je v zasebnih gozdovih premalo delalo na negi mladega gozda. Razloge lahko iščemo v pogosti menjavi revirnih gozdarjev v tej enoti (v takih primerih najprej trpi nega), drugo pa je velik obseg načrtovane nege s strani načrtovalcev (načrtuje se tudi preko nujno potrebnih gojitvenih del). Dejansko je smiselno načrtovati le nego, ki je nujna za obstoj in kvaliteten razvoj gozda.

Obseg izvedenih del je povezan z obsegom subvencij, tako državnih kot evropskih, dodatno oviro predstavlja pre nizko finančno ovrednotena dnina, izvajalcev, ki bi delali le za subvencijo tako ni.

V državnih gozdovih realizacije ni bilo. Načrtovano je bilo nekaj obžetev in nege mladja. V tem primeru pa bi za realizacijo gojitvenih del morala bolje sodelovati tako SIDG kot ZGS.

Skupno je realizacija gojitvenih del, predvsem nege skromna.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste

V register gozdnih cest je bila v letu 2020 na novo uvrščena gozdna cesta (GC) Babna gora ID 046228. Dolga je 1.210 m.

Na pobudo ZGS in v soglasju z občino Dobrova-Polhov Gradec sta se skrajšali trasi gozdnih cest:

- GC Gabrše (046745) se je skrajšala za 163 m in je sedaj dolga 1.329 m.
- GC Ključ (046227) se je skrajšala za 789 m in je sedaj dolga 3.422 m.

Na območju GGE v obdobju 2016 do 2025 drugih gozdnih cest ni bilo zgrajenih, so bile pa redno vzdrževane vse obstoječe. Gradnja gozdnih cest je sicer odvisna od interesa lastnikov, sredstev lastnikov gozdov v zadevnih območjih, evropskih sredstev in tudi od možnosti zagotovitve dodatnih sredstev (občina).

Gozdne vlake

V obdobju 2016 do 2025 so bila izvedena naslenja dela:

- izdelava elaborata vlak	46 kom.
- trasiranje vlak	19.222 m
- strokovni pregled grajene vlake	11.078 m
- strokovni pregled rekonstrukcije vlak	5.725 m

Na gozdnih vlakah so se izvajala tudi dela za vzpostavitev prevoznosti vlak, s katerimi omogočimo ponovno prevoznost. Z deli pri vzpostavljanju prevoznosti vlak ne spremninjamo tehničnih elementov vlak.

Uporaba gozdnih prometnic v rekreativne in druge namene

V GGE Polhov Gradec se gozdne prometnice na posameznih območjih pogosteje uporabljajo tudi v rekreativne in druge namene.

Čeprav se gozdne prometnice delno uporabljajo tudi za javno rabo v smislu zagotavljanja dostopa do posameznih osamljenih kmetij oziroma stanovanjskih in počitniških objektov, do kmetijskih zemljišč (travnikov, pašnikov) in deloma tudi za namene rekreacije v gozdnem prostoru, se v prejšnjem obdobju veljavnosti načrta izvajalo le redno vzdrževanje gozdnih cest in ne večja vlaganja.

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Trajnost funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je zagotavljala z upoštevanjem zahtev za varovanje habitatov redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delih v gozdu so se upoštevali čas parjenja, poganjanja mladičev in prezimovanja. V sestojih so se ohranjale in pospeševale plodonosne ter manjšinske drevesne in grmovne vrste. H krepitvi biotopske funkcije gozdov je pripomogla vzpostavitev mirnih con.

Na podlagi načrtov upravljanja z divjadjo podajamo oceno del, ki pripomorejo k izboljšanju prehrabnih razmer prostoživečih divjih živali (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarska funkcija).

- vzdrževanje travinj: 20,35 ha (tukaj gre za ponovitve del na treh objektih).

Za zagotavljanje trajnosti rekreacijske funkcije so se obnavljale markacije na markiranih planinskih in pohodnih poteh.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016-2025

Analiza temelji na metodi grafične primerjave stare in nove sestojne maske. Za določitev vrste namena krčitve smo izkrčene površine primerjali z opredeljeno namensko rabo in dejansko rabo, ki jo določa MKGP. Izkrčene površine smo še detajlno pregledali s podloženim DOF-om. Ob tem smo si pomagali tudi s primerjavo starih in novih DOF-ov.

Večina sprememb med staro in novo sestojno masko izvira iz manjše natančnosti določanja gozdnega roba pred desetimi leti (vključevanje gozdnih robov, jas, tras daljnovodov, cestne infrastrukture, vodnih teles ipd.) in izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta. Večinoma gre za površine, ki so bile izločene iz gozdne maske kot zaraščajoče površine, površine porasle s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, neobdelana kmetijska zemljišča ali kmetijska zemljišča porasla z gozdnim drevjem. Navedene površine v nadaljevanju postopka niso bile upoštevane kot krčitve.

Preglednica 48/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2016 do 2025 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
0,65	-	21,81	0,26	-	0,85	23,57

Rezultati analize kažejo, da je bila večina (92 %) krčitev na območju GGE Polhov Gradec izvedenih v kmetijske namene (ureditve travnikov in pašnikov). Za odobritev krčitev v kmetijske namene je ZGS v letu 2008 uvedel odločbo o krčitvi gozda v kmetijske namene (K-odločba), na podlagi katere je bilo v preteklem desetletju v GGE izdanih 33 dovoljenj za izvedbo krčitev, ki so skupno obsegale 8,06 ha gozda. 4 % krčitev je bilo izvedenih zaradi izvajanja nasipavanja zemljišč oziroma urejanja utrjenih površin za namene skladiščenja travno silažnih bal, lesa, ipd., zaradi gradnje stanovanjskih in drugih objektov pa slabe 3 % izvedenih krčitev. Na območju GGE je tudi nekaj manjših površinskih kopov peska, ki so večinoma namenjeni lastni oskrbi. Širitev le teh predstavlja 1 % izvedenih krčitev.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016-2025

Izvedeni ukrepi - posek

Na nivoju GGE je bila realizacija poseka, po podatkih meritev SVP, za 22 % nižja od načrtovanega najvišjega možnega poseka. Pri tem je posek iglavcev na 100 % realizaciji, posek listavcev pa na 66 % načrtovanega.

Če posek razčlenimo po vrstah poseka vidimo, da je bilo največ sanitarnega poseka 62,3 %. Negovalnega poseka je bilo 27,3 %, pomladitvenega poseka 23,4 %, redčenj pa 3,8 %.

Razlog za velik obseg sanitarnega poseka je zlasti posledica naravnih ujm (žled, lubadar), v katerih so bili pogostejše poškodovani iglavci.

Realizacija poseka v zasebnih gozdovih je 72,2 %, realizacija v državnih gozdovih pa 47,5 %. V državnih gozdovih bi pričakovali višjo realizacijo tudi v primeru zahtevnejših in dražjih sečenj, saj se prihodki na ravni Slovenije v boljših in zahtevnejših razmerah izravnavajo.

** (za DG je podatek iz evidenc poseka).

Nizka realizacija poseka je večinoma posledice nezainteresiranosti za gospodarjenje na manj rentabilnih terenih (zahtevne terenske razmere, slabša kakovost drevja, težka dostopnost, omejitve pri gospodarjenju, ipd.).

Če pogledamo posek po RGR vidimo, da je bilo največ lesa posekanega v RGR Kisloljubno bukovje in sicer 79.255 m³ - 43 % celotnega poseka. Realiziran posek skupno presega načrtovanega samo v RGR Kisloljubno bukovje-stadij z gradnom (za 35 %).

Izvedba poseka je na splošno zelo odvisna od razmer na trgu lesa. V GGE pa na intenziteto gospodarjenja z gozdovi nedvomno vplivajo zelo težke razmere za gospodarjenje (veliki nakloni, dostopnost)..

Izvedeni ukrepi – gojitvena in varstvena dela

V zasebnih gozdovih je zaskrbljujoč trend nizke izvedbe gojitvenih del. Predvsem negovalnih del (obžetev, nega gošče, nega letvenjaka in prvih redčenj). Teh del je bilo izvedenih le 4-5 % načrtovanih. Gotovo je razlogov več, od nezainteresiranosti lastnikov gozdov, prenizke višine subvencij, kot tudi premajhna angažiranost strokovnih služb (revirnega gozdarja).

Od varstvenih del se je opravljalo varstvo pred podlubniki 52,44 dni in zaščita s premazi 8,6 ha.

Od del za obnovo gozda je bila izvedena sadnja (na 3,12 ha), ki ni bila načrtovana in priprava sestoja na 22,98 ha.

V državnih gozdovih realizacije ni bilo. Načrtovano je bilo nekaj obžetev in nege mladja. V tem primeru bi pričakovali aktivnejšo vlogo tako SIDG kot ZGS.

Učinki ukrepov - lesna zaloga, prirastek in razmerje med skupinami drevesnih vrst

Lesna zaloga gozdov v GGE se je, v primerjavi z ureditvenim obdobjem 2016-2025, zmanjšala za 8,0 m³/ha, tako v zasebnih kot tudi državnih gozdovih.

Prirastek je ostal nespremenjen in sicer 6,76 m³/ha. Tako v zasebnih kot v državnih gozdovih.

Razmerje med deležem iglavcev in listavcev v lesni zalogi se v primerjavi z ureditvenim obdobjem 2016-2025 ni spremenilo. V lesni zalogi s 70 % prevladujejo listavci, iglavcev je 30 %. Na račun manjšega zmanjšanja deleža smreke se je povečal delež jelke in drugih trdih listavcev.

Razmerje razvojnih faz

V smeri približevanja modelnemu stanju (iz GGN GGE Polhov Gradec 2016-2025) in uravnoveženosti razmerja razvojnih faz se je povečal delež mladovij in sicer za 1,8 % (v ureditvenem obdobju 2016-2025: 1,8 %, sedaj: 3,6 %, modelno stanje: 15 %).

Za 6,0 % se je povečal delež sestojev v obnovi (v ureditvenem obdobju 2016-2025: 23,5 %, sedaj: 29,5 %, modelno stanje: 17 %) Na račun povečanja deleža navedenih razvojnih faz se je nekoliko zmanjšal delež drogovnjakov in debeljakov.

Z bolj podrobnim izločevanjem manjših sestojev (pod 0,5 ha), bi bil delež mladovij višji in s tem nekoliko bližje modelnemu razmerju.

Upoštevajoč specifične naravne pa tudi družbeno-gospodarske razmere v GGE in z njimi povezano veliko vlogo gozdov, zlasti z vidika ekoloških funkcij gozdov (velik delež gozdov s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter gozdov s poudarjeno zaščitno funkcijo na prvi stopnji poudarjenosti), pa tudi nekaterih socialnih funkcij, razmerje razvojnih faz uspeva zagotavljati njihovo trajnost. Z gozdnogospodarskimi ukrepi se sicer skušamo približati modelnemu stanju.

Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem desetletju na področju gozdnih cest ni bilo posebnih sprememb. V register gozdnih cest je bila v letu 2020 na novo uvrščena gozdna cesta (GC) Babna gora ID 046228. Dolga je 1210 m. Redno se je vzdrževalo obstoječe gozdne ceste.

Novo zgrajenih je bilo 11.078 m novih vlak, na dolžini 5.725 m pa so bile izvedene rekonstrukcije obstoječih vlak. Rekonstrukcije se je delalo predvsem na vlakah, ki so bile zgrajene za konjsko spravilo, in jih je bilo treba razširiti ter jih s tem prilagoditi traktorskemu načinu spravila.

Odnos gozd - divjad

Glede na izsledke popisa objedenosti, je objedenih 4,6 % iglavcev in 41,6 % listavcev, višjih od 15 cm. V povprečju je objedenih 32,3 % mladja.

Najbolj so objedeni mehki listavci in plemeniti listavci, hrasti ter drugi trdi listavci (objedena je tudi jelka, vendar je bil njen vzorec na popisni enoti relativno majhen). Skupni delež objedenosti se je leta 2024 v primerjavi z letom 2014 se ni bistveno spremenil.

Cilji, usmeritve in ukrepi za zagotavljanje ostalih funkcij gozdov

Sanacijske sečnje na večjih površinah imajo za posledico nastanek golih površin katere imajo negativen vpliv na funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, na hidrološko in zaščitno funkcijo. To še posebej velja za sestoje smrekovih monokultur in sestoje s prevladujočim deležem smreke v lesni zalogi, ki so pogosto tudi slabo pomlajeni. V teh sestojih je zelo prizadeta tudi lesno proizvodna funkcija. Na rekreacijsko, turistično in estetsko funkcijo vplivajo ne sanirani predeli gozda, poškodovane gozdne prometnice in pohodne poti.

Povečanje površin z mladovji ima pozitiven pomen za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in še bolj za lovogospodarsko funkcijo. Trajnost funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti se je zagotavljala tudi z upoštevanjem zahtev za varovanje habitatov redkih živalskih in rastlinskih vrst. Pri delih v gozdu so se upoštevali čas parjenja, poganjanja mladičev in prezimovanja. Z namenom izboljšanja prehranskih možnosti rastlinojede divjadi so se v gozdnem prostoru vzdrževale travniške jase in pasišča.

Pri gospodarjenju z gozdovi so se upoštevali predpisani varstveni režimi za posamezne naravne vrednote in objekte kulturne dediščine ter drugih vrednot okolja.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Površina gozdov v GGE se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 48,31 ha. Razlog je v krčitvah (23,57 ha), del sprememb površin pa je posledica uporabe digitalizacije pri izračunavanju površin in novejših ortofoto načrtov pri ugotavljanju gozdnega roba. Kar 68 % vseh krčitev gozdov je bilo sicer izvedenih zaradi širjenja kmetijskih površin, v 17 % so bile te posledica širjenja obstoječih kamnolomov oziroma peskokopov, 8 % krčitev pa je bilo izvedenih zaradi urbanizacije.

Nova površina gozdov je rezultat zajemanja gozdnega roba na podlagi novih digitalnih ortofoto načrtov ter izločevanja površin iz gozdne maske ob obnovi načrta (izločevanje zaraščajočih površin, površin poraslih s posamičnim gozdnim drevjem in grmovjem, neobdelanih kmetijskih zemljišč oziroma kmetijskih zemljišč poraslih z gozdnim drevjem). Iz preglednice na začetku poglavja 5.1.2 sta razvidna obseg in spreminjanje površine gozdov od leta 2006 do 2025.

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Preglednica 49/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	4.906,43	74,8	180,6	255,3	1,70	4,57	6,27	1,17	2,19	3,36
2016	4.892,01	81,2	176,9	258,2	2,14	4,62	6,76	1,37	2,41	3,77
2026	4.843,70	75,1	175,0	250,1	1,82	4,99	6,81	1,37	3,30	4,67

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

**Opomba: Izračunane vrednosti iz SVP

Indeksi razvoja gozdnih fondov v zadnjih dvajsetih letih kažejo na razmeroma stabilno stanje, brez večjih nihanj. Lesna zaloga je v zadnjem obdobju malenkost nižja, medtem ko prirastek ostaja enak, nekoliko se je znižal pri iglavcih. Nekoliko nižja lesna zaloga iglavcev je posledica velikega obsega sanitarnih sečenj zaradi podlubnikov v preteklem obdobju.

V obdobju od leta 2016 do 2025 se je povečal letni realizirani posek (po podatkih evidenc iz 164.820 m³ na 184.453 m³).

Preglednica 50/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	22,9	2,1	4,1	0,2	0,0	43,4	10,1	6,1	10,7	0,4
2016	24,3	2,6	4,4	0,1	0,0	42,4	9,4	6,0	10,5	0,3
2026	22,2	3,1	4,5	0,1	0,0	43,2	9,2	5,6	11,8	0,3

V zadnjem desetletju se je delež smreke v lesni zalogi GGE zmanjšal za 2,1 %. Nadaljuje se torej trend upadanja deleža smreke in plemenitih listavcev. Povečuje pa se delež buke in drugih trdih listavcev, jelke in tudi bora. Deleži ostalih vrst se niso bistveno spremenili.

Med zasebnimi in državnimi gozdovi ni bistvenih razlik v spremembi drevesne sestave glede na povprečje na ravni GGE.

Preglednica 51/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	100,0	91,8	87,7	86,7	98,5	92,5	100,0	87,2	80,4	74,4	80,9	84,1	63,4
Listavci	80,0	94,8	96,3	93,6	140,7	98,9	106,1	110,0	102,3	95,4	135,7	107,1	77,6
Skupaj	80,0	94,2	93,7	91,5	117,6	96,9	104,8	104,6	94,8	87,5	101,3	99,9	72,8

Lesna zaloga se pri iglavcih zmanjšuje v vseh debelinskih razredih razen v prvem. Pri listavcih se je zmanjšuje v vseh debelinskih razredih, razen v petem, kjer se občutno zvišuje. Če pogledamo razvoj lesne zaloge za iglavce in listavce skupaj, ugotovimo, da se lesna zaloga v glavnem znižuje, razen v petem debelinskem razredu. Prirastek pri iglavcih nekoliko pada. Pri listavcih pa je nekoliko zrasel.

Skupni najvišji možni posek se je znižal za 27 %, v prejšnjem GGN 313.774 m³, sedaj 228.718 m³. Pri tem se je za iglavce znižal za 37 %, za listavce pa za 22 %. Pred desetletjem je predstavljal 24,8 % lesne zaloge oziroma 94,8 % prirastka, po novem načrtu pa bo možno posekati 18,8 % lesne zaloge oziroma 69,4 % prirastka. Posek smo znižali tudi v državnih gozdovih in sicer za 24 % (v prejšnjem GGN 15.457 m³, sedaj 11.689 m³).

Preglednica 521/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge po lastniških kategorijah

Skupaj GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	397.304	865.609	1.262.913
Vrast	0	0	0
Prirastek (letni*10)	104.713	226.153	330.866
Sečnje po SVP	105.834	138.400	244.234
Pričakovana zaloga	396.183	953.362	1.349.545
Ugotovljena zaloga	363.760	847.633	1.211.393
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	91,8	88,9	89,8

Zasebni gozdovi

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	380.174	808.142	1.188.316
Vrast	0	0	0
Prirastek (letni*10)	99.917	211.477	311.394
Sečnje po SVP	91735	123567	215297
Pričakovana zaloga	416.021	906.581	1.322.602
Ugotovljena zaloga	349.456	790.832	1.140.288
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	83,9	87,2	86,2

SVP - stalne vzorčne ploskev

**Podatkom o sečnjah v zasebnih gozdovih smo dodali posek v občinskih gozdovih, katerih površina v GGE je le 3,36 ha, zato bi bile točkovne ocene podatkov o poseku iz SVP za te gozdove nerealne.*

Državni gozdovi

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	17.130	57.467	74.597
Vrast	0	0	0
Prirastek (letni*10)	4.795	14.676	19.471
Sečnje po evidenci	2.712	4.632	7.344
Pričakovana zaloga	19.213	67.511	86.724
Ugotovljena zaloga	14.304	56.801	71.105
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	74,4	84,1	82,0

SVP - stalne vzorčne ploskev

Pri kontrolnemu izračunu lesne zaloge smo upoštevali posek po podatkih iz stalnih vzorčnih ploskev (SVP). Ugotovljena lesna zaloga je v povprečju 10 % pod pričakovano lesno zalogo, pri čemer sta upoštevana prirastek in ugotovljeni posek na SVP. Pri državnih gozdovih smo upoštevali posek iz evidenc, saj podatki iz SVP (zaradi majhnega vzorca) niso zanesljivi.

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 53/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	151,28	3,6	3,6	21	16,7	709,50	-79
Drogovnjak	1164,37	27,4	26,1	45	35,7	1520,36	-23
Debeljak	1684,32	39,6	40,3	39	31,0	1317,65	28
Sestoj v obnovi	1257,05	29,5	30,0	21	16,7	709,02	77
Skupaj	4257,02	100,0	100,0	126	100,0	4257,02	

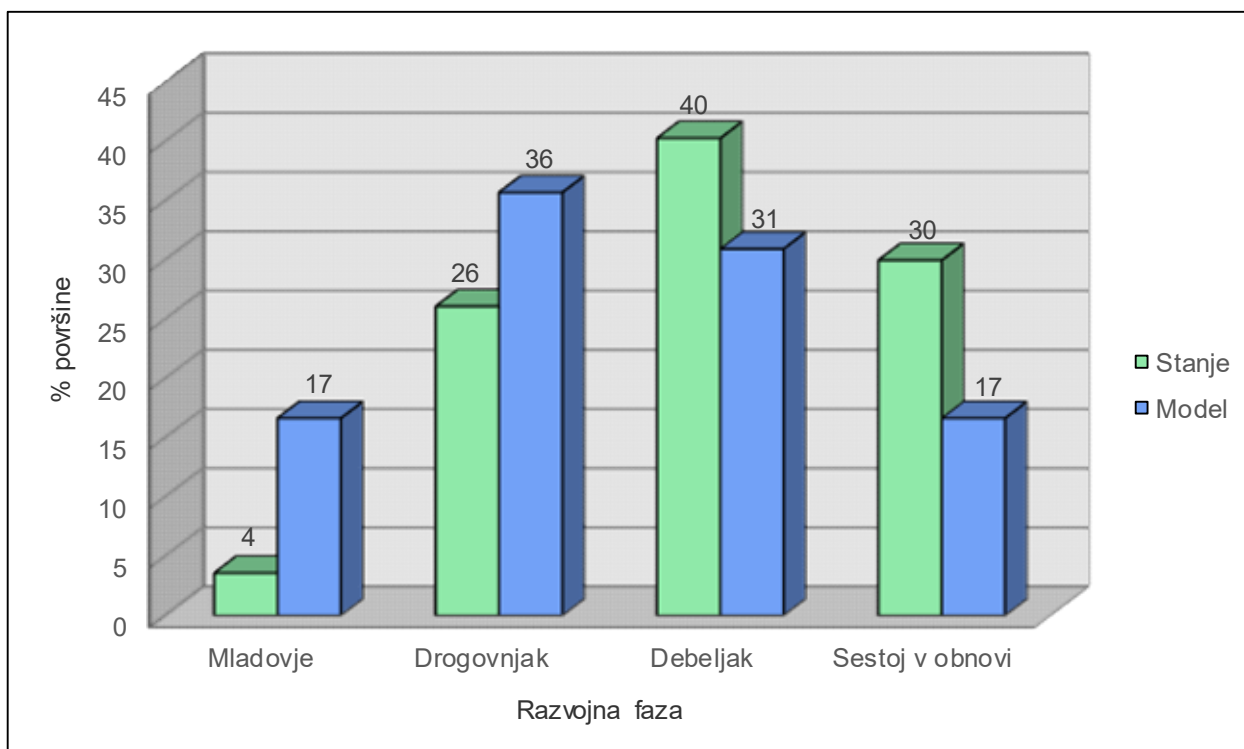
Izračuni ne vključujejo varovalnih gozdov in gozdov s posebnim namenom.

*Vključena površina razvojne faze »Grmičav gozd« s površino 1,59 ha.

Razmerje razvojnih faz je porušeno, saj močno primanjkuje mladovij, pa tudi drogovnjakov. Preveč je debeljakov in sestojev v obnovi.

Zaradi načina opisovanja sestojev sicer sklepamo, da je površina mladovij dejansko večja. Pri njih gre namreč pogosto za premajhne površine, da bi jih lahko izločili kot samostojen sestoj oziroma gre za pomlajene manjše površine v sestojih v obnovi, delno pa tudi v debeljaki in presvetljenih drogovnjaki. Zato so te površine zavedene kot podmladek v drugih razvojnih fazah.

Že pred desetletjem je bilo stanje glede na razmerje razvojnih faz nezadovoljivo. Delež mladovij in se je sicer povečal, a premalo. Mladovij je bilo prej 1,8 %, zdaj jih je 3,6 %. Delež sestojev v obnovi se povečuje in sicer iz 23,5 % na 29,5 % kar ni ugodno glede na modelno stanje 16,7 %.

Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev večnamenskih gozdov v GGE Polhov Gradec.

Vir podatkov za določitev modelov: Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021 – 2030), Osnutek. Ljubljana, 2021.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

Ocenjujemo, da trajnost z vidika ekoloških in socialnih funkcij gozdov ni zaskrbljujoča. Kljub temu, da so v preteklem desetletju posek narekemale večinoma ujme in podlubniki, v gozdovih niso nastale večje problematične nepomlajene površine. Naravno pomlajevanje je na takšnih manjših površinah uspešno, čeprav zaradi narave rastišč dolgotrajno. Glede na to, da v razmerju razvojnih faz zlasti primanjkuje mladovij, je pomladitev gozdov, pa čeprav zaradi ujm in podlubnikov, dobrodošla.

V enoti Polhov Gradec je z vidika deleža drevesnih vrst ohranjenih 92 % gozdov. Spremenjenih je 8 %. Večina sprememb gre na račun nasajene smreke (njen delež v lesni zalogi enote je 22 %), ki je na pretežno bukovih rastiščih zamenjala bukev.

Največ spremenjenih sestojev je v RGR Kisloljubno bukovje. V vseh ostalih RGR so sestoji 100 % ohranjeni.

V preteklem desetletju je bilo izkrčenih 23,57 ha gozdov, od tega dobrih 21,81 ha za širjenje kmetijskih površin, 1,76 ha pa zaradi urbanizacije in drugih razlogov. Širjenje kmetijskih površin je dobrodošlo za ohranjanje krajine in kmetijstva, pri krčitvah je potrebno paziti, da se ne bodo ogrožala naravnih vrednot.

Gozdovi na območjih Natura 2000 in EPO so gospodarjeni na način, ki kljub posledicam žledoloma in prenamnožitve podlubnikov za večino habitatnih tipov in vrst še zagotavlja ohranitev ugodnega stanja.

V GGE so habitatni tipi:

- HT-9110 Bukovi gozdovi (Luzulo Fagetum)
- HT-91K0 Ilirski bukov gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))
- HT-91R0 Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)

Stopnja ohranjenosti je dobra ponekod odlična. Splošna ocena stanja pa je v habitatnem tipu HT-91K0 Ilirski bukov gozdovi neugodna.

V GGE je 5 kvalifikacijskih vrst.

Stopnja ohranjenosti vrst je večinoma dobra. Splošna ocena stanja je neugodna pri navadnem netopirju in črtastem medvedku. Pri gozdnem postavnežu pa se je stanje ohranjenosti populacije poslabšalo, saj poleg intenzivne košnje travnikov v habitatu tega metulja izginja glavna prehranska rastlina gosenic – veliki jesen.

Ugotavljamo, da so ocene stopnje ohranjenosti in splošne ocene stanja tako habitatnih tipov kot kvalifikacijskih vrst zelo različne. Pri gospodarjenju z gozdovi lahko habitatnim tipom in populacijam posameznih vrst pomagamo predvsem tako, da pri gospodarjenju čim bolj upoštevamo ekološke zahteve posameznih tipov oziroma vrst.

Ocenjujemo, da se je tudi za zagotavljanje trajnosti vseh ostalih ekoloških in socialnih funkcij, ki so bile določene v načrtu za obdobje veljavnosti 2016-2025, večinoma upoštevalo usmeritve za krepitev funkcij. Zato presojamo, da bodo gozdovi v enoti še naprej zmogli opravljati te funkcije.

Lesnoproizvodna funkcija je potencialno ogrožena predvsem v primerih ujm in prenamnožitve podlubnikov oziroma tam, kjer je oslabiljena vitalnost gozdov.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Dolgoročni splošni gozdnogospodarski cilj je naraven, večnamenski gozd, ki optimalno in trajno opravlja vse vloge in zadovoljuje potrebe vseh neposrednih uporabnikov gozda in širše skupnosti. To je ekološko stabilen gozd, z rastišču primernimi drevesnimi vrstami in z malo površinsko razgibano zgradbo sestojev, odporen na biotske in abiotske dejavnike.

Večnamenski gozd mora trajno in optimalno opravljati ekološke, socialne in proizvodne funkcije. V GGE Polhov Gradec je ob lesnoproizvodni funkciji glavni poudarek na funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in v povezavi s slednjo zaščitni funkciji. Med bolj pomembnimi so še hidrološka funkcija, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, kot tudi klimatska in higiensko-zdravstvena funkcija. Pomembne so torej tako ekološke kot tudi socialne funkcije.

Zagotovitev naštetih, pa tudi drugih funkcij, lahko omogoči gozd z ohranjeno naravno drevesno sestavo ter zgradbo sestojev in z ohranjenimi naravnimi habitatmi. Eden pomembnejših ciljev je obdržati oziroma omogočiti trajno ugodno stanje vseh kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območjih Natura 2000 ter v ekološko pomembnih območjih znotraj gozdov in gozdnega prostora.

Gospodarski gozd, kjer je zelo pomembna lesnoproizvodna funkcija, v GGE Polhov Gradec predstavlja večino gozdov. Cilj zanj je negovan in z vidika razvojnih faz uravnotežen gozd, ki je ob optimalni odprtosti z gozdniimi prometnicami sposoben dajati optimalne in trajne donose kakovostnih lesnih sortimentov.

V pogledu usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo si zastavljamo dva glavna cilja. Eden izmed njiju so vitalne populacije posameznih vrst prostoživečih živali, naravne spolne in starostne strukture v številčnosti, ki bo zagotovila ohranitev vrst in ravnovesje med njimi in njihovim okoljem. Drugi cilj je oblikovati oziroma vzdrževati okolje, ki bo zagotovilo nemoten razvoj posameznih vrst prostoživečih živali in ki bo zagotovilo ravnovesje med vrstami in okoljem.

Zaradi prepletenosti ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij je pomembno medsebojno usklajevanje funkcij gozdov in preprečevanje konfliktov pri gospodarjenju z gozdovi.

Za uresničevanje postavljenih ciljev so potrebni strokovno usposobljeni gozdarski kadri in za delo z gozdom dobro usposobljeni ter motivirani lastniki gozdov, pomembni pa so tudi usklajeni odnosi med različnimi uporabniki gozda in gozdnega prostora.

6.1 Splošni cilji

Sistem gozdnogospodarskih ciljev v GGE je v veliki meri odvisen od specifičnih naravnih, demografskih in družbeno-ekonomskih oziroma socialnih razmer in značilnosti območja. Navedene značilnosti in posebnosti enote pa se odražajo tako v pomenu lesnoproizvodne vloge gozdov kot tudi njihove ekološke in socialne vloge. Ob upoštevanju značilnosti enote, gozdnogospodarskih značilnosti in valoriziranih funkcij gozdov na območju GGE, smo določili temeljne cilje gospodarjenja z gozdovi.

Proizvodnja lesa

Glavni cilj je trajna proizvodnja lesa za trg in domačo porabo (za kurjavo, gradnjo idr.) - trajno koriščenje lesnih potencialov v meji načrtovanega. Najkvalitetnejši sortimenti predstavljajo možnost v smislu prodaje na licitacijah, pa tudi sicer je za prodajo najbolj zanimiv zdrav kvaliteten les. Poškodovan in nasploh manj kvaliteten les služi predvsem za predelavo v manj zahtevne izdelke ter za zadovoljevanje potreb trga po lesu kot energentu. Cilj prodaje lesa za trg in dohodek od prodaje lesa je močnejše izražen v gozdovih, ki predstavljajo večje posesti na bogatih rastiščih in za gospodarjenje primernih terenih. Pomembna je tudi oskrba lastnikov gozdov z lesom za domače potrebe, to je za kurjavo, gradnjo idr.

Glede na velik delež sečnje in spravila v lastni režiji lastnikov gozdov je zaenkrat še premalo uresničeno povezovanje lastnikov gozdov. Odprte ostajajo tudi možnosti sodelovanja z lesnim sektorjem.

Varovanje pred naravnimi nesrečami

Cilj je, da gozd s svojo prisotnostjo omejuje pojav naravnih nesreč kot so zemeljski plazovi ter podori ter varuje pred posledicami hudournikov in morebitnih poplav. Gre za varovanje tako gozdnih zemljišč in sestojev, kot izven (pod gozdom) ležečih zemljišč in objektov. Ta cilj postaja vedno pomembnejši zaradi podnebnih sprememb in z njimi povezanih vedno pogostejših izrednih vremenskih pojavov.

Ohranjanje voda

Cilj je ohranjanje in krepitev ugodnega stanja ter uravnavanje vodnih količin vseh vodotokov, podzemnih voda in še posebej virov pitne vode.

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst

Cilj je ohranjati naravne vrednote, zavarovana območja ter biotsko raznovrstnost gozdov na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ki vključuje ohranjanje ugodnega stanja redkih in ranljivih habitatnih tipov gozdov, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij, ki bi rezultiralo v ugodnem stanju rastlinskih in prostoživečih živalskih vrst.

Čiščenje zraka in regulacija klime

Cilj zajema ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov predvsem na območju emisijskih virov ter večjih naselij. Za ta cilj so poleg gozdov pomembni tudi ostanki gozda, omejki, skupine dreves in posamično drevje.

Zagotavljanje ponorov ogljika

Cilj je kopičenje CO₂ v lesni masi gozdov, ki je že zdaj relativno visoko zaradi načina gospodarjenja z gozdovi ter zaraščanja, na ravni sedanjega, s poudarkom v predelih brez gospodarjenja in manj intenzivnega gospodarjenja.

Rekreacija in turizem

Cilj je omogočanje okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdu in gozdnem prostoru, pri čemer so mišljene predvsem oblike rekreacije, ki ne terjajo velikih posegov v naravo oziroma niso škodljive za gozd, obenem pa jih lahko brez posebne opreme uživa večje število rekreativcev, razpršeno po gozdnem prostoru. Cilj je tudi pospeševanje trajnostnega turizma, pri čemer lahko gozdovi prispevajo predvsem okoljsko trajnost.

Ohranjanje kulturne dediščine

Cilj je ohranjanje objektov kulturne dediščine, gozdov in njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni.

Lov in dohodek od lova

Cilj je trajnostno upravljanje s populacijami divjadi in s tem trajnostna raba naravnih virov v okviru delovanja koncesionarjev – lovskih družin, ki bo zagotavljalo tudi prihodke od mesa uplenjene divjadi ter od lovnega turizma.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov

Cilj je trajni dohodek od čebelarstva in ob pravnih omejitvah možnost nabiranja drugih gozdnih dobrin kot so gobe in kostanj. Nabiranje drugih gozdnih dobrin ima sicer manjši pomen, a lahko ob obilnejših letinah predstavlja pomemben dopolnilni dohodek.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov

Pod cilj štejemo zagotavljanje možnosti za izobraževanje, igro in doživljanje narave posameznim javnostim na učnih poteh pa tudi na drugih za učenje primernih gozdnih področjih ob označenih poteh na območju GGE, ter s tem povečati ozaveščenost o gozdu in gozdarstvu. Cilj je tudi pridobivanje novih spoznanj o gozdu in gozdarstvu, ki jih s svojim delom odkrivajo raziskovalne institucije na raziskovalnih objektih.

Estetski videz krajine

Pod ta cilj štejemo oblikovanje robov ter zanimive strukture gozdov, ohranjanje zanimivih dreves ter prepoznavnih krajinskih oblik, oblikovanje gozda kot kulise za kulturno dediščino ter naravne vrednote.

Cilji v pogledu usklajenosti odnosov med gozdom in rastlinojedo divjadjo

Cilj je oblikovati oziroma vzdrževati okolje, ki bo zagotovilo nemoten razvoj posameznih vrst prosto živečih živali, in ki bo prispevalo svoj delež k vzpostavitvi ravnovesja med živalsko in rastlinsko komponento gozdnega ekosistema..

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Raba gozdnega prostora

Ohranja naj se varovalne gozdove, strnjene komplekse gozdov, kot tudi gozdne otoke, omejke in mejice v kmetijski in primestni krajini. Posebna skrb naj velja gozdovom, ki so pomembni zaradi svoje zaščitne vloge in za ohranjanje virov pitne vode. Posege v prostor naj se usmerja v gozdove, kjer ekološke in socialne funkcije niso poudarjene na prvi stopnji. Aktivno naj se sodeluje pri umeščanju in usmerjanju rekreativne in turistične dejavnosti v gozdnem prostoru na za to primerna območja. Nadomestna kmetijska zemljišča naj se v največji možni meri zagotovi na zaraščajočih površinah in v degradiranih gozdovih.

Biotska pestrost in območja Natura 2000

V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe, zavarovane rastlinske in živalske vrste. Ohranja naj se delež odmrlega drevja, habitatna drevesa, brloge, gnezdišča, vodne vire, obrežno vegetacijo in razgiban gozdni rob.

Zgradba gozdov in koncepti obnove gozdov

V večini gozdov naj se zagotavlja malo do velikopovršinsko enomerno zgradbo sestojev, ki je predvsem v razmerah drobne posesti lahko tudi skupinsko raznomerna. Sestoji naj bodo vertikalno in horizontalno čim bolj strukturirani. Kjer se je obnova pričela, to nadaljujemo v tempu naravnega pomlajevanja, kar je na rastiščih te GGE večinoma zadržano. Gozdove načeloma obnavljamo naravno. Izjema so po ujmah gole površine, večje od 1 ha, ki se jih umetno obnovi. Če naravna obnova v treh do sedmih letih ne uspe, se dopolni s sadnjo. Izjema so predeli, kjer je nevarnost erozije tal – tu se obnovi s sadnjo takoj, ko je mogoče, in vse površine večje od dveh sestojnih višin.

Koncept redčenj in zagotavljanja individualne stabilnosti dreves v sestoji

Ustrezen je koncept izbiralnih redčenj. Treba je spodbujati redno gospodarjenje v vseh lastništvih. Situacijsko nego (individualna in kolektivna stabilnost) je treba izvajati v predelih, ki so bili najhuje prizadeti po ujmah. Prednost naj imajo redčenja drogovnjakov, pri čemer naj bo glavni poudarek na ustrezni mešanosti drevesnih vrst ter na stojnosti.

Krajsanje proizvodnih dob in nižanje končnih lesnih zalog

V gozdovih z večjim deležem smreke in na nižjih nadmorskih višinah naj se skrajša proizvodne dobe (za pet do deset let) zaradi zmanjševanja rizika gospodarjenja s smreko v nižinskih predelih. Ciljni premer pri smreki v teh predelih naj bo med 45 in 50 cm. Prav tako naj se v večini RGR nekoliko prilagodi (zmanjša) končne lesne zaloge ciljnemu premeru in konceptu redčenja. Kjer želimo večji delež plemenitih listavcev in hrasta, naj se pomladitvene dobe skrajšajo.

Drevesna sestava gozdov, odporna na podnebne spremembe

Pestro in mešano naravno sestavo drevesnih vrst, ki je najbolj prilagojena na podnebne spremembe, naj se zagotavlja z naravno obnovo ključnih drevesnih vrst. Zmanjšuje naj se delež smreke, predvsem v spremenjenih sestojih, in pospešuje naravne, vrstno in biotsko pestre mešane sestoje. Primes smreke v sestojih naj bo posamična do skupinska. Čisti sestoji smreke zaradi ogroženosti niso zaželeni. Osnovni gradnik sestojev bo bukev, a tudi hrasti in bori bodo pri podnebnih spremembah imeli pomembno vlogo. Pospešuje se minoritetne vrste. Tujerodne drevesne vrste (na primer duglazija in zeleni bor), se ne pospešuje, a se jih tudi ne zatira.

Varovalni in zaščitni gozdovi

Intenzivirati gospodarjenje z varovalnimi in zaščitnimi gozdovi, pri čemer imajo prednost predeli, ki poleg varovalne opravljajo tudi zaščitno funkcijo in kjer so ti gozdovi na erozijskih in hudourniških območjih. V teh gozdovih naj se začnejo izvajati vsi ukrepi, ki zmanjšujejo tveganja za naravne nevarnosti.

Gospodarjenje v ranljivih sestojih

V primeru abiotskih ujm se takoj zagotovi prevoznost vseh prometnic. Slediti mora hitra sanacija v ujmah poškodovanih smrek, prednost imajo robna območja poškodovanosti. Ohranja se vsa drevesa, ki imajo možnost preživetja in to v vseh slojih sestoja. To omogoča naravno obnovo, ki naj ima prednost pred sadnjo in narekuje odločitev za nego ali predčasno obnovo. Kjer je povečana nevarnost za žledolom, naj se povečuje delež na žledolom manj občutljivih drevesnih vrst (gaber, graden, bukev, javor). Tukaj pride na večjih golih površinah v poštev tudi sadnja na večjih površinah. S pravočasno nego letvenjakov in tanjših drogovenjakov je potrebno povečati predvsem mehansko in biološko stabilnost sestojev, kjer je ta ogrožena.

Usklajevanje odnosov gozd – prostoživeče živali

Z ohranitvijo oziroma vzpostavitvijo naravnega gozdnega ekosistema in časovno opredeljenih mirnih predelov v njem (zimovališča, gnezdišča, ipd.), se zagotovi nemoten razvoj posameznih prostoživečih vrst živali. To velja še posebej za redke, ogrožene in ranljive vrste. S posegi v populacije rastlinojedih vrst divjadi se glede na kazalnike v samih populacijah in njihovem okolju zagotovi naravno spolno in starostno strukturo, v številčnosti, ki bo tudi v bodoče zagotovila ohranitev samih populacij in usklajitev odnosov med njimi in okoljem. Z namenom zagotavljanja dnevnih in sezonskih potreb po kritju in ustrezni hrani naj bo gospodarjenje z gozdovi trajnostno in naj se zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje gozda naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

Intenzivira naj se vzdrževanje in ohranjanje pašnih površin, grmišč, vodnih virov in kalov ter sadnjo plodonosnih drevesnih vrst. Nujno je ohranjanje gozda in gozdnih koridorjev v kmetijski krajini. Krmljenje divjadi naj bo primarno privlačljivo za potrebe monitoringa in odstrela.

Varstvo gozdov

Nujno je intenzivno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov in takojšnje poročanje o vseh spremembah, prav tako tudi o vseh novih najdbah (invazivnih) tujerodnih vrst. Kjer je obnova gozda s ciljnim drevesnimi vrstami otežena, je potrebna zaščita mladja pred divjadjo. V predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste se jih zatira.

Akumulacija lesne zaloge za zagotavljanje ponorov CO₂

Dosegala se bo z načrtovanim možnim posekom, z reguliranjem iznosa biomase iz gozda, z varovanjem gozdnih tal in s povečanjem odpornosti gozdov na podnebne spremembe in njihove posledice.

Intenziviranje gospodarjenja v zasebnih gozdovih

Lastnike gozdov naj se bolj pritegne v postopke gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja. Še večji poudarek naj se da svetovanju in njihovem izobraževanju preko tečajev, delavnic, predavanj in prikazov dobre prakse. Lastnikom naj se pomaga pri postopkih pridobivanja sredstev za izvajanja del in nabave opreme. Vzpodbuja naj se jih k povezovanju tako pri izvedbi del v gozdovih, kjer naj bo trend po večanju deleža del, ki jih izvedejo usposobljeni poklicni izvajalci, kot tudi k povezovanju v razne oblike društev, strojnih krožkov in podobno.

Zagotavljanje večnamenske vloge gozda

V čim večji možni meri jo je treba zagotavljati v celotnem gozdnem prostoru, kjer pa zaradi številnih in nasprotujočih interesov rabe gozda prihaja do nesoglasij in konfliktov (največ v gozdovih v neposredni bližini strnjenih naselij) je treba te reševati z strpnostjo in enakopravno obravnavo čim širšega kroga vseh deležnikov (lastniki gozdov, pristojna lokalna skupnost in drugi zainteresirani deležniki). V primerih konkurenčnih oziroma izključujočih se funkcij se gospodarjenje za socialne funkcije prilagodi gospodarjenju za ekološke funkcije.

Aktivno sodelovanje z vsemi deležniki v prostoru

Nadaljuje in izboljšuje naj se sodelovanje z deležniki na področju gozdnogospodarskega načrtovanja in urejanja prostora. Poudarek naj se da osveščanju in izobraževanju javnosti o pomenu gozda in gozdarstva, o pomenu gozda kot lastnine, o omejitvah glede rabe gozda in o obnašanju v gozdu (gozdni bonton).

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdu ter za odpiranje gozdov in gradnjo gozdnih prometnic so navedene v poglavju 6.2.6 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.

Dodatne naloge pri gospodarjenju z gozdovi

Na tem mestu izpostavljamo nekatere posebne naloge, ki bi jih projektno želeli reševati v tem desetletju.

Načrtovanje in urejanje kolesarskih poti:

- sodelovanje z deležniki pri določevanju tras novih in povezovanju obstoječih kolesarskih poti v gozdnem prostoru;
- določevanje območij in konkretnih primerov za uporabo gozdnih vlak za kolesarjenje;
- usmerjanje kolesarjenja v predele gozdov, ki so za to primerni;
- umeščanje kolesarskih poligonov v gozdni prostor.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Ukrepi morajo biti zmerni in malopovršinski, prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram, usmerjeni v vzdrževanje razgibane malopovršinsko raznomerne zgradbe gozdov.

V razglašeni varovalni gozdovi je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja z varovalnimi gozdovi, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20). Posebne usmeritve za te gozdove so navedene v poglavju 6.2.4 Usmeritve za delo v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Gozdnogojitveni ukrepi

- V gozdovih s poudarjeno funkcijo naj se jakost gozdnogojitvenega ukrepanja določa glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Vzdrževati je potrebno stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo. V ta namen naj se pospešuje stabilno, vertikalno in horizontalno zgradbo gozdnih sestojev (strukturirani sestoji s široko porazdelitvijo drevja različnih dimenzij in mozaikom različnih razvojnih faz).
- Pomlajevanje naj temelji predvsem na naravni obnovi, v obliki manjših, razpršenih pomladitvenih jeder, pri čemer večje vrzeli niso dopustne na erozijsko ogroženih območjih.
- S pravočasno obnovo naj se odstranjuje nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne funkcije gozda ter lahko povzročijo erozijske procese.
- Pri vseh ukrepih je potrebno z zaščito tal preprečiti njihovo degradacijo, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal.
- Pri gospodarjenju naj se upošteva daljše proizvodne in pomladitvene dobe.
- Uresničevanje varovalne funkcije gozda najbolje zagotavlja pospeševanje rastišču in naravni nevarnosti primerne drevesne sestave. V gozdovih z močno poudarjeno funkcijo je potrebno povečana tveganja zaradi klimatskih sprememb zmanjševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev. Na teh območjih se zagotavlja stabilnost sestojev in varovanje tal tudi z ohranjanjem toploljubnih vrst (npr. mali jesen, črni gaber, glog, ipd.), drevja slabše kvalitete, kot tudi podstojnega drevja in grmičevja.
- Učinkovitost gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in gozdovi s poudarjeno varovalno funkcijo lahko izboljšamo s preverjanjem stanja sestojev in uspešnosti ukrepov. Ta stalen proces učenja na podlagi izbranih izkušenj omogoča izboljšanje informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Gozdna tehnika

- Uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo in tehnologijo spravila lesa. Po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13).
- Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic terenskim razmeram, ter upoštevati predpise iz Odloka o krajinskem parku Polhograjski dolomiti, Nature 2000 in Zakona o vodah.

Usmeritve za območja določena po Zakonu o vodah

Po Zakonu o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter pri načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na erozijska, plazljiva in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve, ki so bile za potrebe izdelave GGN pridobljene s strani Direkcije RS za vode (2025).

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah, v merilu 1:50.000, so prikazana v prostorskem delu načrta (Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Usmeritve za ogrožena območja

Ogrožena območja določena z Zakonom o vodah so prikazana na Karti št. 7 prostorskega dela GGN, po posameznih slojih pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda (<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>).

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati. Predvideti in izvesti je potrebno vse ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali ter zadrževali povečan odtok padavin oziroma vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Poplavna območja

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča.
- Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom Zakonu o vodah prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
- Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz 86. člena Zakonu o vodah ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08, 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.
- Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Poplavna območja so prikazana na Karti št. 7 prostorskega dela GGN, bolj podrobno pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda: (<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>).

Erozijska območja

- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.
- Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom Zakonu o vodah prepovedano:
 - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
 - ogoljevanje površin;
 - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
 - zasipavanje izvirov;
 - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
 - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
 - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
 - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
 - odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;

Erozijska območja so prikazana na Karti št. 7 prostorskega dela GGN, bolj podrobno pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda: (<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>).

Plazljiva območja

- Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom Zakona o vodah določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev.

- Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
 - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
 - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
 - izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
 - krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Plazljiva območja so prikazana na Karti št. 7 prostorskega dela GGN, bolj podrobno pa na spletnem pregledovalniku Atlas voda:

(<https://geohub.gov.si/portal/apps/webappviewer/index.html?id=f89cc3835fcd48b5a980343570e0b64e>).

Plazovita območja

- Plazovitih območij, to je območij kjer bi se pojavljali snežni plazovi, oziroma bi obstajala velika verjetnost, da se le ti pojavijo v GGE Polhov Gradec ni, zato podrobnih usmeritev za ta območja V GGN ne navajamo.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Podrobne usmeritve za gospodarjenje na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale)

- Na območjih proženja skalnih podorov (pečine), naj se odstranjuje drevje z debelimi koreninami (taka drevesa delujejo kot klini in lahko povzročijo podore).
- Pri poseku nad elementi ogroženosti naj se puščajo visoki panji, ki omogočajo zaustavljanje padajočega kamenja in skal. Panji morajo biti visoki vsaj 1,3 m oziroma nad vidnimi poškodbami na drevju, ki so posledica padajočega kamenja. Zaradi odtekanja vode je priporočljivo, da so odrezani postrani, vzporedno s pobočjem.
- Morebitne pri tleh prirezane panje je potrebno prirezati čim nižje vzporedno s terenom tako, da se zmanjša možnost odskoka kamenja in skal (učinek trampolina).
- Na pobočjih naj se pušča prečno ležeča debela (poševno na padnico pod kotom 70° ali pravokotno ležeča debela. Debla je potrebno sidrati (panji, stoječe drevje).
- Sečni ostanki (veje, deli debel) naj se zlagajo v redove, prečno na padnico.
- Na predelih kjer gozd ne zagotavlja zadostne zaščite pred padajočimi skalami in kamenjem, je potrebna zaščita s tehničnimi ukrepi.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti. Splošne in podrobnejše usmeritve za gospodarjenje in izvajanje dejavnosti na navedenih območjih so podane v nadaljevanju.

Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:50.000 so prikazana v prostorskem delu načrta (Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah).

Splošne usmeritve

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (april 2025). Povzete so v nadaljevanju tega poglavja, odstavek Konkretna usmeritve s področja upravljanja z vodami in v poglavjih 6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic in 6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Rabo in druge posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogočata varstvo pred škodljivim delovanjem voda in ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

Na vodovarstvenih območjih je potrebno upoštevati veljavne predpise s področja zavarovanja vodnih virov. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo s področja upravljanja z vodami pridobiti vodno soglasje.

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi Zakona o vodah.

Gozdnogojitveni ukrepi

Krajinski vidik

- Zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije na vodozbirnih območjih:
 - vzpostaviti ali ohraniti pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok. Širina pasu naj znaša 15 m - 30 m, odvisno od nagiba brežin, velikosti vodnega telesa in prisotnosti rib v vodotoku;
 - pas obvodne vegetacije naj bo širši ob vodotokih v strmejših legah in pri drevesnih vrstah, ki so nagnjene k vetrolomu.
- Zagotavljati ustrezno razmerje razvojnih faz na ravni vodozbirnega območja:
 - zagotavljati stabilne, mešane gozdove malopovršinske raznodobne zgradbe in visoko stopnjo zastiranja ter čim bolj enakomerno porazdelitev razvojnih faz;
 - s selektivno sečnjo skrbeti za stabilnost obvodne vegetacije;
 - skrbeti za dinamično ravnovesje deležev razvojnih faz;
 - izogibati se vsakim velikopovršinskim ukrepom;
 - v primeru nastanka velikih огоlelih površin zaradi ujm v vodozbirnih območjih zagotoviti čim hitrejšo poraščenost z gozdnim drevjem (obnova s sadnjo).
- Vzdrževati primerno stopnjo gozdnatosti, ustrezno strukturo in ohranjenost gozdov.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije:
 - pospeševati naravno drevesno sestavo;
 - odvisno od rastišča naj bo delež iglavcev v mešanih sestojih nekoliko višji, saj prestrezajo padavine celo leto ter zavirajo naglo taljenje snega in s tem neenakomeren odtok vode (npr. jelka, smreka, bor);
 - v obrežnih pasovih imajo prednost drevesne vrste z globokim in močnim koreninskim sistemom, kot so jelša, beli gaber, plemeniti listavci in bukev;
 - v neposredni bližini vodnih virov ni dovoljeno spreminjati obstoječe avtohtone zarasti ter vnašati tujerodne živalske in rastlinske vrste;
 - na ožjem območju vhoda v jame oziroma brezna naj se ne posega v vegetacijsko združbo, ohranja naj se naravno vrstno sestavo, drevje se v največji možni meri prepusti naravnemu razkroju;
 - na območjih, kjer želimo zmanjšati površinski odtok vode, se pospešuje pomlajevanje plemenitih listavcev kot pomembnih porabnikov vode.
- Vzdrževati zgradbo gozdov, ki ugodno vpliva na odtok vode:
 - ohranjati naravno strukturo gozdov in skupin drevja;
 - izogibati se večjim nihanjem lesne zaloge na večjih površinah;

- pospeševati skupinsko raznodobno strukturo;
- zagotavljati zgradbo gozda in vrstno sestavo, ki pospešuje zadrževalno sposobnost tal za vodo, da se izogne problemu naglih odtokov v iglastih gozdovih;
- na brežinah vodotokov je potrebno težiti k čim večjemu deležu odraslega drevja;
- po možnosti se ohranja stara drevesa, povečuje se delež starejših razvojnih faz.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Ustvarjanje pogojev za uspešno naravno obnovo gozdov na ravni vodozbirnega območja:
 - podaljševati proizvodne dobe, pomladitvene dobe naj bodo daljše (do 20 let) z majhno pogostostjo vračanja s sečnjo (predvsem prva stopnja poudarjenosti funkcije);
 - zagotavljati trajno pomlajevanja, bodisi kot naravno pomlajevanje ali umetno obnovo v primeru ujm;
 - pomlajevati na majhnih površinah, število teh površin naj bo takšno, da se doseže želen delež pomladka;
 - pri obnovi ohranjati naravno zmes.

Sečnja in sanacije

- Prilagoditi časovno izvedbo sečnje, izdelave in spravila:
 - sečnja, izdelava in spravilo lesa naj se opravljajo v suhem vremenu, po možnosti v zimskem času, po zmrznjenih tleh;
 - v obdobju večje razmočenosti tal je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.
- Prilagoditi gospodarjenje v okolici jam, izvirov in studencev:
 - sečnjo omejiti na posamezna drevesa, obvezno uporabljati biološko razgradljiva maziva in lažje stroje.
- Takojšnja sanacija poškodovanih gozdov v območju prve stopnje poudarjenosti hidrološke funkcije:
 - če so sestoji v območju hidrološke funkcije močno poškodovani, jih je treba sanirati in izvesti ukrepe za to funkcijo;
 - v območju neposredno ob strugi vodotokov naj se odstrani stara, nestabilna drevesa;
 - sanacija vseh virov škodljivih emisij v tem območju.

Konkretna usmeritve s področja upravljanja z vodami

Usmeritve za vodna in priobalna zemljišča

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del Zakona o vodah, preostale vode pa so vode 2. reda.

Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu Zakona o vodah, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

- V 11. členu Zakona o vodah je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).
- V 14. členu Zakona o vodah je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena Zakona o vodah določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki

sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena Zakona o vodah določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge Zakona o vodah (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen Zakona o vodah:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po Zakona o vodah ali drugih zakonih;
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena;
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) Zakona o vodah.

- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena Zakona o vodah, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
 - ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
 - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
 - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.
- Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena Zakona o vodah, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
 - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
 - odlaganje odpadkov.

Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18). Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve za vodovarstvena območja

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen Zakon o vodah). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega

predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena oziroma 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

V kolikor se v času veljavnosti načrta določi novo vodovarstveno območje, ki se ga sprejme s pravnim predpisom, v katerem je naveden tudi režim, se pri gospodarjenju z gozdovi upošteva sprejet režim. Informacije o sprejetih vodovarstvenih območjih so prikazane na Atlasu voda.

Območij kopalnih vod, to je vod, kjer se kopa, ali se pričakuje, da se bo kopalo veliko število ljudi, vključno z njihovim vplivnim in prispevnim območjem, v GGE Polhov Gradec ni, zato v GGN ne navajamo podrobnejših usmeritev za ta območja.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16, 107/23).

Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Pri pripravi GGN je treba posege načrtovati na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu Zakona o vodah) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu Zakonu o vodah) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu Zakona o vodah).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih znotraj gozdnega prostora, v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena Zakona o vodah.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oziroma popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav, jam in brezen. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogožduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo

- Preprečiti onesnaženje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravi za preprečevanje onesnaženja:
 - na območjih zavarovanih brezen je prepovedano onesnaževanje in vsi posegi v breznu ter okolici vhoda, prepovedano je spreminjati vegetacijsko odejo v neposredni okolici brezen ter vse vrste gradenj ob vseh vstopih v brezna;
 - uporabljati le tehnično brezhibno mehanizacijo, pri sečnji preprečevati izlitje goriva ali maziva;
 - na območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo naj se uporabljajo biološko razgradljiva olja in maziva za mazanje motornih žag ter v hidravličnih sistemih strojev;
 - prepovedano je odlaganje vseh ekološko oporečnih odpadkov (topnih in netopnih), še zlasti v okolici izvirov, vodnih kotanj in mokrišč ter vstopov v jame in brezna;
 - izogibati se je potrebnemu vnosu snovi, ki lahko onesnažijo vodo;
 - divja odlagališča smeti je potrebno evidentirati in takoj sanirati;
 - v kale, kaluže, izvire in druge vodne vire se ne sme polagati kamene soli ali drugih snovi, ki spreminjajo kvaliteto vode; solnic se ne sme postavljati v območju 50 m od vodnega vira.
- Ohranjati ustrezno širino vegetacije obvodnega pasu:
 - širina vegetacije obvodnega pasu naj bo sorazmerna širini vodotoka;
 - v strmeh legah in na erodibilnih pobočjih naj bo obvodni pas širši oziroma naj se priporoči širina le tega podvoji.
- Vodne vire ter ostale večje objekte, povezane z vodami, je potrebno vrisati v gojitvene načrte.
- Vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostope, kjer je to smiselno.
- Stalno sodelovanje z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Zagotavlja naj se ohranitev in razvoj manjšinskih ekosistemov ter vseh, še posebej pa minoritetnih, zaščitnih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst. Posebna skrb velja plodonosnim vrstam. Navedene vrste se ohranja do njihove fizične zrelosti.

Zaradi varovanja avtohtonih rastlinskih združb in krajinsko-estetskih kvalitet prostora, vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst in nasadov monokultur ni dopustno.

Skrbi naj se za ugodne pogoje za obstoj ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, naj se prepusti naravnemu razvoju oziroma naj se v njih ustrezno prilagojeno gospodari.

Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujevrstne vrste (na primer: pajesen, dresnik, zlata rozga, navadna barvilnica), naj se le-te omejuje.

V sestojih naj se izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča naj se prihranjence, semenjake. Naravnemu razvoju in razkroju naj se prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj 3 % odmrle lesne mase.

Ohranja naj se votla drevesa in posamezne sušice kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi naj se namesti gnezdilnice, le-te se redno vzdržuje. Pušča naj se vsa drevesa z gnezdi premera nad 40 cm.

Del dreves, označenih za posek, zlasti z bršljanom obraslih dreves, se pušča za zimsko sečnjo, tudi z namenom prehrane rastlinojede divjadi.

Obvladanih in podstojnih dreves, ki niso neposredni konkurenti izbranim nosilcem funkcij, naj se ne odstranjuje. Prav tako naj se ne odstranjuje grmovnih in zeliščnih vrst, ki ne ovirajo razvoja novonastajajočega sestoja.

Ohranja naj se gozdne otoke, omejkje, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda.

Preprečuje se zaraščanje in pogozdovanje jas v strnjenih gozdnih kompleksih, skrbi se za redno vzdrževanje teh površin. Lastnike gozdov je potrebno k temu spodbujati s svetovanjem in z denarnimi sredstvi iz proračuna, ki so namenjena za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev za prosto živeče živali.

Skrbi se za redno vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje nekaterih grmišč, vzdrževanje zaraščujočih pasišč in gozdnega robu. Priporočljivo je sproščanje gozdnega roba okrog jas vsakih par let. Puščanje sečnih ostankov na jasah ni dovoljeno.

Za prostoživeče vrste živali je zelo pomembno, da se ohranja majhne vodne in močvirne biotope, kot so mlake, kali, luže in kaluže (usmeritev ne velja za vodne površine na gozdnih vlakah) in da se po potrebi le te izdeluje in vzdržuje.

Ohranja se gozdove in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih. Čiščenje obrežnega in podrtega drevja ob vodotokih se izvaja le do mere, ki je potrebna za zagotavljanje poplavne varnosti, sicer pa se na oziroma ob vodotokih pušča odmrlo drevje. Možno je le redčenje posameznih dreves ob vodotokih izmenično na levi ali desni brežini. Dela naj se izvajajo izven časa gnezditvene sezone ptic.

Mokrotne ekosisteme naj se vzdržuje s košnjo. Prepovedana je uporaba gnojil, pesticidov in drugih vodnemu okolju škodljivih snovi.

Odmrla drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja, naj se pušča v strugah.

Skrbi naj se za neokrnjen, razgiban gozdni rob. Pri sečnji in spravilu lesa preko gozdnega roba se hkrati izvede ukrep vzdrževanje gozdnega robu. Ukrep pomeni tudi, da se del naravnega gozdnega roba obvaruje pred uničenjem.

Izloči naj se mrežo ekocelic prepuščenih naravnemu razvoju. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Osnuje se jih v debeljakih, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih in mokrotnih ekosistemih, na mejah z negozdnimi ekosistemi ali drugje, posebej tam kjer je z naravovarstvenimi predpisi posebej izražen interes. Za ekocelice se izbere poškodovano ali bolno drevje, drevje z dupli, sušice, ali drugo z vidika izkoriščanja lesa nezanimivo drevje. V kolikor takega drevja ni v zadostni količini, se izbere ustrezno izmed ostalega drevja.

Mravljišča naj se identificira, varuje in ohranja v naravnem stanju.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj naj se v čim večji meri prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa in gradbena dela na gozdnih prometnicah) ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir, oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja, rastlinam pa prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

V pomladanskih mesecih v mladju, gošči in sestojih v obnovi ni dopustno nikakršno poseganje (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa, gradbena dela) zaradi reprodukcijske dobe živali. Čas dela v gozdu naj se prilagodi tako, da to ne moti ptic pri gnezdenju, drugih živali pa pri paritvi in vzreji mladičev, t.j. zlasti v času od 1. marca do 30. junija. Pri izvedbi del je treba pustiti gnezda ptic nedotaknjena. Prav tako niso dopustna dela v zimovališčih rastlinojede divjadi od 1. decembra do 31. marca. Praviloma se posek v zimovališčih opravi le enkrat v desetletju.

Za spravilo lesa naj se uporabljajo pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na pomembne habitate oziroma rastišča.

V predelih s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov, oziroma se te gradi le izjemoma.

Izvaja naj se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04, 46/14, 31/18, 82/20).

Pri gospodarjenju z gozdovi naj se za krepitev lovno gospodarske funkcije:

- Zagotavlja se ohranitev in razvoj manjšinskih ekosistemov in življenjskih okolij ter vseh zaščitnih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst.
- Prepreči vnos neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst ter nasadov monokultur.
- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. T.i. prihranjence in semenjake.
- Naravnemu razvoju in razkroju se prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj do 3 % odmrle lesne mase.
- Ohranja se votla drevesa in posamezne sušice.
- Po potrebi se namesti in redno vzdržuje gnezdilnice za ptice.
- Del sečnje z bršljanom obraslih dreves in del sečnje jelke se opravi v zimskem času.
- Skrbi se za neokrnjen gozdni rob. Pri sečnji in spravilu lesa preko gozdnega roba se hkrati izvede ukrep vzdrževanje gozdnega roba. Ukrep pomeni tudi, da se del naravnega gozdnega roba obvaruje pred uničenjem.
- Mravljišča se ohranja v naravnem stanju.
- Skrbi se za ohranitev jas v strnjenih gozdnih kompleksih.
- Izloči se mrežo ekocelic prepuščenih naravnemu razvoju. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Osnuje se jih v debeljakih, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih in mokrotnih ekosistemih ali drugje. Tudi kjer je z naravovarstvenimi predpisi posebej izražen interes.
- Odmrla drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja, se pušča v strugah.
- Mokrotne ekosisteme se vzdržuje s košnjo. Prepovedana je uporaba gnojil, pesticidov in drugih vodnemu okolju škodljivih snovi.
- V predelih s 1. stopnjo poudarjenosti biotopske funkcije se gradi gozdne prometnice le izjemoma.
- V marcu, aprilu, maju in juniju se dela (gozdnogojitvena dela, sečnja, spravilo, prevoz lesa, gradbena dela) v mladju, gošči in starih sestojih izvaja le izjemoma. Pri izvedbi takih del je treba pustiti gnezda ptic nedotaknjena.

Gozdovi, kjer je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, so v večjem delu hkrati tudi gozdovi, ki so vključeni v območja Natura 2000 in EPO. Za te gozdove so predpisane splošne in konkretne varstvene usmeritve in smernice za varovanje varovanih rastlinskih in živalskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov ter drugih varovanih območij varstva narave. V nadaljevanju navedene konkretne varstvene usmeritve in smernice so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Polhov Gradec (2026-2035), ZRSVN, OE Ljubljana, 2024, ki je na razpolago na ZGS, OE Ljubljana.

Konkretne varstvene usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Konkretne varstvene usmeritve za upravljalske cono planinski orel:

- Območje cone se določi kot mirna cona, kjer se v času od 1.1. do 30.6. (planinski orel) ne gospodari z gozdom, t.j. ne izvaja se sečnje (vključno s sanitarno) in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic
- Gozda naj se ne krči;
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven cone v času gnezdenja od 1.1. do 30.6.

- V vplivnem območju ekocelice se ohranja in spodbuja prisotnost visokoraslih drevesnih vrst, zlasti jelke in smreke, ki zagotavljajo ustrezne pogoje za življenjski prostor planinskega orla.

Konkretna varstvena usmeritve za varstvo navadnega koščaka (rak koščak – *Austropotamobius torrentium*) (območja gozdov oziroma gozdnega prostora vzdolž potokov Mala Božna, Velika Božna, Mala voda s pritoki):

- Ohranja naj se naravna hidromorfologija potokov v gozdu.
- V neposredni bližini vodotokov (vsaj 10 m pas oz. širše, če tako določajo usmeritve pri NV) naj se ne gradi nove gozdarske infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija prometnic in ureditev pripravljenih gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotokov naj se izvaja tako, da ne pride do njihovega zasipavanja in v zimskem obdobju ter v sodelovanju z ZRSVN. Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvaja čim bolj pravokotno na strugo.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotokih, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potokov, lesa se ne deponira v in ob potok. Vodotokov naj se ne onesnažuje. Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V 10 m pasu brežine vodotokov naj se sečnja izvaja tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotokov (razen pri sečnji iglavcev). Izvaja naj se le sečnja posameznih dreves, obrežna vegetacija se ohranja.
- V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.

Navedene usmeritve so vezane na varovanje območij Natura 2000, upravljavsko cono D – območje navadnega koščaka.

Konkretna varstvena usmeritve za varstvo redkih in zavarovanih rastlinskih vrst (Blagajev volčin (*Daphne blagayana*))

- V odseku 53D18 in 53B21 je potrjeno nahajališče Blagajevskega volčina. Novih vlak naj se tam ne gradi ali ureja. Če je gradnja oz. urejanje vlak nujna, je pred načrtovanjem nove vlake potrebno izvesti skupni ogled območja z ZRSVN v času cvetenja volčina (v prvi polovici in sredini aprila).

Konkretna varstvena usmeritve za jame (gozdovi na vplivnem območju petnajstih ja)

- Upošteva naj se varstveni režim v jami, naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06-ZDru-1, 46/14-ZON-C, 21/18-ZNOrg).
- Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:
 - Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
 - Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
 - Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
 - Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
 - Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

Konkretna varstvena usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti

Usmeritve za območja Natura 2000

Usmeritve so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za GGN GGE Polhov Gradec (2026-2035), ZRSVN, 2026.

Splošne varstvene usmeritve

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitatov rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitatov, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovпада z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Usmeritve za območji Natura 2000 Podreber – Dvor in Polhograjsko hribovje

Kvalifikacijske vrste in habitatni tipi: mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), navadni netopir (*Myotis myotis*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*)*, gozdni postavnež (*Euphydryas maturna*), (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)), (9110) Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum)

Opis območja: Območja so življenjski prostor in nahajališče vrst in habitatnih tipov, vezanih na gozdne površine oz. gospodarjenje z gozdom na njih vpliva. Vrste in habitatnih tipov, gledano z ekološkega vidika, so generalisti, katerim ustreza trajnostno, sonaravno in mnogonamensko gospodarjenje. Znotraj površin želimo ohranjati ugodno stanje vrst in habitatnih tipov.

Usmeritve:

- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Ohranja naj se vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda (habitatna drevesa za netopirje).
- Varujejo, vzdržujejo in (če je mogoče) vzpostavljajo naj se mokrišča, drevesa z dupli, tudi luže ob gozdnih vlakih. Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. To so prehranjevalna območja za netopirje.
- Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov naj se ne trasira gozdnih prometnic. Sem sodijo tudi travnišča, skalni osamelci in območja z veliko skalovitostjo. Izjeme so mogoče ob predhodni uskladitvi z ZRSVN. Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj naj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom netopirjev – izvedba sečnje, spravila, gradnje gozdnih prometnic naj bo skoncentrirana v jesensko-zimskem času med oktobrom in marcem.
- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najbolj občutljivejših območij ohranjanja narave. To so gorski vrhovi in grebeni, travnišča, skalni osamelci in območja z

veliko skalovitostjo, okolica kottišč netopirjev, jam, eroziji podvržena območja, pasovi obvodne vegetacije.

- Na območju metulja črtastega medvedka naj se ohranja presvetljene gozdove, gozdne jase, strukturirane gozdne robove ipd.
- Košnja brežin gozdnih in drugih cest naj se na območju črtastega medvedka izvaja v poznopoletnem in jesenskem času.
- Na območju metulja gozdnega postavneža (ob vodotokih) naj se ohranja, v skladu z možnostmi pa tudi obnovi, primes velikega jesena v sestojih. Oblikuje in ohranja se strukturiran gozdni rob z belo cvetočimi grmovnimi vrstami (hranilne rastline) ter ohranja travnate površine ob gozdnih in drugih prometnicah.

Usmeritve za habitatni tip dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi

Območji Natura 2000: Podreber – Dvor in Polhograjsko hribovje

Opis območja: Na ekstremnih karbonatnih rastiščih je bolj kot les pomembna prisotnost gozda, ki varuje sebe in spodaj ležeče površine pred erozijo. Znotraj površin želimo ohranjati obstoječe stanje z nič ali čim manj ukrepi.

Usmeritve:

- Ohranja naj se naravni razvoj gozda.
- Gozda naj se ne krči.
- V območju naj se ne ureja novih peš in kolesarskih poti ter drugih objektov rekreacijske in turistične dejavnosti, naj se ne gradi novih gozdnih prometnic. Izjeme so mogoče ob predhodni uskladitvi z ZRSVN.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO)

Usmeritve so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Polhov Gradec (2026-2035), ZRSVN, 2025.

Splošne varstvene usmeritve

- Na EPO, ki niso tudi posebna varstvena območja (Natura 2000), so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Konkretna varstvena usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO):

35500 – Podreber – Dvor

- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov.
- Zagotavlja naj se čim bolj naravno drevesno sestavo ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Ohranja naj se vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda (habitatna drevesa za netopirje).
- Varujejo, vzdržujejo in (če je mogoče) vzpostavljajo naj se mokrišča, drevesa z dupli, tudi luže ob gozdnih vlakah. Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. To so prehranjevalna območja za netopirje.
- Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov naj se ne trasira gozdnih prometnic. Sem sodijo tudi travišča, skalni osamelci in območja z veliko skalovitostjo. Izjeme so mogoče ob predhodni uskladitvi z ZRSVN. Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj naj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom netopirjev –

izvedba sečnje, spravila, gradnje gozdnih prometnic naj bo skoncentrirana v jesensko-zimskem času med oktobrom in marcem.

- Rekreatijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najboljčutljivejših območij ohranjanja narave. To so gorski vrhovi in grebeni, travišča, skalni osamelci in območja z veliko skalovitostjo, okolica kotišč netopirjev, jam, eroziji podvržena območja, pasovi obvodne vegetacije.
- Na območju metulja črtastega medvedka naj se ohranja presvetljene gozdove, gozdne jase, strukturirane gozdne robove ipd.
- Košnja brežin gozdnih in drugih cest naj se na območju črtastega medvedka izvaja v poznopoletnem in jesenskem času.
- Na območju metulja gozdnega postavneža (ob vodotokih) naj se ohranja, v skladu z možnostmi pa tudi obnovi, primes velikega jesena v sestojih. Oblikuje in ohranja se strukturiran gozdni rob z belo cvetočimi grmovnimi vrstami (hranilne rastline) ter ohranja travnate površine ob gozdnih in drugih prometnicah.

36400 – Polhograjska Grmada

- V območju je največ botaničnih vrednot umeščenih na travišča, skalne grebene in skalne osamelce, zato naj se čez travišča in območja z veliko skalovitostjo ter skalnimi osamelci (vršni del in greben med Veliko in Malo Grmado) vlak ne načrtuje. S tem se ohranja tudi morfološke oblike tega območja.
- V odseku 53B21 je potrjeno nahajališče Blagajevga volčina (prilagamo sloj), preko katerega naj se novih vlak ne gradi ali ureja. Če je gradnja oz. urejanje vlak nujna, je pred načrtovanjem nove vlake potrebno izvesti skupni ogled območja z ZRSVN v času cvetenja volčina (v sredini aprila).
- Gozdnogospodarska dela, vključno s sanitarno sečno, naj se v odseku 53B21 na območju iz priloženega sloja ne izvajajo v času vegetacije blagajevga volčina, to je od začetka aprila do konca maja.

95300– Polhograjsko Hribovje

- V območju je največ botaničnih vrednot umeščenih na travišča, skalne grebene in skalne osamelce, zato naj se čez travišča in območja z veliko skalovitostjo ter skalnimi osamelci vlak ne načrtuje.
- V odseku 53D18 je potrjeno nahajališče Blagajevga volčina. Novih vlak naj se tam ne gradi ali ureja. Če je gradnja oz. urejanje vlak nujna, je pred načrtovanjem nove vlake potrebno izvesti skupni ogled območja z ZRSVN v času cvetenja volčina (v prvi polovici in sredini aprila).
- Gozdnogospodarska dela, vključno s sanitarno sečno, naj se v odseku 53D18 ne izvajajo v času vegetacije blagajevga volčina, to je od začetka aprila do konca maja.

Poleg teh varstvenih usmeritev veljajo še usmeritve, ki so podane za Podreber - Dvor, upravljavsko cono D pri konkretnih varstvenih usmeritvah za varstvo navadnega koščaka.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve vezane na varovana območja narave, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

Usmeritve za krepitev klimatske funkcije

Ta funkcija je najbolj pogojena s stabilnimi, zdravimi, na boleznι odpornimi gozdnimi sestoji, ki jih običajno označuje naraven, rastišču primeren gozd v njegovi odrasli razvojni fazi. Zato jo zagotavljamo z vsemi pomembnimi ukrepi za dvig stabilnosti in odpornosti gozdov.

Pomembna je predvsem razporeditev gozda ob naseljih. Krčitve tu praviloma niso dovoljene, gospodarjenje pa je potrebno usmeriti k biomehanski stabilnosti teh gozdov z ustrezno zmesjo in strukturo sestojev.

Gozdnogojitveni in varstveni ukrepi

- Ohranjajo in krepijo naj se biološko pestri, zdravi in stabilni gozdovi:
 - zaradi vse pogostejših vetrolomov je potrebno v sestojih oblikovati klinasti gozdni rob, ki naj bo zaprt in stopničasto zgrajen, v njem naj se ohranja stabilno drevje;
 - v sestoji je potrebno ohranjati polnilni sloj oziroma oblikovati dvoslojno zgradbo sestoja.
- Pospešujejo naj se drevesne vrste, ki izkazujejo večjo odpornost proti neugodnim vremenskim dejavnikom, boleznim in onesnaženju:
 - pospešuje naj se predvsem bukev, graden in vse vrste javorjev;
 - pospešuje naj se tudi pionirske vrste, ki tvorijo gozdni rob in poraščajo večje sestojne vrzeli;
 - primerna vrsta je tudi kostanj, vendar je precej poškodovan zaradi bolezni kostanjevega raka, smreka in bor pa sta manj odporna proti imisijam in neugodnim vremenskim pojavom, kot so snegolom, vetrolom ali žled, smreko ogroža tudi lubadar.
- Ohranja naj se vertikalno in horizontalno razslojenost sestojev:
 - pospešuje se skupinsko raznodobno zgradbo;
 - ukrepi v območjih s poudarjeno klimatsko funkcijo naj bodo malopovršinski;
 - zgradbo sestojev je potrebno prilagoditi vrsti vremenske skrajnosti, ki je na določenem območju prisotna.
- Prepovedane so večjepovršinska oplodna sečnja in direktne premene.
- Redno naj se izvajajo ukrepi varstva pred škodljivimi organizmi in boleznimi:
 - sposobnost gozdov za zagotavljanje klimatske funkcije je odvisna od njihovega zdravstvenega stanja, zato je treba redno izvajati monitoring in varstvene ukrepe.

Usmeritve za krepitev zaščitne funkcije

Za krepitev te funkcije veljajo usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Poleg teh veljajo še naslednje posebne usmeritve:

- V predelih, kjer pri ukrepanju poleg sestoja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte in infrastrukturo), imajo prednost ukrepi za zagotavljanje zaščite ljudi.
- Načrtovana gozdnogojitvena dela naj bodo manj intenzivna. Izvajajo naj se pod strogimi varstvenimi ukrepi (opozorilne table, zapora cest ipd.).
- Najbolj so primerni mozaična zgradba gozda, strukturirani sestoji s široko porazdelitvijo debeline drevja. V gozdu naj se ohranja znaten delež pionirskih listavcev in neguje polnilni sloj. Na območju nad ogroženimi objekti so zaželeni čim bolj gosti sestoji z manjšimi dimenzijami drevja.
- Po opravljeni sečnji in spravi je potrebno vzpostaviti gozdni red in sanirati vse nastale poškodbe na gozdnih prometnicah in urediti njihovo odvodnjevanje.

Usmeritve za krepitev higiensko – zdravstvene funkcije

Večina usmeritev, ki veljajo za klimatsko funkcijo, velja tudi za higiensko – zdravstveno funkcijo. Za krepitev slednje so pomembne še naslednje usmeritve:

- Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.
- Ohranja in pospešuje se strukturno in vrstno pestrost ter naravno drevesno sestavo.
- Pospešuje se obstojnejše in na emisije odpornejše drevesne vrste, praviloma v mešanosti, ki je zelo blizu naravne.
- Z izbiralnimi redčenji se povečuje vitalnost ter stabilnost gozdov.
- Vzdržuje se bujen gozdni rob in polnilni sloj v okolici emisijskih virov in večjih naselij.
- Spremlja se zdravstveno stanja po posameznih drevesnih vrstah.
- Prepovedane so večjepovršinske oplodne in panjevske sečnja ter direktne premene.

Usmeritve za krepitev higiensko – zdravstvene funkcije

Poudarjeno obrambno funkcijo imajo zlasti gozdovi, ki se uporabljajo kot poligoni za urjenje policijskih ali vojaških enot, ter gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode, policijske, vojaške ipd. objekte.

Gospodarjenje z gozdovi naj bo prilagojeno funkciji obrambnega objekta in površini okoli objekta. Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.

Gozdnogojitveni ukrepi in posebnosti, vezane na obrambno funkcijo

- Ukrepanje naj bo malopovršinsko, omejeno predvsem na sanitarno sečnjo.
- Po izvajanju vojaških aktivnosti (vadba) naj ostane območje v prvotnem stanju, torej brez posegov v zemljišča.
- Odstrani se vse odpadke, ki bodo nastali tekom vaj (med drugim tudi tulce od maneverskega streliva). Dreves naj se ne poškoduje in trajno označuje.
- Na območjih z visoko stopnjo požarne ogroženosti naj se v času razglašene visoke stopnje ogroženosti zaradi požarov ne izvaja vaj, ki bi lahko povzročile vžig.
- Vaj naj se ne izvaja v času in na območju, ko bi vaje lahko vplivale na funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali na zagotavljanje hidrološke funkcije.

Usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije

Gozdove s poudarjeno rekreacijsko funkcijo je potrebno vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Na predelih z drugo stopnjo poudarjenosti je potrebno izvajati enake ukrepe kot na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti, vendar je režim blažji. Tudi v gozdovih z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije, ob poteh in objektih, pospešujemo vrstno pestrost in ohranjamo zanimiva in vitalna debela drevesa.

Gozdnogojitveni ukrepi

Krajinski vidik

- Pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev:
 - pospeševati pestre kombinacije različnih zgradb sestojev;
 - ohranjati nekoliko večji delež starejših razvojnih faz;
 - gospodariti z višjimi lesnimi zalogami.
- Pospeševati drevesne in grmovne vrste, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat (jerebika, mokovec, glog, ipd.).
- Oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko, zgradbo, barvo:
 - oblikovati horizontalno in vertikalno razgiban gozdni rob, z naravno oziroma naravni podobno zgradbo;
 - oblikovati gozdni rob s pestro sestavo drevesnih in grmovnih vrst.
- Izogibati se velikopovršinskemu posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Zagotavljati čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst:
 - pospeševati in ohranjati estetsko zanimivo, vrstno pestro drevesno sestavo;
 - ob poteh in stezah pospeševati in ohranjati estetsko zanimive minoritetne, lepo cvetoče in plodonosne drevesne ter grmovne vrste;
 - ohranjati avtohtono zgradbo in mešanost drevesnih vrst v gozdovih ob vodotokih;
 - v območjih, zanimivih za rekreativno nabiranje gozdnih plodov, se vzdržuje plodonosno drevje (predvsem kostanj).
- Ohranjati zanimiva drevesa in skupine dreves:
 - ohranjati posamezna estetsko - vizualno zanimiva drevesa, drevesa izjemnih dimenzij, vendar ne na račun stojnosti;

- pri izbiri nosilcev funkcij upoštevati velike dimenzije in zanimiv habitus dreves, plodonosne in cvetoče drevesne vrste, drevesa, primerna za plezanje;
- zlasti ob poteh in objektih gojiti drevje večjih dimenzij ter vrstno in oblikovno zanimiva drevesa, upoštevati in pospeševati manjšinske vrste.

Pomlajevanje, uvažanje v obnovo

- Pomlajevati postopno in na majhnih površinah:
 - v gozdovih, kjer ima funkcija prvo stopnjo poudarjenosti, podaljševati proizvodno in pomladitveno dobo (vendar največ za 10 do 20 let);
 - obnova sestojev naj bo postopna in malopovršinska.

Sanacija in sečnje

- Izvajati vedutno sečnjo:
 - na točkah s slikovitim razgledom izsekati pas drevja, ki ovira razgled;
 - upoštevati vedutno sečnjo na razglediščih, kjer povečujemo razglednost in ponekod osončenost (zlasti do hiš in naselij) tudi z intenzivnejšo panjevsko sečnjo, zniževanjem višine sestoja (poseka visokih dreves) in dovoljenjem za krčitev gozda.
- Prilagoditi čas sečnje obisku v gozdu:
 - izvajanje del v gozdu moramo prilagoditi času, ko ni večjega obiska;
 - v času del je potrebno posamezne predele zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost;
 - poskrbeti za dobro označenost območja sečnje.
- Izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti:
 - pri načrtovanju in izvajanju vseh del, zlasti pa sečnje in spravila, se upošteva povečano prisotnost ljudi v gozdu;
 - posledice vetrolomov, žledolomov ali snegolomov je potrebno sproti odstranjevati;
 - občasno je potrebno obžagovati grmovje, ki ponekod zarašča poti v gozdu;
 - ob gozdnih cestah je potrebno skrbeti za vidnost smerokazov, da jih ne bi zakrilo rastje.
- Prioritetno izvajanje sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih:
 - v primeru poškodb sestojev zaradi motenj (vetrolomov, snegolomov, napadov podlubnikov itd.) je na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti rekreacijske funkcije zaradi varnosti obiskovalcev prioritetno izvajanje sanitarne sečnje.

Gozdna tehnika

- Upoštevati rekreacijsko funkcijo pri načrtovanju gozdnih prometnic:
 - kjer po gozdnih prometnicah potekajo tudi planinske in kolesarske poti, sodelovati s pristojnimi turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi in drugo zainteresirano javnostjo.
- V primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti.
- Uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti:
 - obžagati suhe veje;
 - redno odstranjevati podrto in polomljeno vejevje, ki bi lahko oviralo pohodnike in obiskovalce;
 - posledice vetrolomov, žledolomov ali snegolomov je potrebno sproti odstranjevati;
 - občasno je potrebno trebiti grmovje, ki ponekod zarašča poti v gozdu;
 - ob gozdnih cestah je potrebno skrbeti za vidnost smerokazov, da jih ne bi zakrilo rastje.

Posebnosti, vezane na rekreacijsko funkcijo

- Ohranjati posebnosti v gozdnem prostoru, ki so zanimive za obiskovalce:
 - ohranjati skalne in druge geomorfološke tvorbe v gozdu;
 - drevesa, na katerih so oznake, ni dovoljeno sekati, razen v primeru potrebe varstva gozdov; tedaj je potrebno markacije obnoviti na mlajših, vitalnih drevesih.
- Redno vzdrževati rekreacijsko infrastrukturo:

- poti, klopi in informacijske table naj se redno vzdržuje, po potrebi naj se načrtuje dodatno infrastrukturo.
- Obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture:
 - o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreacijske infrastrukture ter drugem pomembnejšem dogajanju se preko medijev dosledno in pravočasno obvešča javnost;
 - v primerih, ko gre za večje sanacije po ujmah in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del).
- Redna vzdrževalna dela infrastrukture in povečan strokovni nadzor:
 - čimprej odpraviti motnje, ki jih povzročajo obiskovalci;
 - intenzivno sodelovati z inšpektorsko službo glede nadzora prepovedanega odlaganja odpadkov.
- Usmerjanje rekreacijske rabe na za to primerna območja:
 - v primeru širjenja rekreacijskega območja je potrebno upoštevati zakonitosti gozdnega prostora, gozdarske in druge dejavnosti v njem ter smernice pristojnih ustanov za varstvo naravne in varstvo kulturne dediščine;
 - s stalnimi usmerjevalnimi tablami usmerjati ljudi iz območij, kjer je rekreacijska raba v nesoglasju s pospeševanjem drugih funkcij, kot so funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija, funkcija varstva naravnih vrednot in varovanja kulturne dediščine ter lovnogospodarska funkcija; v teh primerih se pobude za urejanje najrazličnejših poti ali gradnjo drugih rekreacijskih ali turističnih objektov skuša usmeriti na druga območja.
- V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščitili.
- Postavitev opozorilnih in obvestilnih tabel na območjih, kjer obiskane poti prečkajo erodibilna območja:
 - na odsekih planinskih in drugih močno obiskanih poti, ki prečkajo območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne ali zaščitne funkcije oziroma erodibilna območja, je treba ob poteh postaviti opozorilne in obvestilne table, ki naj obveščajo obiskovalce o nevarnostih (skalni podori, razvoj erozijskih procesov, ipd.), da se v čim večji meri prepreči gibanje obiskovalcev izven poti;
 - na erodibilnih terenih naj se pogosto uporabljene poti in vstopne točke na delovišča utrjuje s kamenjem, debli in vejami.
- Usmerjanje obiskovalcev na obstoječe poti:
 - obiskovalce gozda je potrebno usmerjati in zadrževati na obstoječih poteh (markacije, table, opozorila).
- Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi:
 - ZGS naj sodeluje s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki in skavti in lokalnimi skupnostmi pri pripravi markiranih poti (določanje trase, priporočanje naravnih zanimivosti, opozarjanje na zaščitena območja);
 - ZGS naj strokovno sodeluje pri pripravah rekreacijskih in turističnih vodnikov ter sodeluje pri rekreacijskih prireditvah.

Usmeritve za krepitev turistične funkcije

Upošteva naj se usmeritve za krepitev rekreacijske funkcije. Poleg teh naj se upošteva še naslednje:

- Spremljati turistični obisk in oceniti vpliva na naravo:
 - spremlja se obseg turističnega obiska naravnih vrednot ter kulturnih spomenikov v gozdnem prostoru in se ocenjuje vpliv obiska na vrednote oziroma spomenike; v primeru negativnega vpliva se ukrepa pri pristojni inšpekcijski službi.
- Z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev turističnega obiska v primeru prevelike obremenitve.
- Obveščanje javnosti, turistov:

- ustrezno oblikovati infrastrukturo in opremo v gozdu, odpravljati estetske motnje in obveščati javnost o nujnih gozdnogospodarskih ukrepih, ki povzročajo estetske motnje;
- vzdrževati prehodnost in dostop do turistično zanimivih objektov.
- Sodelovati s turističnimi organizacijami in lokalnimi skupnostmi.

Usmeritve za krepitev poučne funkcije

Upošteva naj se usmeritve za pospeševanje rekreacijske, turistične in estetske funkcije. Poleg teh naj se upošteva še naslednje:

- Okrepi naj se sodelovanje med lokalnimi skupnostmi, lastniki gozdov, SIDG, ZGS in izobraževalnimi ustanovami:
 - lokalni skupnosti je potrebno nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, klopi, smerokazi, razgledišča, ipd.).

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot

Usmeritve so povzete iz gradiva Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Polhov Gradec (2025-2034), ZRSVN, 2025.

Splošne varstvene usmeritve

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen Zakona o ohranjanju narave).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne
- vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,

- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Vibracije zaradi eksplozij ali iz drugih virov smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronikajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

Geološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Vibracije zaradi eksplozij ali drugih virov na naravni vrednoti smejo biti tolikšne, da ne ogrozijo stabilnosti naravne vrednote.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Delov naravne vrednote se ne lomi, razbija, odkopava ali odnaša v takem obsegu, da se uniči nahajališče oziroma okrne lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto.
- Z namenom preprečitve erozije, neugodnega delovanja atmosferilij in vegetacije se naravno vrednoto lahko fizično zaščiti (prekrije), odstrani vegetacijo in podobno.

Hidrološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge

rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.

- Objekte in naprave za različne namene se na naravni vrednoti namešča oziroma se njihovo delovanje zagotavlja tako, da se ne prekinja zveznosti vodnega toka, da se ne spreminja ali bistveno ne spreminja količina vode in hitrost pretoka, prostorska in časovna razporeditev voda, smer toka oziroma morskih tokov, oblika in dno struge vodotoka oziroma jezera in morja ter, da se bistveno ne spremenijo vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote. Na slapiščih, slapovih in v koritih se ohranja naraven pretok.
- Ne slabša se kvalitete vode, ne spreminja se temperature vode. Onesnaženo vodo se prednostno očisti.
- Na naravno vrednoto se ne odlaga odpadkov.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču in da se ohranja rastline, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje vodnih razmer (npr. osuševanje, dviganje ali spuščanje gladine podtalnice, poplavitve, zamenjava sladke vode s slano in obratno), spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.
- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravno vrednoto s ene vnaša gensko spremenjenih organizmov.
- Rekreatijska in športna aktivnost, ki negativno vplivata na rastline in živali, se ne izvajata, preusmerjata se na doživljanje in spoznavanje narave.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debela ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritruje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretna varstvena usmeritve

Konkretna varstvena usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot

Konkretna varstvena usmeritve za drevesno naravno vrednoto Črni Vrh – smreka pod Plestenjakom (NV 4092):

- Drevo in njegovo rastišče se ohranja.
- V razdalji ene sestoje višine od dreves se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.
- Pri sečnji sosednjih dreves se z usmerjenim podiranjem prepreči poškodovanje dreves.
- Spravila naj se ne izvaja preko rastišča drevesa.

Konkretna varstvena usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja naravnih vrednot

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Polhograjska Gora (NV 233V):

- V območju je največ botaničnih vrednot umeščenih na travišča, skalne grebene in skalne osamelce, zato naj se čez travišča in območja z veliko skalovitostjo ter skalnimi osamelci vlak ne načrtuje.
- V delu odseka 53D18 je potrjeno nahajališče Blagajevskega volčina. Novih vlak naj se tam ne gradi ali ureja. Če je gradnja oz. urejanje vlak nujna, je pred načrtovanjem nove vlake potrebno izvesti skupni ogled območja z ZRSVN v času cvetenja volčina (v prvi polovici in sredini aprila).
- Gozdnogospodarska dela, vključno s sanitarno sečno, naj se v odseku 53D18 ne izvajajo v času vegetacije blagajevskega volčina, to je od začetka aprila do konca maja.

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Polhograjska Grmada (NV 234):

- Konkretna varstvena usmeritve so navedene v odstavku Varstvena usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO), odstavek Konkretna varstvena usmeritve za ekološko pomembna območja (EPO).

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Ločnica - slapovi (NV 886):

- Na območju naravne vrednote naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja preko slapotvornih stopenj.
- Drevesa naj se podira usmerjeno stran od slapov.
- Ob morebitni gradnji in rekonstrukciji obstoječih vlak na višje ležečih pobočjih nad območjem slapov naj se prepreči valjenje kamenja in drugega materiala po pobočjih doline.

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Babčarjev tabor (NV 938):

- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Gozdnih prometnic se na območju naravne vrednote ne gradi ali pripravlja.

- Zaželeno je, da se vzpostavi in vzdržuje značilne poglede na naravno vrednoto (vedutna sečnja).

Konkretna varstvena usmeritev za naravno vrednoto Mala voda (NV 4070):

- Ohranjanje naj se obvodno vegetacijo in njihove koreninske sisteme.
- Krčitev gozdov naj se ne izvaja v 25 m pasu ob vodotoku.
- Nove gozdarske infrastrukture naj se ne gradi in ureja v 25 m pasu ob vodotoku. Izjeme so mogoče ob predhodni uskladitvi z ZRSVN.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku.
- Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvajajo čim bolj pravokotno na strugo.
- Z namenom preprečevanja plavljenja sečnih ostankov in gozdnih lesnih sortimentov ob visokih vodah naj se teh ne zлага neposredno ob vodotok oz. pas, ki ga dosegajo visoke vode.

Konkretna varstvena usmeritev za naravno vrednoto Črni Vrh - smreka pod Plestenjakom (NV 4092):

- Drevo in njegovo rastišče se ohranja.
- V razdalji ene sestoje višine od dreves se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.
- Pri sečnji sosednjih dreves se z usmerjenim podiranjem prepreči poškodovanje dreves.
- Spravila naj se ne izvaja preko rastišča drevesa.

Konkretna varstvena usmeritev za naravno vrednoto Gradaščica (NV 4121V):

- Ohranjanje naj se obvodno vegetacijo in njihove koreninske sisteme.
- Krčitev gozdov naj se ne izvaja v 25 m pasu ob vodotoku.
- Nove gozdarske infrastrukture naj se ne gradi in ureja v 25 m pasu ob vodotoku. Izjeme so mogoče ob predhodni uskladitvi z ZRSVN.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku.
- Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvajajo čim bolj pravokotno na strugo.
- Z namenom preprečevanja plavljenja sečnih ostankov in gozdnih lesnih sortimentov ob visokih vodah naj se teh ne zлага neposredno ob vodotok oz. pas, ki ga dosegajo visoke vode.

Konkretna varstvena usmeritev za naravno vrednoto Mala Božna (NV 8041):

- Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, naj se v neposredni bližini vodotoka (5 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Rekonstrukcija gozdnih prometnic v vplivnem pasu vodotoka (5 m) naj se izvaja tako, da ne pride do zasipavanja vodotoka.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku, sečni ostanki pa ne odlagajo v strugo potoka. Vodotoka naj se ne onesnažuje.
- V 10 metrskega pasu ob vodotoku naj se sečnja izvaja tako, da se na pretežnem delu vodotoka zagotavlja strnjen sklep krošenj. Izvaja naj se le sečnja posameznih, poškodovanih in proti vodotoku nagnjenih dreves ter debelejših dreves na brežinah vodotoka.
- Kupov sečnih ostankov naj se ne zлага v pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode.
- V pasu 5 m od vrha brežine vodotoka oz. v pasu, ki ga dosegajo visoke vode naj se ne skladišči lesa.
- V pasu 15 metrov od vodotoka naj se ne izvaja krčitev gozda.

Konkretna varstvena usmeritev za naravno vrednoto Ernejčkov graben (NV 8679):

- Ohranjanje naj se obvodno vegetacijo in njihove koreninske sisteme.
- Krčitev gozdov naj se ne izvaja v 25 m pasu ob vodotoku.

- Nove gozdarske infrastrukture naj se ne gradi in ureja v 25 m pasu ob vodotoku. Izjeme so mogoče ob predhodni uskladitvi z ZRSVN.
- Spravilo lesa naj se ne izvaja po vodotoku.
- Morebitna prečenja vodotokov naj se z namenom čim manjšega posega, izvajajo čim bolj pravokotno na strugo.
- Z namenom preprečevanja plavljenja sečnih ostankov in gozdnih lesnih sortimentov ob visokih vodah naj se teh ne zлага neposredno ob vodotok oz. pas, ki ga dosegajo visoke vode.

Konkretna varstvena usmeritve za naravno vrednoto Jevške skale (NV 8684):

- Gozd ob erozijskih žariščih naj se prepusti naravnemu razvoju. Območje se izloči iz gospodarjenja.
- Na območju naravne vrednote naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.

Konkretna varstvena usmeritve za jame (gozdovi na vplivnem območju petnajstih jam):

Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam.

Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.

Varstvena priporočila za ravnanje na območjih pričakovanih naravnih vrednot

Hriboviti del GGE Polhov Gradec gradijo karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot. V ozkem pasu na območju Črnega vrha obstaja možnost odkritja kremenovih kristalov.

V primeru odkritja mineralov ali jam med izvajanjem del je potrebno upoštevati 74. člen ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP, 18/23 – ZDU-10 in 97/25) in 22. člen Zakona o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg). Fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe minerala ali jame mora začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave.

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- Spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti.
- Spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije.
- Spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene.
- Ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba,

ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture).

- Dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote.
- Dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.
- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja varstva kulturne dediščine:

- V vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen.
- V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorsko integriteto, pričevalnost, vedute in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.
 - ohranja se kvalitetne poglede na prostorske dominante,
 - v čim večji meri se ohranja gozdne zaplate in robove, ki se redno vzdržujejo;
 - ohranja se večja in pomembnejša drevesa ob znamenjih in sredi kmetijskih površin,
 - usmerjati dejavnosti v vplivnem območju tako, da ne povzročijo degradacije ali uničenja površinskih vodotokov.
- Prepovedane so ureditve in posegi, ki bi utegnili imeti negativne posledice na lastnosti, pomen ali materialno substanco kulturne dediščine.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- Posege in dejavnosti v prostoru se načrtuje in izvaja tako, da se arheološka najdišča ohranja. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varuje pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenile njihov vsebinski in prostorski kontekst.
- Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
 - postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustnih posegov:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.
- V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:
 - Sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS).
 - Odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami.
 - Izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema.
 - Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale

eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

- Na vedutno izpostavljene enote arheološke kulturne dediščine se ohranja poglede iz okolice.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del.
- Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oziroma se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- Na območjih stavbne dediščine se varujejo:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah, cerkvah, znamenjih, itd.),
 - celovitost dediščine v prostoru (prilagoditev posegov v okolici značilnostim stavbne dediščine),
 - v okolici objekta niso dovoljeni posegi, ki bi zmanjševali prostorsko kvaliteto in funkcionalno integriteto varovane stavbne dediščine.
- Na območjih naselbinske dediščine se varujejo:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).
- Na območjih memorialne dediščine se varujejo:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - zemeljske plasti z morebitnimi ostalinami,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.
- Na območjih druge dediščine se varujejo:
 - avtentičnost lokacije in prostorska pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

V osnovi za vse enote kulturne dediščine velja, da naj se območje obdelave umakne izven enote dediščine.

ZGS, OE Ljubljana, je s strani s strani ZVKDS, OE Ljubljana, prejel dopis z naslovom »Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Polhov Gradec (2026–2035)«. V skladu s tem dopisom so v nadaljevanju podane splošne in podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdu in gozdnem prostoru GGE Polhov Gradec.

Konkretna varstvena usmeritve za prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

Preglednica 54: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

EID	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Usmeritve
1- 16269	Polhov Gradec - Arheološko najdišče	arheološko najdišče	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote.
1- 20797	Dvor pri Polhovem Gradcu - Arheološko najdišče Baumgartenhof	arheološko najdišče	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote.
1- 2133	Setnica pri Polhovem Gradcu - Cerkev sv. Uršule	vplivno območje	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici cerkve in upoštevanje varstvenega režima enote
1-22672	Hrastenice - Arheološko najdišče Žerovnikovo gradišče	arheološko najdišče	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote.
1- 12151	Zadobje - Arheološko območje	arheološka dediščina / arheološko najdišče	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote.
1- 23093	Babna Gora pri Polhovem Gradcu - Gradišče Veternik	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na območju najdišča ni dovoljena. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija (za posek in odvoz lesa), da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
1- 22669	Babna Gora pri Polhovem Gradcu - Arheološko najdišče Babčarjev tabor	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na območju najdišča ni dovoljena. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija (za posek in odvoz lesa), da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
1- 2132	Selo nad Polhovim Gradcem - Cerkev sv. Jedrta	stavbna dediščina	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote.
1-05729	Hrastenice - Spomenik NOB pri Gavgraju	spomenik	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb spomenika. Pred morebitnim odstranjevanjem dreves je potrebno spomenik ustrezno zaščititi. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1-1594	Polhov Gradec – Grad Polhov Gradec	vplivno območje spomenika	Na gozdnatem pobočju nad parkom in na pobočju Kalvarije je potrebno vzdrževati sprehajalne poti in območje kapelic tako, da bodo spomeniško varstvene enote dobro vidne in območje ne bodo podvrženo zaraščanju. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1- 2134	Setnik - Cerkev sv. Martina	spomnik	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote.

EID	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Usmeritve
1-2674	Briše pri Polhovem Gradcu - Arheološko območje sv. Trije kralji	arheološko najdišče	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote
1-22440	Podreber - Arheološko najdišče sv. Elizabeta	arheološko najdišče	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote
1-8767	Polhov Gradec - Območje gradu Polhov Gradec	spomenik	Potrebno je redno vzdrževanje gozda na območju gradu in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-17163	Črni Vrh - Kapelica z razpelom	stavbna dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici kapelice in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-17182	Polhov Gradec - Kapelica na Potoku	stavbna dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici kapelice in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-00556	Polhov Gradec - Spomenik Blagajevemu volčinu	spomenik	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb spomenika. Pred morebitnim odstranjevanjem dreves je potrebno spomenik ustrezno zaščititi. Upoštevanje varstvenega režima enote
1-17185	Polhov Gradec - Razpelo pri hiši Polhov Gradec 17	stavbna dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici razpela in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-17241	Belica - Spominska plošča borcem 1. bataljona Dolomitskega odreda	memorialna dediščina	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb spomenika. Pred morebitnim odstranjevanjem dreves je potrebno spomenik ustrezno zaščititi. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1-09434	Babna Gora pri Polhovem Gradcu - Spomenik na Rupah	memorialna dediščina	Okolico spomenika je potrebno vzdrževati, v smislu pregleda stanja dreves in sanacije poškodovanih dreves, da ne bi prišlo do poškodb spomenika. Pred morebitnim odstranjevanjem dreves je potrebno spomenik ustrezno zaščititi.
1-7879	Polhov Gradec – Park gradu Polhov Gradec	vplivno območje spomenika	Potrebno je redno vzdrževanje parka in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-00554	Polhov Gradec – Neptunov vodnjak	vplivno območje spomenika	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote.
1-22670	Črni Vrh - Gradišče Cerkovni grič	arheološko najdišče	Gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa na območju najdišča ni dovoljena. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija (za posek in odvoz lesa), da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).
1-00553	Polhov Gradec - Arheološko najdišče Gora sv. Lovrenca	arheološko najdišče	Pri cerkvi sv. Lovrenca gradnja novih vlak ali vzpostavitev začasnih površin za skladiščenje lesa ni dovoljena. V primeru sanitarne sečnje se uporablja po potrebi tudi posebna mehanizacija (za posek in odvoz lesa), da se čim bolj zmanjša poseganje v teren. Panjev dreves se ne sme ruvati iz tal (izjemoma ob arheološkem nadzoru, po predhodni odobritvi ZVKDS OE LJ).

Opomba: * Konkretna usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine s strani ZVKDS, OE Ljubljana, niso bile podane.

Pri vseh enotah je potrebno upoštevanje varstvenega režima enote – navedeno pomeni, da pravni režimi varstva izhajajo iz ZVKD-1, pri čemer so pravni režimi varstva za spomenike navedeni v odlokih o razglasitvah, za registrirano dediščino pa v OPN občine.

Konkretna varstvena usmeritve za drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

Preglednica 55: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo objektov in območij kulturne dediščine z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine

EID	Ime	Vrsta dediščine / Režim	Usmeritve
1- 2134	Setnik - Cerkev sv. Martina	vplivno območje spomenika	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici cerkve in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-02135	Polhov Gradec - Cerkev sv. Lovrenca na Gori	vplivno območje	Na gozdnatem pobočju med spomenikom Blagajevemu volčinu in cerkvijo sv. Lovrenca je potrebno vzdrževati sprehajalne poti in območje spomenika tako, da bodo spomeniško varstvene enote dobro vidne in območje ne bodo podvrženo zaraščanju. Upoštevanje varstvenega režima enote.
1- 9915	Polhov Gradec - Vaško jedro	vplivno območje	Potrebno je redno vzdrževanje gozda na robnih delih naselja in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-09914	Polhov Gradec-Hiša Polhov Gradec 17	spomenik	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici hiše in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-01728	Črni Vrh - Cerkev sv. Lenarta	stavbna dediščina	Potrebno je upoštevanje varstvenega režima enote.
1-23108	Setnik - Domačija Setnik 30	stavbna dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici domačije in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-17232	Setnik - Vrbancova bajta	stavbna dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici domačije in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-02127	Briše pri Polhovem Gradcu - Cerkev sv. Treh kraljev	vplivno območje	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici cerkve in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-2130	Podreber - Cerkev sv. Elizabete	vplivno območje	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici cerkve in gozdnega roba ter upoštevanje varstvenega režima enote.
1-17231	Setnik - Domačija Setnik 29	stavbna dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici domačije in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-30435	Dolenja vas pri Polhovem Gradcu - Domačija Dolenja vas 23	stavbna dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici domačije in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-17212	Črni Vrh - Domačija Črni Vrh 23	stavbna dediščina	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici domačije in upoštevanje varstvenega režima enote.
1-02131	Praproče pri Polhovem Gradcu - Cerkev sv. Jurija	vplivno območje	Potrebno je redno vzdrževanje gozda v okolici cerkve in upoštevanje varstvenega režima enote.

Usmeritve za krepitev estetske funkcije

Splošne varstvene usmeritve

Gozdnogojitevniki ukrepi

Krajinski vidik

- Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetsko vrednost krajine:
 - ohranjati gozdne otoke, omejkje, obvodno vegetacijo vzdolž strug vodotokov in posamezno drevje ter skupine drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Pospeševati estetsko zanimive drevesne vrste:
 - pospeševati, ohranjati in varovati minoritetne in cvetoče drevesne in grmovne vrste.
- Zagotavljati zgradbo gozdnih sestojev, ki ima večjo estetsko privlačnost:
 - z ukrepi naj se zagotavlja raznodobno, malopovršinsko zgradbo s pestro strukturo rastišču primernih vrst;
 - stremeti k večjemu deležu starejši razvojnih faz z visokimi lesnimi zalogami.

Pomlajevanje, uvajanje v obnovo

- Obnovo temeljiti na naravnem pomlajevanju in ukrepih na manjših površinah:
 - upoštevamo predvsem pri pomladitvenih sečnjah ter končnih posekih.

Sečnja in sanacije

- Izvajati vedutno sečnjo:
 - za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutno sečnjo;
 - namensko puščanje zanimivih vedut in posameznih dreves, ki obogatijo kvaliteto krajine in njen izgled.

Posebnosti, vezane na estetsko funkcijo

- Ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru:
 - evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves in grmov oziroma skupine le-teh; merila za evidentiranje in ohranjanje izjemnih dreves so izredne dimenzije drevja, izjemen habitus;
 - objekte se ohranja v dogovoru z lastnikom gozda; za večje oziroma vrednejše objekte je potrebno sprožiti postopek za ustrezno zaščito.
- Paziti na vtis, ki ga ima gozdni prostor v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, poučne ali rekreativne in turistične funkcije.
- Ohraniti sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih.
- Informativne, opozorilne in usmerjevalne table ter druge oznake ter počivališča morajo biti zasnovane tako, da niso estetsko moteče.

Usmeritve za krepitev lesnoproizvodne funkcije

Za krepitev lesnoproizvodne funkcije gozdov je potrebno dosledno upoštevati gozdnogojitvene usmeritve in izvrševati ukrepe, zapisane v usmeritvah za gospodarjenje z gozdovi.

Usmeritve za krepitev funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Varstvene usmeritve za čebelarjenje

- Pospeševanje in varstvo zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst:
 - na območju večje gostote stalnih čebelnjakov se funkcijo pridobivanja nelesnih gozdnih proizvodov krepí s pospeševanjem in varstvom zdravih in vitalnih dreves medonosnih vrst (kostanj, lipa/lipovec, češnja, idr.);
 - poleg gozdne paše, na kateri čebele nabirajo mano, poznamo še pašo, kjer rastline izločajo medicino ali nektar; poleg cvetlic izločajo nektar tudi drevesne vrste, kot so: javorji, divja češnja, robinija ali akacija, lipa in pravi kostanj.
- Sadnja dreves medonosnih vrst:
 - na primernih rastiščih načrtujemo sadnjo manjših skupin dreves medovitih vrst listavcev.
- Načrtno postavljanje čebelnjakov na ustrezna mesta:

- lokacije premičnih čebelnjakov naj skupaj s čebelarji določimo na mestih, kjer ne bodo ovirali gospodarjenja z gozdovi.

Varstvene usmeritve za pridobivanje drugih gozdnih dobrin oziroma nabiralništvo

- Ohranjati in pospeševati druge vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. kostanj):
 - preveriti možnosti za pridobivanje in proizvodnjo različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev: gre za proizvode, kot so drva, palice in les za ograje ter za pridobivanje tanina, ter nelesnih dobrin, kot so kostanjevi plodovi, ki bi lahko povečali dohodke lastnika gozda;
 - določiti gojitvene ukrepe, s katerim se pospešuje proizvodnja različnih lesnih in nelesnih proizvodov iz kostanjevih sestojev (npr. različni ukrepi za proizvod plodov, za pridobivanje ustreznega lesa za palice in ograje);
 - ekonomsko ovrednotenje različnih načinov gospodarjenja.
- Javnost se usmerja, izobražuje in informira o omejitvah pri pridobivanju drugih gozdnih dobrin (vsebine iz Pravilnika o varstvu gozdov, aktov o zavarovanju naravnih vrednot in drugih pravnih aktov) s pomočjo informativnih, opozorilnih in usmerjevalnih tabel in markacij, zloženk, vodnikov in s pomočjo medijev.
- Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Pravilnika o varstvu gozdov, zlasti glede nabiranja gob in mahu.

Usmeritve za krepitev lovnogospodarske funkcije

Usmeritve za lovnogospodarsko funkcijo so podrobneje navedene v poglavju 6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prostoživečih živali. Pri načrtovanju in izvedbi del za lovnogospodarsko funkcijo naj se upošteva tudi usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Številčnost populacij divjadi, primarno rastlinojede parkljaste divjadi, se usmerja tako, da je usklajena s prehransko nosilnostjo okolja. Višino in strukturo odvzema se uravnava glede na številčnost, starostno in spolno strukturo, zdravstveno stanje populacij ter glede na stanje prehranskega in bivalnega okolja divjadi.

Krmišča in njim pripadajoče funkcionalne lovskotehnične objekte se lahko na novo postavi le v soglasju z lastnikom zemljišča ter s strokovnimi službami na ZGS. Solnice in mrhovišča za male zveri se ne sme postavljati v mladovjih, v sestojih v obnovi, neposredno ob cestah, v bližini manj kot 50 m od vodnih virov in v območjih redkih, ogroženih ter zavarovanih živalskih in rastlinskih vrst.

Lovskotehniške objekte in naprave (preže, solnice, krmišča, idr.) naj se izdeluje izključno iz naravnih materialov. Po preteku življenjske dobe naj se jih bodisi odstrani, bodisi nadomesti z novimi.

V predelih s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov.

Izvaja se neposredni nadzor glede na vsebino Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS št. 96/04, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb).

Pri gospodarjenju z gozdovi naj se za krepitev lovno gospodarske funkcije:

- izvaja vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu in gozdnem prostoru, vzdrževanje grmišč ter vzdrževanje gozdnega robu.
- Ohranja in pospešuje plodonosne grmovne, drevesne vrste.
- Uvaja sestoje v pomlajevanje z oblikovanjem večjih jeder s premerom vsaj dveh drevesnih viši.
- Ohranja in vzdržuje se kaluže in večje vodne vire

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Za ohranjanje oziroma vzpostavitev naravne sestave gozdnih življenjskih združb ter razmerja med prosto živečimi živalmi in njihovim okoljem veljajo naslednje usmeritve:

- Vzpostavljamo, redno vzdržujemo in ohranjamo čim bolj naraven gozdni ekosistem ter časovno in krajevno opredelimo mirne cone:
 - v okolici gnezdilnic za sovo kozačo od 1.3 do 30.6., v oddelku 53D11 (10 gnezdilnic).
 - na območju zimovališč za divjad od 1.12 do 30.4., v Petačevem grabnu (zahodni breg v k.o. Črni vrh in k.o. Selo).
- Z namenom zagotavljanja čim več ustrezne hrane v zimskem času naj gospodarjenje z gozdovi zagotovi, da bo dejansko razmerje razvojnih faz čim bližje modelnemu. Pomlajevanje naj bo naravno v večjih jedrih, ki so manj občutljiva na vpliv rastlinojede divjadi.

V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oz. do starosti dveh proizvodnih dob. Pušča se prihranjence in semenjake.

Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Po potrebi se namesti gnezdnice, le-te se redno vzdržuje.

V sestoji je potrebno puščati vsa drevesa z gnezdi, ki imajo premer večji od 40 cm. Ohranja naj se vsa dupla, votla drevesa.

Ohranja se gozdne otoke, omejke, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda kot koridorje za prehod živali (ptičev, malih sesalcev in glodalcev).

Vzpostavljamo, redno vzdržujemo ter ohranjamo pašnike in travnike v gozdnem prostoru. Ohranjamo in pospešujemo plodonosne grmovne in drevesne vrste (jerebika, češnja, jablana, hruška, hrast, bukev). Ohranjamo grmišča in grmovje, kjer nima negativnega vpliva na razvoj gospodarskega gozda.

Za jelenjad in divje prašiče je posebej pomembno osnovanje in vzdrževanje kaluž.

Upošteva se usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov, posebej še funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarske funkcije.

Pregledna karta območij pomernih za ohranitev prostoživečih živali (mirnih con in zimovališč) je podana v prostorskem delu načrta Karta št. P6a.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

V razglašeni varovalni gozdovi je pri gospodarjenju potrebno upoštevati režim gospodarjenja in varovanja, kot ga določa Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20).

Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih

Zagotoviti je treba:

- pravočasno obnovo oziroma posek prestarega drevja,
- malopovršinsko izvajanje sečenj,
- puščanje primerno visokih panjev pri poseku drevja na plazovitih območjih,
- kombinirano spravilo,

- sanacijo poškodovanih tal zaradi preprečevanja erozije,
- odstranjevanje drevja iz hudourniških strug,
- pravočasno izvedbo vseh gozdnogojitvenih del, ki zagotavljajo ohranitev in stabilizacijo varovalne vloge gozda,
- rabo biološko razgradljivih olj pri delu s stroji in napravami,
- posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pri delu v varovalnih gozdovih je treba še posebej paziti, da se zagotavlja neprekinjeno zastrtost tal, naravno obnavljanje sestojev in stabilno, razgibano ter strnjeno sestojno zgradbo. Intenziteta pomladitvenih sečenj naj bo prilagojena nosilni kapaciteti tal ter razvijajočemu se pomladku. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazjenja, se zaradi razbremenitve tal vzdržuje nižje lesne zaloge.

V teh gozdovih je nujna redna spremljava stanja.

Pri gospodarjenju z gozdovi na območju varovalnih gozdov naj se poleg zgoraj navedenih usmeritev upoštevajo tudi usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavki Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Gozdov z zelo veliko ali veliko požarno ogroženostjo v GGE Polhov Gradec ni.

Za večino gozdov (60 %) v GGE Polhov Gradec velja 3. stopnja – srednja požarna ogroženost. Za ostale (40 %) velja 4. stopnja – majhna požarna ogroženost. V skladu z določili Pravilnika o varstvu gozdov za te gozdove načrt varstva pred požari ni potreben.

Vsebinsko načrtov varstva gozdov pred požari, program varstva gozdov ter organizacijo opazovalne službe podrobno določa Pravilnik o varstvu gozdov.

V gozdovih z srednjo stopnjo požarne ogroženosti naj se obnova in nega sestojev izvajata v smeri pospeševanja mešanosti sestojev glede drevesne sestave. Mladovja se ne sme oblikovati na večjih strnjenih površinah, ampak raztreseno v skupinah oziroma gnezdih. Intenziteto del v mladovjih je treba povečati, da se omogoča hitrejše preraščanje iz ene v drugo razvojno fazo. Potrebno je zagotoviti ostre prehode med starejšimi in mlajšimi razvojnimi fazami. Zaželeno so krajše pomladitvene dobe. Obnova naj bo naravna, z rastišču prilagojenimi vrstami, ki so odporne na požare zaradi debelega lubja ali velike sposobnosti odganjanja iz panjev. Pospešuje naj se mešane sestoje. Obnovo za sanacijo na večjih površinah se lahko izvede tudi s setvijo ali s sadnjo pionirskih in hitrorastočih drevesnih vrst.

Ob poteh in stezah v gozdu in gozdnem prostoru, kjer je poudarjena rekreacijska ali turistična funkcija, naj se po potrebi postavi obvestilne oziroma protipožarne table. Ob zelo obiskanih poteh naj se ne kopiči sečnih ostankov.

Kurjenje ali požig lubadark le v primerih, ko kurjenje lastniku predpišemo na odločbo in tudi opredelimo, kako naj to naredi. Izjema so urejena kurišča (ki imajo običajno vsa potrebna dovoljenja).

Pri izdajanju soglasij za posege v prostor je treba od upravljalcev objektov, ki v gozdnem prostoru predstavljajo požarno nevarnost za gozdove, zahtevati, da se na razdalji ene do dveh drevesnih višin od objekta redno odstranjuje vse lahko vnetljive in hitro gorljive snovi.

Širšo javnost (obiskovalce, lokalno prebivalstvo) je potrebno vseskozi ozaveščati in obveščati o nevarnosti požarov in njihovih posledicah v gozdnem okolju, tudi preko lokalnih medijev

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V GGE Polhov Gradec ni semenskih objektov

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Usmeritve za tehnologijo dela

Tudi v prihodnje bo prevladovala klasična tehnologija - sečnja z motorno žago in spravilo s traktorjem. Na delno odprtih terenih ga bo zamenjal kombiniran način. Pod določenimi pogoji je v nekaterih odsekih možna tudi strojna sečnja. Pri vseh tehnologijah je treba skrbeti za čim manjše poškodbe tal in gozdnih sestojev ter za zaščito vodnih virov.

Na strmejših pobočjih v odsekih, ki so zaenkrat le delno odprti za traktorsko spravilo, se bo les še naprej spravljal na kombiniran način z ročnim predspravilom do vlake.

V določenih pogojih je možna tudi strojna sečnja in sicer zlasti pri sanacijah naravnih ujm, na večjih površinah končnih sečenj in pri gradnjah infrastrukturnih objektov. V poštev pride tudi pri redni sečnji na večji posesti. Primernejše so površine z manjšo skalovitostjo, nosilnimi tlemi, blažjimi nakloni in večjim deležem iglavcev. Odseki, ki so delno ali v celoti primerni za strojno sečnjo, so navedeni v poglavju 1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.

Podrobno načrtovanje tehnologije dela in načina spravila (sem so vključene tudi podrobne lokacije, kjer je strojna sečnja možna) se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih, v tehnološkem delu le-teh, ob upoštevanju konkretnih pogojev za izvedbo sečnje in spravila ter glede na razpoložljivo tehnologijo. Ob tem se dosledno upošteva morebitne varstvene režime. Pri tem se po potrebi vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV). Glede na gozdnogojitveni koncept ter okoljske, naravovarstvene, kulturnovarstvene in druge omejitve, se zaradi varstva gozdnih tal in sestojev določi tudi časovne omejitve za izvajanje gozdnih del.

Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se osvešča in informira javnosti o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti se preko lokalnih medijev in informativnih tabel obvešča javnost o vzrokih in posledicah oziroma pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

Pri obsežnejših sanacijah naravnih ujm in gradacij podlubnikov je treba nuditi pomoč lastnikom gozdov pri organizaciji čimprejše izvedbe del, zlasti pri strojni sečnji. Za tehnološki napredek je pomembno zagotavljanje sofinanciranja, tako z vidika varnosti in zdravja pri delu, kot varstva okolja in ekonomske učinkovitosti. Pri tem je cilj čim večja profesionalizacija izvedbe del tudi v zasebnih gozdovih. Še naprej naj se spodbuja in razvija izobraževanja, ki so namenjena lastnikom gozdov, sodelovanje s strokovnimi javnostmi, ter ažurno informiranje splošne javnosti o izvajanju ukrepov v gozdovih.

Posebno pozornost je treba posvetiti izobraževanju na področju varnega dela v gozdu, krojenju in trženju lesnih sortimentov ter celotne ekonomičnosti gospodarjenja. V drobnih posestih in okoljih, kjer lastniki opuščajo lastno delo v gozdu, je poudarek na osveščanju in svetovanju o izbiri najprimernejše tehnologije oziroma najemu kvalificiranih izvajalcev del ter tudi na organiziranju in povezovanju lastnikov gozdov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Uporablja naj se rastišču primerno pravilno sredstvo, po sečnji in spravilu lesa je potrebno sečišče in vlake urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13):

- v primeru, da spravilo zaradi naravnih ali tehničnih omejitev ni možno, obsega ukrepanje samo posek na prilagojen način (npr. oblika in razporeditev pomladitvenih jeder, puščanje visokih panjev, puščanje šopov);
- v posameznih primerih, kadar puščanje posekanih dreves v sestoji predstavlja dodatno tveganje za infrastrukturo in je spravilo možno, vendar ekonomsko nerentabilno, je smiselno zagotoviti dodatno financiranje za izvedbo spravila;
- v primeru, da je spravilo možno, je pri načrtovanju poseka in spravila potrebno upoštevati dolgoročno prostorsko in časovno dinamiko ukrepov. Obenem pa se, kjer razmere dopuščajo in varovalni učinki gozda niso ogroženi, skušamo pri označevanju dreves za posek prilagoditi (npr. oblika in velikost vrzeli) izbranim pravilnim sredstvom;
- ročno spravilo je možno uporabiti na manjših razdaljah;
- sečnja in spravilo naj se v čim večji meri izvajata v suhem vremenu. Če je zaradi varnosti mogoče, se spravilo opravlja v zimskem času, ko so tla zavarovana s snegom ali pomrznjena;
- ko so tla zaradi padavin razmočena, se del v gozdu ne sme izvajati – zapora cest;
- po sečnji in spravilu lesa je potrebno vlake in sečišče urediti v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (April 2025).

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati 150. člen, naveden v poglavju Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z ZV-1 in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali

prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljenje na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.

Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih s poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

Za spravilo lesa naj se uporablja pravilna sredstva, ki imajo najmanjši negativni vpliv na pomembne habitate oziroma rastišča.

Izvajanje del v gozdovih je potrebno prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poganje mladičev, rukališča, ipd.).

- pri izvajanju gozdnogospodarskih del se je potrebno izogibati aktivnim gnezdiščem, brlogom ali zavetiščem;
- zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnjo gozdnih cest in vlak naj se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov, itd.);
- upoštevati je treba usmeritve za izvajanje del, ki so določene v Pravilniku o varstvu gozdov in so opredeljene za naslednje živalske vrste: orli, ujede, vse vrste sov, dvoživke idr.;
- upoštevati obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi na območjih zimovališč, rukališč, gozdnih jas, gozdov za pospeševanje vrstne pestrosti in v območjih gnezdenja;
- z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablami, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.

Konkretna varstvena usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna zavarovana območja, območja varovanih habitatov ter rastlinskih in živalskih vrst ter za območja Natura 2000 in EPO, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

- v primeru del v gozdu je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti;
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti;
- dosledno in sproti se izvaja sečni red, zлага kupe vej in sečnih ostankov na primerna mesta, kjer ne ovirajo prehodnosti po obstoječih poteh in estetskega izgleda ob njih;
- skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.

Usmeritve za poučno funkcijo

- po sečnji in spravilu redno zagotavljati urejenost sečišč in vzpostaviti prvotno stanje poti;
- v primeru gozdnih del je potrebno poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti le v primeru, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- Zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni. Z namenom minimaliziranja negativnih vplivov vlačjenja lesa na arheološke ostaline, naj se na območjih le teh izvelek lesa izvaja v času ko so tla zmrznjena. Uporaba drč za odstranjevanje hlodovine v obliki vdolbin v tla ni dovoljena.
- Pri sečnjah na arheoloških najdiščih so gozdnogospodarski ukrepi podrejeni ohranjanju in vzdrževanju zatečenega stanja spomenika. Prepovedani so goloseki, odstranjevanje koreninskega sistema, dovoljeno pa je odstranjevanje štorov / drevesnih panjev s frezami ali z razžaganjem / razsekavanjem.

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za tehnologijo dela v gozdovih za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine in v spodaj navedenem odstavku Omejitve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov, odstavek Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine.

Usmeritve za gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pri gradnji in vzdrževanju gozdnih prometnic naj se spodbuja in načrtno usmerja rabo sodobnih tehnologij. Določanje režima uporabe gozdnih prometnic naj prispeva k manjšim stroškom vzdrževanja. Ceste in vlake naj se vzdržuje tudi s protierozijskimi ukrepi.

Pri pridobivanju sredstev za sofinanciranje odpiranja gozdov in za vzdrževanje gozdnih prometnic naj se svetuje lastnikom gozdov ter nadaljuje s sodelovanjem z občinama Dobrova-Polhov Gradec in Medvode, kjer se nahaja GGE Polhov Gradec.

Odpiranje gozdov s cestami in vlakami mora biti kompleksno načrtovano, sama izgradnja pa lahko poteka postopno. Poleg okoljskih omejitev in funkcij gozdov je treba upoštevati obstoječe stanje vlak, prisotnost dovoznih poti, razpoložljive in dopustne tehnologije spravila ter obseg možnih sečenj. Pomembna je tudi večnamenskost predvidene prometnice, tudi z vidika ukrepanja v primeru požarov in naravnih nesreč, zlasti če gre za sofinanciranje gradnje in vzdrževanja iz javnih sredstev. Priključki gozdnih cest in vlak na javne ceste morajo biti ustrezno postopkovno in fizično izvedeni. Načrtovati je treba tudi skladiščne prostore za strojno sečnjo. Pri sami gradnji se mora uporabljati sodobne gradbene postopke in material, ki se nahaja na kraju izgradnje. V razdrobljeni gozdni posesti se da prednost tistim projektom, kjer se lastniki organizirajo, da se doseže najbolj sprejemljivo traso prometnice.

Usmeritve za gozdne ceste

Vedno bolj pogoste vremenske ujme narekujejo stalno skrb za urejanje odvodnjavanja in utrjevanja vozišča. Spodbujati in načrtovati je treba tudi reciklažo materiala na mestu samem, posebno, če se za izvedbo del potegujejo ustrezno opremljeni izvajalci. Pomembna je tudi spremljava določil Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, pravilu in zlaganju gozdnih lesnih

sortimentov, ki se nanašajo na gozdne ceste in vlake. Pri vzdrževanju imajo prednost ceste, ki so obremenjene zaradi gospodarjenja z gozdovi ali vodijo do posameznih zaselkov in domačij. Zagotavlja naj se vsaj minimalno prevoznost. K vzdrževanju cest sodi po potrebi tudi določanje režimov uporabe, predvsem v primerih povečanega obiska gozda, lahko s prometno signalizacijo, v slepih krakih cest tudi z fizično zaporo.

Ko je treba zaradi naravnih ujm sanirati gozdne ceste, mora ZGS z občinama čimprej doreči nujno potreben obseg del. Po izvedbi del lahko občine uveljavijo delno kritje škode iz državnega proračuna, skladno s sklepom Uprave RS za zaščito in reševanje.

Gradnjo gozdnih cest se usmerja na območja, kjer so dolge pravilne razdalje (nad 800 m), načrtovane sečnje v nadpovprečnem obsegu in kjer obstaja interes lastnikov oziroma investitorjev. Kjer so okoljske omejitve, je pri obravnavi vloge za gradnjo nujna dodatna strokovna presoja o sprejemljivosti gradnje.

V GGE Polhov Gradec smo določili območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami. So v odsekih:

- k. o. Babna gora: 53A05A, 53A05B, 53A06A, 53A06B, 53A07A, 53A17, 53A25, 53A26, 53A28, 53A29, 53A30,
- k.o. Selo nad Pohovim Gradcem: 53B06A, 53B11, 53B14

To ne pomeni, da gradnja izven območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, ni možna, je pa potrebna dodatna detajlna temeljita presoja. Pred gradnjo je potrebna tudi dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

Zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem sta izdelani karti za erozijska in za plazljiva območja, je pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami.

Usmeritve za gozdne vlake

Vlake, ki omogočajo spravilo po kolesih, bodo v naslednjem desetletju opaznejši tehnološki premik. So manjši poseg v okolje kot gozdne ceste, ustrezajo investitorjem, izvajalcem gozdnih del in lokalnim predelovalcem lesa. V bližini naselij so pogosto edini možni način spravila lesa iz gozda. Morajo biti skrbno načrtovane in imeti ustrezne tehnične elemente. Predvsem v manjših območjih, ki niso dovolj odprta z gozdnimi cestami, imajo pa zgrajen sistem vlak, je smiselno z rekonstrukcijami določenih vlak omogočiti spravilo lesa s traktorsko prikolico.

Pri gradnji, rekonstrukciji ali pripravi gozdnih vlak se mora uporabljati uveljavljene tehnologije, ki povzročajo čim manj poškodb na sestoji in okolju, nujna sta tudi spremljava in končni prevzem del.

V GGE Polhov Gradec smo določili območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami. So v odsekih:

- k. o. Babna gora: 53A01A, 53A02, 53A03, 53A05B, 53A07A, 53A07B, 53A08, 53A10, 53A12A, 53A17, 53A23, 53A28, 53A29,
- k.o. Selo: 53B06A, 53B06B, 53B07A, 53B07C, 53B08A, 53B12A, 53B13A, 53B14, 53B17, 53B21
- k.o. Črni vrh: 53C09, 53C12B, 53C13C, 53C15A, 53C15B, 53C17A, 53C22, 53C28, 53D02
- k.o. Polhov Gradec: 53D04, 53D05, 53D14, 53D16, 53D17

To ne pomeni, da gradnja izven območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, ni možna, je pa potrebna dodatna detajlna temeljita presoja. Pred gradnjo je potrebna tudi dodatna presoja teh območij iz vidika varovanja voda.

Zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem sta izdelani karti za erozijska in za plazljiva območja, je pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah v praksi potrebna dodatna presoja. Erozijska območja na predelih s strogimi in zahtevnimi ukrepi ter plazljiva območja z veliko in zelo veliko nevarnostjo pojavljanja plazov smo izločili iz območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami.

V prostorskem delu sta prikazani karti P9b Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami in P9c Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami.

Omejitve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov

Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo gozda

Gozdne ceste in vlake je treba načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih. V gozdovih, ki so za varovalne določeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, se lahko posegi in obnovitvena, vzdrževalna ter varstvena dela, ki so sestavni del režima gospodarjenja z varovalnimi gozdovi in so v skladu s sprejetimi gozdnogospodarskimi načrti, izvajajo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se prav tako lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je treba prilagoditi terenskim razmeram:

- gostota gozdnih prometnic naj bo manjša, še zlasti na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi, odvodnjavanje mora biti stalno vzpostavljeno, uporablja naj se kombinirano, terenskim razmeram prilagojeno spravilo;
- v primeru gradnje prometnic je treba potek trase skrbno načrtovati in graditi po načelih gradnje na najzahtevnejših terenih;
- pri gradnji gozdnih vlak na kompaktni matični podlagi se je potrebno izogniti obsežnim posegom v skalovja, ki bi imeli za posledico ogolitev površine;
- gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino;
- na strmih in skalovitih terenih je treba posegati zadržano, gradnja vlak v strminah je močno omejena;
- gradnja vlak in cest praviloma ni dopustna, če že, potem le v predelih, kjer je to ekološko in ekonomsko smiselno oziroma dopustno; pri gradnji vlak ali cest je potrebno upoštevati omejitve iz Pravilnika o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09); gradnja gozdnih prometnic mora biti prilagojena ekstremnosti rastišča;
- gradnja gozdnih prometnic na izredno strmih, plazovitih in erodibilnih predelih, zaradi katere bi bila varovalna funkcija teh gozdov lahko ogrožena, ni dovoljena.

Posebne usmeritve s področja upravljanja z vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je treba upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (april 2025).

Pri gradnji gozdnih prometnic je treba upoštevati 150. člen Zakona o vodah, naveden v poglavju 6.2.8. Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor, odstavek Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor s področja upravljanja z vodami.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po Zakonu o vodah, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09) – gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z Zakonom o vodah in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

- Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust, ipd.) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov se predlaga večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom Zakona o vodah, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNSPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

- Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z Zakonom o vodah in predpisi sp področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).
- Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom Zakona o vodah prepovedano.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda z območij gozdnih prometnic je treba načrtovati z razpršenim ponikanjem, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijskih in plazljivih območjih je treba načrtovati in izvesti tako, da ne bo povzročalo sproščanja gibanja hribin ali kako drugače ogrozilo stabilnosti zemljišča oziroma potenciralo erozijske procese.
- Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom Zakona o vodah. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).
- Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.
- Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Usmeritve na ogroženih območjih

- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov. Ta usmeritev se do potrditve podlag (erozijska, plazljiva območja) izvaja selektivno glede na dejansko zaostrenost terenskih razmer.
- Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

- Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljenje na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.
- Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

Usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

V predelih s prvo stopnjo poudarjenosti funkcije se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov (velja tudi za gozdne prometnice), oziroma se te gradi le izjemoma. V predelih z drugo stopnjo poudarjenosti funkcije se gozdnih prometnic po možnosti ne načrtuje. Če že, naj se gradi v pozno poletnem ali jesenskem obdobju. Trasiranje gozdnih cest naj ne poteka preko pomembnejših habitatov vrst.

Splošne varstvene usmeritve

- Gozdnih prometnic naj se ne gradi preko pomembnejših habitatov redkih in ogroženih živalskih vrst ter prek rastišč redkih in ogroženih rastlinskih in glivnih vrst. Prav tako naj se teh ne gradi preko mokrišč, kaluž in drugih redkih ekosistemov, pomembnih za ohranitev varovanih rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov (kali, vodni viri, brlogi, idr.), razen v izjemnih primerih.
- Gozdna infrastruktura se praviloma načrtuje in gradi vsaj 50 m stran od območij navedenih v prvi alineji.
- Gozdnih prometnic se praviloma ne gradi v območjih, ki so opredeljeni kot ekosistemske naravne vrednote državnega pomena ali prek območij drugih naravnih vrednot, ki bi bile zaradi gradnje lahko ogrožene.
- Gozdnih prometnic naj se ne gradi v neposredni bližini jam določenih za naravne vrednote ter nad znanimi rovi le teh. Če je to potrebno, naj se gradnje načrtuje v sodelovanju z ZRSVN. Seznam evidentiranih in varovanih jam na območju GGE Polhov Gradec je naveden v poglavju 2.2 Socialne funkcije, odstavka Funkcija varovanja naravnih vrednot.

Konkretna varstvena usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna zavarovana območja, jame in druge naravne vrednote, območja Natura 2000 ter EPO, kjer je poudarjena funkcija biotske raznovrstnosti, so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritev za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot.

Usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo

Prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic:

- gozdne prometnice v teh območjih se načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji;
- pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno zlasti na območjih s poudarjeno rekreacijsko ali turistično funkcijo gozda upoštevati tudi estetski videz gozda in krajine;
- kjer po gozdnih prometnicah potekajo tudi planinske in kolesarske poti, sodelovati s pristojnimi turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi in drugo zainteresirano javnostjo;
- gozdne prometnice in poti, ki so namenjene rekreaciji, je potrebno redno vzdrževati, po končanih delih pa ustrezno sanirati in urediti.

Usmeritve za funkcijo varovanja naravnih vrednot

Posegi in dejavnosti naj se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Podrobnejše varstvene usmeritve in konkretne varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezne naravne vrednote so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritev za krepitev funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja naravnih vrednot.

Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena.

Kjer so registrirana arheološka najdišča, se posegi in dejavnosti v prostoru načrtujejo tako, da se le ta ohranjajo. Gradnja gozdnih prometnic je prepovedana, če to pomeni poseg v arheološke ostaline. Izjemoma je gradnja mogoča po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave, v primerih, če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V kolikor se predvidi posege na varovanih območjih ali v bližini varovanih objektov, je glede na določila Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08 in spre.; ZVKD-1) za načrtovanje potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje ter k načrtom kulturnovarstveno soglasje k izvedbenim projektom.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine in spomenikov, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine, ki ga izda Ministrstvo za kulturo RS (ZVKD-1).

Dodatni režimi in podrobnejše varstvene usmeritve za gradnjo gozdnih prometnic in tehničnih objektov za posamezna območja kulturne dediščine so navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine.

Usmeritve za estetsko funkcijo

Z gozdnimi prometnicami se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji vzdolž strug vodotokov in posameznim drevesom ter skupinam drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine.

Usmeritve za lovnogospodarsko funkcijo

Na območjih, kjer je lovnogospodarska funkcija poudarjena na prvi stopnji, naj se ne gradi infrastrukturnih in drugih objektov.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Izvedba posega je možna šele na podlagi pravnomočnega dovoljenja (npr. gradbenega dovoljenja, odločbe o krčitvi gozda idr.), razen če prostorska zakonodaja določa drugače (primer enostavnih objektov po Uredbi o razvrščanju objektov).

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda. Namen presoje načrtovanega posega v gozd in gozdni prostor je na podlagi 21. člena Zakona o gozdovih izdaja soglasja, mnenja ali dovoljenja.

Osnovno vodilo pri upravljanju rabe gozdnega prostora je delež gozda in njegova prostorska razporeditev, stopnja poudarjenosti funkcij gozda, omejitve, ki izhajajo iz predpisov (npr. varovalni gozdovi) in usmeritve za temeljna razvojna območja gozdov in gozdnega prostora. V splošnem velja, da se posege v gozd usmerja na območja slabših rastišč in na površine, ki so se v zadnjih desetletjih zarasle oziroma so v zaraščanju.

Za potrebe širitve urbanizacije naj se prednostno izkoristi obstoječe degradirane površine, šele nato je mogoča širitev na območja gozdnih površin. Pri širitvah naselij v območja gozdov naj se skuša zagotoviti zadosten varnostno-oskrbni pas (vsaj v širini sestojne višine odraslega gozda – običajno 25 m), kjer naj se površine nameni za zunanjo ureditev ali za kmetijske površine. Nova naselja naj bodo od gozda odmaknjena vsaj 100 m. Pri presoji posegov v prostor je treba poskrbeti, da se s širjenjem naselij ali industrijskih con ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Pri gradnji večjih linijskih objektov (plinovodi, elektrovi ipd.) naj se v največji možni meri izkoristi obstoječo infrastrukturo. Pri posegih, ki fizično razdelijo prostor in prekinejo selitvene poti živalskih vrst, je treba zagotoviti nadomestne poti in ustrezne (bio)tehnične ukrepe.

V gozdnati krajini, kakršna je v večjem delu GGE Polhov Gradec, je potrebno varovati gozdove na rastiščih z nadpovprečno proizvodno sposobnostjo, gozdove z močno poudarjenimi ekološkimi in socialnimi funkcijami ter ohranяти selitvene povezave prostoživečih živalskih vrst med posameznimi gozdnimi kompleksi. Krčitve gozdnih površin naj se prednostno usmerja na slabše produktivna rastišča, zemljišča v zaraščanju in gozdove v mlajši razvojni fazi s slabo zasovo oziroma slabe kakovosti.

Krčitev gozda v kmetijske namene se lahko izvede na podlagi dovoljenja, ki ga izda ZGS. Dovoljenje se izda z odločbo, če načrtovana krčitev ni v nasprotju z občinskimi prostorskimi akti. ZGS lahko izda dovoljenje tudi za krčitev gozda oziroma gozdnega zemljišča, čeprav taka krčitev ni predvidena s prostorskim aktom, vendar samo, če površina gozda oziroma gozdnega zemljišča, na katerem naj bi se izvedla krčitev, ne presega 0,5 hektarja in če taka krčitev ni v gozdu, ki je v skladu s tem zakonom opredeljen kot varovalni gozd ali gozd s posebnim namenom. Smiselno je, da se v največji možni meri upošteva zahteve po ureditvi kmetijskih zemljišč na območju opustošenih gozdov (žled, podlubniki), ki ležijo ob kmetijskih zemljiščih in nimajo evidentiranih izjemno poudarjenih funkcij.

V skladu s prostorsko zakonodajo in občinskimi prostorskimi načrti je v gozdovih lahko dovoljeno postavljanje določenih enostavnih in manj zahtevnih objektov (čebelnjaki, priključki na obstoječo infrastrukturo, ipd.). ZGS mora ohraniti aktivno vlogo tako pri pripravi občinskih prostorskih aktov kot pri presoji takih posegov. Po končani gradnji naj se preveri, ali objekt ustreza namenu, za katerega je bilo izdano soglasje. V kolikor je postavljen za druge namene (počitniške hišice, idr.), naj se obvesti pristojne inšpekcijske službe in naj se objekt odstrani. Krčitev gozda se lahko izvede po izdaji gradbenega dovoljenja ob predhodni označitvi in evidentiranju gozdnega drevja, ki ga izvede ZGS. ZGS izda na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja ugotovitevno odločbo, v kateri se določita količina in struktura dreves za posek.

Območja gozdov kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta (Karta P8: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov).

Na Karti P8 so prikazana tudi območja gozdov, kjer je krčenje gozda prepovedano s pravno podlago, s katero so razglašeni. V GGE Polhov Gradec so to območja varovalnih gozdov razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor s področja upravljanja z vodami

Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah, ki se nahajajo na območju GGE Polhov Gradec, so prikazana v prostorskem delu načrta, poglavje 13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah, Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom Zakona o vodah pridobiti vodno soglasje, ki ga izda pristojni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po Zakonu o vodah;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Na vodnih in priobalnih zemljiščih ni dovoljeno posegati v prostor, razen v primeru izjem, določenih s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) Zakona o vodah. Več o tem je zapisano v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Pri načrtovanju in izvedbi posegov na ogroženih območjih po zakonu o vodah (poplavna območja, erozijska območja, plazliva območja) je treba upoštevati usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter v spodaj navedenem odstavku Podrobnejše usmeritve glede krčenja gozda po usmeritvah s področja upravljanja z vodami.

Pri načrtovanih posegih na vodovarstvena območja je treba upoštevati usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Pri načrtovanju in izvedbi posegov na referenčnih odsekih določenih z Uredbo o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16, 107/23) je treba upoštevati usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Za preprečitev negativnega vpliva posegov na izvajanje rabe vode po Zakonu o vodah (izvajanje vodnih pravic, evidentirane posebne rabe vode ter prisotnih drugih vodnih virov) je treba upoštevati usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Z namenom preprečitve onesnaženja površinskih in podzemnih voda morajo biti posegi načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu Zakona o vodah, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena Zakona o vodah) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevat splošne rabe vode, za kar morata biti, skladno s 105. členom Zakona o vodah, izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Podrobnejše usmeritve glede krčenja gozda po usmeritvah s področja upravljanja z vodami

Krčenje gozda praviloma ni dovoljeno na vodovarstvenih območjih, na priobalnih zemljiščih in na ogroženih območjih po Zakonu o vodah (plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov, erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi in poplavna območja).

Na navedenih območjih je potrebno glede na lokacijo presoditi ali gre v skladu z usmeritvami Zakona o vodah:

- za poseg, ki lahko pospešuje plazenje zemljišč na dejanskih plazljivih območjih (kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev);
- za poseg na dejanskih erozijskih območjih (zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode);
- za poseg, ki ima lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečuje poplavno ogroženost območja.

Na teh območjih ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, pač pa opozorila in zahteve po dodatni presoji. V navedenih primerih se, v skladu s 150. členom Zakona o vodah, od lastnika zemljišča zahteva pridobitev ustreznih dovoljenj pristojnih institucij (pridobitev vodnega soglasja).

Pri izvedbi krčitve gozda je treba smiselno upoštevati zgoraj navedene usmeritve vezane na področje upravljanja z vodami in usmeritve navedene v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov, odstavek Usmeritve za krepitev funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in odstavek Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije.

Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor na območjih, kjer je poudarjena funkcija varovanja kulturne dediščine

Zakon o varstvu kulturne dediščine predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen);
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za

raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu Zakona o varstvu kulturne dediščine, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Druga gozdna zemljišča (to so zemljišča, porasla z gozdnim drevjem ali drugim gozdnim rastjem, na površini najmanj 0,25 hektarja, ki niso gozd in se zadnjih 20 let niso uporabljala v kmetijske namene) so v GGE Polhov Gradec zemljišča pod daljnovodi (14,11 ha), senožeti in lazi (5,37 ha), infrastrukturni objekti (21,55 ha) in drugo (0,02 ha).

Pod daljnovodi naj se zaradi omejitve rasti drevja v višino drevje predčasno seka, možno pa je tudi gojenje okrasnih dreves. Vsi posegi in potrebna dela se morajo izvajati skladno z Navodili za izvajanje del pri urejanju površin pod daljnovodi v gozdu in gozdnem prostoru (ZGS, ELES, Ljubljana, 2000).

Senožete in laze naj se ohranja z redno košnjo.

Usmeritve za obore:

Posamezni osebki, ki se priložnostno pojavijo v območjih izven prostorskih okvirov lovskega načrtovanja, niso predmet upravljanja z vrsto in jih je kot take v teh loviščih treba odstreliti skladno z lovno dobo in drugimi določili predmetne zakonodaje. V primerih prisotnosti damjakov zaradi pobega iz obor naj LD seznani ZGS in podajo na MKGP ali lovsko inšpekcijo vlogo za odstrel izven zakonsko predpisane lovne dobe.

Za reševanje problemov, ki so posledica uhajanja divjadi iz obor za rejo divjadi, naj se upošteva naslednje ukrepe: Če lastnik obore ugotovi pobeg živali, je dolžan o tem takoj obvestiti upravljavce lovišč, lovsko inšpekcijo in ZGS, ki ukrepajo skladno s 50. členom Zakona o divjadi in lovstvu. Lastnik oziroma imetnik obore mora pobeglo divjadi ujeti v osmih dneh od dneva, ko je bil pobeg ugotovljen, sicer se pobegle živali štejejo za prostoživečo divjad. O nadaljnjem ravnanju s pobeglo divjadjo odloča ZGS.

6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna

V GGE Polhov Gradec ni gozdov, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna.

6.3 UKREPI

6.3.1 Možni posek

Preglednica 56/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Lastniška kategorija: **VSE SKUPAJ**

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	27.401	36.911	0	0	0	2.657	66.969	18,3	76,2
	%	41	55	0,0	0,0	0,0	4			
Listavci	m³	67.297	90.326	0	0	0	4.126	161.749	19,0	66,9
	%	42	56	0,0	0,0	0,0	3			
Skupaj	m³	94.698	127.237	0	0	0	6.783	228.718	18,8	69,4
	%	41	56	0,0	0,0	0,0	3			

Lastniška kategorija: **ZASEBNI GOZD**

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	26.679	36.118	0	0	0	2.358	65.155	18,6	77,2
	%	41	55	0,0	0,0	0,0	4			
Listavci	m³	64.320	84.211	0	0	0	3.219	151.750	19,1	67,6
	%	42	55	0,0	0,0	0,0	2			
Skupaj	m³	90.999	120.329	0	0	0	5.577	216.905	18,9	70,2
	%	42	55	0,0	0,0	0,0	3			

Lastniška kategorija: **DRŽAVNI GOZD**

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
glavci	m³	705	788	0	0	0	299	1.792	12,5	50,9
	%	39	44	0,0	0,0	0,0	17			
Listavci	m³	2.942	6.048	0	0	0	907	9.897	17,3	58,1
	%	30	61	0,0	0,0	0,0	9			
Skupaj	m³	3.647	6.836	0	0	0	1.206	11.689	16,4	56,8
	%	31	58	0,0	0,0	0,0	10			

Lastniška kategorija: **OBČINSKI GOZD**

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
glavci	m³	17	5	0	0	0	0	22	8,0	38,1
	%	77	23	0,0	0,0	0,0	0,0			
Listavci	m³	35	67	0	0	0	0	102	21,3	71,8
	%	34	66	0,0	0,0	0,0	0,0			
Skupaj	m³	52	72	0	0	0	0	124	16,5	62,0
	%	42	58	0,0	0,0	0,0	0,0			

Najvišji možni posek načrtujemo v višini 228.718 m³ (4,7 m³/ha/leto), kar pomeni 18,8 % lesne zaloge oziroma 69,4 % prirastka.

Največji delež poseka glede na vrsto poseka imajo pomladitvene sečnje (56 %). Sledijo redčenja (41 %). Posek oslabelega drevja in sanitarnih sečenj je predviden v obsegu 3 % možnega poseka. 29 % načrtovanega najvišjega možnega poseka za enoto skupaj predstavljajo iglavci, 71 % pa listavci.

V primerjavi s prejšnjim načrtom se je najvišji možni posek (v m³) znižal za 27 %. Prejšnji, ki je znašal 313.774 m³, je bil tudi glede na takratno lesno zalogo višji, saj je predstavljal 24,8 % od lesne zaloge ravno tako na prirastek, saj je predstavljal 94,8 % prirastka..

Možni posek po razvojnih fazah

Skupni možni posek v drogovnjakih predstavlja 17 % od skupnega možnega poseka v GGE (39.432 m³). Možni posek iz redčenj pomeni 15 % poseka v enoti. Redčenja so načrtovana na 65 % površine drogovnjakov (1.023 ha), s povprečno jakostjo 15 % od lesne zaloge (lesna zaloga 239.094 m³, možni posek 35.730 m³). V 16 % drogovnjakov (249 ha) so načrtovane večinoma le sanitarne sečnje (možni posek 3673 m³, v povprečju 9 % od lesne zaloge). Na 18 % drogovnjakov (284 ha) ukrepanje ni načrtovano.

Načrtovani posek v debeljakih pomeni 29 % skupnega najvišjega možnega poseka (83.267 m³) (redčenja 70 %, pomladitvene sečnje 26 %, sanitarni posek 4 %). Redčenja naj bi se izvajala na 73 % površine debeljakov (1.336 ha), s povprečno jakostjo 13 % od lesne zaloge (lesna zaloga 455.143 m³, možni posek 58.968 m³). V obnovo naj bi se uvajalo 19 % površine debeljakov (347 ha), s povprečno jakostjo 19 % od lesne zaloge (lesna zaloga 117.467 m³, možni posek 21.851 m³). Večinoma sanitarne sečnje naj bi se izvajale na 8 % debeljakov (140 ha) (lesna zaloga 31.969 m³, možni posek 2.448 m³), s povprečno jakostjo 8 % od lesne zaloge. V ekocelici brez ukrepanja (3,0 ha) ukrepanje ni načrtovano.

Načrtovani posek v sestojih v obnovi pomeni 37 % skupnega najvišjega možnega poseka (106.019 m³). Nadaljevanje obnove s šibkimi jakostmi pomladitvenih sečenj (zadržano nadaljevanje obnove) načrtujemo na 53 % sestojev v obnovi (689 ha), s povprečno jakostjo 28 % od lesne zaloge (lesna zaloga 168.910 m³, možni posek 46.839 m³). Pospešena obnova z zmernimi do močnimi jakostmi pomladitvenih sečenj je načrtovana na 37 % površine sestojev v obnovi (478 ha), s povprečno jakostjo 39 % od lesne zaloge (lesna zaloga 122.918 m³, možni posek 48.026 m³). Končni poseki so načrtovani na 6 % površine sestojev v obnovi (84 ha), z možnim posekom 662 m³.

Možni posek po lastništvi

V zasebnih gozdovih (teh je 4.441,80 ha oziroma 91,7 % vseh gozdov v GGE) se najvišji možni posek načrtuje v višini 216.905 m³ (4,8 m³/ha/leto), kar pomeni 18,9 % lesne zaloge oziroma 70 % prirastka. Torej toliko, kot velja za povprečje v enoti. V primerjavi s prejšnjim načrtom smo možni posek v zasebnih gozdovih znižali za 28 %, realizirani posek je 72 % načrtovanega (podatek iz SVP).

Načrtovana redčenja predstavljajo 42 %, pomladitvene sečnje pa 55 % poseka. Delež poseka oslabelega drevja in sanitarnega poseka se načrtuje v obsegu 3 % vsega poseka. V skupnem poseku je 30 % iglavcev in 70 % listavcev.

V državnih gozdovih (teh je 398,54 ha od tega 216,85 ha varovalnih), skupaj 8,2 % vseh gozdov v GGE se najvišji možni posek načrtuje v višini 11.689 m³ (2,9 m³/ha/leto), kar pomeni 16,4 % lesne zaloge oziroma 57 % prirastka. To pomeni rahlo nižjo intenzivnost poseka kot v zasebnih gozdovih (54 % le teh je varovalnih). V primerjavi s prejšnjim načrtom smo možni posek v državnih gozdovih znižali za 24 %, vendar pa se je v večnamenskih državnih gozdovih etat dvignil iz 18 % na 20 % od lesne zaloge, prirastek pa iz 70 % na 75 % prirastka glede na preteklo ureditveno obdobje. Realizirani posek v preteklem desetletju pa je znašal 47 % (po podatkih iz evidenc).

V teh gozdovih se načrtuje večji delež pomladitvenih sečenj kot v zasebnih, saj naj bi predstavljal 58 % vsega poseka. Posek oslabelega drevja in sanitarnega poseka je načrtovan v deležu 10 %. V skupnem poseku se načrtuje manjši delež iglavcev kot v zasebnih gozdovih, to je 15 % iglavcev in 85 % listavcev. V redčenjih naj bi imeli iglavci delež 39 %, v pomladitvenih sečnjah 44 %, v poseku oslabelega drevja in sanitarnem poseku pa 17 %.

V občinskih gozdovih (teh je le 3,36 ha, kar pomeni 0,1 % vseh gozdov v GGE) je najvišji možni posek načrtovan v višini 124 m³, kar pomeni 16 % lesne zaloge oziroma 62 % prirastka.

Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8).

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Preglednica 57/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	0,00	0,60	0,00	0,60
Priprava tal	ha	1,00	1,00	0,00	2,00
Sadnja	ha	0,50	0,40	0,00	0,90
Obžetev	ha	5,00	0,40	0,00	5,40
Nega mladja	ha	2,70	1,50	0,00	4,20
Nega gošče	ha	15,74	10,11	0,00	25,85
Nega letvenjaka	ha	26,08	3,86	0,00	29,94
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,54	0,60	0,00	8,14
Zaščita s premazom	ha	0,50	0,00	0,00	0,50
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	4,14	0,00	4,14

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

Sadnje načrtujemo na 0,90 ha (v zasebnih 0,50 ha, v državnih 0,40 ha).

Obžetev načrtujemo kot ukrep nege posajenih sadik pa tudi naravnega mladja. Skupaj s ponovitvami na 5,40 ha. Nego mladja načrtujemo na 4,20 ha. Nego gošče na 25,85 ha. Nego letvenjaka na 29,94 ha. Nega mlajšega drogovnjaka se načrtuje na 8,14 ha.

Če se bo v obdobju veljavnosti načrta pokazala potreba po dodatnih gojitvenih in varstvenih delih, se bo to utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali načrtujemo predvsem v okoljih kjer želimo izboljšati ali ohraniti življenjske razmere ogroženim, zavarovanim in ranljivim živalskim vrstam.

Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali se nanašajo na ukrepe za izboljšanje funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovskogospodarske funkcije.

Z vzdrževanjem travinj (pašnikov in travnikov v gozdu ter zaraščajočih pasišč) želimo izboljšati življenjski prostor in prehranske razmere rastlinojedim vrstam divjadi. Izvajanje teh ukrepov zmanjšuje prekomerno objedanje mladja in s tem negativne vplive na naravno pomlajevanje. Pri delu »vzdrževanje travinj« smo za ugotavljanje stroškov uporabili normativ 8 ur/ha.

Za jelenjad in divje prašiče je posebej pomembno vzdrževanje kaluž.

V okviru dela »postavitev in vzdrževanje valilnic in druga podobna dela« načrtujemo zaradi ohranjanja in izboljševanja življenjskih razmer ogroženih, zavarovanih in ranljivih živalskih vrst, vzdrževanje 10 gnezdnic.

Preglednica 587/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Funkcija	Ukrep Vrsta dela	Lokacija (odd., ods.)	Enota	Načrtovano	
				Dejansko	S pon.
Lovskogospodarska funkcija	Vzdrževanje travinj	53B13A (1,35 ha), 53B07C (0,3 ha)	ha	1,65	16,50
	Gnojenje pašnikov in travnikov	53B13A (0,2 ha)	ha	0,20	2,00
	Spravo sena z odvozom	53B13A (1,35 ha)	ha	1,35	13,50
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje vodnih površin	53C12A, 53C27	kom	2,00	20,00

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Posebni ukrepi za krepitev funkcij gozdov niso načrtovani, saj se njihova trajnost zagotavlja z upoštevanjem usmeritev za zagotavljanje funkcij in upoštevanjem drugih usmeritev (glej poglavje 6.2 Usmeritve).

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V GGE Polhov Gradec smo določili območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami. So v odsekih:

- k. o. Babna gora: 53A05A, 53A06A, 53A07A, 53A17, 53A25, 53A26, 53A28, 53A29, 53A30,
- k.o. Selo nad Pohovim Gradcem: 53B06A, 53B11, 53B14

To ne pomeni, da gradnja izven območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, ni možna, je pa potrebna dodatna detajlna temeljita presoja.

Določili smo tudi območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami. So v odsekih:

- k. o. Babna gora: 53A01A, 53A02, 53A03, 53A07A, 53A10, 53A12A, 53A17, 53A23, 53A28, 53A29,
- k.o. Selo: 53B06A, 53B06B, 53B07A, 53B07C, 53B08A, 53B12A, 53B13A, 53B14, 53B21
- k.o. Črni vrh: 53C09, 53C12B, 53C13C, 53C15A, 53C17A, 53C22, 53C28, 53D02
- k.o. Polhov Gradec: 53D04, 53D05, 53D14, 53D17

To ne pomeni, da gradnja izven območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, ni možna, je pa potrebna dodatna detajlna temeljita presoja. Prednostno gradnjo vlak vežemo praviloma na oddelke, kjer je nezadostna odprtost (< 60 m/ha). Dejstvo je, da se vedno več novogradenj vlak nanaša na okoljsko zahtevne razmere, kjer je treba temeljito pretehtati vsak konkretni primer.

Kjer je gostota vlak že primerna, je umestno spodbujati rekonstrukcije obstoječih vlak za spravo s traktorsko prikolico. To velja zlasti za trase, kjer je nosilnost podlage ustrezna, vzdrževanje pa enostavno.

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta 11).

Karta območij gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami (Karta P9b), in karta območij gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami (Karta P9c), sta podani v prostorskem delu načrta

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ

Skoraj na celotnem območju GGE je opredeljen gozdnat tip krajine. Kmetijski in primestni tip je opredeljen le na manjšem ravninskem delu.

Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo pomembno ekološko in estetsko vlogo in dajejo krajini poseben pečat.

Z upoštevanjem lege in razporeditve se navedena gozdna vegetacija razvrsti v naslednje skupine:

- obvodna drevnina,
- omejki in skupine dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse,
- drevje ob cestah,
- stara drevesa in osamelci sredi polj,
- vse posamične prvine gozdne vegetacije v gozdnati krajini.

Naštete skupine drevja lahko v krajini opravljajo pomembno higiensko-zdravstveno, biotopsko in estetsko funkcijo, posamezne skupine tudi varovalno in zaščitno funkcijo. Posamezno drevje je lahko razglašeno za naravno vrednoto in predstavlja naravno dediščino.

Obvodno vegetacijo imamo ob potokih Gradaščica, Božna, Velika in Mala Božna, Mala voda, Mačkov graben, Jernejčkov graben, Prošca, Ločnica, idr.).

Pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok naj se ohranja, po potrebi se lahko tudi vzpostavi.

Pri obvodnem drevju in grmovni vegetaciji naj se skrbi za stopničasto zgradbo s pestro drevesno in grmovno sestavo, katero naj se obnavlja postopno s posekom po desetinah. Pri vodotokih naj se pomlajuje enkrat eno, drugič drugo stran struge. Neposredno ob strugi naj bo intenziteta poseka večja, izseka naj se večja drevesa, da bo omogočen neoviran pretok vode. Ohranja naj se stalno zastrtost vodotokov. Panjev naj se ne odstranjuje. Prednost naj se daje drevesnim vrstam z globokim koreninskim pletežem, ki utrjuje brežino. To so črna jelša, veliki jesen, gorski javor, graden, bukev.

Veliko manjših vodotokov teče po gozdu ali po gozdnem robu. Za ta območja so značilne večje strmine, kar daje vodotokom hudourniški značaj. Naloga obvodnega drevja je preprečevati erozijo in utrjevati vodno strugo.

Na poplavnih površinah je potrebno puščati večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Vse sečne ostanke je treba odstraniti.

Pri obvodni vegetaciji, ki je del naravnih vrednot, in pri posamičnem gozdnem drevju oziroma pri skupinah gozdnega drevja, ki so del območij Natura 2000, naj se upošteva varstvene režime in druge usmeritve, ki so navedeni v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajevanje funkcij gozdov oziroma v viru: Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Polhov Gradec (2026-2035), ZRSVN, 2025.

V drugo in četrto skupino sodi drevje med kmetijskimi površinami v neposredni okolici vasi in naselij. Posek naj bo omejen samo na sanitarne sečnje. V omejkah in skupinah dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse, je treba skrbeti za ohranjanje biološke ter vrstne pestrosti drevesnih in grmovnih vrst. Gozdni rob naj bo oblikovan estetsko ter horizontalno in vertikalno razgibano. Posamezna stara drevesa in osamelce sredi kmetijskih površin naj se ohranja do sanitarne sečnje. Za ta drevesa je potrebno pravočasno poskrbeti za obnovo iste drevesne vrste.

Pri drevesih ob znamenjih, križpotjih ipd., ki so ponavadi del naravne dediščine ali varujejo objekte kulturne dediščine, so v dogovoru z ZRSVN možni tudi nekateri drevesno-kirurški posegi.

Poseben pomen velja tudi drevesom, ki so naravne vrednote. V GGE Polhov Gradec je to sedem lip v neposredni bližini cerkve na Črnem vrhu.

Ob cestah naj bo pas drevja čimbolj strnjen, s čimer bo nudil protihrupno zaščito. Ukrepa naj se podobno kot pri obvodni vegetaciji. Pri prestarih, nestabilnih in drugače nevarnih drevesih je potrebno poskrbeti za obnovo oziroma pomladitev.

Gozdni otoki imajo biotopsko vlogo, saj predstavljajo življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam ter predstavljajo koridorje za selitve živali. Varujejo tudi kmetijska zemljišča. Imajo

estetsko vlogo. Gozdne otoke naj se v čim večji meri ohranja. Povečuje naj se jim vrstno pestrost tako drevesnih kot tudi grmovnih vrst. Prevladujejo naj listavci, pospešuje naj se plodonosne drevesne vrste. Oblikuje naj se razgibano vertikalno in horizontalno strukturo. Izsekuje naj se nevitarna drevesa, redči naj se mlajše razvojne faze.

Drevesa, ki soustvarjajo okolje naravnim spomenikom, je potrebno negovati (odstranjevanje nalomljenih vej), da ne poškodujejo spomenikov in njihovih obiskovalcev. Ob kulturnih spomenikih (znamenja, spomeniki) je mogoče zasaditi drevo avtohtone vrste (lipa, oreh, hrast).

ZGS naj poskrbi, da bodo lastniki posamičnega gozdnega drevja izven gozdnega prostora seznanjeni in motivirani za delo s tem drevjem v skladu z danimi usmeritvami. Sečnjo in nego naj vodi revirni gozdar, pri tem pa naj po potrebi sodeluje z ZRSVN, vodarji, uporabniki vodotokov ter lokalnimi skupnostmi. Dela (sadnja, nega, košenje okolice kulturnih spomenikov) se lahko tudi sofinancirajo.

Prav tako je naloga ZGS osveščanje širše javnosti o pomembnosti posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja ter življenjskih okolij, ki so s tem drevjem povezane.

V primeru napada gospodarsko pomembnih škodljivcev, npr. smrekovih podlubnikov, se je pri zatiranju potrebno držati enakih predpisov kot veljajo za drevje v gozd.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

Preglednica 598/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	16.142.271	85	886.477	86	8.662	80
Strošek poseka in spravila	4.917.711	26	353.222	34	2.646	24
Razlika	11.224.560	59	533.255	52	6.016	56

Preglednica 609/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	17.037.410	85,50	100,0
Stroški sečnje in spravila	5.273.578	26,47	31,0
Stroški gojenja in varstva gozdov	48.202	0,24	0,3
gojenje in varstvo gozdov	48.202	0,24	0,3
krepitev funkcij gozdov	0	0	0,0
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	109.965	0,55	0,6
vzdrževanje gozdnih cest	92.025	0,46	0,5
vzdrževanje vlak	17.940	0,09	0,1
Stroški skupaj	5.057.373	25,38	29,7
Dohodek	11.804.168	59,24	69,3
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	20.308	0,1	0,1
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	28.988	0,15	0,2
Skupaj predvidene spodbude	49.296	0,25	0,3
Stroški - spodbude	5.008.077	25,13	29,4
Dohodek - (stroški+spodbude)	11.853.464	59,49	70,3

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupaj za celo GGE (zasebni gozdovi v tej enoti predstavljajo 92 % vseh gozdov), pregled vrednosti lesa na kamionski cesti (KC) ter stroškov poseka in spravila lesa pa je prikazan posebej za državne gozdove, za zasebne gozdove ter za gozdove lokalnih skupnosti.

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega poseka, ki temelji na strukturi lesne zaloge in drevesne sestave, ter glede na pričakovano sortimentacijo. Uporabljene so povprečne cene gozdnih lesnih sortimentov (vir: ZGS, 2025).

Stroški gospodarjenja z gozdovi so stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gozdnogojitvenih del, varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov in za nego habitatov prosto živečih živali ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlak.

Stroški sečnje in spravila temeljijo na normativih, ki so izračunani na osnovi naslednjih parametrov: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečna tarifa (ločeno na iglavce in listavce). Stroški dela (strošek delovne ure) za sečnjo in spravilo so določeni za vse gozdove na podlagi podatkov ZGS (GGN GGO Ljubljana (2021-2030)). Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila 32,09 €/h in strošek manipulacije 3 €/m³ ter so enaki za vsa lastništva.

Stroški gozdnogojitvenih in varstvenih del, del za krepitev funkcij gozdov ter del za nego habitatov prosto živečih živali so izračunani na podlagi načrtovanih del, vrednosti dnine in vrednosti

materiala. Načrtovane delovne ure so izračunane iz načrtovanega obsega posameznih del ter povprečnega normativa za to delo, ločeno po sektorjih lastništva.

Za vsa lastništva je uporabljena dnina 134,03 €/delovni dan. Strošek delovne ure teh del je tako 16,75 €/h. To je 50 % stroška delovne ure gozdnega delavca z ročnim orodjem (15,72 €/h) in 50 % stroška delovne ure sekača oziroma delavca z motorno žago (17,78 €/h) po kalkulacijskih osnovah ZGS (GGN GGO Ljubljana 2021-2030) za ceno gozdarskega dela za leto 2025.

Vse količine so preračunane na neto m³ gozdnih lesnih sortimentov. Pri izračunu neto količine (m³) gozdnih lesnih sortimentov sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto m³, in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Stroški varstvenih del vsebujejo tudi stroške varstva pred žuželkami. Pri teh smo upoštevali vse načrtovane ure za delo s kontrolnimi pastmi, kljub temu, da pasti večinoma postavljajo in vzdržujejo strokovni delavci ZGS. Pri tem je bil uporabljen normativ 42 ur za čiščenje dvojne pasti na leto (1,3 ure za eno past in upoštevajoč 32 čiščenj na leto). Upoštevani so tudi stroški za feromone.

Stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak so določeni na osnovi sedanjih kalkulativnih stroškov za te namene. Pri ekonomski presoji niso bile upoštevane novogradnje gozdnih prometnic. Za izračun stroškov vzdrževanja gozdnih cest so se upoštevali dolžina gozdnih cest in dejanski stroški vzdrževanja, ki so 750 €/km/leto (GGN GGO Ljubljana 2021-2030). Stroški za vzdrževanje gozdnih vlak so izračunani na osnovi cene 0,5 €/ha/leto in površine gozdov, odprtih za traktorsko spravilo.

Predvidena proračunska sredstva po sedaj veljavnih predpisih delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih.

K prihodkom je prištet tudi prispevek za vzdrževanje gozdnih cest in sicer je upoštevano 31,5 % sofinanciranje.

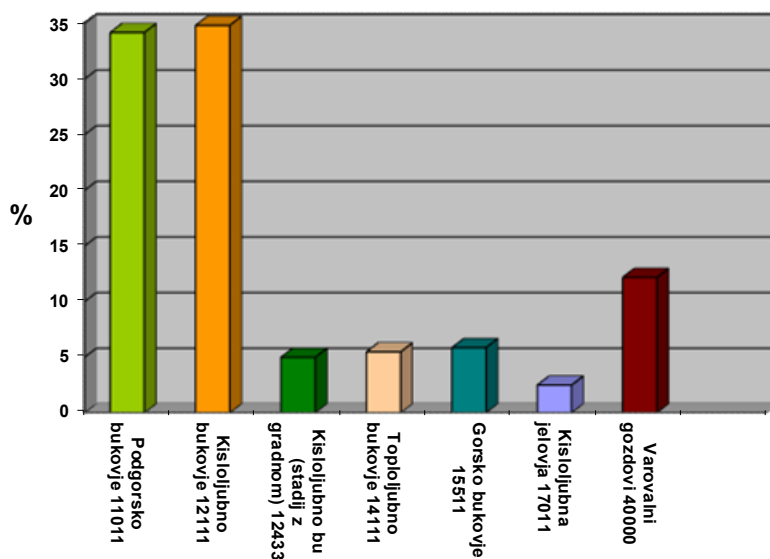
Vrednost lesa na kamionski cesti (na neto m³) je 85,50 €/m³. Vsi stroški skupaj znašajo 26,47 €/neto m³ in predstavljajo 30 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Potrebe po sofinanciranju vlaganj v gozdove - predvidena proračunska sredstva, znašajo 0,36 €/neto m³ in predstavljajo 0,3 % vrednosti lesa na kamionski cesti. Skupni dohodek (dohodek in proračunska sredstva) pri gospodarjenju z gozdovi skupaj znaša 59,49 €/neto m³, kar predstavlja 70 % vrednosti lesa na kamionski cesti.

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

V GGE je izločenih sedem rastiščnogojitvenih razredov (RGR). Šest jih je v kategoriji večnamenskih gozdov, sedmi pa iz kategorije varovalnih gozdov. RGR v GGE so:

• 11011 - Podgorsko bukovje	1.679,31 ha	(34,7 %)
• 12111 - Kisloljubno bukovje	1.662,74 ha	(34,3 %)
• 12433 - Kisloljubno bukovje (stadij z gradnom)	241,89 ha	(5,0 %)
• 14111 - Toploljubno bukovje	265,33 ha	(5,5 %)
• 15511 - Gorsko bukovje	283,93 ha	(5,9 %)
• 17011 – Kisloljubna jelovja	120,82 ha	(2,5 %)
• 40000 – Varovalni gozdovi	589,68 ha	(12,2 %)

Grafikon 3: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE Polhov Gradec

V posamezne RGR so združeni gozdovi odsekov glede na prevladujočo gozdno združbo v odseku, s sorazmerno enotnimi rastiščnimi razmerami ter razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe sestojev, pri čemer so upoštevani tudi cilji gospodarjenja in poudarjenost funkcij gozdov. Med njimi so razlike v višini lesne zaloge in prirastka, sestojni zasnovi, kakovosti ter gozdnogojitvenimi cilji.

Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09 in 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) so razglašeni gozdovi v odsekih, ki predstavljajo RGR Varovalni gozdovi in RGR Gozdni rezervati. Gre za gozdove, ki so bili zavarovani zaradi izjemno poudarjene varovalne vloge in gozdove na območju gozdnega rezervata Pekel.

Površine RGR se glede na ureditveno obdobje 2014-2023 niso bistveno spremenile.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

Karta 2: Prikaz členitve gozdov na RGR v GGE

LEGENDA

- Meja GGE
- Rastiščnogojitveni razredi
- Podgorsko bukovje
 - Kisloljubno bukovje
 - Kisloljubno bukovje (stadij z gradnom)
 - Toploljubno bukovje
 - Gorsko bukovje
 - Jelovja s praprotni
 - Varovalni gozdovi

V posamezne RGR so združeni gozdovi odsekov glede na prevladujočo gozdno združbo v odseku, s sorazmerno enotnimi rastiščnimi razmerami ter razvojnimi težnjami v pogledu drevesne sestave in zgradbe sestojev, pri čemer so upoštevani tudi cilji gospodarjenja in poudarjenost funkcij gozdov. Med njimi so razlike v višini lesne zaloge in prirastka, sestojni zasnovi, kakovosti ter gozdnogojitvenimi cilji.

Z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09 in 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20) so razglašeni gozdovi v odsekih, ki predstavljajo RGR Varovalni gozdovi in RGR Gozdni rezervati. Gre za gozdove, ki so bili zavarovani zaradi izjemno poudarjene varovalne vloge in gozdove na območju gozdnega rezervata Pekel.

Površine RGR se glede na ureditveno obdobje 2014-2023 niso bistveno spremenile.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

Znotraj opredeljenih območij RGR se nahajajo trije habitatni tipi, ki so sestavni del posebnih varstvenih območij Natura 2000. Navedeni habitatni tipi se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju z namenom ohranjanja specifičnega življenjskega prostora oziroma ekosistema.

Preglednica 60/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Ime rastiščnega tipa (RGR)	Površina v RGR (ha)
HT-9110	Bukovi gozdovi (Luzulo Fagetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	12111 – Kisloljubno bukovje	183,88
			14111 – Toploljubno bukovje	0,13
			40000 – Varovalni gozdovi	0,38
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	SI3000335 Polhograjsko hribovje	11011 - Podgorsko bukovje	203,46
			12111 - Kisloljubno bukovje	0,33
			14111 - Toploljubno bukovje	10,76
			15511 - Gorsko bukovje	68,40
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	40000 - Varovalni gozdovi	86,91
			11011 - Podgorsko bukovje	0,71
			12111 - Kisloljubno bukovje	0,01
			14111 - Toploljubno bukovje	18,34
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	SI3000021 Podreber – Dvor	15511 - Gorsko bukovje	1,74
			40000 - Varovalni gozdovi	117,58
			11011 - Podgorsko bukovje	75,66
			40000 - Varovalni gozdovi	0,85
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)	SI3000021 Podreber - Dvor	11011 - Podgorsko bukovje	0,43
			40000 - Varovalni gozdovi	7,17

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Znotraj opredeljenih območij RGR se nahajajo trije habitatni tipi, ki so sestavni del dveh posebnih varstvenih območij Natura 2000, Polhograjsko hribovje (SI3000335) in Podreber-Dvor (SI3000021). Navedeni habitatni tipi se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju z namenom ohranjanja specifičnega življenjskega prostora oziroma ekosistema.

V območju GGE se nahaja tudi območje Natura 2000 Ljublanica - Gradaščica - Mali Graben (SI3000291), vendar območja v nadaljevanju ne obravnavamo, ker je vezano na vodotoke in ne na gozd ter gozdarstvo.

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11011

Površina gozdov je 1.679,31 ha kar predstavlja 34,7 % celotne GGE. Vsi gozdovi v razredu spadajo v kategorij večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi (96 %), delež gozdov v državni lasti je 3 %.

Od funkcij so na prvi stopnji z največjim deležem poudarjene lesnoproizvodna funkcija in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° oziroma gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°, gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov, gozdovi na področju skalnih podorov ter gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.

1. stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na državnem nivoju ter območja zajetij. 2. stopnjo te funkcije imajo gozdovi na širših vodovarstvenih območjih, v okolici manjših izvirov in številnih vodotokov (Gradaščica, Božna, Velika in Mala Božna, Mala voda, Mačkov graben, Jernejčkov graben, Prošca in Ločnica)

1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo Natura 2000 Polhograjsko hribovje - upravljavska cona D – območje navadnega koščaka, nahajališča Blagajevga volčina na Polhograjski Grmadi in Ekocelica – planinski orel v odseku 53C13A.

1. stopnjo funkcije varovanja naravnih vrednot ima smreka pod Plestenjakom (53C28).

1. stopnjo funkcije varovanja kulturne dediščine imajo gozdovi na območjih Spomenika na Rupah (53A14) ub Razpela pri hiš v Polhov Gradcu št. 17 (53D05).

1. stopnjo poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin ima okolica 7 stojišč čebelnjaka.

Natura 2000 in EPO:

V RGR sta Natura 2000 območji:

- SI3000335 Polhograjsko hribovje
- SI3000021 Podreber – Dvor

V RGR so EPO območja.

- EPO 36400 Polhograjska Grmada,
- EPO 95300 Polhograjsko hribovje

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del*Preglednica 61/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del*

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Ime rastiščnega tipa (RGR)	Površina v RGR (ha)
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000335 Polhograjsko hribovje	11011 - Podgorsko bukovje	203,46
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis</i> -Pinetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	11011 - Podgorsko bukovje	0,71
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000021 Podreber – Dvor	11011 - Podgorsko bukovje	75,66
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis</i> -Pinetum)	SI3000021 Podreber - Dvor	11011 - Podgorsko bukovje	0,43

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV**a) Rastišče***Preglednica 61/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR*

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
531	<i>Dobovje in dobovo belogabrovje</i>	11	0,80	0,0
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	1.126,64	68,0
554	<i>Gradново bukovje na izpranih tleh</i>	11	4,43	0,3
562	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	82,93	5,0
581	<i>Osojno bukovje s kresničevjem</i>	7	21,91	1,3
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	69,04	4,2
600	<i>Podgorsko-gorsko javorovje in lipovje</i>	5	0,27	0,0
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	27,38	1,7
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	88,21	5,3
641	<i>Dinarsko jelovo bukovje</i>	11	2,39	0,1
711	<i>Kisloljubno gradново belogabrovje</i>	11	27,99	1,7
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	154,84	9,4
761	<i>Javorovje s praprotmi</i>	7	2,61	0,2
771	<i>Jelovje s praprotmi</i>	17	45,08	2,7
772	<i>Jelovje s trikrpim bičnikom</i>	15	1,16	0,1
	Skupaj	8,540	1.655,68	100,0

Prevladujoči gozdni rastiščni tip je Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih, ki zavzema 68 % površine RGR.

Ocena proizvodne sposobnosti rastišč je 8,5 m³/ha/leto. Ob prirastku 7,3 m³/ha/leto je izkoriščenost rastiščnega potenciala 85 %.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 623/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	5,4	17,0	19,1	20,5	38,0	77,2	27,8	1,58	21,7
Listavci	12,7	26,0	19,4	20,4	21,5	200,7	72,2	5,70	78,3
Skupaj	10,7	23,4	19,4	20,4	26,1	277,9	100,0	7,28	100,0

Lesna zaloga gospodarskega razreda je 277,9 m³/ha, kar je nekoliko več od povprečne lesne zaloge za GGE (250 m³/ha). V lesni zalogi prevladujejo listavci (72 % lesne zaloge). Med njimi prevladuje bukev. Največji delež lesne zaloge tako pri iglavcih kot pri listavcih predstavlja drevje s premerom nad 50 cm (V. debelinski razred). Letni prirastek je 7,28 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 634/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	62,2	3,8	10,5	0,6	0,0	134,3	17,7	23,9	24,3	0,6
	%	22,4	1,4	3,8	0,2	0,0	48,2	6,4	8,6	8,8	0,2
Naravno stanje	m³/ha	2,8	5,6	8,3	0,0	0,0	208,4	11,1	13,9	25,0	2,8
	%	1	2	3	0	0	75	4	5	9	1

V drevesni sestavi prevladuje bukev (48 %). Glede na naravno stanje bi se moral zmanjšati delež smreke, povečati pa bi se moral delež bukve (za 27 %).

Ohranjenost gozdov

V RGR je 98 % ohranjenih gozdov. Spremenjenih gozdov je 2 % površine gozdov.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 645/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	63,60	2,8	36,1	50,9	10,2	0,0	37,2	62,8	0,0	18,7	39,6	37,7	4,0
Drogovnjak	518,10	0,3	33,1	58,0	8,6	0,2	36,3	63,2	0,3	12,3	62,1	20,1	5,5
Debeljak	616,49					0,7	83,3	16,0	0,0	2,0	56,7	33,1	8,2
Sestoj v obnovi	481,12					1,1	76,7	22,2	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.679,31												

Med razvojnimi fazami prevladujejo debeljak in drogovnjaki (67 %). Večinoma gre za pomanjkljivo negovane sestoje z normalnim sklepom.

Delež sestojev v obnovi znaša 29 %. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji.

Mladovij je le 3,7 %. Prevladujejo mladovja pomanjkljive zasnove (51 %).

Kakovost drevja*Preglednica/K: Kakovost drevja*

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	151	0,0	8,6	67,6	22,5	1,3
Jelka	11	0,0	27,3	63,6	0,0	9,1
Bor	24	0,0	0,0	62,5	37,5	0,0
Macesen	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	291	0,7	18,2	53,0	24,7	3,4
Hrast	35	0,0	14,3	57,1	28,6	0,0
Pl. lst.	69	0,0	20,3	62,3	17,4	0,0
Dr. tr. lst.	44	0,0	4,5	40,9	34,1	20,5
Skupaj iglavci	189	0,0	8,5	67,1	22,8	1,6
Skupaj listavci	439	0,5	16,9	53,5	24,8	4,3
Skupaj	628	0,3	14,3	57,7	24,2	3,5

Kakovost drevja je bila ocenjena na stalnih vzorčnih ploskvah pri drevju debeline nad 30 cm. Največ drevja v RGR sodi v dober (57 %) kakovostni razred.

Poškodovanost sestojev

V temu RGR je na stalnih vzorčnih ploskvah poškodovanih 8,1 % dreves, od tega 3,8 % poškodb debela in korenjčnika in 3,9 % poškodb vej.

Odmrlo drevje

V RGR je skupno odmrlih 80 dreves/ha (povprečno) od teh je 35 % stoječih in 65 % ležečih. Največ odmrlega drevja (83 %) je v prvem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 10 do 29 cm), preostalih 17 % pa v drugem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 30 do 49 cm). Odmrlega drevja s premerom 50 cm in več, pri izvedbi meritev SVP v RGR ni bilo evidentiranega.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija možnega poseka je bila 63 % pri iglavcih in 57 % pri listavcih, oziroma skupaj 59 %.

Realizirana so bila dela za obnovo gozda (priprava sestoja, sadnja, obžetev). Realizacija nege mladja, gošče in letvenjaka je v skromnem obsegu (od 4 do 8 %).

Preglednica 656/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	3,02	3,98	131,8
Sadnja	ha	0,30	1,05	350,0
Obžetev	ha	3,60	3,58	99,4
Nega mladja	ha	32,52	2,80	8,6
Nega gošče	ha	91,41	3,45	3,8
Nega letvenjaka	ha	30,85	1,20	3,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	37,49	0,67	1,8
Vzdrževanje travinj	ha	10,00	3,55	35,5
Vzdrževanje vodnih površin	dni	55,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,60	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	11,15	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	4,60	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	300,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek***Preglednica 667/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026*

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	1.671,63	71,5	211,4	282,8	1,53	5,69	7,21	1,10	2,40	3,50
2016	1.672,79	87,4	203,2	290,6	2,10	5,05	7,15	1,33	2,20	3,53
2026	1.679,31	77,2	200,7	277,9	1,58	5,70	7,28	1,33	3,78	5,11

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

**Opomba: Izračunane vrednosti iz SVP

Lesna zaloga se je nekoliko znižala, prirastek ostaja na enekem nivoju.

Drevesna sestava

Drevesna sestava se je v zadnjem desetletju le rahlo spremenila. Delež smreke je padel za 2,5 %. Za 0,4 % se je povečal delež jelke, za 1,2 % pa delež bukve.

Preglednica 68/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

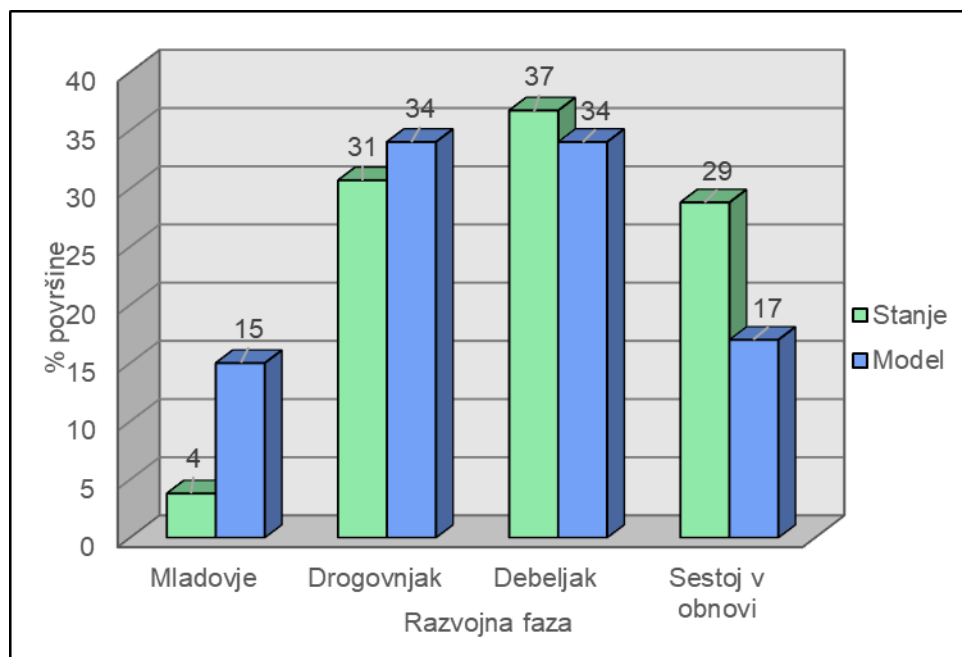
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	21,2	0,6	3,3	0,1	0,0	52,3	5,6	8,6	8,1	0,2
2016	24,9	1,0	3,9	0,2	0,1	47,0	5,9	9,1	7,7	0,2
2026	22,4	1,4	3,8	0,2	0,0	48,2	6,4	8,6	8,8	0,2

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V primerjavi z modelnim stanjem je razmerje razvojnih faz delno neustrezno. Primanjkuje mladovja. Prevelik je delež sestojev v obnovi.

Preglednica 679/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	63,60	3,8	18	15	248,35	-75
Drogovnjak	518,10	30,7	41	34	562,93	-10
Debeljak	616,49	36,7	41	34	562,93	8
Sestoj v obnovi	481,12	28,8	20	17	281,47	69
Skupaj	1.679,31	100,0	120	100,0	1679,31	

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko raznomerni sestoji bukve, smreke, hrasta, plemenitih in trdih listavcev.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 15 %, drogovnjak 34 %, debeljak 34 %, sestoj v obnovi 17 %.

Ciljna lesna zaloga: 300 m³/ha

Končna lesna zaloga: 450 m³/ha

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Malopovršinska enomerna	120 20	450	sm (20) je (2) bo (3) bu (54) hrast (7) pl.list (8) drugi list (6)	B,C B,C C A1,A2,B B A1,A2,B C,D	>50 cm >55 cm >45 cm >50 cm >55 cm >55 cm >40 cm
Pomladitveni cilj			sm (10) bu (57) hrast (5) pl.list (13) drugi list (15)		

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.

Proizvodna doba: 120 let

Pomladitvena doba: 20 let

Ciljno obdobje: 10 let

Prevladujoč gozdnogojitven sistem:

Malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj dveh sestojih višin.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami širine 1 do 2 sestojni višini ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha). Z obnovo je priporočljivo začeti po semenskem letu z jakostjo poseka okrog 1/3 lesne zaloge in to predvsem v debeljakih z rahlim do pretrganim sklepom in že prisotnim pomladkom, pri čemer je po potrebi potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo s posekom grmovnega sloja in podstojnega drevja, kjer je treba biti previden, da ne pride do prevelikega razraščanja zeliščnega in grmovnega sloja. Velik delež debeljakov je bil poškodovan po ujmah (žled, podlubniki, vetrolom). V njih naj se izvaja pospešeno nadaljevanje naravne obnove, ki je bila pričeta z ujmami. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % lesne zaloge), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev in gradna. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko bo podmladek v razvojni fazi gošče. Obnova s sadnjo (bukev, gorski javor, smreka, plodonosni listavci) naj se izvaja le izjemoma in malopovršinsko, kjer zaradi gostega zeliščnega in grmovnega sloja ne pričakujemo naravnega pomladka.

Usmeritve za nego gozdov:

Nego mladja ali gošče izvedemo čim prej po končnem poseku z odstranitvijo pri sečnji poškodovanih osebkov, košev, mehkih listavcev, neželenih vrst in grmovnic. V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, kjer pomagamo gradnu in plemenitim listavcem. Pri negi mladja v čim večji meri izkoristiti posredno nego matičnega sestoja. Največji delež nege predstavlja nega letvenjaka, kjer je potrebno posebno pozornost posvetiti pravočasnosti pričetka prvih redčenj. Z nego je treba krepiti stojnost (predvsem letvenjakov) ter pestrost drevesne sestave. V drogovnjakih do 60. leta starosti redčiti z jakostjo okrog 25 % od lesne zaloge, v tanjših debeljakih (do 80. leta) z jakostjo do 20 % od lesne zaloge. V debeljakih (od 80. do 100. leta) izvajati šibkejša (svetlitvena) redčenja z jakostjo okrog 12 % od lesne zaloge, kjer je potrebno ohranjati polnilni sloj zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in zapleveljenja.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Z uravnavanje drevesne sestave zmanjšujemo delež smreke in neželenih drevesnih vrst v korist bukve, ki je ciljna drevesna vrsta. V pobočnih jarkih, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago, je lahko delež gorskega javorja občutno večji od naravne drevesne sestave. Zaradi pričakovanega zmanjšanja deleža smreke v drevesni sestavi (največ 30 % v lesni zalogi) se naj obseg obnove s sadnjo s smreko pri sanacijskih obnovah zmanjša in se lahko delno nadomesti z jelko (največ do 5 % v lesni zalogi). Zaradi prilagajanja podnebnim spremembam naj se na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Skrajševanje proizvodnih dob v sestojih z večjim deležem smreke, pravočasna in dovolj močna redčenja za krepitev stojnosti, vzdrževanje jas znotraj gozda in strukturiran gozdni rob, zaščita sadik gorskega javorja, duglazije in plodonosnih listavcev, vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke in

pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija poškodovanih smrekovih sestojev prične takoj. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se odločno uvede v naravno obnovo s posekom močno poškodovanega drevja ter mestoma tudi s posekom ostalega drevja, ki bi ogrožalo razvoj bukovega mladja.

Ukrepi

Preglednica 70/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	27,8	72,2	100,0
- ciljno %	26,6	73,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	77,2	200,7	277,9
- ciljna (m ³ /ha)	79,7	220,0	299,7
Prirastek (m ³ /ha)	1,58	5,70	7,28
Možni posek (m ³ /ha)	13,3	37,7	51,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,33	3,78	5,11
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,2	18,8	18,4
Intenziteta m. p. prirastek (%)	84,2	66,3	70,2
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 71/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka				Posek skupaj	% od LZ	% od P	
		Negovalni posek			Posek na panj				Posek za umetno obnovo
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne					
Iglavci	m³	10.963	10.417			1.075	22.455	17,4	85,1
	%	49	46			5			
Listavci	m³	28.375	33.412			1.567	63.354	18,8	66,3
	%	45	53			2			
Skupaj	m³	39.338	43.829			2.642	85.809	18,4	70,4
	%	46	51			3			

Možni posek znaša 85.809 m³ oz. (5,1 m³/ha/leto). To je 18,4 % skupne lesne zaloge oziroma 70,4 % prirastka. Iglavci predstavljajo 26 % možnega poseka, listavci pa 74 %.

Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoku kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 68/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	1,00	1,00
Obžetev	ha	0,20	0,20
Nega mladja	ha	1,70	1,70
Nega gošče	ha	8,59	8,59
Nega letvenjaka	ha	7,59	7,59
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,24	5,24
Naravni razvoj biotopov	m ³	10,60	10,60

Največji poudarek je na negi gošče in letvenjaka.

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12111

Površina gozdov je 1.662,74 ha kar predstavlja 34,3 % celotne GGE. Vsi gozdovi v razredu spadajo v kategorij večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi (94 %), delež gozdov v državni lasti je 6 %.

Od funkcij so na prvi stopnji z največjim deležem poudarjene lesnoproizvodna funkcija in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° oziroma gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°, gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov, gozdovi na področju skalnih podorov ter gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.

1. stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na državnem nivoju ter območja zajetij. 2. stopnjo te funkcije imajo gozdovi na širših vodovarstvenih območjih, v okolici manjših izvirov in številnih vodotokov (Gradaščica, Božna, Velika in Mala Božna, Mala voda, Mačkov graben, Jernejčkov graben, Prošca in Ločnica)

1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo Natura 2000 Polhograjsko hribovje - upravljavska cona D – območje navadnega koščaka..

1. stopnjo poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin ima okolica 12 stojšč čebelnjaka.

1. stopnjo poudarjenosti lovnogospodarske funkcije imata dve zimski krmišči-muflon (53B04, 53B09).

Natura 2000 in EPO:

V RGR sta Natura 2000 območji:

- SI3000335 Polhograjsko hribovje
- SI3000021 Podreber – Dvor

V RGR so EPO območja.

- EPO 35500 Podreber - Dvor
- EPO 95300 Polhograjsko hribovje

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 693/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Ime rastiščnega tipa (RGR)	Površina v RGR (ha)
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	12111 – Kisloljubno bukovje	0,01
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	SI3000335 Polhograjsko hribovje	12111 – Kisloljubno bukovje	0,33
HT-9110	Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	12111 – Kisloljubno bukovje	183,88

**Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni*

STANJE GOZDOV**a) Rastišče**

Preglednica 704/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
521	Nižinsko črnojelševje	8	1,99	0,1
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	11	1,04	0,1
542	Predalpsko gradnovo belogabrovje	11	1,64	0,1
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	89,84	5,3
554	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	11,56	0,7
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1	11,19	0,7
563	Alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in maloje	1	9,48	0,6
592	Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje	5	19,08	1,1
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	8,27	0,5
632	Predalpsko gorsko bukovje	9	19,12	1,1
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	11	8,38	0,5
741	Kisloljubno rdečeborovje	5	4,49	0,3
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	1.430,05	84,8
761	Javorovje s praprotni	7	3,63	0,2
771	Jelovje s praprotni	17	37,36	2,2
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	29,25	1,7
	Skupaj	9,110	1.686,37	100,0

Ocena proizvodne sposobnosti rastišč je 9,1 m³/ha/leto. Ob prirastku 7,1 m³/ha/leto je izkoriščenost rastiščnega potenciala 78 %. Večina gozdov tega RGR sodi v gozdni rastiščni tip Kisloljubno bukovje z rebrenjačo, ki zavzema 84,8 % površine RGR.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 715/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,7	12,0	19,6	20,9	40,8	78,5	30,8	2,18	30,6
Listavci	10,1	26,8	24,1	21,3	17,7	176,3	69,2	4,96	69,4
Skupaj	9,0	22,3	22,7	21,2	24,8	254,8	100,0	7,14	100,0

Lesna zaloga gospodarskega razreda je 254,8 m³/ha, kar je nekoliko več od povprečne lesne zaloge za GGE (250 m³/ha). V lesni zalogi prevladujejo listavci (69 % lesne zaloge). Med njimi prevladuje bukev. Največji delež lesne zaloge tako pri iglavcih kot pri listavcih predstavlja drevje s premerom nad 50 cm (V. debelinski razred). Letni prirastek je 7,14 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 726/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	62,4	10,8	4,9	0,2	0,2	95,1	33,9	9,1	37,2	1
	%	24,5	4,2	1,9	0,1	0,1	37,3	13,3	3,6	14,6	0,4
Naravno stanje	m ³ /ha	12,7	10,2	7,6	0,0	0,0	193,6	12,7	5,1	12,7	0,0
	%	5	4	3	0	0	76	5	2	5	0

Glede na naravno stanje je močno prekoračen delež smreke, primanjkuje prevsem bukve.

Ohranjenost gozdov

V RGR je 81 % ohranjenih gozdov. Spremenjenih gozdov je 19 % površine gozdov.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 737/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	69,59	6,2	48,9	33,5	11,4	0,0	29,2	68,2	2,6	24,7	28,9	31,0	15,4
Drogovnjak	336,40	0,1	30,4	67,0	2,5	0,6	38,1	61,1	0,2	10,9	37,2	47,0	4,9
Debeljak	719,41					0,1	68,6	31,3	0,0	0,2	49,3	41,4	9,1
Sestoj v obnovi	537,34					0,6	78,1	20,6	0,7				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	1.662,74												

Med razvojnimi fazami prevladuje debeljak (43 %). Sestojev v obnovi je 32 %. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji.

Mladovij je malo, le slabih 4,2 %. Prevladujejo mladovja dobre zasnove (49 %).

Kakovost drevja

Kakovost drevja je bila ocenjena na stalnih vzorčnih ploskvah pri drevju debeline nad 30 cm. Največ drevja v RGR sodi v dober (62 %) kakovostni razred.

Preglednica 78/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	186	0,0	19,4	73,1	7,5	0,0
Jelka	28	0,0	21,4	75,0	3,6	0,0
Bor	26	0,0	11,5	57,7	23,1	7,7
Bukev	259	0,0	14,3	60,7	20,8	4,2
Hrast	113	0,0	10,6	66,4	22,1	0,9
Pl. lst.	34	0,0	14,7	61,8	20,6	2,9
Dr. tr. lst.	95	0,0	5,3	42,1	40,0	12,6
Meh. lst.	13	0,0	0,0	46,1	30,8	23,1
Skupaj iglavci	240	0,0	18,8	71,6	8,8	0,8
Skupaj listavci	514	0,0	11,5	58,2	24,9	5,4
Skupaj	754	0,0	13,8	62,4	19,8	4,0

Poškodovanost sestojev

Poškodovanega drevje je 8,1 %, od tega 4,2 % poškodb debela in koreninika in 3,1 % poškodb vej.

Odmrlo drevje

V RGR je skupno odmrlih 70 dreves/ha (povprečno) od teh je 30 % stoječih in 70 % ležečih. Največ odmrlega drevja (84 %) je v prvem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 10 do 29 cm), preostalih 16 % pa v drugem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 30 do 49 cm). Odmrlega drevja s premerom 50 cm in več, pri izvedbi meritev SVP v RGR ni bilo evidentiranega.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija možnega poseka je bila 75 % pri iglavcih in 75 % pri listavcih, oziroma skupaj 75 %.

Preglednica 749/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	2,22	19,00	855,9
Sadnja	ha	0,10	1,82	1.820,0
Obžetev	ha	14,10	3,92	27,8
Nega mladja	ha	22,47	0,00	0,0
Nega gošče	ha	65,24	1,98	3,0
Nega letvenjaka	ha	29,44	1,86	6,3
Nega ml. drogovnjaka	ha	25,93	1,31	5,1
Vzdrževanje travinj	ha	28,50	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	55,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	1,35	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	32,32	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	3,20	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	200,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0

Realizirana so bila dela za obnovo gozda (priprava sestoja, sadnja). Realizacija nege mladja, gošče in letvenjaka je v skromnem obsegu (od 0 do 2 %).

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 80/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	1.715,78	87,4	189,1	276,6	2,13	5,00	7,14	1,49	2,79	4,29
2016	1.710,87	86,8	178,4	265,1	2,27	5,05	7,32	1,70	2,98	4,68
2026	1.662,74	78,5	176,3	254,8	2,18	4,96	7,14	1,61	3,65	5,26

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

**Opomba: Izračunane vrednosti iz SVP

Lesna zaloga se je nekoliko znižala, ravno tako prirastek.

Drevesna sestava

Preglednica 81/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

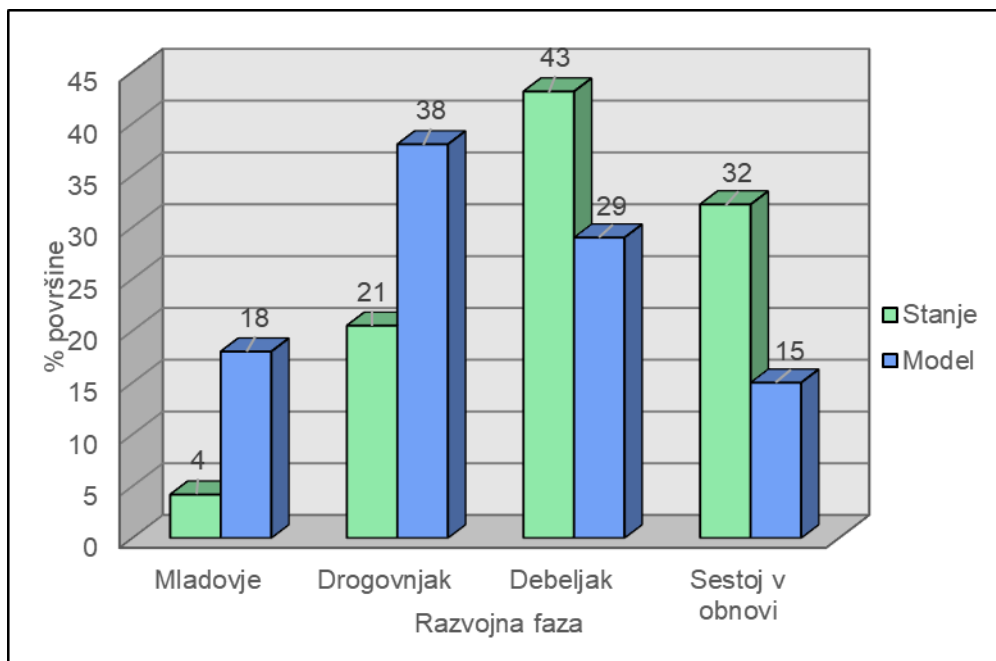
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	26,7	3,0	1,6	0,2	0,1	34,2	15,3	4,9	13,4	0,6
2016	26,8	3,7	2,0	0,1	0,0	34,7	14,4	4,1	13,7	0,5
2026	24,5	4,2	1,9	0,1	0,1	37,3	13,3	3,6	14,6	0,4

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V primerjavi z modelnim stanjem je razmerje razvojnih faz delno neustrezno. Primanjkuje mladovja. Prevelik je delež debeljakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 82/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	69,59	4,2	23	18	303,55	-77
Drogovnjak	336,40	20,2	49	38	640,82	-46
Debeljak	719,41	43,3	38	29	489,05	49
Sestoj v obnovi	537,34	32,3	20	15	252,96	114
Skupaj	1.662,74	100,0	130	100	1686,37	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj**

Malopovršinsko raznomerni sestoji bukve, smreke, hrasta, plemenitih in trdih listavcev.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 18 %, drogovnjak 38 %, debeljak 29 %, sestoj v obnovi 15 %.

Ciljna lesna zaloga: 273,7 m³/ha

Končna lesna zaloga: 450 m³/ha

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Velikopovršinsko enomerna	130	520	sm (25)	A2,B	>50 cm
	20	450	je (3)	A2,B	>50 cm
			bor (7)	C	>45 cm
			bu (40)	A1,A2,B	>50 cm
			hrast (12)	B	>50 cm
			pl.list (3)	A1,A2,B	>55 cm
			drugi list (10)	C,D	>50 cm
Pomladitveni cilj			sm (15), je (5) bor (7) bu (46) hrast (12) pl.list (10) drugi list (5)		

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.

Proizvodna doba: 130 let

Pomladitvena doba: 20 let

Ciljno obdobje: 10 let

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem:

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Praviloma naj poteke malopovršinsko. Večjepovršinsko pomlajevanje (nad 5 ha) poteka tam, kjer želimo povečati delež svetloljubnih vrst. Poudarek naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev, predvsem tam kjer je močno zastopan grmovni sloj. Kjer je gost zeliščni sloj, naj se izvede priprava tal za naravno obnovo. V obnovo se uvede debeljake z rahlim sklepom in dobro zasnovo pomladka in neperspektivne debeljake slabih zasnov. V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, se z obnovo zaključijo. Če osnovana pomladitvena jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste. Na večjih ogolelih površinah po ujmah se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje. Sadijo naj se pretežno listavci. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Usmeritve za nego gozdov:

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Ukrepi nege naj bodo pravočasni in zmerno intenzivni. Pri uravnavanju deleža drevesnih vrst imajo prednost listavci. Z ukrepi nege se naj zagotavlja večja stabilnost in boljšo kakovost bodočih sortimentov. Prednostno se nega izvaja na boljših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. V drogovnjakih se z redčenji povečuje stojnost in kakovost. Izboljšuje se debelinska struktura in povečuje delež kvalitetnih listavcev. Zmes drevesnih vrst uravnavati proti modelni drevesni sestavi acidofilnih bukovij. V večini drogovnjakov, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerna redčenja jakosti 17 – 25 % lesne zaloge. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja do 16 % lesne zaloge, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %).

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Upoštevajoč napovedi podnebnih sprememb se bo delež buke močno povečal, kar pomeni tudi nižanje deleža smreke in približevanje drevesne sestave modelnemu stanju. V vseh sestojih pospešujemo listavce (bukev, graden, pravi kostanj) kot nosilce in kot melioratorje. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in bor.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Pred divjadjo ščitimo plemenite listavce in plodonosno drevje individualno s tulci. Sadike smreke se ščiti s premazi. Na manjšem območju z visoko koncentracijo divjadi se načrtuje zaščita mladja z ograjo. Ograjo in tulce je potrebno vzdrževati in jih po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.

Ukrepi

Preglednica 83/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	30,8	69,2	100,0
- ciljno %	30,8	69,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	78,5	176,3	254,8
- ciljna (m ³ /ha)	84,2	189,5	273,7
Prirastek (m ³ /ha)	2,18	4,96	7,14
Možni posek (m ³ /ha)	16,1	36,4	52,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,61	3,65	5,26
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,5	20,7	20,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	73,9	73,5	73,7
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 754/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	11.543	15.224				591	27.358	20,6	73,6
	%	42	56				2			
Listavci	m³	23.626	37.180				1.308	62.114	20,9	74,1
	%	38	60				2			
Skupaj	m³	35.169	52.404				1.899	89.472	20,8	73,9
	%	39	59				2			

Možni posek znaša 89.472 m³ oz. (5,26 m³/ha/leto). To je 20,8 % skupne lesne zaloge oziroma 73,9 % prirastka. Iglavci predstavljajo 30 % možnega poseka, listavci pa 70 %.

Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 765/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,60	0,60
Priprava tal	ha	1,00	1,00
Sadnja	ha	0,90	0,90
Obžetev	ha	2,50	3,90
Nega mladja	ha	1,00	1,00
Nega gošče	ha	6,65	6,65
Nega letvenjaka	ha	15,36	15,36
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,90	2,90
Zaščita s premazom	ha	0,50	0,50

Največji poudarek je na negi gošče in letvenjaka.

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje (stadij z gradnom) - 12433

Površina gozdov je 241,89 ha kar predstavlja 5,0 % celotne GGE. Vsi gozdovi v razredu spadajo v kategorij večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi (95 %), delež gozdov v državni lasti je 5 %.

Od funkcij so na prvi stopnji z največjim deležem poudarjene lesnoproizvodna funkcija in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč imajo gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.

1. stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na državnem nivoju ter območja zajetij. 2. stopnjo te funkcije imajo gozdovi na širših vodovarstvenih območjih, v okolici manjših izvirov in številnih vodotokov (Gradaščica, Prošca)

1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo Natura 2000 Polhograjsko hribovje - upravljavska cona D – območje navadnega koščaka..

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

V tem RGR ni habitatnih tipov.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 776/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	237,85	98,4
771	Jelovje s praprotni	17	1,32	0,5
772	Jelovje s trikrpim bičnikom	15	2,72	1,1
	Skupaj	9,110	241,89	100,0

Ocena proizvodne sposobnosti rastišč je 9,1 m³/ha/leto. Ob prirastku 6,3 m³/ha/leto je izkoriščenost rastiščnega potenciala 69 %. Večina gozdov tega RGR sodi v gozdni rastiščni tip Kisloljubno bukovje z rebrenjačo, ki zavzema 98,4 % površine RGR.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 787/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,8	15,1	19,9	20,1	38,1	22,8	9,6	0,52	8,3
Listavci	9,9	27,8	24,0	20,9	17,4	214,7	90,4	5,78	91,7
Skupaj	9,6	26,5	23,6	20,9	19,4	237,5	100,0	6,30	100,0

Lesna zaloga gospodarskega razreda je 237,5 m³/ha, kar je nekoliko manj od povprečne lesne zaloge za GGE (250 m³/ha). V lesni zalogi prevladujejo listavci (90 % lesne zaloge). Med njimi prevladujeta bukev in hrast. Največji delež lesne zaloge tako pri iglavcih kot pri listavcih predstavlja drevje s premerom nad 40 cm (IV. in V. debelinski razred). Letni prirastek je 6,3 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 798/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	18,3	1	3,5	0	0	86,6	78,7	2,6	46,5	0,3
	%	7,7	0,4	1,5	0	0	36,5	33,1	1,1	19,6	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	11,9	7,1	7,1	0,0	0,0	187,6	11,9	2,4	9,5	0,0
	%	5	3	3	0	0	79	5	1	4	0

Glede na naravno stanje je prekoračen delež smreke in hrasta, primanjkuje jelke in bukve.

Ohranjenost gozdov

V RGR so gozdovi 100 % ohranjeni. Ni spremenjenih.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 809/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	5,58	0,0	18,6	81,4	0,0	0,0	18,6	81,4	0,0	0,0	26,7	69,4	3,9
Drogovnjak	56,92	0,0	23,6	76,4	0,0	0,0	16,2	83,8	0,0	0,0	38,7	51,8	9,5
Debeljak	141,10					0,0	58,4	41,6	0,0	0,0	38,7	52,4	8,9
Sestoj v obnovi	38,29					2,4	75,8	21,8	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	241,89												

Med razvojnimi fazami prevladuje debeljak (58 %). Sestojev v obnovi je 16 %. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji.

Mladovij je malo, le 2,3 %. Prevladujejo mladovja pomanjkljive zasnove (81 %).

Kakovost drevja

Preglednica 90/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	12	0,0	8,3	66,7	16,7	8,3
Hrast	42	2,4	19,0	61,9	14,3	2,4
Pl. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Dr. tr. Ist.	8	0,0	0,0	87,5	12,5	0,0
Skupaj iglavci	6	0,0	16,7	83,3	0,0	0,0
Skupaj listavci	63	1,6	14,3	65,0	15,9	3,2
Skupaj	69	1,4	14,5	66,7	14,5	2,9

Poškodovanost sestojev

Poškodovanega drevje je 6,3 %, od tega 4,2 % poškodb debla in korenčnika in 2,1 % poškodb vej.

Odmrlo drevje

V RGR je skupno odmrlih 78 dreves/ha od teh je 18 % stoječih in 82 % ležečih. Največ odmrlega drevja (94 %) je v prvem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 10 do 29 cm), preostalih 6 % pa v drugem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 30 do 49 cm). Odmrlega drevja s premerom 50 cm in več, pri izvedbi meritev SVP v RGR ni bilo evidentiranega.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija možnega poseka je bila 129 % pri iglavcih in 98 % pri listavcih, oziroma skupaj 135 %.

Preglednica 91/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega gošče	ha	1,24	0,10	8,1
Nega letvenjaka	ha	0,26	0,05	19,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,90	0,00	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	100,00	0,00	0,0
Nega mladja	ha	0,00	0,15	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,53	0,0

Načrtovana gojitvena dela niso bila izvedena.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 92/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	245,99	28,2	223,7	251,9	0,59	5,01	5,60	0,64	2,10	2,74
2016	242,64	24,8	221,5	246,3	0,62	5,22	5,84	0,63	4,98	5,61
2026	241,89	22,8	214,7	237,5	0,52	5,78	6,30	0,42	3,52	3,94

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

**Opomba: Izračunane vrednosti iz SVP

Lesna zaloga se je nekoliko znižala, prirastek pa zvišal.

Drevesna sestava

Preglednica 93/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

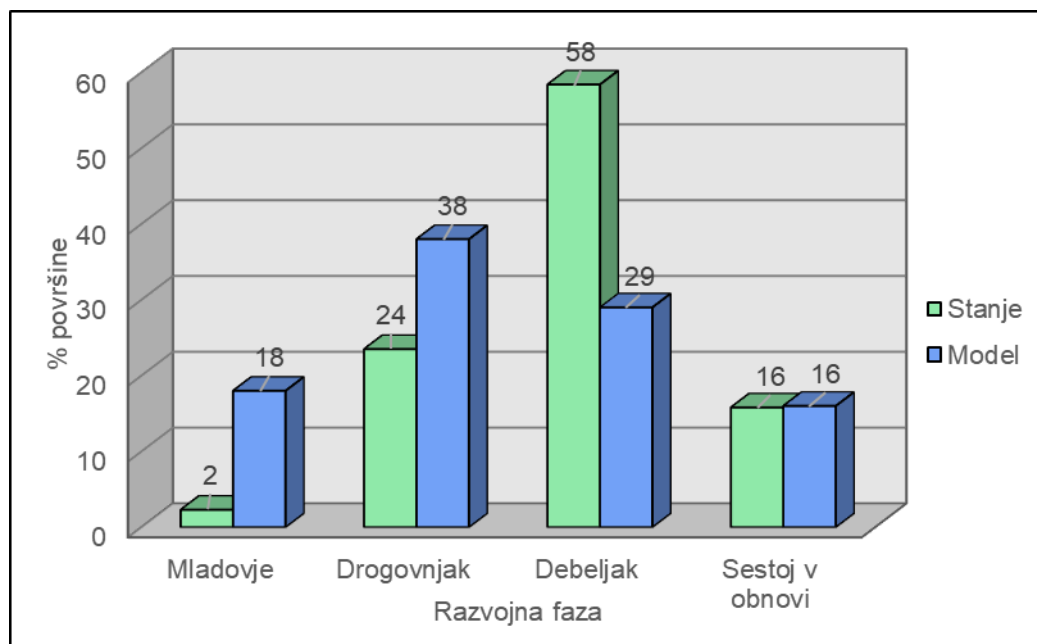
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	8,2	0,0	2,9	0,0	0,0	37,0	34,7	1,3	15,5	0,4
2016	8,7	0,1	1,3	0,0	0,0	38,1	33,8	1,6	16,2	0,2
2026	7,7	0,4	1,5	0,0	0,0	36,5	33,1	1,1	19,6	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V primerjavi z modelnim stanjem je razmerje razvojnih faz delno neustrezno. Primanjkuje mladovja in drogovnjakov. Prevelik je delež debeljakov.

Preglednica 94/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	5,58	2,3	24	18	43,54	-87
Drogovnjak	56,92	23,5	51	38	91,92	-38
Debeljak	141,1	58,4	39	29	70,15	101
Sestoj v obnovi	38,29	15,8	20	15	36,28	6
Skupaj	241,89	100	135	100	241,89	

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj**

Malopovršinsko raznomerni sestoji bukve, smreke, hrasta, plemenitih in trdih listavcev.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 18 %, drogovnjak 38 %, debeljak 29 %, sestoj v obnovi 15 %.

Ciljna lesna zaloga: 261,2 m³/ha

Končna lesna zaloga: 450 m³/ha

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Velikopovršinsko enomerna	130	520	sm (25)	A2,B	>50 cm
	20	450	je (3)	A2,B	>50 cm
			bor (7)	C	>45 cm
			bu (40)	A1,A2,B	>50 cm
			hrast (12)	B	>50 cm
			pl.list (3)	A1,A2,B	>55 cm
			drugi list (10)	C,D	>50 cm
Pomladitveni cilj			sm (15), je (5) bor (7) bu (46) hrast (12) pl.list (10) drugi list (5)		

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.

Proizvodna doba: 130 let

Pomladitvena doba: 20 let

Ciljno obdobje: 10 let

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem:

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova temelji na naravnem pomlajevanju. Praviloma naj poteke malopovršinsko. Večjepovršinsko pomlajevanje (nad 5 ha) poteka tam, kjer želimo povečati delež svetloljubnih vrst. Poudarek naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev, predvsem tam kjer je močno zastopan grmovni sloj. Kjer je gost zeliščni sloj, naj se izvede priprava tal za naravno obnovo. V obnovo se uvede debeljake z rahlim sklepom in dobro zasnovano pomladka in neperspektivne debeljake slabih zasnov. V čim večji meri naj se izkoristi posredno nego matičnega sestoja pri osnovanju in negi mladovja. Na površinah, kjer je pomladek že v fazi gošče, se z obnovo zaključi.

Že osnovana pomladitvena jedra v vrzelih robno širiti in združevati na tak način, da se bodo pomladile cilju ustrezne drevesne vrste. Na večjih ogolelih površinah po ujmah se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje. Sadijo naj se pretežno listavci. Kakovostne debeljake, ki še polno priraščajo, ne uvajati v obnovo.

Usmeritve za nego gozdov:

Vsa na novo nastajajoča mladovja ter mladovja, katerih rast in razvoj je še pod vplivom matičnega sestoja, naj se v čim večji meri negujejo posredno s pomočjo matičnega sestoja. Ukrepi nege naj bodo pravočasni in zmerno intenzivni. Pri uravnavanju deleža drevesnih vrst imajo prednost listavci. Z ukrepi nege se naj zagotavlja večjo stabilnost in boljšo kakovost bodočih sortimentov. Prednostno se nega izvaja na boljših delih rastišč in v sestojih poškodovanih po ujmah. V drogovnjakih se z redčenji povečuje stojnost in kakovost. Izboljšuje se debelinska struktura in povečuje delež kvalitetnih listavcev. Zmes drevesnih vrst uravnavati proti modelni drevesni sestavi acidofilnih bukovij. V večini drogovnjakov, ki imajo normalen sklep, naj se izvajajo zmerna redčenja jakosti 17 – 25 % lesne zaloge. V debeljakih, ki se jih ne uvaja v obnovo, naj se izvajajo izbiralna redčenja do 16 % lesne zaloge, odvisno od sestojnih zasnov in sklepa sestoja. V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %).

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Upoštevajoč napovedi podnebnih sprememb se bo delež buke močno povečal, kar pomeni tudi nižanje deleža smreke in približevanje drevesne sestave modelnemu stanju. V vseh sestojih pospešujemo listavce (bukev, graden, pravi kostanj) kot nosilce in kot melioratorje. Na vlažnejših predelih je smiselno pospeševati plemenite listavce, na sušnejših predelih hrast in bor.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje ter ukrepe za varstvo pred smrekovimi podlubniki (pasti). Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno naj se izvaja gozdni red. Pred divjadjo ščitimo plemenite listavce in plodonosno drevje individualno s tulci. Sadike smreke se ščiti s premazi. Na manjšem območju z visoko koncentracijo divjadi se načrtuje zaščita mladja z ograjo. Ograjo in tulce je potrebno vzdrževati in jih po opravljeni funkciji odstraniti iz gozda.

Ukrepi

Preglednica 95/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	9,6	90,4	100,0
- ciljno %	9,2	90,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	22,8	214,7	237,5
- ciljna (m ³ /ha)	23,9	237,3	261,2
Prirastek (m ³ /ha)	0,52	5,78	6,30
Možni posek (m ³ /ha)	4,1	35,2	39,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,42	3,52	3,94
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,3	16,4	16,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	80,4	60,9	62,5
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 816/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	596	394				37	1.027	18,4	79,4
	%	58	38				4			
Listavci	m³	5.839	2.635				197	8.671	16,5	61,2
	%	67	30				2			
Skupaj	m³	6.435	3.029				234	9.698	16,7	62,7
	%	66	31				2			

Možni posek znaša 9.698 m³ oz. (3,94 m³/ha/leto). To je 16,7 % skupne lesne zaloge oziroma 62,7 % prirastka. Iglavci predstavljajo 11 % možnega poseka, listavci pa 89 %.

Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 827/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega gošče	ha	0,20	0,20
Nega letvenjaka	ha	0,59	0,59

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14111

Površina gozdov je 265,33 ha kar predstavlja 5,0 % celotne GGE. Vsi gozdovi v razredu spadajo v kategorij večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi (96 %), delež gozdov v državni lasti je 4 %.

Od funkcij so na prvi stopnji z največjim deležem poudarjene lesnoproizvodna funkcija in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Del gozdov ima 1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, pri čemer gre večinoma za gozdove, ki imajo funkcijo poudarjeno zaradi ekstremnih gozdnih združb.

1. stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na državnem nivoju, 2. stopnjo hidrološke funkcije imajo gozdovi na območjih širših vodovarstvenih območij ter na območjih vodotokov (Mala voda, Mala Božna, Potrebuješev graben in drugih manjših vodotokov).

1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo Natura 2000 Polhograjsko hribovje - upravljavska cona D – območje navadnega koščaka in območja planinskega orla (53C13C).

2. stopnjo funkcije varovanja naravnih vrednot imata vodotoka Mala Božna, Mala voda in Brezno na Strminah (53E17).

1. stopnjo poudarjenosti kulturne dediščine imajo gozdovi na območju Sela nad Polhovim Gradcem – Cerkev sv. Jedrta.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 838/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Ime rastiščnega tipa (RGR)	Površina v RGR (ha)
HT-9110	Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	14111 - Toploljubno bukovje	0,13
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	14111 - Toploljubno bukovje	10,76
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	14111 - Toploljubno bukovje	18,34

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

STANJE GOZDOV**a) Rastišče**

Preglednica 849/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	42,09	15,9
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1	65,55	24,7
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	110,70	41,6
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	24,32	9,2
632	Predalpsko gorsko bukovje	9	3,53	1,3
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	17,12	6,5
761	Javorovje s praprotni	7	2,02	0,8
	Skupaj	4,610	265,33	100,0

Ocena proizvodne sposobnosti rastišč je 4,6 m³/ha/leto. Ob prirastku 6,2 m³/ha/leto je izkoriščenost rastiščnega potenciala 134 %. Večji del gozdov tega RGR sodi v gozdni rastiščni tip Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje (41,6 %) in Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje (24,7 %).

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 100/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,2	19,4	21,3	18,8	34,3	76,8	31,0	1,45	23,3
Listavci	16,1	29,6	19,2	18,1	17,0	170,9	69,0	4,78	76,7
Skupaj	13,0	26,6	19,8	18,3	22,3	247,7	100,0	6,23	100,0

Lesna zaloga gospodarskega razreda je 247,7 m³/ha, kar je povprečna lesna zaloga za GGE (250 m³/ha). V lesni zalogi prevladujejo listavci (69 % lesne zaloge). Med njimi prevladuje bukev. Največji delež lesne zaloge tako pri iglavcih kot pri listavcih predstavlja drevje s premerom nad 50 cm (V. debelinski razred). Letni prirastek je 6,2 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 101/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	55,8	0,9	19,8	0,2	0	113,7	5,4	13,9	35,8	2,2
	%	22,5	0,4	8	0,1	0	45,8	2,2	5,6	14,5	0,9
Naravno stanje	m ³ /ha	5,0	0,0	29,7	0,0	0,0	126,3	7,4	9,9	69,4	0,0
	%	2	0	12	0	0	51	3	4	28	0

Glede na naravno stanje je prekoračen delež smreke, primanjkuje bukve drugih trdih listavcev.

Ohranjenost gozdov

V RGR so gozdovi 100 % ohranjeni. Ni spremenjenih.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev*Preglednica 102/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah*

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	3,57	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	5,3	31,1	30,5	33,1
Drogovnjak	142,46	0,0	11,1	79,3	9,6	0,0	41,7	58,3	0,0	13,7	66,4	18,1	1,8
Debeljak	52,13					0,0	77,4	22,6	0,0	0,0	56,3	37,8	5,9
Sestoj v obnovi	67,17					0,0	82,9	17,1	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	265,33												

Med razvojnimi fazami prevladuje drogovnjak (53 %). Sestojev v obnovi je 25 %. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji.

Mladovij je malo, le 1,3 %. Prevladujejo mladovja pomanjkljive zasnove.

Kakovost drevja*Preglednica 103/K: Kakovost drevja*

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	23	0,0	0,0	65,2	26,1	8,7
Bor	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Bukev	67	1,5	16,4	44,8	35,8	1,5
Hrast	8	0,0	0,0	25,0	62,5	12,5
Pl. Ist.	9	0,0	22,2	77,8	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	27	0,0	0,0	66,7	25,9	7,4
Skupaj listavci	86	1,2	15,1	46,5	33,7	3,5
Skupaj	113	0,9	11,5	51,3	31,9	4,4

Poškodovanost sestojev

Poškodovanega drevje je 9,8 %, od tega 4,4 % poškodb debela in koreninika in 4,7 % poškodb vej.

Odmrlo drevje

V RGR je skupno odmrlih 56 dreves/ha od teh je 37 % stoječih in 63 % ležečih. Največ odmrlega drevja (92 %) je v prvem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 10 do 29 cm), preostalih 8 % pa v drugem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 30 do 49 cm). Odmrlega drevja s premerom 50 cm in več je 2,4 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija možnega poseka je bila 57 % pri iglavcih in 34 % pri listavcih, oziroma skupaj 41 %.

Preglednica 85/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	0,82	0,00	0,0
Obžetev	ha	0,30	0,75	250,0
Nega mladja	ha	2,96	0,00	0,0
Nega gošče	ha	5,75	0,13	2,3
Nega letvenjaka	ha	1,16	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,82	1,33	19,5
Vzdrževanje vodnih površin	dni	55,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,25	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,25	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	1,50	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,80	0,0
Zaščita s kolicenjem ali tulci	kos	0,00	50,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0

Načrtovana gojitvena dela niso bila izvedena.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 105/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	269,39	71,2	133,6	204,8	2,08	3,48	5,56	0,83	1,29	2,13
2016	267,71	78,8	165,8	244,7	1,87	3,98	5,85	1,17	1,13	2,31
2026	265,33	76,8	170,9	247,7	1,45	4,78	6,23	1,33	2,86	4,19

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani možni posek (in ne realiziran posek)..Izračunane vrednosti iz SVP

Lesna zaloga in prirastek sta se nekoliko povečala.

Drevesna sestava

Preglednica 106/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

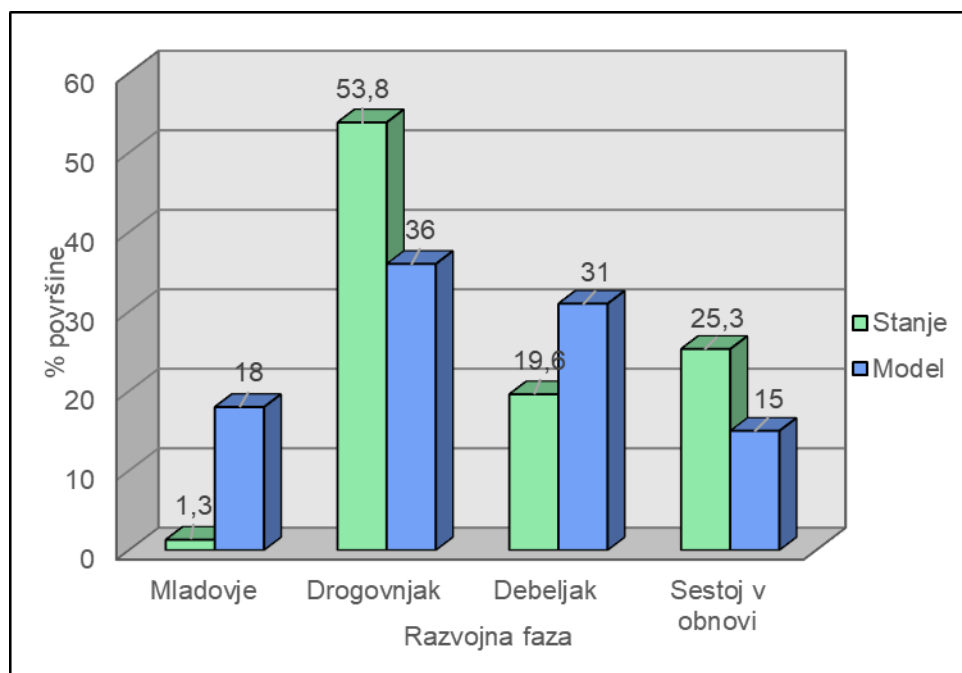
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	27,7	0,0	6,9	0,1	0,0	39,6	2,9	7,5	14,5	0,8
2016	24,9	0,3	6,8	0,1	0,0	46,3	2,0	6,0	12,6	1,0
2026	22,5	0,4	8,0	0,1	0,0	45,8	2,2	5,6	14,5	0,9

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V primerjavi z modelnim stanjem je razmerje razvojnih faz delno neustrezno. Primanjkuje mladovja. Prevelik je delež drogovnjakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 86/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	3,57	1,3	24	18	47,76	-93
Drogovnjak	142,46	53,8	49	36	95,52	49
Debeljak	52,13	19,6	42	31	82,25	-37
Sestoj v obnovi	67,17	25,3	20	15	39,80	69
Skupaj	265,33	100	135	100	265,33	

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko raznomerni sestoji bukve, smreke, hrasta, plemenitih in trdih listavcev.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 18 %, drogovnjak 36 %, debeljak 31 %, ses.v obnovi 15 %.

Ciljna lesna zaloga: 268,2 m³/ha

Končna lesna zaloga: 400 m³/ha

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Velikopovršinsko enomerna	135	460	sm (13)	B	>45 cm
	20	400	je (1)	B	>50 cm
			bor (8)	C,D	>35 cm
			bu (53)	A2,B	>45 cm
			hrast (8)	C	>50 cm
			pl.list (6)	B,C	>45 cm
			drugi list (11)	C,D	>30 cm

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopni gozdnogojitveni sistem.

Proizvodna doba: 135 let

Pomladitvena doba: 20 let

Ciljno obdobje: 10 let

Prevladujoč gozdnogojitveni sistem:

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Usmeritve za obnovo gozdov:

Kjer je le možno, sestoje obnavljamo z naravno obnovo, v večji meri pa je, na predelih z rodovitnejšimi tlemi, dopustna tudi obnova s sadnjo bukve, gradna in drugih rastišču primernih vrst. Na teh rastiščih je namreč kakršnakoli obnova močno otežena zaradi močnega zeliščnega in mahovnega sloja. V GGO so prisotna sekundarna borovja, kjer moramo biti pozorni na sukcesijske procese. Obnova mora biti zadržana, postopna in izvedena ob pravem času. Potrebna je tudi posebna priprava tal, kar lahko dosežemo tudi z debelno metodo spravila. S pomladitveno sečnjo začnemo po semenskem letu. Širjenje in združevanje pomladitvenih jeder naj bo postopno, s čimer bomo v pomladku dobili večji delež sencovzdržnejše bukve in smreke, hkrati se površine ne bodo preveč zarasle s travami, praprotni in grmovnicami. Razvoj teh gozdov usmerjamo h klimaksni združbi, običajno eni od kisloljubnih bukovij.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju skrbeti predvsem za uravnavanje zmesi v korist listavcev ter za stabilnost sestojev. Dela v mladju bodo poleg tega usmerjena v obžetev zaradi velike pokrovnosti praproti. Na močvirnih predelih pospeševati jelšo, na ostalih pa bor in vse listavce, ki se tam nasemenijo in v odsotnosti drugih drevesnih vrst se lahko pomaga tudi smreki. Prav tako ne zanemariti manjših pomladitvenih jeder, saj so potencial, ki ga nujno potrebujemo. Poleg obžetev je poudarek pri negi mladovij na krepitvi stojnosti, torej na redčenjih letvenjakov in drogovnjakov z jakostjo 25 % od lesne zaloge. V debeljaki le še šibko redčimo do ponovnega končnega poseka, vrzeli v sklepu krošenj ne delamo. V drogovnjakih in debeljaki je potrebno ohranjati polnilni sloj listavcev, ne glede na kakovost.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

V sekundarnih borovjih je sestava odvisna od tega v kateri fazi je sukcesija. V prvi fazi sukcesije se bo poleg bora pomladil večji delež smreke, kasneje gre razvoj v smer listavcev. Pri pretežnem pomlajevanju smreke je potrebno uravnavati zmes v korist listavcev in tudi bora. Na mokriščih znotraj borovih rastišč se ohranja jelševe loge. Zaradi ekološke pomembnosti jim je potrebno nameniti posebno skrb in varstvo.

Usmeritve za varstvo gozdov:

Preventivni ukrepi so usmerjeni v zaščito sadik pred divjadjo s tulci ali zaščitnimi škropivi, ki jih lahko uporabimo na vseh iglavcih in listavcih. Gozdovi spadajo med požarno bolj ogrožene zato so na mestu preventivni ukrepi z ozaveščanjem širše javnosti. Na državni ravni naj se izvaja preventivne ukrepe za preprečitev vnosa borove ogorčice. V sestojih z večjim deležem smreke se dosledno izvaja gozdni red, redna kontrola sestojev in hitra sanacija v ujmah poškodovanih in oslabeledih smrek. V okviru zatiralnih ukrepov je potrebno poskrbeti za hiter posek in spravilo z insekti napadenega drevja, kurjenje z namenom zatiranja škodljivih organizmov izvajati le takrat in na način, ko ni nevarnosti, da bi ogenj ušel nadzoru.

Ob naravnih ujmah se najprej zagotovi prevoznost cest in vlak nato pa takoj pristopi k sanaciji poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke. Večjo pozornost se nameni razpršenim poškodbam, sledijo koncentrirane poškodbe. Sanacijska obnova naj temelji na naravnem pomlajevanju, zaradi močne orlove praproti se pravočasno izvaja obžetje tudi naravnega mladja.

Ukrepi

Preglednica 878/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	31,0	69,0	100,0
- ciljno %	29,1	70,9	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	76,8	170,9	247,7
- ciljna (m ³ /ha)	78,1	190,1	268,2
Prirastek (m ³ /ha)	1,45	4,78	6,23
Možni posek (m ³ /ha)	13,2	28,6	41,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,33	2,86	4,19
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,3	16,8	16,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	91,4	59,9	67,2
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 889/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	1.174	2.105				245	3.524	17,3	91,8
	%	33	60				7			
Listavci	m³	2.675	4.629				337	7.641	16,8	60,2
	%	35	61				4			
Skupaj	m³	3.849	6.734				582	11.165	17,0	67,5
	%	34	60				5			

Možni posek znaša 11.165 m³ oz. (4,19 m³/ha/leto). To je 17,0 % skupne lesne zaloge oziroma 67,5 % prirastka. Iglavci predstavljajo 31 % možnega poseka, listavci pa 69 %.

Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 8910/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Obžetev	ha	0,30	0,90
Naravni razvoj biotopov	m ³	6,21	6,21

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Gorsko bukovje - 15511

Površina gozdov je 283,93 ha kar predstavlja 6,0 % celotne GGE. Vsi gozdovi v razredu spadajo v kategorij večnamenskih gozdov. Prevladujejo zasebni gozdovi (100 %).

Od funkcij so na prvi stopnji z največjim deležem poudarjene lesnoproizvodna funkcija in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° oziroma gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°, gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov, gozdovi na področju skalnih podorov ter gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.

1. stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na državnem nivoju ter območja zajetij. 2. stopnjo te funkcije imajo gozdovi na širših vodovarstvenih območjih, v okolici manjših izvirov in številnih vodotokov (Mrzli studenec, Nackov graben, Potrebuješev graben, Suha reka).

1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo Natura 2000 Polhograjsko hribovje - upravljavska cona D – območje navadnega koščaka, Rusova jama.

2. stopnjo funkcije varovanja naravnih vrednot imata Mala Božna in Slapovi na Ločnici (53B14).

1. stopnjo poudarjenosti funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin ima okolica 2 stojšč čebelnjaka.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 9011/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Ime rastiščnega tipa (RGR)	Površina v RGR (ha)
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	SI3000335 Polhograjsko hribovje	15511 - Gorsko bukovje	68,40
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (<i>Genisto januensis</i> -Pinetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	15511 - Gorsko bukovje	1,74

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Preglednica 9112/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	9	29,21	10,3
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	1	4,12	1,5
581	Osojno bukovje s kresničevjem	7	14,82	5,2
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	19,50	6,9
621	Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje	1	13,40	4,7
632	Predalpsko gorsko bukovje	9	174,87	61,6
751	Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	9	19,97	7,0
771	Jelovje s praprotni	17	8,04	2,8
	Skupaj	8,350	283,93	100,0

Ocena proizvodne sposobnosti rastišč je 8,3 m³/ha/leto. Ob prirastku 6,2 m³/ha/leto je izkoriščenost rastiščnega potenciala 74 %. Večina gozdov tega RGR sodi v gozdni rastiščni tip Predalpsko gorsko bukovje, ki zavzema 63,6 % površine RGR.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 9213/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	5,1	16,6	18,9	21,0	38,4	110,7	38,2	1,88	30,2
Listavci	12,6	25,7	19,3	20,2	22,2	179,3	61,8	4,34	69,8
Skupaj	9,7	22,2	19,1	20,5	28,5	290,0	100,0	6,22	100,0

Lesna zaloga gospodarskega razreda je 290,0 m³/ha, kar je več od povprečne lesne zaloge za GGE (250 m³/ha). V lesni zalogi prevladujejo listavci (70 % lesne zaloge). Med njimi prevladuje bukev. Največji delež lesne zaloge tako pri iglavcih kot pri listavcih predstavlja drevje s premerom nad 50 cm (V. debelinski razred). Letni prirastek je 6,2 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 9314/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	80,7	10	19,9	0	0	143,1	1,6	15,1	19,5	0,1
	%	27,8	3,5	6,9	0	0	49,3	0,6	5,2	6,7	0
Naravno stanje	m ³ /ha	11,6	11,6	14,5	2,9	0	214,6	2,9	17,4	14,5	0
	%	4	4	5	1	0	74	1	6	5	0

Glede na naravno stanje je prekoračen delež smreke. Primanjkuje bukve.

Ohranjenost gozdov

V RGR so gozdovi 100 % ohranjeni. Ni spremenjenih.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 9415/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	7,83	20,9	65,4	13,7	0,0	0,0	53,4	46,6	0,0	19,7	65,8	14,5	0,0
Drogovnjak	93,03	1,0	46,3	25,5	27,2	0,0	41,7	58,3	0,0	1,7	51,0	47,3	0,0
Debeljak	107,14					0,0	91,6	8,4	0,0	0,0	30,8	69,2	0,0
Sestoj v obnovi	75,93					4,1	80,4	15,5	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	283,93												

Med razvojnimi fazami prevladujeta drogovnjak (32 %) in debeljak (37 %). Sestojev v obnovi je 26 %. Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji.

Mladovij je malo, le 2,7 %. Prevladujejo mladovja dobre zasnove (65 %).

Kakovost drevja

Preglednica 116/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	32	0,0	12,5	62,5	25,0	0,0
Jelka	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Bor	16	0,0	12,5	43,7	31,3	12,5
Bukev	65	0,0	26,2	55,3	15,4	3,1
Pl. lst.	7	14,3	0,0	57,1	28,6	0,0
Dr. tr. lst.	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Skupaj iglavci	52	0,0	13,5	57,7	25,0	3,8
Skupaj listavci	75	1,3	22,7	56,0	17,3	2,7
Skupaj	127	0,8	18,9	56,7	20,5	3,1

Poškodovanost sestojev

Poškodovanega drevja je 5,2 %, od tega 1,7 % poškodb debela in koreninika in 3,0 % poškodb vej.

Odmrlo drevje

V RGR je skupno odmrlih 46 dreves/ha od teh je 39 % stoječih in 61 % ležečih. Največ odmrlega drevja (84 %) je v prvem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 10 do 29 cm), preostalih 14 % v drugem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 30 do 49 cm). Odmrlega drevja s premerom 50 cm in več je 1,7 %.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija možnega poseka je bila 39 % pri iglavcih in 26 % pri listavcih, oziroma skupaj 30 %.

Preglednica 9517/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,94	0,00	0,0
Nega mladja	ha	5,73	0,00	0,0
Nega gošče	ha	16,41	0,00	0,0
Nega letvenjaka	ha	6,32	0,50	7,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	6,07	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	4,50	0,00	0,0

Realizacija nege je slaba.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 9618/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	287,77	88,1	176,9	265,1	1,93	3,74	5,66	1,28	1,41	2,68
2016	284,90	100,3	174,8	275,1	2,57	4,70	7,26	1,28	1,58	2,86
2026	283,93	110,7	179,3	290,0	1,88	4,34	6,22	1,93	3,34	5,27

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

**Opomba: Izračunane vrednosti iz SVP

Lesna zaloga se je nekoliko povečala, prirastek pa zmanjšal.

Drevesna sestava

Preglednica 119/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

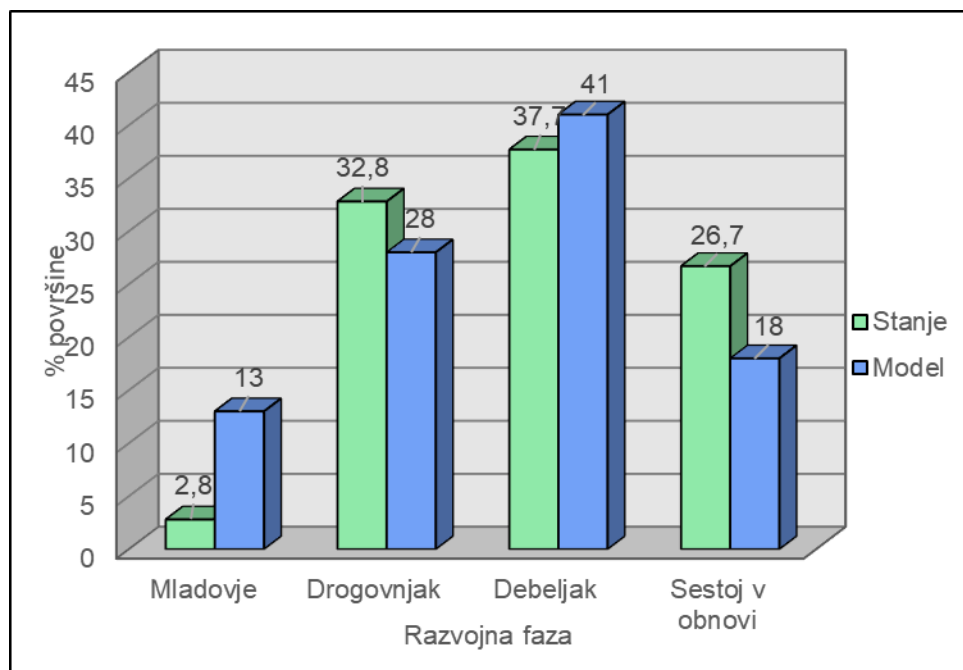
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	26,7	2,7	3,6	0,3	0,0	54,0	1,1	5,4	6,0	0,2
2016	28,0	3,5	5,0	0,0	0,0	51,3	0,7	5,5	5,9	0,1
2026	27,8	3,5	6,9	0,0	0,0	49,3	0,6	5,2	6,7	0,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V primerjavi z modelnim stanjem je razmerje razvojnih faz delno neustrezno. Primanjkuje mladovja. Prevelik je delež drogovnjakov in sestojev v obnovi.

Preglednica 9720/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	7,83	2,8	18	13	36,91	-79
Drogovnjak	93,03	32,8	39	28	79,50	17
Debeljak	107,14	37,7	57	41	116,41	-8
Sestoj v obnovi	75,93	26,7	25	18	51,11	49
Skupaj	283,93	100	140	100	283,93	

Grafikon 8: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj**

Malopovršinsko raznomerni sestoji bukve, smreke, hrasta, plemenitih in trdih listavcev.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mlad. 13 %, drogovnjak 28 %, debeljak 41 %, sestoj v obnovi 18 %.

Ciljna lesna zaloga: 299,5 m³/ha

Končna lesna zaloga: 460 m³/ha

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Malopovršinska enomerna	140	640	sm (35)	B	>55 cm
	25	460	je (2)	B	>55 cm
			bor (1)	B	>45 cm
			macesen (1)	B	>50 cm
			bu (49)	A1,A2,B	>55 cm
			hrast (1)	B	>55 cm
			pl.list (7)	A1,A2,B	>55 cm
			drugi list (4)	C,D	>45 cm
Pomladitveni cilj			sm (20)		
			je (2)		
			bu (57)		
			hrast (1)		
			pl.list (10)		
			drugi list (10)		

Gozdnogojitvene usmeritve

Malopovršinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Proizvodna doba: 140 let

Pomladitvena doba: 25 let

Ciljno obdobje: 10 let

Usmeritve za obnovo gozdov:

Kombinacija večjepovršinske in malopovršinske naravne obnove, v odvisnosti od ekstremnosti (strmine) rastišča. Obnova sestojev naj se začne na površini, ki je večja od 0,5 ha z jakostjo pomladitvenih sečenj od 30 do 50 % od lesne zaloge (zastorna sečnja oziroma robno širjenje že osnovanih pomladitvenih jeder). Praviloma naj bodo pomladitvene površine široke ene do dve sestojni višini in velikosti od 0,5 do 1 ha. Zaradi značaja teh gozdov (strmina, funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, plitva tla) je potrebna večja pazljivost, postopnost, manjše jakosti in manjše površine pri vseh sečnjah, še posebej pri pomladitvenih sečnjah. V sestojih v obnovi naj se pospešeno nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka. Na površinah, kjer je pomladek že sklenjen, najpozneje v fazi gošče naj se z obnovo zaključi. Pomladitvene sečnje naj se izvaja izven vegetacijske dobe.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju naj se pospešuje plemenite listavce, še zlasti gorski javor. Enkrat v desetletju naj se v mladju, oziroma gošči opravi uravnavanje zmesi in posek predrastkov ter enkrat redčenje

letvenjakov. Redčenje tanjših drogovnjakov naj se izvaja 1 x na deset let z jakostjo do 25 % od lesne zaloge. Jakost redčenja v debelejših drogovnjakih naj bo do 20 % na lesno zalogo. Poseben poudarek je potrebno nameniti sproščanju plemenitih listavcev in krepitvi stabilnosti sestojev. Zelo pomembno je oblikovanje enakomernih krošenj nosilnih dreves v sestoji. V debeljakih se po potrebi izvaja redčenje mlajših debeljakov z jakostjo do 18 % ter šibko redčenje ostalih debeljakov z jakostjo do 12 % na lesno zalogo.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

Ciljne drevesne vrste so bukev in plemeniti listavci (gorski javor), mestoma na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč tudi črni gaber, mali jesen in mokovec. Smreko kot posamično in šopasto primešano vrsto je primerno pospeševati le na vznožjih pobočij, kjer so tla globlja in boljše preskrbljena z vlago.

Usmeritve za varstvo gozdov:

V predelih, kjer je primes smreke močnejša, redno izvajati sanitarne sečnje. Izvaja naj se popolni gozdni red in pravočasen ter sproten posek napadenega in oslabelega drevja zaradi smrekovih podlubnikov, jesenovega ožiga in javorovega raka. Mestoma je smiselna zaščita plemenitih listavcev s tulci ter zaščita sadik pri umetni obnovi (premazi, tulci).

Ob pojavu naravnih ujm naj se na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani (zlasti veter, sneg in žled), izvede posek vseh močno poškodovanih dreves, na vseh večjih ogolelih površinah (večjih od ene sestojne višine) pa tudi priprava sestojev za naravno obnovo. V primerih neuspešne naravne obnove naj se izvede umetna obnova s sadnjo listavcev (bukev, plemeniti listavci).

Ukrepi

Preglednica 9821/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	38,2	61,8	100,0
- ciljno %	36,8	63,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	110,7	179,3	290,0
- ciljna (m ³ /ha)	110,2	189,3	299,5
Prirastek (m ³ /ha)	1,88	4,34	6,22
Možni posek (m ³ /ha)	19,3	33,4	52,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,93	3,34	5,27
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,5	18,6	18,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	102,8	77,0	84,8
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 9922/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	1.625	3.656				204	5.485	17,5	103,8
	%	30	67				4			
Listavci	m³	3.137	6.226				163	9.526	18,7	77,2
	%	33	65				2			
Skupaj	m³	4.762	9.882				367	15.011	18,2	85,1
	%	32	66				2			

Možni posek znaša 15.011 m³ oz. (5,27 m³/ha/leto). To je 18,2 % skupne lesne zaloge oziroma 85,1 % prirastka. Iglavci predstavljajo 36 % možnega poseka, listavci pa 63 %.

Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoji kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 10023/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega gošče	ha	1,00	1,00
Nega letvenjaka	ha	4,15	4,15

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Kisloljubna jelovja - 17011

Površina gozdov je 120,82 ha kar predstavlja 2,0 % celotne GGE. Vsi gozdovi v razredu spadajo v kategorij večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi (100 %).

Od funkcij so na prvi stopnji z največjim deležem poudarjene lesnoproizvodna funkcija in funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

1. stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35° oziroma gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°, gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov, gozdovi na področju skalnih podorov ter gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.

1. stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na državnem nivoju ter območja zajetij. 2. stopnjo te funkcije imajo gozdovi na širših vodovarstvenih območjih, v okolici manjših izvirov in številnih vodotokov (Mala Božna, Nackov graben, Potrebuješev graben).

1. stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo Natura 2000 Polhograjsko hribovje - upravljavska cona D – območje navadnega koščaka, Rusova jama.

2. stopnjo funkcije varovanja naravnih vrednot imata Mala Božna in Rusova jama.

1. stopnjo rekreacijske funkcije ima evropska pešpot E7 in ostale planinske poti.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 10123/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Ime rastiščnega tipa (RGR)	Površina v RGR (ha)
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	SI3000335 Polhograjsko hribovje	17011 – Kisloljubna jelovja	0,01

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV**a) Rastišče***Preglednica 10224/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR*

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	5,01	4,1
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	45,40	37,6
771	<i>Jelovje s praprotni</i>	17	70,41	58,3
	Skupaj	13,70	120,82	100,0

Ocena proizvodne sposobnosti rastišč je 13,7 m³/ha/leto. Ob prirastku 9,26 m³/ha/leto je izkoriščenost rastiščnega potenciala 67 %. Večina gozdov tega RGR sodi v gozdni rastiščni tip Jelovje s praprotni, ki zavzema 58,3 % površine RGR.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek*Preglednica 10325/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek*

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,7	11,9	20,1	20,8	39,5	187,3	59,6	5,44	58,7
Listavci	8,9	24,6	24,6	22,6	19,3	127,1	40,4	3,82	41,3
Skupaj	8,2	17,0	21,9	21,5	31,4	314,4	100,0	9,26	100,0

Lesna zaloga gospodarskega razreda je 314,4 m³/ha, kar je več od povprečne lesne zaloge za GGE (250 m³/ha). V lesni zalogi prevladujejo iglavci (60 % lesne zaloge). Med njimi prevladujeta smreka (32 %) in jelka (25 %). Največji delež lesne zaloge tako pri iglavcih kot pri listavcih predstavlja drevje s premerom nad 50 cm (V. debelinski razred). Letni prirastek je 9,26 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst*Preglednica 10426/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst*

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	102,5	80	4,8	0	0	84,5	7,7	9,2	25,3	0,3
	%	32,6	25,5	1,5	0	0	26,9	2,4	2,9	8,1	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	44,0	113,2	3,1	0,0	0,0	125,8	12,6	9,4	6,3	0,0
	%	14	36	1	0	0	40	4	3	2	0

Glede na naravno stanje je prekoračen delež smreke. Primanjkuje delež jelke in bukke.

Ohranjenost gozdov

V RGR so gozdovi 100 % ohranjeni. Ni spremenjenih.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Preglednica 10527/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1,11	79,3	20,7	0,0	0,0	0,0	79,3	20,7	0,0	20,7	79,3	0,0	0,0
Drogovnjak	14,46	0,0	63,4	27,3	9,3	0,0	76,3	23,7	0,0	0,0	76,3	23,7	0,0
Debeljak	48,05					0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	14,0	83,4	2,6
Sestoj v obnovi	57,20					0,0	100,0	0,0	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	120,82												

Med razvojnimi fazami prevladujeta debeljak (40 %) in sestoj v obnovi (47 %). Prevladujejo pomanjkljivo negovani sestoji. Mladovij je le 1,0 %. Prevladujejo mladovja bogate zasnove (79,3 %).

Kakovost drevja

Preglednica 128/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	29	3,4	13,8	55,2	27,6	0,0
Hrast	4	0,0	25,0	50,0	25,0	0,0
Pl. lst.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Skupaj listavci	35	2,9	14,3	57,1	25,7	0,0
Skupaj	39	2,6	12,8	59,0	25,6	0,0

Poškodovanost sestojev

Poškodovanega drevje je 8,1 %, od tega 5,1 % poškodb debela in korenika in 3,0 % poškodb vej.

Odmrlo drevje

V RGR je skupno odmrlih 26 dreves/ha od teh je 16 % stoječih in 84 % ležečih. Največ odmrlega drevja (83 %) je v prvem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 10 do 29 cm), preostalih 17 % v drugem razširjenem debelinskem razredu (to je s premerom 30 do 49 cm).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija možnega poseka je bila 49 % pri iglavcih in 66 % pri listavcih, oziroma skupaj 55 %.

Preglednica 10629/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	6,57	0,00	0,0
Nega gošče	ha	11,75	1,00	8,5
Nega letvenjaka	ha	6,51	0,10	1,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,10	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0,50	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	5,94	0,0

Realizacija nege je slaba.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Preglednica 10730/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	123,08	156,8	150,7	307,5	4,47	3,73	8,20	3,17	1,80	4,96
2016	121,40	166,5	112,2	278,7	5,67	3,01	8,68	3,12	2,52	5,64
2026	120,82	187,3	127,1	314,3	5,44	3,82	9,26	4,65	2,98	7,62

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

**Opomba: Izračunane vrednosti iz SVP

Lesna zaloga in prirastek sta se občutno povečala.

Drevesna sestava

Preglednica 131/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

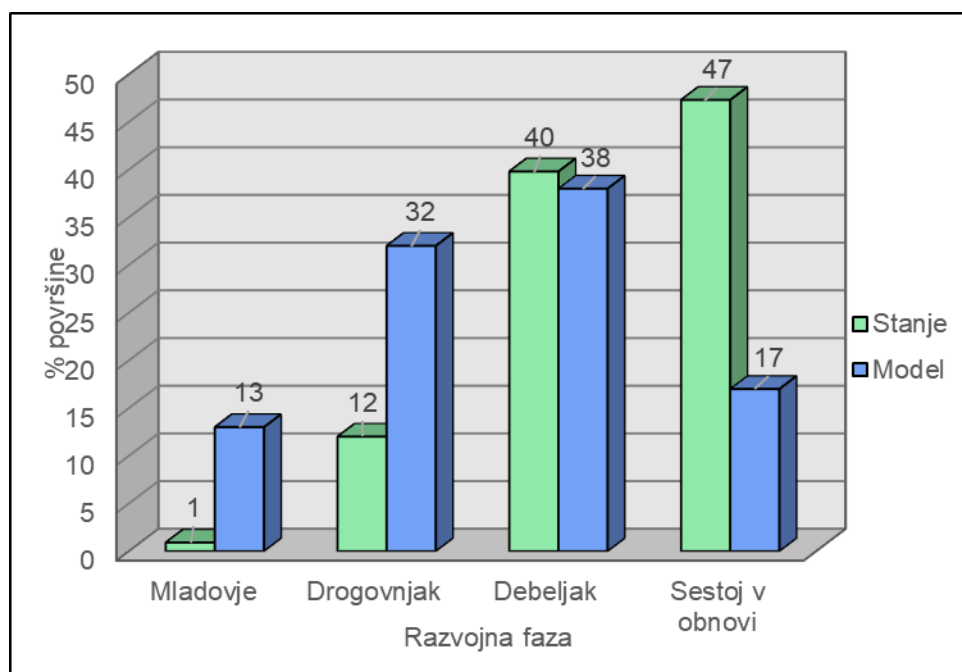
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	28,9	20,2	1,8	0,1	0,0	36,8	3,8	2,4	5,9	0,1
2016	33,2	24,2	2,3	0,0	0,0	29,6	2,9	1,8	5,7	0,3
2026	32,6	25,5	1,5	0,0	0,0	26,9	2,4	2,9	8,1	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V primerjavi z modelnim stanjem je razmerje razvojnih faz neustrezno. Občutno primanjkuje mladovja in drogovnjakov. Sestojev v obnovi je preveč.

Preglednica 10832/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje		Model			Razlika
	Površina	Delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	let	%	ha	
Mladovje	1,11	0,9	15	13	15,71	-93
Drogovnjak	14,46	12	37	32	38,66	-63
Debeljak	48,05	39,8	44	38	45,91	5
Sestoj v obnovi	57,2	47,3	20	17	20,54	178
Skupaj	120,82	100	115	100	120,82	

Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Malopovršinsko raznomerni sestoji bukve, smreke, hrasta, plemenitih in trdih listavcev.

Ciljno razmerje razvojnih faz: mladovje 13 %, drogovnjak 32 %, debeljak 38 %, sestoj v obnovi 17 %.

Ciljna lesna zaloga: 330,8 m³/ha

Končna lesna zaloga: 460 m³/ha

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Modelna končna LZ in korigirana končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Drugi ciljni parametri (Ciljne dimenzije)*
Malopovršinsko enomerna	115	750	sm (42)	A2,B	>55 cm
	20	460	je (22)	A2,B	>60 cm
			bor (2)	C	>50 cm
			bu (21)	A2,B	>55 cm
			hrast (3)	C	>55 cm
			pl.list (6)	A1,A2,B	>60 cm
			drugi list (4)	C,D	>45 cm

Gozdnogojitvene usmeritve

Malo do srednje površinsko skupinsko postopno gospodarjenje.

Proizvodna doba: 115 let

Pomladitvena doba: 20 let

Ciljno obdobje: 10 let

Usmeritve za obnovo gozdov:

Obnova sestojev naj poteka malopovršinsko, da omogočamo pomlajevanje ključnim drevesnim vrstam, predvsem jelki in zmanjšamo potrebe po negi mladovij. Z velikostjo vrzeli uravnavamo sestavo pomladka. Naravna obnova v glavnem poteka nemoteno. Težave s pomlajevanjem se lahko pojavijo ob večjepovršinskih obnovah kot posledica ujm. V teh primerih je potrebno izvajati pripravo sestoja na naravno obnovo, ponekod tudi izvesti obnovo s sadnjo, kjer pridejo v poštev v glavnem plemeniti listavci in jelka. Za približanje k modelnemu stanju razvojnih faz je potrebno še okoli 20 % debeljakov uvesti v obnovo, v sestojih v obnovi pa obnovo po možnosti čimprej, a upošteva dinamiko pomlajevanja predvsem jelke, previdno zaključevati.

Usmeritve za nego gozdov:

V mladovju je pogosto potrebno odstranjevati grmovnice in predrastke ter uravnavati zmes drevesnih vrst v korist jelke, bukve in plemenitih listavcev. Z nego gradimo pestro vertikalno in horizontalno strukturo ter s tem stabilnost gozdov pred škodljivimi abiotскими vplivi. V letvenjakih je potrebno zgodaj začeti s prvimi redčenji, ki morajo biti usmerjena v k uravnavanju drevesne sestave ter krepitvi stabilnosti sestojev. Produktivna rastišča zahtevajo intenzivnejša redčenja predvsem v mlajših drogovnjakih (med 20 in 25 %). Redčenja srednjedobnih sestojev (starejši drogovnjak in mlajši debeljak) naj se gibljejo med 15 in 20 %. V debeljakih izvajamo redčenja nizkih jakosti (med 10 in 15 %) in pazimo, da se tla ne presvetlijo, razen v primerih ko želimo sestoj obnoviti.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov:

V sestojih pospešujemo jelko, bukev in plemenite listavce, na sušnejših predelih tudi hrast in bor, v višjih legah pa macesen. Ohranja naj se okoli 30 % delež listavcev, med iglavci pa naj se povečuje

delež jelke na račun smreke, kar se zagotovi tudi s počasnim sproščanjem pomladka. V zmanjšanje deleža smreke bodo delovale tudi napovedane podnebne spremembe (dvig temperature in pogoste suše). Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo šopasta do gnezdasta, primes plemenitih listavcev pa posamična do skupinska. Polnilni sloj tvorijo meliorativne drevesne vrste, to so pravi kostanj, graden, jerebika, beli gaber, siva in črna jelša ter divje sadno drevje (divja češnja, lesnika, drobnica).

Usmeritve za varstvo gozdov:

Zaradi objedanja po divjadi je potrebno sadike smreke in jelke zaščititi s premazi vršičkov, sadike listavcev in macesna pa individualno s tulci ali količki. Kolektivno zaščito z ograjo uporabimo predvsem na območjih z večjo koncentracijo divjadi (zimovališča). S sprotnim odstranjevanjem napadenih, oslabilih in manj vitalnih dreves je treba zmanjševati tveganja za napad škodljivcev in pojav bolezni (npr. bela omela, mraznice in jelov rak). V vseh sestojih z večjim deležem smreke je potrebno redno kontrolirati zdravstveno stanje dreves in dosledno izvajati ukrepe sanacije ob pojavu žarišč podlubnikov.

Ob pojavu naravnih ujm naj se sanacija prične v delih poškodovanih gozdov z večjim deležem smreke. Sanacijska obnova temelji na naravnem pomlajevanju, kjer naj se zagotavlja zadosten delež jelke, lahko tudi s sadnjo in zaščito pred divjadjo, kjer se po potrebi večje obnovljene površine varuje tudi z ograjami. Če na večjih ogolelih površinah obstaja možnost zapleveljenja z robido ali invazivnimi vrstami, naj se te umetno obnovijo z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.

Ukrepi

Preglednica 10933/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	59,6	40,4	100,0
- ciljno %	59,0	41,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	187,3	127,1	314,4
- ciljna (m ³ /ha)	195,3	135,6	330,8
Prirastek (m ³ /ha)	5,44	3,82	9,26
Možni posek (m ³ /ha)	46,4	29,7	76,2
Možni posek (m ³ /ha/leto)	4,65	2,98	7,62
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	24,8	23,4	24,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	85,4	77,9	82,3
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 11034/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne								
Iglavci	m³	994	4.661				24	5.679	24,8	84,8
	%	18	82							
Listavci	m³	386	3.254				1	3.641	23,4	77,3
	%	11	89							
Skupaj	m³	1.380	7.915				25	9.320	24,3	81,7
	%	15	85							

Možni posek znaša 9.320 m³ oz. (7,62 m³/ha/leto). To je 24,3 % skupne lesne zaloge oziroma 81,7 % prirastka. Iglavci predstavljajo 60 % možnega poseka, listavci pa 40 %.

Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 11135/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega letvenjaka	ha	0,20	0,20

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

9.2.7 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000

Površina gozdov je 589,68 ha kar predstavlja 12,0 % celotne GGE. Vsi gozdovi v razredu spadajo v kategorij večnamenskih gozdov.

Prevladujejo zasebni gozdovi (63 %), delež gozdov v državni lasti je 37 %.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

- stopnjo funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev imajo vsi gozdovi tega RGR.
- stopnjo hidrološke funkcije imajo najožja in ožja vodovarstvena območja na državnem nivoju.
- stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti imajo Natura 2000 Polhograjsko hribovje - upravljavska cona D – območje navadnega koščaka, brezna, jame in gnezda planinskega orla. Nahajališča Blagajevga volčina na Polhograjski grmadi.
- stopnjo poudarjenosti zaščitne funkcije imajo gozdovi, ki ščitijo pred skalnimi podori in gozdovi v hudourniških območjih.
- stopnjo turistične funkcije ima Blagajeva pot s Polhovim doživljajskim parkom, grad Polhov Gradec-Kalvarija, Grmada in Sv. Lovrenc.
- stopnjo turistične funkcije varovanja kulturne dediščine ima Spominska plošča borcem 1. bataljona Dolomitskega odreda, Kapelica na Potoku in Spomenik Blagajevemu volčinu.

Preglednica 11236/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Ime habitatnega tipa	Območje Natura 2000	Ime rastiščnega tipa (RGR)	Površina v RGR (ha)
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	40000 – Varovalni gozdovi	117,58
HT-91R0	Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum)	SI3000021 Podreber – Dvor	40000 – Varovalni gozdovi	7,17
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	SI3000021 Podreber – Dvor	40000 – Varovalni gozdovi	0,85
HT-91K0	Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion))	SI3000335 Polhograjsko hribovje	40000 – Varovalni gozdovi	86,90
HT-9110	Bukovi gozdovi (Luzulo Fagetum)	SI3000335 Polhograjsko hribovje	40000 – Varovalni gozdovi	0,38

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV**a) Rastišče**

Preglednica 11337/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delez (%)
552	<i>Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih</i>	9	161,23	27,3
562	<i>Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje</i>	1	191,39	32,5
592	<i>Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje</i>	5	3,23	0,5
621	<i>Predalpsko-dinarsko bazoljubno rdečeborovje</i>	1	205,19	34,9
632	<i>Predalpsko gorsko bukovje</i>	9	12,37	2,1
751	<i>Kisloljubno bukovje z rebrenjačo</i>	9	13,08	2,2
761	<i>Javorovje s praprotni</i>	7	3,19	0,5
	Skupaj	3,590	589,68	100,0

Ocena proizvodne sposobnosti rastišč je 3,5 m³/ha/leto. Ob prirastku 4,3 m³/ha/leto je izkoriščenost rastiščnega potenciala 120 %.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Skupinsko raznodobni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica 11438/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	29,1	39,1	21,8	8,5	1,5	40,2	30,4	1,23	28,2
Listavci	26,9	30,3	26,6	13,4	2,8	92,3	69,6	3,12	71,8
Skupaj	27,6	33,0	25,1	11,9	2,4	132,5	100,0	4,35	100,0

Lesna zaloga gospodarskega razreda je 132,5 m³/ha, kar je nižje od lesne zaloge za GGE (250 m³/ha). V lesni zalogi prevladujejo listavci (69 % lesne zaloge). Med njimi prevladuje bukev. Največji delež lesne zaloge tako pri iglavcih kot pri listavcih predstavlja drevje s premerom od 10 do 40 cm (I. do III. debelinski razred). Letni prirastek je 4,3 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica 11539/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	11,2	0,1	28,9	0	0	64,3	4,5	5,3	18,1	0,1
	%	8,5	0,1	21,8	0	0	48,4	3,4	4	13,7	0,1
Naravno stanje	m ³ /ha	18,6	47,7	1,3	0,0	0,0	53,0	5,3	4,0	2,7	0,0
	%	14	36	1	0	0	40	4	3	2	0

Primanjuje jelke.

Ohranjenost gozdov

V RGR je 90 % gozdov ohranjenih, spremenjenih je 7 %.

Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev*Preglednica 11640/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah*

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	13,92	0,0	27,2	51,3	21,5	0,0	3,5	96,5	0,0	4,3	14,2	42,2	39,3
Drogovnjak	397,22	0,0	11,7	48,9	39,4	0,0	4,9	95,1	0,0	0,0	35,1	24,3	40,6
Debeljak	142,40					0,0	50,3	49,7	0,0	0,0	60,7	35,3	4,0
Sestoj v obnovi	34,55					2,7	19,8	55,8	21,7				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	1,59												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	589,68												

Med razvojnimi fazami prevladuje drogovnjak (67 %). Prevladujejo nenegovani sestoji.

Mladovij je malo, le 0,6 % pomanjkljive zasnove.

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti se pridobijo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki v varovalnih gozdovih niso postavljene, zato podatkov o kakovosti drevja v RGR ne navajamo.

Poškodovanost sestojev

Podatki o poškodovanosti sestojev se pridobijo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki v varovalnih gozdovih niso postavljene. Podatkov o poškodovanosti sestojev v RGR zato ne navajamo.

Odmrlo drevje

Podatki o odmrlem drevju se pridobijo na stalnih vzorčnih ploskvah, ki v varovalnih gozdovih niso postavljene. Podatkov o odmrlem drevju v RGR zato ne podajamo.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Realizacija možnega poseka je bila 111 % pri iglavcih in 60 % pri listavcih, oziroma skupaj 70 %.

Preglednica 11741/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Obžetev	ha	1,50	0,00	0,0
Nega mladja	ha	2,00	0,00	0,0
Nega gošče	ha	1,31	1,00	76,3
Nega letvenjaka	ha	0,59	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	18,50	16,80	90,8
Vzdrževanje vodnih površin	dni	27,50	0,00	0,0

Načrtovana gojitvena dela niso bila izvedena.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica 11842/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	592,79	44,8	80,3	125,1	0,51	1,07	1,57	0,36	0,72	1,08
2016	591,70	45,3	99,7	145,0	1,69	2,51	4,20	0,57	1,23	1,80
2026	589,68	40,2	92,3	132,5	1,23	3,12	4,35	0,24	1,14	1,39

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Lesna zaloga se je nekoliko znižala, prirastek pa zvišal.

Drevesna sestava

Preglednica 143/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	11,1	0,0	24,7	0,0	0,0	47,2	2,5	4,0	10,1	0,4
2016	10,3	0,1	20,9	0,0	0,0	51,9	2,9	4,1	9,6	0,2
2026	8,5	0,1	21,8	0,0	0,0	48,4	3,4	4,0	13,7	0,1

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Zaradi izjemno poudarjene varovalne vloge gozdov tega RGR in pogosto v povezavi s slednjo tudi zaščitne, ter prednosti navedenih vlog pred lesnoproizvodno, za gozdove RGR Varovalni gozdovi ne izračunavamo modela trajnosti donosov gozdov.

Stanje gozdov v RGR, z vidika razmerja razvojnih faz in zgradbe sestojev so opisane v odstavku Stanje gozdov, Razvojne faze in zgradbe sestojev.

Preglednica 11944/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR

Razvojna faza	Stanje	
	Površina	Delež
	ha	%
Mladovje	13,92	2,4
Drogovnjak	397,22	67,3
Debeljak	142,40	24,1
Sestoj v obnovi	34,55	5,9
Grmičav gozd	1,59	0,3
Skupaj	589,68	100,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

V varovalnih gozdovih se gospodari s ciljem krepitve njihove varovalne vloge.

Gozdnogojitveni cilj je zdrav in odporen skupinsko raznodoben gozd s skupinsko do šopasto primesjo bukve (48 %), smreke (8 %), bora (22 %), hrasta (4 %), trdih listavcev (17 %) in posamično do šopasto primesjo plemenitih listavcev (4 %).

V razmerju razvojnih faz naj v RGR v splošnem prevladuje večji delež odraslega gozda (v kolikor to dopušča konkretno rastišče in stanje sestoja) z okrepljeno varovalno vlogo, ki se kaže v

zmanjšanju ali preprečevanju erozije in plazenja ter v izboljšanju vodnih razmer (odtok padavinske vode).

Ciljna lesna zaloga: 156 m³/ha (iglavci 76 m³/ha, listavci 80 m³/ha).

Ciljno stanje se nanaša na načrtovano obdobje 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Pri delu z gozdom v RGR varovalni gozdovi se upošteva omejitve in določila, ki jih vsebuje akt o razglasitvi varovalnih gozdov, to je določila Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 21/10, 1/13, 39/15 in 191/20).

Upoštevacjo naj se usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih, ki so navedene v poglavju 6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom in v poglavju 6.2.2.1 Usmeritve za ekološke funkcije, odstavek Usmeritve za funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Z varovalnimi gozdovi se mora gospodariti izključno s ciljem krepitev njihove varovalne vloge. Zagotoviti je treba stalno zastrtost gozdnih tal in naravno malopovršinsko obnavljanje sestojev. Na strmih pobočjih, kjer je nevarnost plazenja tal ali skalnih podorov, je potrebno zaradi razbremenitve pobočij vzdrževati nižje lesne zaloge sestojev.

Posekano drevje se lahko pušča v gozdu (ležeče prečno na pobočje).

Med načini spravila je primerno predvsem žično spravilo. Potrebno se je čimbolj izogibati vsem poškodbam gozdnih tal.

Usmeritve za obnovo

V gozdovih je potrebno zagotavljati neprekinjeno poraslost tal z drevjem oziroma grmičevjem. Najbolj ustrezna je malopovršinska razgibana zgradba sestojev. Posebno pozornost je potrebno nameniti naravnemu pomlajevanju (naravni obnovi) in stabilnosti sestojev. V obnovo naj se uvedejo debeljaki katerih stabilnost je slaba oziroma ogrožena (prevladujoč delež starih, oslavljenih ali poškodovanih dreves), sestoji z rahlim ali pretrganim sklepom in velikim deležem podmladka z dobro zasnovo. Pomladitvena jedra naj se širijo zmerno in počasi, da se ne razvije bujna zeliščna plast, ki bi lahko ogrozila pomladitev sestojev. Prednost v podmladku imajo bukev, hrasti, plemeniti in drugi trdi listavci.

V sestojih v obnovi naj se zadržano nadaljuje z obnovo s širjenjem pomladitvenih jeder z robno sečnjo. Pri nadaljevanju obnove naj se v čim večji meri izkoristi matični sestoj za uravnavanje drevesne sestave ter kakovosti pomladka.

Usmeritve za nego

V drogovnjakih in debeljakih, ki so nenegovani naj se po potrebi izvaja šibka redčenja oziroma varstveno – sanitarni posek in posek oslabelega drevja. Potrebna je velika previdnost zlasti v tistih sestojih, kjer so bila redčenja zamujena, saj bi bila lahko v primeru previsoke jakosti redčenj ogrožena stojnost sestojev. Pri izbiri nosilcev v tanjših drogovnjakih imajo prednost tisti kandidati, ki zagotavljajo krepitev ekoloških in socialnih funkcij gozda. Izvaja se situacijska nega.

Posamezna debela ali drugače zanimiva drevesa in dele sestoja v fazi debeljaka naj se zaradi velikega pomena ekoloških in socialnih funkcij ohrani tudi več kot eno proizvodno dobo, v kolikor ta ne ogrožajo stojnosti sestoja in ne predstavljajo večjega tveganja za nastanek porušitve tal.

Cilj izvajanja vseh ukrepov v gozdovih RGR mora biti krepitev stojnosti, raznodobnosti in ohranjanje naravne drevesne sestave gozda oziroma pospeševanje razvoja le te.

Usmeritve glede drevesne sestave gozdov

Z gozdnogojitvenimi ukrepi, ki se izvajajo z namenom krepitev varovalne in zaščitne vloge gozdov, se zasleduje tudi cilj ohranjanja oziroma pospeševanja naravne drevesne sestave gozdov. V kolikor to dopušča stanje sestoja in rastišča, se zasleduje cilj pospeševanja bukvje na račun drugih

trdih listavcev, zlasti robinje. V sestojih se ohranja semenska drevesa bukve, tudi če so ta nekoliko slabše kakovosti.

Usmeritve za varstvo gozdov

V sestojih naj se redno izvajajo sanitarne sečnje. Les, posekan ob ujmah se lahko, v kolikor spravilo ni mogoče, pušča v gozdu tako, da ta leži poševno ali pravokotno na padnico terena. Odmrla drevesa naj ostanejo v gozdu do razkroja.

S sestojem se odstranjujejo morebiti prisotne tujerodne invazivne vrste.

Ukrepi

Preglednica 12045/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	30,4	69,6	100,0
- ciljno %	30,9	69,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	40,2	92,3	132,5
- ciljna (m ³ /ha)	50,1	112,1	162,2
Prirastek (m ³ /ha)	1,23	3,12	4,35
Možni posek (m ³ /ha)	2,4	11,4	13,8
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,24	1,14	1,39
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	6,0	12,4	10,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	19,8	36,7	31,9
Izravnalna doba (let)			

Preglednica 12146/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	506	454				481	1.441	6,1	19,9
	%	35	32				33			
Listavci	m³	3.259	2.990				553	6.802	12,5	36,9
	%	48	44				8			
Skupaj	m³	3.765	3.444				1.034	8.243	10,6	32,1
	%	46	42				13			

Možni posek znaša 8.243 m³ oz. (1,39 m³/ha/leto). To je 10,6 % skupne lesne zaloge oziroma 32,1 % prirastka. Iglavci predstavljajo 17 % možnega poseka, listavci pa 83 %.

Podatki o tem, v kolikšnem obsegu naj bi se s posekom ukrepalo v posamezni razvojni fazi, so povzeti po gozdnogojitvenih smernicah iz opisov sestojev, kar pomeni, da obstaja možnost, da se bo v enem sestoju kombiniralo več vrst sečenj oziroma ukrepov (kot smernico se lahko vpiše le prevladujoč ukrep).

Preglednica 12247/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Obžetev	ha	0,40	0,40
Nega mladja	ha	1,50	1,50
Nega gošče	ha	9,41	9,41
Nega letvenjaka	ha	2,05	2,05

V gozdovih vseh lastništev je potrebno izvajati gojitvena in varstvena dela, ki sedaj niso načrtovana, v primeru, da se bo zanje pokazala potreba tekom obdobja veljavnosti načrta. Ta dela se opredeli v gozdnogojitvenih načrtih.

10 LITERATURA IN VIRI

Bončina, A., Rozman, A., Dakskobler, I., Klopčič, M., Babij, V., Poljanec, A., 2021, Gozdni rastiščni tipi Slovenije: vegetacijske, sestojne in upravljaljske značilnosti. Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani in Zavoda za gozdove Slovenije. Ljubljana, 576 str.

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Polhov Gradec (2016-2025). Ljubljana, 2016

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Ljubljana (2021–2030). Ljubljana, 2021

Karta zasnove gozdne infrastrukture (E), ki je bila izdelana ob izdelavi GGN GGO Ljubljana (2021-2030) in prikazuje javne ceste, primerne za gozdno proizvodnjo, po metodologiji, ki je bila uporabljena za izdelavo GGN GGO Ljubljana (2021-2030), 2021

Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., 2012, Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov, GV 70 (4), str. 195-214

Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Polhov Gradec (2026- 2035), Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Ljubljana. Ljubljana, 2025

Navodila za posodobitev obstoječih podatkov o funkcijah gozdov za potrebe obnove GGN GGO 2021-2030. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Polhov Gradec (2026-2035). Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana, Ljubljana, 2025

Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. l. RS, št. 55/1994, 95/2004, 110/2008 in 83/2013)

Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Ur. l. RS, št. 64/2004, 5/2006, 58/2011 in 15/2016)

Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/2010, 200/2020)

Pravilnik o registru kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 66/2009)

Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Ur. l. RS, št. 120/2006)

Pravilnik o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/2009, 31/2016, 52/2022 in 125/2022 – popr.)

Priročnik za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot, dopolnitev. Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana, 2012

Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/2004, 33/2013 in 99/2013, 47/2018)

Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/2008, 49/2020)

Uredba o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 45/2004, 110/2004, 59/2007, 43/2008, 8/2012, 33/2013, 35/2013, 3/2014, 21/2016, 47/2018)

Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Ur. l. RS, št. 38/1994, 20/1995, 42/1998, 12/1999, 25/2002, 35/2003, 31/2005, 9/2006, 32/2007, 36/2009, 103/2010, 35/2012, 101/2013, 42/2015)

Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015, 191/2020)

Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Ur. l. RS, št. 46/2004, 109/2004, 84/2005, 115/2007, 32/2008, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014, 64/2016, 62/2019)

Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija Republike Slovenije za vode. Ljubljana, 2020

Usmeritve za funkcije gozda. Gradivo za območne gozdnogospodarske načrte 2021-2030 in načrte gozdnogospodarskih enot. 2021. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije (neobjavljeno)

Zakon o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 9/2016, 36/2021 – ZZIRDKG in 140/2022 – ZSDH-1A))

Zakon o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/1993, 67/2002, 115/2006, 110/2007, 106/2010, 63/2013, 17/2014, 24/2015, 9/2016 – ZGGLRS, 77/2016 in 78/2023 – ZUNPEOVE)

Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/2004, 61/2006 – Zdru-1, 8/2010 – ZSKZ-B, 46/2014, 21/2018 – ZNOrg , 31/2018, 82/2020, 3/2022 – ZDeb, 105/2022 – ZZNŠPP in 18/2023 – ZDU-1O)

Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999, 110/2002, 126/2003, 16/2008, 123/2008, 8/2011 – ORZVKD39, 90/2012, 111/2013, 32/2016, 21/2018 – ZNOrg in 78/2023 – ZUNPEOVE)

Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 44/2022, 18/2023 – ZDU-1O in 78/2023 – ZUNPEOVE)

Zakon o varstvu podzemnih jam (Ur. l. RS, št. 2/2004, 61/2006 – Zdru-1, 46/2014 – ZON-C, 21/2018 – ZNOrg)

Zakon o vodah (Ur. l. RS, št. 67/2002, 2/2004, 41/2004, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014, 56/2015, 65/2020, 35/2023 – odl. US in 78/2023 – ZUNPEOVE)

<https://www.gov.si/zbirke/storitve/vkljucevanje-varstva-kulturne-dediscine-v-gozdnogospodarske-nacrte-ggn/>

<https://meteo.arso.gov.si/met/sl/>

<https://www.mojgozdar.si/>

<https://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik/?locale=sl>

<https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/15P2201S.px/table/tableViewLayout2/>

<https://www.ceroz-hrastnik.si/>

<https://tki.si/>

<https://zgs.gisportal.si/javno/profile.aspx?id=EGC@ZGS>

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Opisi sestojev:

Jana Omejc, univ. dipl. inž. gozd.

Anja Manca Godec, univ. dipl. inž. gozd.

Borut Debevc, univ. dipl. inž. gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah:

Dušica Erjavec, dipl. inž. gozd., s sodelavci

Sodelovanje pri pripravi posameznih poglavij:

Anja Manca Godec, mag. inž. gozd.

Tilen Hvala, mag. inž. gozd.

Digitalizacija kart:

Jana Omejc, univ. dipl. inž. gozd.

Anja Manca Godec, mag. inž. gozd.

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Izdelava kart:

Egidija Cernatič, univ. dipl. inž. gozd.

Računalniška obdelava:

Marijan Turnšek, gozd. teh.

Vnos podatkov:

Jana Omejc, univ. dipl. inž. gozd.

Anja Manca Godec, univ. dipl. inž. gozd.

Podpisniki:

Delavec odgovoren za pripravo načrta: Borut Debevc, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov: Borut Debevc, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote Ljubljana: mag. Viktor Miklavčič, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor Zavoda za gozdove Slovenije: Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta:

- osnutek določen: 26. 5. 2026

12 PRILOGE

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	4.441,80	398,54	3,36	4.843,70
Delež (%)	91,70	8,23	0,07	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
11011-podgorsko bukovje	1.679,31	77,2	200,7	277,9	1,58	5,70	7,28	17,2	18,8	18,4	70,4
12111-kisloljubno bukovje	1.662,74	78,5	176,3	254,8	2,18	4,96	7,14	20,6	20,9	20,9	73,9
12433-kisloljubno bukovje(stadij z g	241,89	22,8	214,7	237,5	0,52	5,78	6,30	18,4	16,5	16,7	62,7
14111-toploljubno bukovje	265,33	76,8	170,9	247,7	1,45	4,78	6,23	17,3	16,8	17,0	67,5
15511-gorsko bukovje	283,93	110,7	179,3	290,0	1,88	4,34	6,22	17,5	18,7	18,2	85,1
17011-kisloljubna jelovja	120,82	187,3	127,1	314,3	5,44	3,82	9,26	24,8	23,4	24,3	81,7
VECNAMENSKI GOZDOVI skupaj	4.254,02	79,9	186,5	266,4	1,88	5,21	7,09	19,1	19,4	19,3	72,5
40000-varovalni gozdovi	589,68	40,2	92,3	132,5	1,23	3,12	4,35	6,1	12,5	10,6	31,1
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	589,68	40,2	92,3	132,5	1,23	3,12	4,35	6,1	12,5	10,6	31,1
Skupaj vsi gozdovi	4.843,70	75,1	175,0	250,1	1,80	4,95	6,76	18,2	19,0	18,8	69,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	165,20	3,4						
Drogovnjak	1.558,59	32,2	61,08	3,9	0,0	53,9	41,5	4,6
Debeljak	1.826,72	37,7	295,44	16,2	3,1	77,6	19,0	0,3
Sestoj v obnovi	1.291,60	26,7	685,27	53,1	9,3	74,0	16,0	0,7
Grmičav gozd	1,59	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4.843,70	100,0	1.041,79	21,5	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	165,20	5,2	40,8	43,4	10,6	0,0	30,5	68,3	1,2	19,2	33,7	34,8	12,3
Drogovnjak	1.558,59	0,2	25,8	58,1	15,9	0,2	29,2	70,5	0,1	7,8	48,7	29,8	13,7
Debeljak	1.826,72					0,2	73,7	26,1	0,0	0,7	50,1	41,6	7,6
Sestoj v obnovi	1.291,60					1,0	77,3	20,8	0,9				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Panjevec	0,00												
Grmičav gozd	1,59												
Pionirski gozd z grmišči	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0								
Skupaj	4.843,70												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,2	14,5	19,1	20,8	39,4	22,2	55,6
Jelka	6,1	10,3	18,3	22,2	43,1	3,1	7,7
Bor	15,9	29,3	22,8	13,5	18,5	4,5	11,3
Macesen	7,9	26,0	26,7	16,2	23,2	0,1	0,3
Ostali igl.	3,1	9,5	17,7	22,8	46,9	0,0	0,1
Bukev	11,4	25,7	22,2	21,1	19,6	43,2	107,8
Hrast	12,6	28,3	22,3	19,6	17,2	9,2	22,9
Pl. Ist.	12,5	26,1	21,1	20,5	19,8	5,6	14,0
Dr. tr. Ist.	16,9	29,6	21,0	17,4	15,1	11,8	29,5
Meh. Ist.	21,9	36,3	19,1	13,4	9,3	0,3	0,7
Iglavci	7,6	16,4	19,6	19,8	36,6	30,0	75,1
Listavci	12,6	26,8	21,9	20,2	18,5	70,0	175,0
Skupaj	11,1	23,7	21,2	20,1	23,9	100,0	250,1

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,9	14,1	18,8	20,9	40,3	23,2	61,8
Jelka	6,1	10,3	18,3	22,2	43,1	3,3	8,8
Bor	7,5	23,4	25,4	17,1	26,6	3,3	8,9
Macesen	7,9	26,0	26,7	16,2	23,2	0,1	0,3
Ostali igl.	3,1	9,5	17,7	22,8	46,9	0,0	0,1
Bukev	10,8	25,5	21,5	21,4	20,8	42,8	113,9
Hrast	11,9	28,2	22,4	19,9	17,6	9,6	25,5
Pl. Ist.	12,2	25,7	20,7	20,7	20,7	5,7	15,2
Dr. tr. Ist.	14,2	29,6	21,5	18,5	16,2	11,7	31,1
Meh. Ist.	21,6	36,6	19,1	13,4	9,3	0,3	0,8
Iglavci	6,1	14,8	19,5	20,6	39,0	30,0	79,9
Listavci	11,7	26,5	21,6	20,6	19,6	70,0	186,5
Skupaj	10,0	23,0	20,9	20,6	25,5	100,0	266,4

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,35	0,41	0,37	0,30	0,38	26,7	1,82
Listavci	1,42	1,65	0,91	0,62	0,38	73,3	4,99
Skupaj	1,78	2,06	1,28	0,93	0,76	100,0	6,81

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,31	0,41	0,41	0,34	0,43	26,5	1,90
Listavci	1,42	1,76	0,96	0,68	0,43	73,5	5,25
Skupaj	1,72	2,17	1,37	1,02	0,86	100,0	7,15

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	66.969	18,3											
Listavci	161.749	19,0											
Skupaj	228.718	18,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,60	0,60											
Priprava tal	ha	2,00	2,00											
Sadnja	ha	0,90	0,90											
Obžetev	ha	3,40	5,40											
Nega mladja	ha	4,20	4,20											
Nega gošče	ha	25,85	25,85											
Nega letvenjaka	ha	29,94	29,94											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	8,14	8,14											
Zaščita s premazom	ha	0,50	0,50											
Naravni razvoj biotopov	m ³	16,81	16,81											

12.1.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Podgorsko bukovje - 11011

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.619,05	57,87	2,39	1.679,31
Delež (%)	96,4	3,5	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,1	15,8	17,9	21,0	40,2	22,4	62,2
Jelka	3,4	12,0	15,1	24,8	44,7	1,4	3,8
Bor	7,8	25,1	27,3	16,4	23,4	3,8	10,5
Macesen	8,4	26,9	29,2	15,1	20,4	0,2	0,6
Ostali igl.	2,2	13,0	15,1	26,0	43,7	0,0	0,0
Bukev	11,6	25,0	19,6	21,3	22,5	48,2	134,2
Hrast	14,6	27,6	19,1	18,7	20,0	6,4	17,7
Pl. Ist.	12,8	25,6	19,4	20,4	21,8	8,6	23,9
Dr. tr. Ist.	17,4	30,3	18,7	16,6	17,0	8,8	24,3
Meh. Ist.	26,4	37,5	17,0	10,9	8,2	0,2	0,6
Iglavci	5,4	17,0	19,1	20,5	38,0	27,8	77,2
Listavci	12,7	26,0	19,4	20,4	21,5	72,2	200,7
Skupaj	10,7	23,4	19,4	20,4	26,1	100,0	277,9

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,21	0,40	0,33	0,28	0,37	21,7	1,57
Listavci	1,51	1,83	0,98	0,79	0,58	78,3	5,69
Skupaj	1,72	2,23	1,31	1,07	0,95	100,0	7,26

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	1.594,32	98,4	25,74	1,6	0,00	0,0	0,00	0,0	1.679,31	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.594,32	98,4	25,74	1,6	0,00	0,0	0,00	0,0	1.679,31	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	5,2	19,5	24,7	6,9	35,3	42,2	12,1	54,8	66,9	24,5
30 - 49 cm	0,8	2,7	3,5	0,7	8,4	9,1	1,5	11,1	12,6	21,5
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,2	0,3	0,5	1,7
Skupaj	6,0	22,2	28,2	7,8	44,0	51,8	13,8	66,2	80,0	47,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	63,60	3,8						
Drogovnjak	518,10	30,7	26,51	5,2	0,0	55,9	43,4	0,7
Debeljak	616,49	36,7	98,92	16,2	2,9	74,3	22,3	0,5
Sestoj v obnovi	481,12	28,8	259,42	54,5	9,7	68,5	21,4	0,4
Skupaj	1.679,31	100,0	384,85	23,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	39,00	2,37	0,67	0,02	198,81	5,75	77,00	63,68	0,79	388,09
%	10	1			51	1	20	16		100

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	153	0,0	8,6	67,6	22,5	1,3
Jelka	11	0,0	27,3	63,6	0,0	9,1
Bor	27	0,0	0,0	62,5	37,5	0,0
Macesen	3	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	295	0,7	18,2	53,0	24,7	3,4
Hrast	37	0,0	14,3	57,1	28,6	0,0
Pl. lst.	69	0,0	20,3	62,3	17,4	0,0
Dr. tr. lst.	44	0,0	4,5	40,9	34,1	20,5
Skupaj iglavci	194	0,0	8,5	67,1	22,8	1,6
Skupaj listavci	445	0,5	16,9	53,5	24,8	4,3
Skupaj	639	0,3	14,3	57,7	24,2	3,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	3,9
Veje/krošnja	6,3
Osutost	0,6
Skupaj	10,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	39.424	22.268	56,5	17,7
Listavci	86.597	36.726	42,4	29,1
Skupaj	126.021	58.994	46,8	46,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	35,9	17,5	4,4
Jelka	0,5	6,4	0,1
Bor	1,3	4,0	0,2
Macesen	0,1	3,9	0,0
Ostali igl.	0,0	1,0	0,0
Bukev	46,8	12,1	5,7
Hrast	3,6	7,4	0,4
Pl. list.	5,1	6,7	0,6
Dr. tr. list.	6,5	10,3	0,8
Meh. list.	0,2	10,9	0,0
Skupaj iglavci	37,7	15,2	4,6
Skupaj listavci	62,3	10,8	7,6
Skupaj	100,0	12,1	12,1

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	5,4	9,2	16,5	19,9	16,0	15,2	13,3
Listavci	7,9	12,3	15,8	8,1	8,1	10,8	22,0
Skupaj	7,5	11,7	16,0	11,6	12,1	12,1	35,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	21,2	0,6	3,3	0,1	0,0	52,3	5,6	8,6	8,1	0,2
2016	24,9	1,0	3,9	0,2	0,1	47,0	5,9	9,1	7,7	0,2
2026	22,4	1,4	3,8	0,2	0,0	48,2	6,4	8,6	8,8	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	22.455	17,4											
Listavci	63.354	18,8											
Skupaj	85.809	18,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	1,00	1,00											
Obžetev	ha	0,20	0,20											
Nega mladja	ha	1,70	1,70											
Nega gošče	ha	8,59	8,59											
Nega letvenjaka	ha	7,59	7,59											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,24	5,24											
Naravni razvoj biotopov	m³	10,60	10,60											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje - 12111*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.559,37	102,40	0,97	1.662,74
Delež (%)	93,8	6,1	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,8	12,1	19,6	20,9	40,6	24,66	64
Jelka	6,4	9,2	19,2	21,6	43,6	4,27	11
Bor	6,7	17,2	20,1	19,5	36,5	1,77	5
Macesen	7,2	25,9	21,6	17,6	27,7	0,09	
Ostali igl.	3,3	8,8	18,2	22,1	47,6	0,08	
Bukev	9,0	25,6	24,6	22,1	18,7	37,28	97
Hrast	11,2	28,7	23,6	20,2	16,3	13,29	34
Pl. Ist.	10,3	25,9	24,2	21,6	18,0	3,61	9
Dr. tr. Ist.	11,4	28,2	23,6	20,3	16,5	14,55	38
Meh. Ist.	18,6	35,9	20,5	15,1	9,9	0,40	1
Iglavci	6,7	12,0	19,6	20,9	40,8	30,87	80
Listavci	10,1	26,8	24,1	21,3	17,7	69,13	179
Skupaj	9,0	22,3	22,7	21,2	24,8	100	258

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,37	0,40	0,48	0,40	0,54	30,6	2,24
Listavci	1,25	1,71	1,00	0,64	0,34	69,4	5,04
Skupaj	1,62	2,11	1,48	1,04	0,88	100,0	7,28

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	1.353,51	81,7	309,23	18,3	0,00	0,0	0,00	0,0	1.662,74	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.353,51	81,7	309,23	18,3	0,00	0,0	0,00	0,0	1.662,74	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	2,4	16,3	18,7	6,8	34,7	41,5	9,2	51,0	60,2	21,8
30 - 49 cm	0,3	2,5	2,8	1,5	6,1	7,6	1,8	8,6	10,4	17,4
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	0,0	0,6	0,6	2,0
Skupaj	2,7	18,8	21,5	8,3	41,4	49,7	11,0	60,2	71,2	41,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	69,59	4,2						
Drogovnjak	336,40	20,2	11,71	3,5	0,0	78,2	21,8	0,0
Debeljak	719,41	43,3	123,37	17,1	3,6	81,7	14,4	0,3
Sestoj v obnovi	537,34	32,3	277,32	51,5	13,2	75,0	11,3	0,5
Skupaj	1.662,74	100,0	412,40	24,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	70,04	22,78	0,28	0,03		207,51	17,86	31,09	61,55	1,26	412,4
%	17	6				50	4	8	15		100

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	184	0,0	19,4	73,1	7,5	0,0
Jelka	28	0,0	21,4	75,0	3,6	0,0
Bor	23	0,0	11,5	57,7	23,1	7,7
Bukev	255	0,0	14,3	60,7	20,8	4,2
Hrast	111	0,0	10,6	66,4	22,1	0,9
Pl. list.	34	0,0	14,7	61,8	20,6	2,9
Dr. tr. list.	95	0,0	5,3	42,1	40,0	12,6
Meh. list.	13	0,0	0,0	46,1	30,8	23,1
Skupaj iglavci	235	0,0	18,8	71,6	8,8	0,8
Skupaj listavci	508	0,0	11,5	58,2	24,9	5,4
Skupaj	743	0,0	13,8	62,4	19,8	4,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninicnik	4,3
Veje/krošnja	6,4
Osutost	0,9
Skupaj	11,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	39.132	29.032	74,2	27,1
Listavci	67.928	50.974	75,0	47,6
Skupaj	107.060	80.006	74,7	74,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	33,4	21,9	5,9
Jelka	1,8	8,6	0,3

Bor	0,9	8,1	0,2
Macesen	0,1	8,7	0,0
Ostali igl.	0,1	51,9	0,0
Bukev	38,0	19,4	6,7
Hrast	13,0	16,0	2,3
Pl. list.	2,2	9,5	0,4
Dr. tr. list.	10,1	13,0	1,8
Meh. list.	0,4	15,9	0,1
Skupaj iglavci	36,3	19,6	6,4
Skupaj listavci	63,7	16,7	11,2
Skupaj	100,0	17,6	17,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	7,0	11,4	20,4	25,6	20,4	19,6	17,0
Listavci	11,7	18,4	21,6	12,7	15,0	16,7	29,8
Skupaj	10,9	17,0	21,3	17,1	18,3	17,6	46,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	26,7	3,0	1,6	0,2	0,1	34,2	15,3	4,9	13,4	0,6
2016	26,8	3,7	2,0	0,1	0,0	34,7	14,4	4,1	13,7	0,5
2026	24,5	4,2	1,9	0,1	0,1	37,3	13,3	3,6	14,6	0,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	27.358	20,6											
Listavci	62.114	20,9											
Skupaj	89.472	20,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,60	0,60											
Priprava tal	ha	1,00	1,00											
Sadnja	ha	0,90	0,90											
Obžetev	ha	2,50	3,90											
Nega mladja	ha	1,00	1,00											
Nega gošče	ha	6,65	6,65											
Nega letvenjaka	ha	15,36	15,36											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	2,90	2,90											
Zaščita s premazom	ha	0,50	0,50											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubno bukovje(stadij z gradnom) - 12433*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	230,79	11,10	0,00	241,89
Delež (%)	95,4	4,6	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,8	14,9	19,8	20,2	38,3	7,7	18,3
Jelka	6,1	10,9	19,1	21,1	42,8	0,4	1,0
Bor	6,7	17,3	20,2	19,4	36,4	1,5	3,5
Macesen	14,9	25,6	29,7	14,9	14,9	0,0	0,0
Bukev	9,3	26,8	24,3	21,5	18,1	36,5	86,6
Hrast	9,4	27,5	24,1	21,2	17,8	33,1	78,7
Pl. Ist.	11,8	24,6	23,9	21,6	18,1	1,1	2,6
Dr. tr. Ist.	11,9	30,2	23,1	19,3	15,5	19,6	46,5
Meh. Ist.	6,8	20,9	24,6	24,8	22,9	0,1	0,3
Iglavci	6,8	15,1	19,9	20,1	38,1	9,6	22,8
Listavci	9,9	27,8	24,0	20,9	17,4	90,4	214,7
Skupaj	9,6	26,5	23,6	20,9	19,4	100,0	237,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,09	0,12	0,11	0,09	0,11	8,3	0,53
Listavci	1,60	2,08	1,10	0,67	0,34	91,7	5,86
Skupaj	1,69	2,20	1,21	0,76	0,45	100,0	6,39

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	241,89	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	241,89	100,0
Skupaj vsi gozdovi	241,89	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	241,89	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	0,0	13,3	13,3	0,0	61,1	61,1	0,0	74,4	74,4	26,8
30 - 49 cm	0,0	1,1	1,1	0,0	3,3	3,3	0,0	4,4	4,4	6,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	14,4	14,4	0,0	64,4	64,4	0,0	78,8	78,8	33,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	5,58	2,3						
Drogovnjak	56,92	23,5	2,18	3,8	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	141,10	58,4	13,28	9,4	11,1	50,2	38,7	0,0
Sestoj v obnovi	38,29	15,8	18,17	47,5	0,0	79,6	20,4	0,0
Skupaj	241,89	100,0	33,63	13,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	2,22	0,17	0,02	0,00	0,00	20,27	4,70	0,83	5,35	0,07	33,63
%	7	1				60	14	2	16		100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bor	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	12	0,0	8,3	66,7	16,7	8,3
Hrast	42	2,4	19,0	61,9	14,3	2,4
Pl. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Dr. tr. lst.	8	0,0	0,0	87,5	12,5	0,0
Skupaj iglavci	6	0,0	16,7	83,3	0,0	0,0
Skupaj listavci	63	1,6	14,3	65,0	15,9	3,2
Skupaj	69	1,4	14,5	66,7	14,5	2,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	4,2
Veje/krošnja	2,1
Osutost	0,0
Skupaj	6,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	1.612	1.530	94,9	14,5
Listavci	8.923	12.077	135,3	114,6
Skupaj	10.535	13.607	129,2	129,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	9,5	25,0	2,2
Jelka	0,2	55,9	0,0
Bor	1,6	27,1	0,4
Macesen	0,0	0,0	0,0

Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	37,5	22,4	8,6
Hrast	36,1	24,3	8,2
Pl. list.	0,4	5,2	0,1
Dr. tr. list.	14,6	20,6	3,3
Meh. list.	0,1	18,6	0,0
Skupaj iglavci	11,2	25,4	2,6
Skupaj listavci	88,8	22,5	20,2
Skupaj	100,0	22,8	22,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	32,2	22,8	23,7	26,3	26,1	25,4	6,3
Listavci	12,3	26,3	33,3	15,6	11,7	22,5	49,8
Skupaj	13,4	26,1	32,5	16,7	15,2	22,8	56,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	8,2	0,0	2,9	0,0	0,0	37,0	34,7	1,3	15,5	0,4
2016	8,7	0,1	1,3	0,0	0,0	38,1	33,8	1,6	16,2	0,2
2026	7,7	0,4	1,5	0,0	0,0	36,5	33,1	1,1	19,6	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	1.027	18,4											
Listavci	8.671	16,5											
Skupaj	9.698	16,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	0,20	0,20											
Nega letvenjaka	ha	0,59	0,59											

Rastičnogojitveni razred: Toploljubno bukovje - 14111*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	255,47	9,86	0,00	265,33
Delež (%)	96,3	3,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,7	17,4	19,3	19,7	37,9	22,5	55,8
Jelka	4,2	11,0	14,7	25,2	44,9	0,4	0,9
Bor	7,7	25,5	27,4	16,0	23,4	8,0	19,8
Macesen	2,2	11,1	15,6	26,7	44,4	0,1	0,2
Bukev	14,2	27,7	19,5	19,7	18,9	45,8	113,6
Hrast	19,9	33,4	18,6	15,1	13,0	2,2	5,4
Pl. Ist.	14,6	28,0	19,2	19,3	18,9	5,6	13,9
Dr. tr. Ist.	21,6	35,3	18,4	13,5	11,2	14,5	35,8
Meh. Ist.	25,0	38,6	17,8	10,8	7,8	0,9	2,2
Iglavci	6,2	19,4	21,3	18,8	34,3	31,0	76,8
Listavci	16,1	29,6	19,2	18,1	17,0	69,0	170,9
Skupaj	13,0	26,6	19,8	18,3	22,3	100,0	247,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,31	0,45	0,30	0,18	0,20	23,3	1,45
Listavci	1,63	1,66	0,71	0,48	0,28	76,7	4,79
Skupaj	1,94	2,11	1,01	0,66	0,48	100,0	6,23

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	265,33	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	265,33	100,0
Skupaj vsi gozdovi	265,33	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	265,33	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,1	13,0	19,1	7,0	26,1	33,1	13,1	39,1	52,2	18,9
30 - 49 cm	0,0	0,9	0,9	0,9	1,7	2,6	0,9	2,6	3,5	5,7
50 in več cm	0,9	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	0,9	2,7
Skupaj	7,0	13,9	20,9	7,9	27,8	35,7	14,9	41,7	56,6	27,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	3,57	1,3						
Drogovnjak	142,46	53,8	1,93	1,4	0,0	37,3	62,7	0,0
Debeljak	52,13	19,6	7,37	14,1	0,0	76,3	23,7	0,0
Sestoj v obnovi	67,17	25,3	30,94	46,1	0,0	71,0	29,0	0,0
Skupaj	265,33	100,0	40,24	15,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	8,31	0,10	0,18	0,00	0,00	19,38	0,21	7,24	4,82	0,00	40,24
%	21					48	1	18	12		100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	23	0,0	0,0	65,2	26,1	8,7
Bor	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Bukev	67	1,5	16,4	44,8	35,8	1,5
Hrast	8	0,0	0,0	25,0	62,5	12,5
Pl. Ist.	9	0,0	22,2	77,8	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	27	0,0	0,0	66,7	25,9	7,4
Skupaj listavci	86	1,2	15,1	46,5	33,7	3,5
Skupaj	113	0,9	11,5	51,3	31,9	4,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	4,4
Veje/krošnja	4,7
Osutost	0,7
Skupaj	9,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	5.393	3.138	58,2	20,0
Listavci	10.336	3.037	29,4	19,3
Skupaj	15.729	6.175	39,3	39,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	49,2	18,6	4,6
Jelka	0,3	6,8	0,0
Bor	1,3	1,8	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	33,7	6,9	3,2
Hrast	1,9	9,0	0,2
Pl. Ist.	5,8	9,1	0,5
Dr. tr. Ist.	7,3	5,4	0,7
Meh. Ist.	0,5	4,4	0,0
Skupaj iglavci	50,8	14,9	4,8
Skupaj listavci	49,2	6,8	4,6
Skupaj	100,0	9,4	9,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5,8	7,0	15,1	23,2	15,5	14,9	11,7
Listavci	4,7	7,5	11,1	5,6	4,4	6,8	11,3
Skupaj	4,8	7,4	12,5	11,0	11,4	9,4	23,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	27,7	0,0	6,9	0,1	0,0	39,6	2,9	7,5	14,5	0,8
2016	24,9	0,3	6,8	0,1	0,0	46,3	2,0	6,0	12,6	1,0
2026	22,5	0,4	8,0	0,1	0,0	45,8	2,2	5,6	14,5	0,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	3.524	17,3											
Listavci	7.641	16,8											
Skupaj	11.165	17,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	0,30	0,90											
Naravni razvoj biotopov	m ³	6,21	6,21											

Rastičnogojitveni razred: Gorsko bukovje - 15511

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	283,47	0,46	0,00	283,93
Delež (%)	99,8	0,2	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,7	15,1	17,4	21,7	41,1	27,8	80,7
Jelka	3,6	11,4	14,4	24,7	45,9	3,5	10,0
Bor	7,6	25,2	27,2	16,4	23,6	6,9	19,9
Bukev	11,9	25,2	19,3	20,6	23,0	49,3	143,0
Hrast	10,9	24,4	19,7	21,4	23,6	0,6	1,6
Pl. Ist.	12,5	25,6	19,6	20,8	21,5	5,2	15,1
Dr. tr. Ist.	17,3	30,4	18,7	16,3	17,3	6,7	19,5
Meh. Ist.	16,9	26,6	20,0	19,9	16,6	0,0	0,1
Iglavci	5,1	16,6	18,9	21,0	38,4	38,2	110,7
Listavci	12,6	25,7	19,3	20,2	22,2	61,8	179,3
Skupaj	9,7	22,2	19,1	20,5	28,5	100,0	290,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,33	0,51	0,37	0,31	0,36	30,2	1,88
Listavci	1,32	1,45	0,70	0,52	0,35	69,8	4,35
Skupaj	1,65	1,96	1,07	0,83	0,71	100,0	6,21

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	283,93	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	283,93	100,0
Skupaj vsi gozdovi	283,93	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	283,93	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	5,8	10,0	15,8	10,8	12,5	23,3	16,6	22,5	39,1	14,6
30 - 49 cm	0,0	2,5	2,5	1,7	2,5	4,2	1,7	5,0	6,7	11,7
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	0,0	0,8	0,8	2,8
Skupaj	5,8	12,5	18,3	12,5	15,8	28,3	18,3	28,3	46,6	29,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	7,83	2,8							
Drogovnjak	93,03	32,8	6,06	6,5	0,0	70,1	29,9	0,0	
Debeljak	107,14	37,7	21,86	20,4	1,9	77,7	20,4	0,0	
Sestoj v obnovi	75,93	26,7	45,67	60,1	4,1	94,9	1,0	0,0	
Skupaj	283,93	100,0	73,59	25,9	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	11,11	1,02	0,44	0,00	0,00	35,42	0,04	14,94	10,52	0,10	73,59
%	15	1	1			48		20	14		100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	32	0,0	12,5	62,5	25,0	0,0
Jelka	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Bor	16	0,0	12,5	43,7	31,3	12,5
Bukev	65	0,0	26,2	55,3	15,4	3,1
Pl. Ist.	7	14,3	0,0	57,1	28,6	0,0
Dr. tr. Ist.	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Skupaj iglavci	52	0,0	13,5	57,7	25,0	3,8
Skupaj listavci	75	1,3	22,7	56,0	17,3	2,7
Skupaj	127	0,8	18,9	56,7	20,5	3,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	1,7
Veje/krošnja	3,0
Osutost	0,6
Skupaj	5,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	9.312	3.646	39,2	13,5
Listavci	17.608	4.504	25,6	16,7
Skupaj	26.920	8.150	30,3	30,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	41,9	15,6	4,4
Jelka	1,8	5,5	0,2
Bor	1,0	2,0	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	45,6	9,2	4,7
Hrast	0,7	10,7	0,1
Pl. Ist.	4,0	7,5	0,4
Dr. tr. Ist.	4,9	8,8	0,5
Meh. Ist.	0,1	17,4	0,0
Skupaj iglavci	44,7	12,8	4,7
Skupaj listavci	55,3	9,0	5,7
Skupaj	100,0	10,4	10,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	2,5	5,6	14,3	18,7	13,2	12,8	12,8
Listavci	4,0	6,4	15,3	8,8	15,8	9,0	15,8
Skupaj	3,7	6,2	14,9	12,1	14,1	10,4	28,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	26,7	2,7	3,6	0,3	0,0	54,0	1,1	5,4	6,0	0,2
2016	28,0	3,5	5,0	0,0	0,0	51,3	0,7	5,5	5,9	0,1
2026	27,8	3,5	6,9	0,0	0,0	49,3	0,6	5,2	6,7	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	5.485	17,5											
Listavci	9.526	18,7											
Skupaj	15.011	18,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega gošče	ha	1,00	1,00											
Nega letvenjaka	ha	4,15	4,15											

Rastičnogojitveni razred: Kisloljubna jelovja - 17011*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	120,82	0,00	0,00	120,82
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,4	12,0	19,9	20,8	39,9	32,6	102,5
Jelka	8,1	10,8	20,1	21,0	40,0	25,5	80,0
Bor	10,1	28,4	22,5	16,6	22,4	1,5	4,8
Bukev	8,1	23,9	25,0	23,1	19,9	26,9	84,5
Hrast	11,6	27,8	23,6	20,4	16,6	2,4	7,7
Pl. Ist.	8,8	24,9	24,5	22,3	19,5	2,9	9,2
Dr. tr. Ist.	10,4	25,7	24,2	21,6	18,1	8,1	25,3
Meh. Ist.	20,3	39,1	20,3	13,5	6,8	0,1	0,3
Iglavci	7,7	11,9	20,1	20,8	39,5	59,6	187,3
Listavci	8,9	24,6	24,6	22,6	19,3	40,4	127,1
Skupaj	8,2	17,0	21,9	21,5	31,4	100,0	314,3

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,15	0,99	1,18	0,93	1,18	58,7	5,54
Listavci	0,93	1,27	0,81	0,53	0,28	41,3	3,90
Skupaj	2,08	2,26	1,99	1,46	1,46	100,0	9,44

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Vecnamenski gozdovi	120,82	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	120,82	100,0
Skupaj vsi gozdovi	120,82	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	120,82	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	0,0	4,4	4,4	4,4	13,3	17,7	4,4	17,7	22,1	8,3
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	4,4	0,0	4,4	4,4	7,7
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	4,4	4,4	4,4	17,7	22,1	4,4	22,1	26,5	16,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	1,11	0,9							
Drogovnjak	14,46	12,0	0,34	2,4	0,0	100,0	0,0	0,0	
Debeljak	48,05	39,8	12,73	26,5	0,0	90,2	9,8	0,0	
Sestoj v obnovi	57,20	47,3	35,79	62,6	0,0	100,0	0,0	0,0	
Skupaj	120,82	100,0	48,86	40,4	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	10,43	13,10	0,20	0,00	0,00	17,10	0,73	3,55	3,58	0,17	48,86
%	21	27				35	1	7	7		100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	29	3,4	13,8	55,2	27,6	0,0
Hrast	4	0,0	25,0	50,0	25,0	0,0
Pl. Ist.	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	4	0,0	0,0	75,0	25,0	0,0
Skupaj listavci	35	2,9	14,3	57,1	25,7	0,0
Skupaj	39	2,6	12,8	59,0	25,6	0,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	5,1
Veje/krošnja	3,0
Osutost	0,0
Skupaj	8,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	7.713	3.788	49,1	30,7
Listavci	4.642	3.058	65,9	24,8
Skupaj	12.355	6.846	55,4	55,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	33,0	20,1	6,7
Jelka	21,8	18,2	4,4
Bor	0,5	4,1	0,1
Macesen	0,1	128,3	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	28,7	19,7	5,8
Hrast	3,3	23,2	0,7
Pl. Ist.	0,9	10,5	0,2
Dr. tr. Ist.	11,7	41,3	2,4
Meh. Ist.	0,0	2,5	0,0
Skupaj iglavci	55,3	18,7	11,2
Skupaj listavci	44,7	22,5	9,0
Skupaj	100,0	20,2	20,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	1,2	3,9	10,5	21,3	31,0	18,7	31,2
Listavci	8,2	17,3	20,3	22,4	39,1	22,5	25,2
Skupaj	4,5	11,1	15,0	21,8	33,1	20,2	56,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	28,9	20,2	1,8	0,1	0,0	36,8	3,8	2,4	5,9	0,1
2016	33,2	24,2	2,3	0,0	0,0	29,6	2,9	1,8	5,7	0,3
2026	32,6	25,5	1,5	0,0	0,0	26,9	2,4	2,9	8,1	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	5.679	24,8											
Listavci	3.641	23,4											
Skupaj	9.320	24,3											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	0,20	0,20											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 40000*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	372,83	216,85	0,00	589,68
Delež (%)	63,2	36,8	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	15,5	30,5	34,0	16,3	3,7	8,5	11,2
Jelka	6,5	14,0	30,7	32,7	16,1	0,1	0,1
Bor	34,5	42,4	17,0	5,5	0,6	21,8	28,9
Bukev	20,2	30,3	30,0	16,1	3,4	48,4	64,3
Hrast	39,3	31,3	19,5	8,6	1,3	3,4	4,5
Pl. Ist.	19,5	30,9	30,4	15,9	3,3	4,0	5,3
Dr. tr. Ist.	49,7	30,2	15,3	4,0	0,8	13,7	18,1
Meh. Ist.	34,9	28,9	18,1	13,8	4,3	0,1	0,1
Iglavci	29,1	39,1	21,8	8,5	1,5	30,4	40,2
Listavci	26,9	30,3	26,6	13,4	2,8	69,6	92,3
Skupaj	27,6	33,0	25,1	11,9	2,4	100,0	132,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,68	0,37	0,13	0,04	0,00	28,2	1,23
Listavci	1,46	0,92	0,53	0,19	0,02	71,8	3,12
Skupaj	2,14	1,29	0,66	0,23	0,02	100,0	4,35

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	526,74	89,3	42,40	7,2	20,54	3,5	0,00	0,0	589,68	100,0
Skupaj vsi gozdovi	526,74	89,3	42,40	7,2	20,54	3,5	0,00	0,0	589,68	100,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	13,92	2,4						
Drogovnjak	397,22	67,3	11,85	3,0	0,0	27,4	50,2	22,4
Debeljak	142,40	24,1	16,96	11,9	0,0	79,2	20,8	0,0
Sestoj v obnovi	34,55	5,9	16,17	46,8	0,0	25,4	59,7	14,9
Grmičav gozd	1,59	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	589,68	100,0	44,98	7,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	3,27	0,04	1,46	0,00	0,00	16,83	0,20	5,82	17,00	0,36	44,98
%	7		3			37		13	38	1	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreninik	0,0
Veje/krošnja	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	3.053	3.381	110,8	22,3
Listavci	12.101	7.294	60,3	48,1
Skupaj	15.154	10.676	70,4	70,4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	22,2	27,0	2,8
Jelka	0,4	88,8	0,0
Bor	9,1	5,4	1,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	53,8	12,9	6,7
Hrast	2,0	8,6	0,3
Pl. list.	6,9	21,1	0,9
Dr. tr. list.	5,5	7,2	0,7
Meh. list.	0,1	4,7	0,0
Skupaj iglavci	31,7	12,6	3,9
Skupaj listavci	68,3	12,4	8,5
Skupaj	100,0	12,4	12,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	3,1	8,1	15,1	31,0	55,2	12,6	5,7
Listavci	3,2	10,8	14,8	18,6	23,3	12,4	12,3
Skupaj	3,2	9,7	14,9	21,2	28,8	12,4	18,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	11,1	0,0	24,7	0,0	0,0	47,2	2,5	4,0	10,1	0,4
2016	10,3	0,1	20,9	0,0	0,0	51,9	2,9	4,1	9,6	0,2
2026	8,5	0,1	21,8	0,0	0,0	48,4	3,4	4,0	13,7	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	1.441	6,0											
Listavci	6.802	12,4											
Skupaj	8.243	10,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Obžetev	ha	0,40	0,40											
Nega mladja	ha	1,50	1,50											
Nega gošče	ha	9,41	9,41											
Nega letvenjaka	ha	2,05	2,05											

12.1.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	4.068,97	82	188	270	1,94	5,27	7,21	19,3	19,3	19,3	72,4
VAROVALNI GOZDOVI	372,83	44	79	123	1,43	2,73	4,16	4,5	12,7	9,7	28,7
Skupaj vsi gozdovi	4.441,80	79	179	258	1,90	5,06	6,96	18,6	19,1	18,9	70,2

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	140,43	3,2
Drogovnjak	1.435,11	32,3
Debeljak	1.670,91	37,6
Sestoj v obnovi	1.193,76	26,9
Grmičav gozd	1,59	0,0
Skupaj:	4.441,80	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	22,8
Jelka	3,3
Bor	4,4
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,0
Bukev	42,4
Hrast	9,2
Pl. lst.	5,7
Dr. tr. lst.	11,7
Meh. lst.	0,3
Iglavci	30,6
Listavci	69,4
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,4	16,1	19,4	19,9	37,2	30,6	78,6
Listavci	12,4	26,8	21,6	20,3	18,9	69,4	177,9
Skupaj	10,9	23,5	20,9	20,2	24,5	100,0	256,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	65.155	18,6											
Listavci	151.750	19,1											
Skupaj	216.905	18,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	1,00	1,00											
Sadnja	ha	0,50	0,50											
Obžetev	ha	3,00	5,00											
Nega mladja	ha	2,70	2,70											
Nega gošče	ha	15,74	15,74											
Nega letvenjaka	ha	26,08	26,08											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	7,54	7,54											
Zaščita s premazom	ha	0,50	0,50											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	181,69	40	176	216	0,90	4,85	5,75	15,2	21,3	20,2	75,7
VAROVALNI GOZDOVI	216,85	33	115	148	0,87	3,79	4,66	9,8	12,3	11,8	37,4
Skupaj vsi gozdovi	398,54	36	143	179	0,88	4,28	5,16	12,5	17,3	16,4	56,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	24,74	6,2
Drogovnjak	121,73	30,5
Debeljak	154,89	38,9
Sestoj v obnovi	97,18	24,4
Skupaj:	398,54	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	12,7
Jelka	0,3
Bor	7,0
Macesen	0,0
Bukev	54,2
Hrast	8,2
Pl. lst.	4,3
Dr. tr. lst.	13,1
Meh. lst.	0,1
Iglavci	20,1
Listavci	79,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	14,1	21,7	26,3	18,0	19,9	20,1	35,9
Listavci	16,0	27,1	25,7	18,4	12,8	79,9	142,5
Skupaj	15,6	26,0	25,8	18,3	14,3	100,0	178,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	1.792	12,5											
Listavci	9.897	17,3											
Skupaj	11.689	16,4											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,60	0,60											
Priprava tal	ha	1,00	1,00											
Sadnja	ha	0,40	0,40											
Obžetev	ha	0,40	0,40											
Nega mladja	ha	1,50	1,50											
Nega gošče	ha	10,11	10,11											
Nega letvenjaka	ha	3,86	3,86											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,60	0,60											
Naravni razvoj biotopov	m ³	16,81	16,81											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	3,36	82	143	225	1,72	4,23	5,95	8,0	21,3	16,5	62,0
Skupaj vsi gozdovi	3,36	82	143	225	1,72	4,23	5,95	8,0	21,3	16,5	62,0

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,03	0,9
Drogovnjak	1,75	52,1
Debeljak	0,92	27,4
Sestoj v obnovi	0,66	19,6
Skupaj:	3,36	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	18,1
Jelka	0,0
Bor	18,1
Bukev	53,6
Hrast	2,4
Pl. lst.	4,3
Dr. tr. lst.	3,5
Iglavci	36,3
Listavci	63,7
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	6,6	22,3	23,8	17,8	29,5	36,3	81,0
Listavci	11,8	24,9	20,8	22,4	20,1	63,7	142,3
Skupaj	9,9	24,1	21,9	20,7	23,4	100,0	223,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	22	8,0											
Listavci	102	21,3											
Skupaj	124	16,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
53A01A	32	32	28	32	30	30	30	30
53A01B	30	30	28	28	28	28	28	28
53A02	32	32	28	32	30	32	30	30
53A03	32	32	28	32	30	32	30	30
53A04	32	32	28	28	30	32	30	30
53A05A	32	32	28	32	30	32	30	30
53A05B	32	32	28	32	28	30	26	26
53A06A	30	30	26	30	28	28	28	26
53A06B	32	32	28	28	28	28	26	26
53A07A	32	32	28	32	30	32	30	30
53A07B	30	30	28	30	28	30	28	28
53A08	30	30	28	30	28	30	28	28
53A09	32	32	28	32	30	32	30	30
53A10	32	32	28	32	30	32	30	30
53A11	32	32	28	32	30	32	30	30
53A12A	32	32	28	32	30	32	30	30
53A12B	32	32	28	30	30	30	28	28
53A13	32	32	28	32	30	32	30	30
53A14	32	32	28	30	30	30	28	28
53A15	32	32	28	30	30	30	30	28
53A16	32	32	28	28	30	30	28	28
53A17	32	32	28	32	30	32	30	30
53A18	32	32	28	30	28	30	28	28
53A19	32	32	28	30	28	30	28	28
53A20	32	32	28	30	30	30	28	28
53A21	32	32	28	30	28	30	28	28
53A22	32	32	28	32	30	32	30	30
53A23	32	32	28	32	30	32	30	30
53A24	32	32	28	32	28	30	28	28
53A25	32	32	28	32	28	30	28	28
53A26	32	32	28	32	28	30	28	28
53A27	32	32	28	30	28	30	28	28
53A28	32	32	28	32	28	30	28	30
53A29	32	32	28	30	28	30	28	28
53A30	32	32	28	30	28	30	28	28
53A31	32	32	28	32	30	28	28	28
53B01	30	30	28	32	28	32	28	28
53B02	34	34	28	32	28	30	26	28
53B03	32	32	28	32	28	32	28	30
53B04	32	32	28	32	32	30	30	28
53B05	32	32	28	32	30	30	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
53B06A	32	32	24	32	28	30	28	28
53B06B	32	32	24	32	28	30	28	28
53B06C	32	32	24	30	28	30	28	28
53B07A	32	32	24	32	30	30	28	28
53B07B	32	32	24	32	30	30	28	28
53B07C	32	32	24	30	28	30	28	28
53B08A	32	32	28	32	30	30	28	28
53B08B	32	32	28	30	32	30	28	28
53B09	32	32	28	32	28	30	28	28
53B10	32	32	28	32	30	30	30	28
53B11	32	32	28	32	30	30	28	28
53B12A	32	32	28	32	30	30	28	28
53B12B	30	30	28	30	30	30	26	28
53B13A	32	32	26	32	30	30	28	28
53B13B	30	30	26	30	30	30	28	28
53B14	32	32	30	32	30	32	28	28
53B15	34	34	30	34	32	32	28	28
53B16	30	30	26	30	28	30	26	28
53B17	30	30	28	30	26	30	26	26
53B18	30	30	28	30	28	30	26	26
53B19	32	32	26	30	28	30	28	28
53B20	30	30	28	30	28	30	28	28
53B21	32	32	28	30	28	30	28	28
53C01	34	34	28	32	30	30	28	28
53C02A	32	32	28	32	30	30	28	28
53C02B	32	32	28	32	30	30	28	28
53C03A	32	32	28	32	30	30	30	28
53C03B	32	32	28	32	30	30	26	28
53C03C	32	32	28	32	30	30	26	26
53C04	34	34	28	32	30	30	30	28
53C05	32	32	28	32	30	30	30	28
53C06	32	32	28	32	30	30	28	28
53C07	34	34	28	32	30	30	30	28
53C08	34	34	28	32	30	30	28	28
53C09	34	34	28	32	32	30	28	28
53C10	32	32	28	32	30	30	30	28
53C11	34	34	28	32	30	30	28	28
53C12A	32	32	28	32	32	30	28	28
53C12B	32	32	28	32	30	30	28	28
53C13A	32	32	28	32	30	32	28	28
53C13B	34	34	28	32	30	32	26	26

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
53C13C	30	28	30	30	30	30	26	26
53C14	34	34	28	32	30	30	28	28
53C15A	32	32	28	32	28	30	28	28
53C15B	32	32	28	32	30	30	28	28
53C16A	32	32	28	32	30	32	28	28
53C16B	30	30	28	30	30	30	26	28
53C17A	30	30	28	32	28	30	28	28
53C17B	30	30	28	30	28	30	28	28
53C18	32	32	28	32	30	30	30	30
53C19A	32	32	28	32	30	30	28	28
53C19B	30	30	28	30	30	30	28	28
53C20	32	32	28	32	30	30	30	30
53C21	32	32	28	32	30	30	28	28
53C22	32	32	28	32	30	30	28	28
53C23	34	34	28	32	30	30	30	30
53C24	32	32	28	32	30	30	28	28
53C25	32	32	28	32	30	30	28	28
53C26	32	32	28	32	30	30	28	28
53C27	34	34	28	32	30	30	30	28
53C28	32	32	28	32	32	30	28	28
53C29	34	34	28	32	30	30	28	28
53C30	32	32	28	32	30	30	28	28
53C31	32	32	28	32	30	30	28	28
53C32	34	34	28	32	30	30	26	28
53C33A	34	34	28	32	30	32	28	28
53C33B	34	34	28	32	30	32	28	28
53C34A	34	34	28	32	32	30	28	28
53C34B	34	34	28	32	30	30	28	28
53C35	32	32	28	32	30	30	30	30
53D01	32	32	28	32	30	30	28	28
53D02	32	32	32	32	30	30	30	28
53D03	32	32	28	32	30	30	30	30
53D04	32	32	28	32	30	30	30	28
53D05	32	32	28	32	28	30	28	28
53D06	32	32	28	30	28	30	26	26
53D07	32	32	28	30	28	30	30	28
53D08	32	32	28	32	30	30	30	30
53D09	30	30	28	32	30	30	30	28
53D10	30	30	28	32	30	30	30	28
53D11	30	30	28	28	28	30	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
53D12	30	30	28	28	28	30	28	28
53D13	32	32	28	32	30	30	28	28
53D14	32	32	26	32	30	30	28	28
53D15A	32	32	28	32	30	30	30	28
53D15B	32	32	28	30	28	30	26	26
53D16	32	32	28	32	30	30	28	28
53D17	32	32	28	32	30	30	28	28
53D18	30	30	28	30	30	30	26	26
53E01	32	32	28	30	28	30	30	28
53E02	32	32	28	30	28	30	28	30
53E03	32	32	28	30	28	30	28	30
53E04	32	32	28	30	30	30	30	28
53E05	32	32	28	30	30	30	30	30
53E06	32	32	28	32	30	30	30	28
53E07	32	32	28	32	30	30	30	30
53E08	32	32	28	32	30	30	30	28
53E09	32	32	28	32	30	30	30	30
53E10	32	32	28	32	30	30	30	30
53E11	32	32	28	32	30	30	30	28
53E12	32	32	28	32	30	30	30	30
53E13	32	32	28	30	28	30	30	28
53E14	32	32	28	32	30	30	30	28
53E15	32	32	28	30	30	30	28	30
53E16	32	32	28	30	28	30	30	28
53E17	32	32	28	32	30	30	28	28
53E18	32	32	28	32	30	30	28	28
53E19	32	32	28	32	30	30	30	30
53E20	32	32	28	32	30	30	26	26
53E21	32	32	28	32	28	30	28	28
53E22	32	32	28	32	30	30	30	28
53E23	32	32	28	30	28	30	28	28
53E24	32	32	28	32	30	30	30	28

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
11011	SM	121	0,0590	0,0439	0,0349	0,0290	0,0247	0,0216	0,0191	0,0172	0,0156	0,0142	0,0131	0,0122	0,0113	0,0106
	JE	220	0,0682	0,0509	0,0405	0,0337	0,0288	0,0251	0,0223	0,0200	0,0181	0,0166	0,0153	0,0142	0,0132	0,0124
	OI	320	0,0438	0,0328	0,0261	0,0217	0,0186	0,0162	0,0144	0,0129	0,0117	0,0107	0,0099	0,0092	0,0085	0,0080
	BU	421	0,0663	0,0497	0,0397	0,0331	0,0283	0,0248	0,0220	0,0198	0,0180	0,0165	0,0152	0,0141	0,0131	0,0123
	HR	511	0,0545	0,0354	0,0253	0,0193	0,0153	0,0125	0,0105	0,0089	0,0077	0,0068	0,0060	0,0054	0,0049	0,0044
	PL	611	0,0994	0,0654	0,0472	0,0362	0,0289	0,0238	0,0201	0,0172	0,0150	0,0132	0,0117	0,0105	0,0095	0,0087
	TL	710	0,0649	0,0472	0,0368	0,0301	0,0254	0,0219	0,0192	0,0171	0,0154	0,0140	0,0128	0,0118	0,0109	0,0102
	ML	800	0,0576	0,0380	0,0275	0,0211	0,0169	0,0139	0,0117	0,0101	0,0088	0,0077	0,0069	0,0062	0,0056	0,0051
12111	SM	122	0,0758	0,0556	0,0438	0,0360	0,0305	0,0264	0,0233	0,0208	0,0188	0,0171	0,0157	0,0145	0,0134	0,0125
	JE	221	0,1365	0,1020	0,0813	0,0675	0,0577	0,0503	0,0446	0,0400	0,0362	0,0331	0,0304	0,0281	0,0262	0,0244
	OI	321	0,0447	0,0354	0,0280	0,0222	0,0176	0,0139	0,0110	0,0087	0,0069	0,0055	0,0043	0,0034	0,0027	0,0021
	BU	422	0,0851	0,0589	0,0443	0,0351	0,0288	0,0243	0,0209	0,0182	0,0161	0,0144	0,0130	0,0119	0,0109	0,0100
	HR	512	0,0501	0,0364	0,0284	0,0232	0,0195	0,0168	0,0148	0,0131	0,0118	0,0107	0,0098	0,0090	0,0084	0,0078
	PL	612	0,0709	0,0531	0,0424	0,0353	0,0302	0,0264	0,0234	0,0210	0,0191	0,0175	0,0161	0,0149	0,0139	0,0130
	TL	711	0,1213	0,0684	0,0439	0,0305	0,0225	0,0172	0,0136	0,0110	0,0091	0,0077	0,0066	0,0057	0,0049	0,0043
	ML	801	0,0572	0,0381	0,0277	0,0214	0,0172	0,0143	0,0121	0,0104	0,0091	0,0080	0,0072	0,0065	0,0059	0,0053
12433	SM	123	0,0733	0,0527	0,0408	0,0332	0,0278	0,0239	0,0208	0,0185	0,0166	0,0150	0,0137	0,0126	0,0116	0,0108
	JE	222	0,1196	0,0843	0,0644	0,0516	0,0428	0,0364	0,0316	0,0278	0,0247	0,0223	0,0202	0,0185	0,0170	0,0157
	OI	321	0,0447	0,0354	0,0280	0,0222	0,0176	0,0139	0,0110	0,0087	0,0069	0,0055	0,0043	0,0034	0,0027	0,0021
	BU	423	0,0856	0,0598	0,0452	0,0360	0,0297	0,0251	0,0217	0,0190	0,0169	0,0151	0,0137	0,0125	0,0115	0,0106
	HR	513	0,0805	0,0475	0,0315	0,0226	0,0170	0,0133	0,0107	0,0088	0,0074	0,0063	0,0055	0,0048	0,0042	0,0037
	PL	612	0,0709	0,0531	0,0424	0,0353	0,0302	0,0264	0,0234	0,0210	0,0191	0,0175	0,0161	0,0149	0,0139	0,0130
	TL	711	0,1213	0,0684	0,0439	0,0305	0,0225	0,0172	0,0136	0,0110	0,0091	0,0077	0,0066	0,0057	0,0049	0,0043
	ML	800	0,0576	0,0380	0,0275	0,0211	0,0169	0,0139	0,0117	0,0101	0,0088	0,0077	0,0069	0,0062	0,0056	0,0051
14111	SM	124	0,0714	0,0467	0,0336	0,0257	0,0204	0,0168	0,0141	0,0121	0,0105	0,0092	0,0082	0,0074	0,0066	0,0060
	JE	220	0,0682	0,0509	0,0405	0,0337	0,0288	0,0251	0,0223	0,0200	0,0181	0,0166	0,0153	0,0142	0,0132	0,0124
	OI	322	0,0994	0,0574	0,0375	0,0264	0,0197	0,0153	0,0122	0,0100	0,0083	0,0070	0,0060	0,0052	0,0046	0,0041
	BU	424	0,0747	0,0507	0,0375	0,0294	0,0239	0,0199	0,0170	0,0148	0,0130	0,0115	0,0104	0,0094	0,0085	0,0078
	HR	511	0,0545	0,0354	0,0253	0,0193	0,0153	0,0125	0,0105	0,0089	0,0077	0,0068	0,0060	0,0054	0,0049	0,0044
	PL	613	0,0610	0,0473	0,0367	0,0284	0,0220	0,0171	0,0132	0,0103	0,0080	0,0062	0,0048	0,0037	0,0029	0,0022
	TL	710	0,0649	0,0472	0,0368	0,0301	0,0254	0,0219	0,0192	0,0171	0,0154	0,0140	0,0128	0,0118	0,0109	0,0102
	ML	800	0,0576	0,0380	0,0275	0,0211	0,0169	0,0139	0,0117	0,0101	0,0088	0,0077	0,0069	0,0062	0,0056	0,0051
15511	SM	125	0,0690	0,0458	0,0333	0,0257	0,0206	0,0170	0,0144	0,0124	0,0108	0,0096	0,0085	0,0077	0,0069	0,0063
	JE	220	0,0682	0,0509	0,0405	0,0337	0,0288	0,0251	0,0223	0,0200	0,0181	0,0166	0,0153	0,0142	0,0132	0,0124
	OI	323	0,0751	0,0416	0,0263	0,0181	0,0132	0,0100	0,0079	0,0063	0,0052	0,0043	0,0037	0,0032	0,0027	0,0024
	BU	425	0,0712	0,0477	0,0349	0,0271	0,0218	0,0181	0,0154	0,0133	0,0116	0,0103	0,0092	0,0083	0,0075	0,0069
	HR	511	0,0545	0,0354	0,0253	0,0193	0,0153	0,0125	0,0105	0,0089	0,0077	0,0068	0,0060	0,0054	0,0049	0,0044
	PL	613	0,0610	0,0473	0,0367	0,0284	0,0220	0,0171	0,0132	0,0103	0,0080	0,0062	0,0048	0,0037	0,0029	0,0022
	TL	710	0,0649	0,0472	0,0368	0,0301	0,0254	0,0219	0,0192	0,0171	0,0154	0,0140	0,0128	0,0118	0,0109	0,0102
	ML	800	0,0576	0,0380	0,0275	0,0211	0,0169	0,0139	0,0117	0,0101	0,0088	0,0077	0,0069	0,0062	0,0056	0,0051
17011	SM	123	0,0733	0,0527	0,0408	0,0332	0,0278	0,0239	0,0208	0,0185	0,0166	0,0150	0,0137	0,0126	0,0116	0,0108
	JE	222	0,1196	0,0843	0,0644	0,0516	0,0428	0,0364	0,0316	0,0278	0,0247	0,0223	0,0202	0,0185	0,0170	0,0157
	OI	321	0,0447	0,0354	0,0280	0,0222	0,0176	0,0139	0,0110	0,0087	0,0069	0,0055	0,0043	0,0034	0,0027	0,0021
	BU	426	0,1015	0,0680	0,0498	0,0386	0,0311	0,0259	0,0219	0,0189	0,0166	0,0147	0,0131	0,0119	0,0108	0,0098
	HR	511	0,0545	0,0354	0,0253	0,0193	0,0153	0,0125	0,0105	0,0089	0,0077	0,0068	0,0060	0,0054	0,0049	0,0044
	PL	612	0,0709	0,0531	0,0424	0,0353	0,0302	0,0264	0,0234	0,0210	0,0191	0,0175	0,0161	0,0149	0,0139	0,0130
	TL	711	0,1213	0,0684	0,0439	0,0305	0,0225	0,0172	0,0136	0,0110	0,0091	0,0077	0,0066	0,0057	0,0049	0,0043
	ML	800	0,0576	0,0380	0,0275	0,0211	0,0169	0,0139	0,0117	0,0101	0,0088	0,0077	0,0069	0,0062	0,0056	0,0051
40000	SM	124	0,0714	0,0467	0,0336	0,0257	0,0204	0,0168	0,0141	0,0121	0,0105	0,0092	0,0082	0,0074	0,0066	0,0060
	JE	220	0,0682	0,0509	0,0405	0,0337	0,0288	0,0251	0,0223	0,0200	0,0181	0,0166	0,0153	0,0142	0,0132	0,0124
	OI	323	0,0751	0,0416	0,0263	0,0181	0,0132	0,0100	0,0079	0,0063	0,0052	0,0043	0,0037	0,0032	0,0027	0,0024
	BU	424	0,0747	0,0507	0,0375	0,0294	0,0239	0,0199	0,0170	0,0148	0,0130	0,0115	0,0104	0,0094	0,0085	0,0078
	HR	511	0,0545	0,0354	0,0253	0,0193	0,0153	0,0125	0,0105	0,0089	0,0077	0,0068	0,0060	0,0054	0,0049	0,0044
	PL	613	0,0610	0,0473	0,0367	0,0284	0,0220	0,0171	0,0132	0,0103	0,0080	0,0062	0,0048	0,0037	0,0029	0,0022
	TL	710	0,0649	0,0472	0,0368	0,0301	0,0254	0,0219	0,0192	0,0171	0,0154	0,0140	0,0128	0,0118	0,0109	0,0102
	ML	800	0,0576	0,0380	0,0275	0,0211	0,0169	0,0139	0,0117	0,0101	0,0088	0,0077	0,0069	0,0062	0,0056	0,0051

12.4 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Strošek sečnje znaša 17,78 €/h, strošek spravila pa 32,09 €/h in sta enaka za vsa lastništva. Stroški manipulacije so prav tako enaki za vse oblike lastništva in znašajo 3 €/m³.

Preglednica: Cena lesa, uporabljena pri izračunu ekonomske presoje

Drevesna vrsta	Šifra vrste sortimenta	Vrsta sortimenta	Prodajna cena (€)	Nakupna cena (€)
Smreka	H1	Hlodovina I	155,00	155,00
	H2	Hlodovina II	130,00	130,00
	H3	Hlodovina III	110,00	110,00
	O	Ostali les	70,00	70,00
Jelka	H1	Hlodovina I	120,00	120,00
	H2	Hlodovina II	115,00	115,00
	H3	Hlodovina III	100,00	100,00
	O	Ostali les	60,00	60,00
Bori	H	Hlodovina	100,00	100,00
	O	Ostali les	80,00	80,00
Macesen	H1	Hlodovina I	230,00	230,00
	H2	Hlodovina II	190,00	190,00
	H3	Hlodovina III	140,00	140,00
	O	Ostali les	97,00	97,00
Drugi iglavci	C	Celulozni les	60,00	60,00
Bukev	H1	Hlodovina I	120,00	120,00
	H2	Hlodovina II	110,00	110,00
	H3	Hlodovina III	90,00	90,00
	O	Ostali les	67,00	67,00
Hrasti	H	Hlodovina	275,00	275,00
	O	Ostali les	120,00	120,00
Kostanj	H	Hlodovina	100,00	100,00
	O	Ostali les	70,00	70,00
Plemeniti listavci	H	Hlodovina	145,00	145,00
	O	Ostali les	65,00	65,00
Drugi trdi listavci	D	Drva	50,00	50,00
Drugi mehki listavci	P	Prostorninski I	40,00	40,00
Druge vrste	H	Hlodovina	85,00	85,00
	O	Ostali les	40,00	40,00

13 Kartni in prostorski del načrta

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h GGN GGE.

13.1 Kartni del načrta

Kartni del GGN vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti GGE Polhov Gradec in najpomembnejše usmeritev ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE Polhov Gradec je 4.843,70 ha gozdov, od tega 91,7 % zasebnih gozdov, 8,2 % državnih gozdov in 0,1 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v občini Dobrova-Polhov Gradec in manjši del v občini Medvode. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1 GGN GGE Polhov Gradec (2026-2035).

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki in gozdne ter javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili podatki povzeti po publikaciji Gozdni rastiščni tipi Slovenije (Bončina in sod., 2021), pri čemer so bile upoštevane specifične ekološke in vegetacijske razmere v GGE Polhov Gradec. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki in gozdne ter javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Polhov Gradec prevladujejo večnamenski gozdovi (88 %), 12 % je varovalnih gozdov.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

13.1.5 Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.2.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja (EPO), območja Natura 2000 s pripadajočo upravljavsko cono (cona D – območje navadnega koščaka) in območja varovanih naravnih vrednot.

Preglednica 148 K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti v GGE Polhov Gradec

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.2	Površina
Celotni gozdni prostor	4.941,32
Ekološko pomembna območja	2.366,64
Natura 2000	1.871,63
Naravne vrednote	256,84
Zavarovana območja	3.882,33
Upravljalvske cone	
Upravljalvska cona D – območje navadnega koščaka (potoki)	55,14

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z

gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:50.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih in ekocelicah. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti št. 8.

Na največ površin (1.267,89 ha) ima jakost ukrepanja med 11 do 15 %. Najpogostejša vrsta poseka so redčenja, ki so predvidena na 1.980,12 ha gozdov. V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 11 do 15 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %. Sanitarni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med 1 in 10 %, skupno pa je predviden na 545,34 ha gozdov GGE.

Preglednica 149 K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (ha)				
	1 - 10 %	11 - 15 %	16 - 20 %	21 - 25 %	nad 25 %
101 – redčenja	151,76	1266,59	452,79	108,98	
102 – pomladitveni posek	0,99		11,34	151,38	741,63
303 – sanitarni posek	544,04	1,3			
Skupaj	696,79	1267,89	464,13	260,36	741,63

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta št. 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oziroma varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oziroma varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti št. 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 3,5 ha in nege 71,53 ha.

Z izjemo varstva pred žuželkami drugih varstvenih del v sestojih nismo načrtovali, če pa se bo v obdobju veljavnosti načrta pokazala potreba po njihovi izvedbi, se bo tu utemeljilo in opredelilo v gozdnogojitvenih načrtih.

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 so prikazana območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjeveci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

V GGE Polhov Gradec ni območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek, zato predmetna karta št. 10 ni izdelana.

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta št. 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta št. 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Ljubljana 2021-2030, v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov v GGE Polhov Gradec so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti:

- 1 – zelo velika ogroženost;
- 2 – velika ogroženost;
- 3 – srednja ogroženost;
- 4 – majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti P1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica 150 P1: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.892,01	100,0
1b) Novo določene površine gozdov	28,21	
1c) Novo izločene gozdne površine*	52,95	
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	23,57	
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	4.843,70	
Površine v zaraščanju (niso gozd)	39,10	
Druga gozdna zemljišča	41,05	

* To so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd.

** Osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE.

Gozdna površina v GGE Polhov Gradec se je v primerjavi s preteklim GGN zmanjšala za 48,31 ha.

Velik obseg novo določenih in predvsem novo izločenih površin gozdov (niso več gozd), je posledica nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2025). Tako so bile iz gozda izločene dejansko negozdne površine, kot so ceste, drugi infrastrukturni objekti, daljnovodi, ipd.

Zmanjšanje površine gozdov je tudi posledica izvedenih krčitev gozdov. V obdobju od leta 2016 do 2025 so bile na območju GGE Polhov Gradec evidentirane krčitve v obsegu 23,57 ha.

Površine v zaraščanju smo evidentirali na 39,10 ha kmetijskih zemljišč.

Druga gozdna zemljišča (41,05 ha) predstavljajo daljnovodi, senožeti, infr. objekti in drugo.

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu 1: 50.000 so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj po ena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2 a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Preglednica 151 Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	2.776,07	57,32
Ostala površina	2.067,63	42,68
Skupaj	4.843,70	100,00

Na karti št. 2 b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda", so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1),

2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2),

3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2).

4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

Preglednica 12352 P2b: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	51,30	1,06
2. območje (E1, S2)	29,99	0,62
3. območje (E2, S1)	0,65	0,01
4. območje (E2, S2)	295,70	6,10
Ostala površina	4.466,06	92,20
Skupaj	4.843,70	100,0

Območja gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov v GGE so:

- v delu varovalnih gozdov v k.o. Selo, k.o. Polhov Gradec (Gora, Sv. Lovrenc) in k.o. Babna gora in to predvsem na račun 1. območja in nekaj malega na račun 3. območja;
- v osrednjem delu k.o. Setnik predvsem na račun 4. območja in nekaj malega na račun 1. območja.

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50 %) in realiziran (50 %) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,

- srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 153 P3: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	87,33	1,8
2 - velika	671,20	13,9
3 - srednja	3.196,20	66,0
4 - majhna	878,35	18,1
5 - brez načrtovanih ukrepov	10,62	0,2
Skupaj	4.843,70	100,0

Intenzivnost gospodarjenja v GGE Polhov Gradec je večinoma srednja (takih gozdov je 66 %). Kar velik delež je tudi območij z majhno in veliko intenzivnostjo gospodarjenja. Gozdov z zelo veliko intenzivnostjo gospodarjenja je v GGE le 1,8 %.

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4, v merilu 1:25.000, je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Preglednica 154 P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VECNAMENSKI GOZDOVI	4.254,02	87,8
VAROVALNI GOZDOVI	589,68	12,2
Skupaj	4.843,70	100,0

* Delež je izračunan glede na površino gozda v GGE Hrastrnik (4.843,70 ha).

**Varovalni gozdovi razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Gozdov za sanacijo zaradi poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov v GGN GGE Polhov Gradec nismo opredelili.

13.2.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Gozdov pomembnih za ohranitev prostoživečih živali in ohranitev biotske raznovrstnosti v GGN GGE Polhov Gradec nismo opredelili.

Na karti št. 6 b so v merilu 1 : 50.000 prikazana območja, ki so po predpisih o ohranjanju narave pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti. To so območja Natura 2000, določena z Uredbo o posebnih varstvenih območjih in ekološko pomembna območja (EPO), določena z Uredbo o ekološko pomembnih območjih. Območja Natura 2000 in EPO se prekrivajo.

Preglednica 155 P6b: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov) %
EPO	-	2366,64	37,88
Natura 2000	-	1871,63	47,89
Skupaj*	-		

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora v GGE Polhov Gradec (4.941,32 ha).

Na območju GGE Polhov Gradec sta dve območji Natura 2000, in sicer SI13000021 Podreber – Dvor in SI3000335 Polhograjsko hribovje.

V enoti so štiri ekološko pomembna območja (EPO):

35500 Podreber – Dvor, 3640 Polhograjska Grmada, 94100 Ljubljana – Gradaščica – Mali Graben in 95300 Polhograjsko hribovje. Večji del GGE oziroma skoraj 75 % območja GGE, leži v zavarovanem območju Krajinskega parka Polhograjski dolomiti.

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN (Direkcija RS za vode, 2025). Na teh območjih je glede na Zakon o vodah potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta je orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta interaktivni pdf, medtem ko so sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Preglednica 156 P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina v gozdnem prostoru GGE (ha)	Delež (%)
Vodovarstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	14,70	0,3
Vodovarstvena območja - občinski	209,13	4,2
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih voda	42,53	0,9
Vodna zemljišča stoječih celinskih voda	0,11	0,0
Območja poplavna nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	0,18	0,0
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	1,94	0,0
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	0,34	0,0
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	0,49	0,0
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav	0,74	0,0
Območja redkih poplav	1,92	0,0
Območja zelo redkih poplav	3,64	0,1
Plazovita območja		
Plazljiva območja		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	31,43	0,6
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	125,59	2,5
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1118,38	22,6
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	1845,84	37,4
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	1580,21	32,0
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	60,50	1,2
Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		
Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	54,65	1,1
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	869,41	17,6
Majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	1387,93	28,1
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	523,25	10,6
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	1797,71	36,4
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	308,37	6,2
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	1758,92	35,6
Zahtevni zaščitni ukrepi	3069,45	62,1
Strogo varovanje	29,16	0,6
Celotna površina GGE	6.977,39	100,0

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora v GGE Polhov Gradec (4.941,32 ha).

13.2.8 Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1 : 25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano, 589,68 ha, kar predstavlja 12 % površine gozdov.

Karta prikazuje tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so načeloma vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti (50 m buffer), sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m buffer), ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave, erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja ter območja vodnih in priobalnih zemljišč. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, 4.363,92 ha, kar predstavlja 88 % površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom Zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo, 1,73 ha.

Preglednica 12457: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	595,55	12
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	3.855,03	80
Krčenje gozda je dopustno	393,12	8
Skupaj	4.843,70	100

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami

Na karti št. P9b so v merilu 1 : 25.000 poleg javnih in gozdnih cest ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov, in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd.

Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE Polhov Gradec je 12,27 km gozdnih cest. Produktivna dolžina javnih cest je 101,45 km. Skupna odprtost gozdov (gostota cest) je 23,47 m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, 258,44 ha, od teh površin se 166,64 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami

Na karti št. P9c so v merilu 1 : 25.000 poleg javnih cest, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov, in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75 % in kjer je možni posek večji od 4 m³/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 502,3 km, s tem je odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 103 m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, 248,01 ha. Od teh površin se skoraj vse, to je 105,50 ha, nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

Priloga:

Opisi gozda za odseke (Obrazec E 4)